

การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วนิดา โพธิ์รัง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กรกฎาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

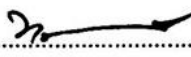
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วริศรา อรุณกิตติพร ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

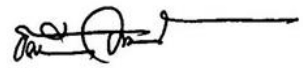
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ชารี มณีศรี)

..... กรรมการ
(ดร.ชนวิน ทองแพง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิชัย โกศัยยะวัฒน์)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 10 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.พาวา พงษ์พันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญญา ทองสอน อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ แนวทางที่ถูกต้อง ทำให้ผู้วิจัยได้แนวทางในการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอม ทับศรี ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพิน ชูชื่น กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงานทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อีกทั้งความเมตตาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพิน ชูชื่น ดร.สมศิริ สิงห์หลพ ดร.คมสัน ตรีไพบูลย์ นางสาวสุรีย์ วงษ์เที่ยง และ ว่าที่ร้อยตรีหญิงกานต์พิชชา ภูมิโสม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์จาก นางสาวสุภาวดี ชื่นชมศาสตร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนกลางดงปทุมณวิทยา และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนกลางดงปทุมณวิทยา อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้การวิจัยทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อบุญเลี้ยง จันทร์พลงาม คุณพ่อกร โพธิ์รัง ครอบครวั จันทร์พลงาม ครอบครวัแก้วพลงาม และครอบครวัโพธิ์รัง รวมทั้งญาติพี่น้องทุกคนที่ให้ความรัก สนับสนุนและให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณ คุณนารีลักษณ์ ชีระวัฒน์ชาติ ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ที่ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือตลอดการทำวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตา แด่บุพการี บุรพจารย์ กัลยาณมิตร ผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีต ปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้า เป็นผู้มีการศึกษา มีความรู้คู่คุณธรรมและประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านาน

วนิดา โพธิ์รัง

54920980: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: แบบฝึกการอ่าน/ การอ่านเพื่อความเข้าใจ/ แผนผังความคิด

วนิดา โพธิ์รัง: การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิค

แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (THE DEVELOPMENT OF THAI READING COMPREHENSION LESSONS USING MIND MAPPING TECHNIQUES FOR MATTHAYOMSUKSA I STUDENTS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: พาวา พงษ์พันธ์, กศ.ด., ปริญญา ทองสอน, ศษ.ด. 242 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 2) พัฒนาการความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) ศึกษาความสามารถในการเขียนแผนผังความคิด และ 4) ศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนกลางดงปทุมวิทยา ซึ่งกำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวนนักเรียน 22 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนผังความคิด แบบวัดเจตคติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ (E_1/E_2) เท่ากับ 78.64/76.21
2. ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความสามารถในการเขียนแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับดี (ร้อยละ 74.24)
4. เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด อยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.46, SD = .48$)

54920980: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION: M.Ed.

(CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEY WORDS: EXERCISE/ THAI READING COMPREHENSION/ MIND MAPPING

WANIDA PORANG: THE DEVELOPMENT OF THAI READING
COMPREHENSION LESSONS MIND MAPPING TECHNIQUES FOR
MATTHAYOMSUKSA I STUDENTS. ADVISORY COMMITTEE: PAWA PONGPAN. Ed.D.,
PARINYA THONGSORN, Ph.D. 242 P. 2018.

The purposes of this research were; 1) to develop Thai reading comprehension lessons using mind mapping techniques to meet the efficiency of 75/75, 2) to develop ability in Thai reading comprehension for Matthayomsuksa I students, 3) to study the ability of the students in making mind mapping and 4) to study the attitudes of Matthayomsuksa I students towards learning management with Thai reading comprehension lessons using mind mapping techniques. The sample consisted of 22 students in Matthayomsuksa 1/1 in the second semester academic year 2017 at Klangdongpoonawittaya School, Pak Chong District, Nakhon Ratchasima Province, under the Office Nakhonratchasima Primary Educational Service Area Office 4, selected by using Cluster Randon Sampling. The research instruments were Thai reading comprehension lessons using mind mapping techniques, 5 lesson plans, Thai reading comprehension test ability, evaluation form for the ability to make mind mapping and attitude test. The data were analyzed with percentage, mean, standard deviation and t-test.

The results of the study were as follows:

1. The development of Thai reading comprehension lessons using mind mapping techniques for Matthayomsuksa I students had the efficiency of (E1/ E2) 78.64/ 76.21.
2. The ability of the students after learning with the Thai reading comprehension, using mind mapping techniques was significantly higher than before learning at the statistically significant level of .05.
3. The ability of the students to make mind mapping techniques was at 74.24 percents, which was considered “high”
4. The attitudes of the students towards learning by Thai reading comprehension lessons, using mind mapping techniques mainly was at good ($\bar{X} = 4.46$ and $SD = .48$)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	10
การอ่านและความเข้าใจในการอ่าน.....	14
แบบฝึกการอ่าน.....	39
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด.....	48
การวัดเจตคติ.....	58
การวัดและประเมินผล.....	62
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	65
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	72
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาศึกษาวิจัย.....	73
การสร้างและหาคุนภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	84

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
แบบแผนการทดลอง.....	85
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	86
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย.....	90
ผลการศึกษาวิจัย.....	91
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	98
สรุปผลการวิจัย.....	99
อภิปรายผล.....	100
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	103
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก.....	114
ภาคผนวก ก.....	115
ภาคผนวก ข.....	122
ภาคผนวก ค.....	152
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	242

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1: การอ่าน..... 13
2	เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนผังความคิด..... 81
3	เกณฑ์การประเมินระดับความสามารถ..... 81
4	ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจ ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1..... 92
5	ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจ ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แต่ละเล่ม..... 92
6	การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิค แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นรายด้าน..... 93
7	การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิค แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1..... 94
8	ความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 94
9	เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึก การอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด..... 96
10	ค่า IOC ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิค แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 1 จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน..... 123
11	ค่า IOC ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิค แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน..... 124
12	ค่า IOC ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิค แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 3 จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน..... 125
13	ค่า IOC ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิค แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 4 จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน..... 127

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14	128
ค่า IOC ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิค แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 5 จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน.....	
15	129
ค่า IOC ของแบบทดสอบประจำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 1 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน.....	
16	130
ค่า IOC ของแบบทดสอบประจำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน.....	
17	131
ค่า IOC ของแบบทดสอบประจำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 4 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน.....	
18	131
ค่า IOC ของแบบทดสอบประจำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 3 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน.....	
19	132
ค่า IOC ของแบบทดสอบประจำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 5 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน.....	
20	133
ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจ ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนที่ 1.....	
21	134
ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจ ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนที่ 2.....	
22	136
ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจ ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนที่ 3.....	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
23	137
ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจ ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนที่ 4.....	
24	138
ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจ ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนที่ 4.....	
25	139
ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจ ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนที่ 5.....	
26	140
ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียน.....	
27	141
ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้ เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน.....	
28	144
ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถ ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียน.....	
29	146
ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียน.....	
30	147
ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถ ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน.....	
31	148
ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถ ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน.....	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
32	ค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน..... 149
33	ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแบบวัดเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด..... 151
34	ค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75 ตัวแรก (E_1) ของแบบฝึกการอ่าน เพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1..... 153
35	ค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75 ตัวหลัง (E_2) ของแบบฝึกการอ่าน เพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1..... 155
36	ผลการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนเป็นรายด้าน..... 157
37	วิเคราะห์ค่า t-test ของการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน..... 158
38	ความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 160
39	เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วย แบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด..... 161

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2	แผนภูมิแสดง โครงสร้างของแบบฝึกแบบที่ 1.....	40
3	แผนภูมิแสดง โครงสร้างของแบบฝึกแบบที่ 2.....	40
4	แผนภูมิแสดง โครงสร้างของแบบฝึกที่ใช้ในงานวิจัย.....	41
5	แผนผังแบบกิ่ง.....	49
6	แผนผังวงจร.....	49
7	แผนผังใยแมงมุม.....	50
8	แผนผังแบบก้างปลา.....	50
9	แผนผังตารางเปรียบเทียบ.....	50
10	แผนผังรูปวงกลมทับเหลื่อมกัน.....	51

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นพื้นฐานของการสอนภาษาไทยเป็นทักษะภาษาสำหรับการรับรู้ที่สำคัญ และเป็นวิธีการหาความรู้และความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เพื่อนำความรู้ที่นำมาใช้แก้ปัญหาและปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข โดยเฉพาะปัจจุบันการอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของมนุษย์อย่างมาก เพราะในโลกปัจจุบันมีการพัฒนาที่รวดเร็วทั้งทางวัตถุ วิทยาการ เทคโนโลยี และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตจึงจำเป็นต้องใช้การอ่านในการสื่อสาร เพื่อให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าต่าง ๆ ได้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ การอ่านทำให้มนุษย์ได้รับข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เกิดความคิดกว้างไกล นำมาซึ่งความฉลาดรอบรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตทั้งยังการพักผ่อนในยามว่างทำให้เกิดความเพลิดเพลินในจิตใจ

จากการศึกษาของ วรณี โสมประยูร (2544, หน้า 120) พบว่า การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญ และจำเป็นมากในการดำรงชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน เพราะเป็นสังคมของข่าวสารวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารจึงมีความสำคัญในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น เนื้อหาสาระทางวิชาการรวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันจะต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจ และสื่อความหมายกันได้ถูกต้อง การอ่านเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการแสวงหาความรู้ ดังนั้นผู้ที่มีทักษะในการอ่าน หรือความสามารถในการอ่าน คือ สามารถอ่านได้มาก อ่านได้เร็ว อ่านได้ถูกต้องและอ่านได้หลายภาษา จึงมีโอกาสประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพและด้านสังคม ด้านการศึกษาหาความรู้ตลอดจนด้านข่าวสารข้อมูลได้กว้างไกล และทันสมัยกว่าผู้อื่นที่ขาดทักษะในการอ่าน (พรทิพย์ ชาตะรัตน์, 2546, หน้า 59) จุดประสงค์ที่สำคัญของการอ่านก็คือความเข้าใจ เนื่องจากการอ่านเป็นการสื่อความหมายของความคิด อารมณ์ และความรู้สึกต่าง ๆ ซึ่งผู้เขียนถ่ายทอดไปยังผู้อ่าน การอ่านจึงเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดและความสามารถเพื่อทำความเข้าใจในสารที่สื่อ และตีความสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายให้ได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ผู้เขียนแสดงออกมาทางข้อความนั้น (White, 1981) ดังนั้น การอ่านจึงประกอบไปด้วยการสื่อสารและการเข้าใจความหมาย ถ้ามีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งแล้วจะทำให้ผู้อ่านสามารถรวบรวมความคิดจากสิ่งที่อ่านได้และสามารถแสดงความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ (Miller, 1972) ทักษะ

การทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการอ่านเพราะการอ่านที่ปราศจากความเข้าใจ หรือเมื่ออ่านข้อความใดแล้วไม่เข้าใจอะไรเลย ถือว่าความสามารถในการอ่านยังไม่เกิดขึ้น (นลินี บำเรอราช, 2545, หน้า 28)

ดังนั้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จึงได้กำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน สาระที่ 1 การอ่าน และมาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน และกำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ ต้องอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ เข้าใจความหมายโดยตรง และความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญ และรายละเอียดสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้ง เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด แผนผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ได้ วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้นับสนุนเรื่องที่อ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 12-36)

โรงเรียนกลางดงปทุมวิทยา อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ได้มีโครงการส่งเสริมการอ่านเพื่อปลูกสำนึกให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน เช่น โครงการรักการอ่าน โครงการห้องสมุดเคลื่อนที่ โครงการประกวดการอ่าน โครงการอ่านดีมีรางวัล เป็นต้น ซึ่งโครงการเหล่านี้ล้วนเป็นโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียนทั้งสิ้น นอกจากนี้จะสอนให้เด็กอ่านได้แล้ว จำเป็นต้องเข้าใจความหมายของคำที่อ่านจับใจความในการอ่าน รู้จักลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จึงถือว่าเด็กอ่านได้ นั่นคือเด็กที่อ่าน ได้ดีไม่ใช่ออกเสียงได้ถูกต้อง หรืออ่านได้รวดเร็วเท่านั้น แต่ต้องประกอบด้วยความเข้าใจ สามารถจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ ดังนั้น การสอนอ่าน จึงควรให้ความสำคัญด้านการส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านให้มากยิ่งขึ้น เพราะการอ่านที่มีประสิทธิภาพนั้นผู้เรียนต้องอ่านจับใจความและสื่อความได้ พร้อมทั้งสามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ เมื่อพิจารณาผลทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ของกลุ่มการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559 พบว่า ระดับประเทศมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ เท่ากับ 46.36 และเมื่อพิจารณาจำแนกตามสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พบว่า สาระที่ 1 สาระการอ่าน มีคะแนนเฉลี่ย 37.62 (สถาบันการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (องค์การมหาชน), 2560) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และนักเรียนบางส่วนมีปัญหาในเรื่องการอ่าน ซึ่งแสดงว่านักเรียนส่วนใหญ่อ่านแล้วไม่เข้าใจเรื่องราวได้ดีเท่าที่ควร จึงทำให้นักเรียนไม่สามารถนำข้อมูลใหม่ไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมได้ และจากความหมายของการอ่านที่ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางความคิดที่จำต้องทำความเข้าใจความหมายสัญลักษณ์ที่ผ่านสายตา

เข้าสู่สมอง โดยอาศัยความรู้ประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาช่วยให้ความหมายของสัญลักษณ์ที่มองเห็นชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย, 2534) ครูควรจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดประสบการณ์ในการสร้างความหมายจากสิ่งที่อ่าน รู้จักตีความหมายจากสิ่งที่อ่าน โดยใช้ประสบการณ์ของตนเองให้มากที่สุด

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้อ่านมีความหมายและสนองต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้อย่างสมบูรณ์ ถือเป็นสื่อและเครื่องมือในการเรียนรู้ที่เข้าใจให้นักเรียนได้ฝึกซ้ำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนักเรียนจะเกิดการเรียนรู้และปฏิบัติได้ด้วยตนเอง สามารถนำมาทบทวนและเข้าใจในบทเรียนได้ด้วยตนเอง เป็นการฝึกทักษะทางภาษาให้ดียิ่งขึ้นและจดจำเนื้อหาได้คงทน ส่วนวิธีการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยสนใจ คือ การนำเทคนิคการเขียนแผนผังความคิดมาพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการจัดการระบบความคิดที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เรียบง่ายที่สุด มีรูปแบบการจดบันทึกที่สร้างสรรค์ และมีประสิทธิภาพ เป็นการถ่ายทอดความคิด หรือข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสมองลงกระดาษ โดยการใชภาพ สี เส้น และการโยงใยแทนการจดย่อแบบเดิมที่เป็นบรรทัด ๆ ใช้การสื่อความหมายด้วยข้อความและรูปภาพ ช่วยเสริมสร้างทักษะในการวิเคราะห์และการสังเคราะห์ข้อมูล อันเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องที่สนุกสนานมีชีวิตชีวายิ่งขึ้น ครูผู้สอนสามารถนำแผนผังความคิดมาใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนการสร้างหลักสูตรแผนการสอน การประเมินผล การเรียนรู้ การเตรียมบทเรียนใช้ในการระดมความคิด การตรวจสอบความรู้ของผู้เรียน และให้ผู้เรียนสรุปความเข้าใจจากบทเรียน (สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์, 2544) ซึ่ง วิลาวัณย์ ธรรมชัย (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด และแบบฝึกทักษะด้านการอ่านและการคิดวิเคราะห์ เรื่อง กระจายดินตุม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความสนใจในกิจกรรมและร่วมทำกิจกรรมอย่างสนุกสนาน มีความสุขในการเรียนรู้ รู้จักแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ต่องานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี และ วชิราภรณ์ เข็มแสง (2556) ได้ศึกษาการใช้ผังความคิด และวิจัยปฏิบัติการในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขามแก่นนคร พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ ศศิธร สุริยวงส์ (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าแบบฝึกทักษะ และเทคนิคการใช้แผนผังความคิดช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้นและส่งผลให้ผลการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น
 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน และส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน อันจะส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน เป็นประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาความสามารถในการเขียนแผนผังความคิด
4. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพและเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด อยู่ในระดับดี
2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สาระอื่น ๆ แก่ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกลางดงปทุมวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 38 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนกลางดงปทุมวิทยา ซึ่งกำลังเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวนนักเรียน 22 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ประเภท ดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น คือ การใช้แบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

3.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

3.2.1 ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

3.2.2 ความสามารถในการเขียนแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3.2.3 เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

4. เนื้อหา

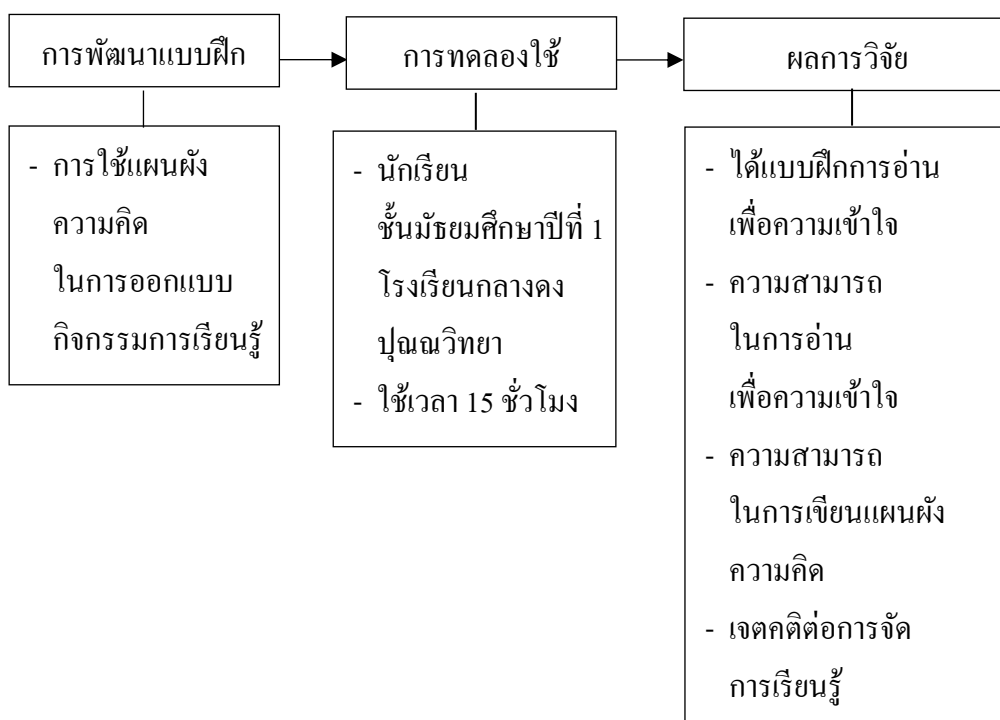
เนื้อหาที่นำมาใช้ในการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 1 การอ่าน และได้กำหนดเป็นบทอ่าน ได้แก่ เรื่องสั้น บันเทิงคดี บทความ นิทานชาดก และบทสนทนา

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะเวลาในการดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ใช้เวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ ๆ ละ 3 วัน วันละ 1 ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บัตรแนวทางเฉลยแผนผังความคิดข้อที่ 3 หรือขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูผู้สอน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้คำศัพท์บางคำในความหมายและขอบเขตดังนี้

1. การอ่านเพื่อความเข้าใจ หมายถึง การที่นักเรียนอ่านบทอ่านประเภทต่าง ๆ แล้วสามารถจับใจความ ตีความ สรุปความ วิเคราะห์และประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ โดยดูจากคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

2. ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่แสดงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านจากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ เรื่องสั้น บทสนทนา นิทาน บทความ บันเทิงคดี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 จับใจความ คือ สามารถบอกใจความสำคัญของเรื่องได้ บอกรายละเอียดของเรื่องได้ และจัดลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้

2.2 ตีความ คือ สามารถเข้าใจในสิ่งที่ไม่ได้กล่าวไว้ตรง ๆ ในเนื้อเรื่องแต่จะใช้ความสามารถในการสรุปอ้างอิงและลงความเห็นของเรื่องได้

2.3 สรุปความ คือ สามารถบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ บอกข้อคิด ข้อสรุปของเรื่องได้ และสามารถตั้งชื่อเรื่องที่อ่านได้

2.4 วิเคราะห์ คือ สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงจากความคิดเห็นหรือเรื่องเพื่อฝันได้ บอกเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องได้ บอกความสัมพันธ์ของเหตุและผลในเรื่องได้ และบอกจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่านได้

2.5 ประเมินค่า คือ สามารถแสดงความคิดเห็นและตัดสินคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้

3. บทอ่าน หมายถึง เรื่องหรือข้อความสำหรับให้นักเรียนอ่าน ซึ่งมีโครงสร้างการเขียนจำแนกเป็น 5 ประเภท คือ ประเภทบรรยาย ประเภทเปรียบเทียบ ประเภทลำดับความ ประเภทเหตุผล และประเภทปัญหาและข้อแก้ไข

3.1 ประเภทบรรยาย หมายถึง ข้อเขียนที่บรรยายเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องอย่างกว้าง ๆ เป็นการรวบรวมความคิดหลักของสิ่งที่เกิดขึ้นหรือสืบเนื่องมาจากหัวข้อเรื่อง

3.2 ประเภทเปรียบเทียบ หมายถึง ข้อเขียนที่แสดงการเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างของสิ่งที่กล่าวถึง ซึ่งให้เห็นถึงองค์ประกอบหลักที่คล้ายคลึงหรือแตกต่าง

3.3 ประเภทลำดับความ หมายถึง ข้อเขียนที่ให้รายละเอียดต่าง ๆ ที่สนับสนุนความคิดหลัก โดยจัดเรียงตามลำดับเหตุการณ์ เวลา ขั้นตอน หรือกระบวนการ

3.4 ประเภทเหตุผล หมายถึง ข้อเขียนที่มีการกล่าวถึงสาเหตุของเรื่องที่เกิดขึ้นและกล่าวถึงผลที่ตามมา

3.5 ประเภทปัญหาและข้อแก้ไข หมายถึง ข้อเขียนที่มีการกล่าวถึงปัญหาสาเหตุของปัญหา และวิธีการแก้ไข

4. แบบฝึก หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีโครงสร้างประกอบด้วย คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้แบบฝึก คำชี้แจงสำหรับนักเรียน เนื้อหา ตัวอย่างกิจกรรม เฉลยคำตอบ สรุปเสริมความรู้และแบบทดสอบประจำแบบฝึก ตามลำดับ เพื่อฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

5. แผนผังความคิด หมายถึง แผนภาพที่แสดงข้อมูลความรู้ตามกระบวนการคิด โดยการจัดกลุ่มความคิดหลักและความคิดรองให้ความสัมพันธ์กันเพื่อช่วยให้เห็นภาพรวมของเรื่องได้อย่างชัดเจน

6. การทำแผนผังความคิด หมายถึง การเรียนวิชาภาษาไทยที่เน้นให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดแสดงความสำคัญ ตัวละคร ฉาก หรือเหตุการณ์ในบทอ่าน แล้วโยงความสัมพันธ์

ของรายละเอียดต่าง ๆ เข้าใจใจความสำคัญของบทอ่านหลังจากอ่าน โดยจำแนกการสร้างแผนผังความคิดเป็น 5 รูปแบบตามประเภทของรูปอ่าน ได้แก่ แผนผังแสดงใจความสำคัญและรายละเอียด แผนผังแสดงการเปรียบเทียบ แผนผังแสดงลำดับเหตุการณ์ แผนผังแสดงเหตุ-ผล แผนผังแสดงปัญหาและข้อแก้ไข

7. ความสามารถในการเขียนแผนผังความคิด หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการสรุปความรู้ เชื่อมโยงความรู้ และมีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบแผนผังความคิด

8. แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนผังความคิด หมายถึง แบบประเมินความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิดของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้เกณฑ์การประเมินของกรมวิชาการ 5 ระดับ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553, หน้า 17) ดังนี้

คะแนนร้อยละ	ระดับความสามารถ
80- 100	ดีมาก
70- 79	ดี
60- 69	ปานกลาง
50-5 9	พอใช้
0- 49	ปรับปรุง

9. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ หมายถึง แบบทดสอบวัดความรู้ของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก 30 ข้อ

10. เจตคติของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามวิธีของลิเกิร์ต โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดสอบหาคุณภาพแล้ว

11. แบบวัดเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดเกี่ยวกับความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่วัดได้จากแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

12. ประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง ความสามารถของแบบฝึกในการทำให้เกิดผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนด 75/ 75

75 ตัวแรก หมายถึง คำร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ชัยยง พรหมวงศ์, 2539, หน้า 494-495)

75 ตัวหลัง หมายถึง คำร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ชัยยง พรหมวงศ์, 2539, หน้า 494-495)

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิค
แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัย โดยจำแนกตามประเด็นดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 2. การอ่านและความเข้าใจในการอ่าน
 3. แบบฝึกการอ่าน
 4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด
 5. การวัดเจตคติ
 6. การวัดและประเมินผล
 7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552, หน้า 37-55) ได้กล่าวถึง กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย ไว้ดังนี้

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิด
ความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือ
ในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถ
ประกอบกิจกรรมการทำงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และ
เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้
พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และ
ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง
ทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี

และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ข้อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกพูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผลการพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทยการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทยซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้ง และภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ข้อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจ ความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ข้อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอน และ ความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่อง ที่อ่าน
2. เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับ ภาษาเขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชีวประวัติ อัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนข้อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิจัย และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงการ
3. พูดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจัย ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิดไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพูด พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพูดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผล น่าเชื่อถือ รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด
4. เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของ ประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และ แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

5. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1: การอ่าน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรอง ได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย - บทร้อยกรอง เช่น กลอนสุภาพ กลอนสี่กวาง กาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉบัง ๑๖ กาพย์ สุรางคนางค์ ๒๘ และโคลงสี่สุภาพ
2. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น
3. ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	- เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - เรื่องสั้น - สารคดี
4. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบบ และคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่าง ๆ จากการอ่าน	- บทสนทนา - บทความ - นิทานชาดก - บทกวี - วรรณคดีในบทเรียน
5. ตีความคำยากในเอกสารวิชาการโดยพิจารณาจากบริบท	- งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - เอกสารทางวิชาการที่มีคำ ประโยค
6. ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักจูง โน้มน้าวใจ	และข้อความที่ต้องใช้บริบทช่วยพิจารณา ความหมาย - งานเขียนประเภทชักจูง โน้มน้าวใจ เชิงสร้างสรรค์
7. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดับที่ยากขึ้น	การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
8. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจาก การอ่านงานเขียนอย่างหลากหลาย เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสม กับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียน กำหนดร่วมกัน
9. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน

จากการศึกษาหลักสูตรตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 5 สาระข้างต้น ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และตารางตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดจุดประสงค์ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด ขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในสาระที่ 1 การอ่าน เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เป็นเรื่องของการอ่านจับใจความประเภท เรื่องสั้น บันเทิงคดี บทความ นิทานชาดก และบทสนทนา

การอ่านและความเข้าใจในการอ่าน

ความหมายและความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคคล ช่วยให้เกิดความงอกงามทั้งทางสติปัญญาและอารมณ์ ส่วนผลักดันให้สังคมเจริญก้าวหน้าไปไฉเร็วขึ้น ทั้งนี้เพราะการอ่านทำให้คนฉลาดรู้จักคิด และมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการแสวงหาความรู้เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ และเพิ่มพูนสติปัญญาของตนเอง เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ของชนทุกระดับชั้น ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านย่อมนำความรู้ที่ได้นั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้เป็นอย่างดี ดังที่นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การอ่าน ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้หลายทัศนะดังนี้ คือ

ประเทิน มหาจันทร์ (2530, หน้า 13) กล่าวว่า การอ่านเป็นการแปลความหมายของ ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มีการจดบันทึกไว้และมีความเข้าใจความหมายในการสื่อความโดยการ อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ รัญจวน อินทรกำแหง และคนอื่น ๆ ที่ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นการแปลสื่อความหมายจากตัวอักษรหรือภาพให้เป็นเรื่องราวที่เป็นแนวคิด โดยให้มีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งและชัดเจน รัญจวน อินทรกำแหง และคนอื่น ๆ (2519, หน้า 17)

วรณี โสมประยูร (2544, หน้า 121) ได้สรุปความหมายการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ รับรู้และเข้าใจ ความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ โดยแปลออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่านสามารถนำความหมายนั้น ๆ ไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับวาสนา บุญสม (2542, หน้า 58) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นการพยายามทำความเข้าใจ ความหมายจากสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อสารไปยังผู้อ่านเพื่อให้อ่านเกิดความคิด เข้าใจ แล้วสามารถนำความเข้าใจไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ทั้งสองความหมายสอดคล้องกับแนวคิดของ แฮร์ริส และสมิธ (Harris & Smith, 1976, p.18) ที่กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการของการสื่อ ความหมาย โดยการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และข่าวสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน คือผู้อ่านพยายามตีความหมายของถ้อยคำภาษาที่ผู้เขียนได้เขียนไว้ การที่จะสามารถสื่อความหมาย กันได้ดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นสำคัญ

D. Lapp และ J. Flood ได้ให้คำจำกัดความของการอ่านว่า เป็นกระบวนการที่ผู้อ่าน แปลความ คำหรือสัญลักษณ์ที่เป็นตัวอักษรให้เข้าใจ ขั้นตอนของกระบวนการ มี 3 ระดับ คือ

- ระดับที่ 1 การรับรู้ตัวอักษร คำ ประโยค และข้อความ
- ระดับที่ 2 การแปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความ
- ระดับที่ 3 การทำความเข้าใจกับข้อมูลที่ได้อ่าน โดยใช้ประสบการณ์เดิมหรือความรู้เดิม ช่วยในการตัดสินใจ (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์, 2539 หน้า 2)

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2540, หน้า 83) และสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2539, หน้า 1) ได้ให้ ความหมายของการอ่านในลักษณะที่สอดคล้องกัน โดยกล่าวว่า การอ่านเป็นการรับสารในรูปของ ตัวอักษรมาแปลเป็นความเข้าใจของผู้อ่านโดยผ่านการคิด ประสบการณ์ และความเชื่อของตน เป็นลำดับขั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความ

จากความหมายของการอ่านดังกล่าว สรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมอง ในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่ผู้เขียนใช้เป็นสื่อกลางในการสื่อสารกับผู้อ่าน โดยผ่านกระบวนการคิด ประสบการณ์เดิมและความรู้เดิมไปสู่ความเข้าใจในความหมาย

และเมื่อมีความเข้าใจในการอ่านแล้ว ผู้อ่านสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตได้

ความสนใจในการอ่าน

การอ่านหนังสือของบุคคลมีสาเหตุมาจากแรงกระตุ้นภายในตัวของแต่ละคน ซึ่งมักเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสนใจและความต้องการของตน ถ้าครูได้เรียนรู้ความสนใจในการอ่านของนักเรียน ครูก็จะสามารถเลือกหนังสือหรือบทเรียนสำหรับฝึกอ่านได้ตรงและสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน

จากการศึกษาสำรวจความสนใจในการอ่านหนังสือของเด็ก ๆ วัยต่าง ๆ มาเป็นเวลานานแล้วมีผลยืนยันว่า เด็กที่ไม่มีอายุใกล้เคียงกัน มักชอบอ่านหนังสือแนวเดียวกัน เด็กหญิงกับเด็กชายถึงจะอายุใกล้เคียงกัน แต่ชอบอ่านหนังสือไม่เหมือนกัน ความสนใจในหนังสือของเด็กแต่ละช่วงอายุแตกต่างกัน มีดังนี้ (รัฐจวน อินทรกำแหง, 2525 อ่านถึงใน นลินี บำเรอราช, 2545, หน้า 100-101)

เด็กอายุ 2-4 ขวบ ยังอ่านไม่ออก เด็กช่วงนี้ชอบดูภาพและฟังเรื่องราวได้ ชอบวาดรูปหรือภาพสีสด ๆ ชอบหนังสือภาพ และฟังเรื่องที่ใกล้ตัว

เด็กอายุ 3-5 ขวบ ชอบอ่านหนังสือเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ ชอบหนังสือที่ใช้ถ้อยคำคล้องจองกัน ชอบเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่อยู่ในวัยเดียวกัน

เด็กอายุ 6-7 ปี อ่านหนังสือได้บ้าง บางคนอ่านได้คล่อง เด็กวัยนี้มีความคิดคำนึงมาก มีจินตนาการมาก ชอบหนังสือที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับเวทมนตร์ นางฟ้าต่าง ๆ นิยายต่าง ๆ เรื่องลึกลับ เรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติของคน สัตว์ ต้นไม้ เด็กวัยนี้กำลังสนใจเกี่ยวกับชีวิตและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ นอกจากนั้นยังชอบหนังสือนิยายผจญภัยและเรื่องขำขัน

เด็กอายุ 8-9-10 ปี อ่านหนังสือได้มากขึ้น อยากรู้อยากเห็นมากขึ้น สนใจชีวิตจริงมากขึ้น ดังนั้นจึงชอบสารคดีสั้น ๆ ที่ให้ความรู้ ขณะเดียวกันก็ยังชอบหนังสือนิทาน นิยาย สำหรับเด็กหญิงมักชอบอ่านเรื่องสนุกเกี่ยวกับนางฟ้า เวทมนตร์ เรื่องสวย ๆ งาม ๆ เรื่องเกี่ยวกับเด็ก การแต่งตัว การจัดบ้าน ส่วนเด็กชายมักชอบเรื่องผจญภัย เรื่อง โลก โศภณ ตื่นเต้น นวนิยาย วิทยาศาสตร์ การเดินทางในอวกาศ เรื่องเครื่องยนตร์กลไก และเรื่องกีฬา

เด็กอายุ 11-12 ปี อ่านหนังสือได้คล่อง สนใจการอ่าน ชอบเรื่องการค้นคว้า การประดิษฐ์ ชีวิตสัตว์ เด็กผู้หญิงมักชอบเรื่องชีวิตภายในบ้าน เด็กชายมักชอบเรื่องเครื่องยนตร์กลไก เรื่องลึกลับ รวมทั้งเรื่องกีฬาด้วย

เด็กวัย 13-14 ปี เป็นวัยรุ่นเต็มที เริ่มสนใจเรื่องที่เป็นตามหลักวิชาต่าง ๆ เด็กหญิงชอบหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ เรื่องรักใคร่ เรื่องสะท้อนอารมณ์ เด็กชายอ่านเรื่องทางประวัติศาสตร์ การเดินทาง การดำเนินชีวิต และเรื่องกีฬา

เด็กวัย 15 ปี อ่านหนังสือวิชาเรียนต่าง ๆ ตามที่เรียนในโรงเรียน ไม่ทุ่มเทไปทางใดทางหนึ่ง ถ้าอ่านตามเสรีเด็กชายชอบเรื่องการทดลอง งานอดิเรก การทดลอง และชีวประวัติ เด็กหญิงชอบอ่านนวนิยาย ส่วนเรื่องกีฬาก็ยังชอบอยู่

เด็กอายุ 16-17 ปี สนใจอ่านเรื่องชีวิตอย่างผู้ใหญ่ สนใจโลกมากขึ้น เด็กวัยนี้จะอ่านหนังสืออย่างกว้างขวาง (ถ้ามีหนังสือให้อ่าน) แต่กระนั้นก็ตามความสนใจเฉพาะตัวหรือความสนใจอ่านตามเพศชายเพศหญิงก็ยังแตกต่างกันอยู่

อีกทั้งมีการสำรวจพบว่านักเรียนในครอบครัวที่มีฐานะทางสังคมแตกต่างกัน มีความสนใจอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า ความสนใจในการอ่าน โดยทั่วไปแตกต่างกันตามวัย และตามเพศ เด็กส่วนใหญ่จะชอบอ่านหนังสือในเรื่องที่เขาสนใจ และความสนใจของเด็กมักเกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่รอบตัวหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติของเด็กในแต่ละช่วงอายุ

การเลือกหนังสือสำหรับการจัดการเรียนรู้การอ่าน

การเลือกหนังสือสำหรับกิจกรรมการอ่าน มีข้อแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับชั้น และวัยของผู้เรียน (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2542, หน้า 122-123) ซึ่งมีเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

1. เลือกหนังสือให้เหมาะกับเพศ วัย ความรู้ ความสามารถในการอ่านตรงกับความสนใจและความต้องการของผู้อ่านกลุ่มเป้าหมาย โดยคำนึงหลักของจิตวิทยาที่อ่านก่อน
2. เลือกหนังสือที่ดีที่มีคุณภาพ ความรู้และประสบการณ์ของผู้แต่งตรงกับเนื้อหาวิธีเขียนอ่านเข้าใจง่าย
3. เลือกหนังสือและสื่อความการอ่านอื่น ๆ ที่ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ โดยเฉพาะเรื่องทางด้านวิทยาศาสตร์ แพทย์ศาสตร์ และเทคโนโลยี ควรเลือกเล่มที่มีการจัดพิมพ์ปรับปรุงแก้ไขครั้งล่าสุด
4. เลือกหนังสือที่จัดรูปเล่ม (Format) เหมาะสม สวยงาม มีรูปภาพสีจำนวนมาก ถ้าเป็นหนังสือเด็ก ตัวพิมพ์ต้องโต ชัดเจน กระจายแข็งแรงทนทาน
5. เลือกหนังสือที่มีเนื้อเรื่องตรงความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย เช่น ชาวสวนต้องนำเสนอสื่อการอ่านเกี่ยวกับการทำสวน พืชสวน การใช้ยาฆ่าแมลง รู้จักอ่านฉลากยาที่ใช้ และรู้จักวิธีใช้อย่างถูกต้อง
6. เลือกหนังสือแนะนำที่มีในห้องสมุดและที่มีมุมหนังสือพิเศษ
7. พิจารณาหนังสือที่มีลักษณะพิเศษกว่าเล่มอื่น ๆ เช่น มีดัชนีช่วยค้น มีภาคผนวก ฯลฯ
8. เลือกหนังสือที่ดีและราคาไม่แพงมากนักควรเปรียบเทียบกับหนังสือที่มีเนื้อหาอย่างเดียวกันแล้วเลือกเล่มที่ดีที่สุด

9. พิจารณาจากหนังสือที่ชนะการประกวด ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติจัดทำขึ้น จะได้ไม่เสียเวลาเลือกมาก เพราะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการแล้ว

จึงเป็นหลักประกันที่เชื่อถือได้ มีมาตรฐานระดับสถาบัน

10. พิจารณาจากรายชื่อหนังสือขายดี ประจำเดือนของแต่ละเดือน ของสำนักพิมพ์ และศูนย์หนังสือต่าง ๆ ที่จัดพิมพ์วารสารและหนังสือพิมพ์รายวันประกอบการตัดสินใจเลือกนำเสนอ

11. พิจารณาจากบรรณาธิทัศน์ และรายการแนะนำหนังสือและสื่ออื่น ๆ ในวารสาร และหนังสือพิมพ์รายวัน

12. พิจารณาจากหนังสือที่ผู้อ่านชอบมากจากการสัมภาษณ์การอ่าน การสำรวจการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเลือกรูปแบบของการนำเสนอหนังสือที่เหมาะสมให้กับกลุ่มเป้าหมาย

หลักในการเลือกบทอ่านใช้ในกิจกรรมการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 นั้นผู้วิจัยอาศัยหลักเกณฑ์การเลือกโดยตอบสนองจิตวิทยาความสนใจของผู้เรียนเป็นประการสำคัญ เนื้อเรื่องที่นำมามีความหลากหลาย มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม นอกจากนี้ยังนำเสนอเรื่องใหม่ที่ทันสมัย เป็นเนื้อเรื่องจากหนังสือที่ชนะการประกวดได้รับรางวัลซีไรต์ที่มีความยากง่ายพอ ๆ กัน โดยเริ่มจากรูปแบบงานเขียนที่เขียนง่าย ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการอ่านก่อนแล้วจึงค่อยเพิ่มความยากขึ้นตามลำดับ อีกทั้งนำบทอ่านมาให้ผู้อ่านในแต่ละชุดฝึกชุดละ 4 เรื่อง โดยไม่ซ้ำกัน แต่ให้กระทำการอ่านรูปแบบงานเขียนนั้น ๆ ซ้ำๆ บ่อย ๆ ซึ่งตรงกับกฎของการฝึกหัด (Law of exercise) ของธอร์นไดค์ (Thorndike) ทั้งนี้เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะมีความชำนาญ ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นาน และคงทนถาวร มีความรู้และเข้าใจเรื่องที่ทำได้อ่านได้มากยิ่งขึ้น

การเลือกบทอ่าน

การสอนอ่านงานเขียนร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

รูปแบบงานเขียนที่ควรสอนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 (ช่วงชั้นที่ 3) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดรูปแบบงานเขียนไว้ทั้งประเภทร้อยแก้ว และร้อยกรองแต่ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะงานเขียนร้อยแก้วสำหรับใช้ในการฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งประกอบด้วย เรื่องสั้น บันเทิงคดี บทความ นิทานชาดก และบทสนทนา ดังนี้

นิทาน เป็นสิ่งจำเป็นและเป็นที่ต้องการของเด็กมาก แม้ว่าในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์จะก้าวหน้าไปมากเพียงใด แต่นิทานก็ยังอยู่ในความสนใจของเด็กเพราะนิทานดำเนินเรื่องรวดเร็ว ตัวละครมีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา สามารถสนองความปรารถนาบางอย่างให้กับเด็กได้ เรื่องในนิทานมีความยุติธรรมที่ถูกต้องเด็กให้ความรู้สึกสนุกสนาน

นิทานที่พบส่วนใหญ่เป็นนิทานพื้นบ้านที่เป็นเรื่องเล่าด้วยถ้อยคำธรรมดา เล่าด้วยปาก สืบทอดกันมา เมื่อมีการเขียนตามเค้าเดิมที่เคยเล่าต่อกันมา ไม่ปรากฏผู้เล่าดั้งเดิมว่าเป็นใคร เป็นเรื่องสมมุติมีตัวละครดำเนินเรื่อง ซึ่งอาจเป็นมนุษย์หรือสัตว์ก็ได้ มีเหตุการณ์หรือการดำเนิน เรื่องที่แสดงความขัดแย้งของตัวละคร และมีการคลี่คลายความขัดแย้งของตัวละครในที่สุด โครงเรื่องของนิทานเป็นโครงสร้างลำดับเหตุการณ์เพื่อไม่ให้เรื่องสับสนและอ่านเข้าใจง่าย

นิทานในปัจจุบันมีอยู่หลายประเภท สุพัตรา ชมเกตุ (2522, หน้า 98-105) และปราณี เชียงทอง (2526, หน้า 70 - 73) ได้แบ่งประเภทของนิทานไว้ดังนี้

1. ตำนานหรือนิทานท้องถิ่น (Legends) มักเป็นเรื่องเหตุการณ์เดียวกันและเป็นเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อ ธรรมเนียมประเพณีอันเป็นพื้นบ้านพื้นเมืองของแต่ละท้องถิ่น เช่น นิทานประเภทอธิบาย ซึ่งมักเกี่ยวกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ ของธรรมชาติ ความเชื่อบางอย่างเกี่ยวกับชื่อสถานที่ต่าง ๆ นิทานเกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับโชคกลาง เรื่องผี เรื่องไสยศาสตร์ นิทานเกี่ยวกับสมบัติที่ฝังไว้ นิทานคติสอนใจ นิทานเกี่ยวกับนักบวช

2. นิทานปรัมปรา (Fairy Tales) มักเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาวสมมติว่าเกิดขึ้นที่ใดที่หนึ่ง มักขึ้นต้นคำว่า กาลครั้งหนึ่ง หรือ นานมาแล้ว เป็นเรื่องเกี่ยวกับอภินิหาร มักจบด้วยความสุข

3. เทพนิยาย (Myths) หมายถึง นิทานที่มีตัวละครเป็นเทวดา นางฟ้า เจ้าป่าเจ้าเขาต่าง ๆ มักมีความสัมพันธ์กับความเชื่อทางศาสนา โดยผูกเป็นเรื่องสนุกสนานเหลือเชื่อ

4. นิทานเรื่องสัตว์ (Animal tales) เป็นนิทานที่มีตัวเอกของเรื่องเป็นสัตว์ มีความคิดและการกระทำตลอดจนพูดได้อย่างมนุษย์ มักเป็นนิทานประเภทคติธรรม หรือนิทานเล่าไม่รู้จบ

5. นิทานตลกขบขัน (Jests) เป็นเรื่องสั้น ๆ จุดสำคัญอยู่ที่ว่ามีเรื่องที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ต่าง ๆ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับความโง่ การแกล้งผิด ปฏิภาณไหวพริบ หรือการผจญภัย

การอ่านนิทาน เมื่ออ่านนิทานจบแล้วผู้อ่านต้องตอบคำถามได้ว่า ตัวละครสำคัญในเรื่องมีใครบ้าง ตัวละครเป็นตัวละครประกอบมีใครบ้าง เรื่องเกิดขึ้นที่ไหน และผลเป็นอย่างไร

การสอนอ่านนิทาน ครูผู้สอนควรเลือกนิทานที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและมีการสอดแทรกคติธรรมไว้ด้วยจึงจะเกิดประโยชน์กับผู้เรียน ซึ่งมีแนวการสอนอ่าน ดังนี้

1. ให้นักเรียนอ่านแบบเร็ว ๆ อ่านข้าม ๆ และกวาดสายตาเพื่อจับประเด็นสำคัญของเรื่อง
2. ฝึกให้นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่กำลังอ่าน โดยใช้คำถามว่า มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร เพราะอะไร และผลเป็นอย่างไร เช่นตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง ตัวละครที่เป็นตัวละครประกอบมีใครบ้าง เรื่องเกิดขึ้นที่ไหน เรื่องเกิดขึ้นเวลาใด ปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องมีตัวละครใดที่ขัดแย้งกัน ขัดแย้งกันด้วยสาเหตุใด และผลเป็นอย่างไร

3. ให้นักเรียนอ่านอย่างพิจารณาเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้ตาม ข้อ 2

4. ให้นักเรียนสรุปเรื่องตามความเข้าใจโดยเล่าเรื่องหรือเขียนเรื่องย่อ

นอกจากนี้ครูควรฝึกให้นักเรียนได้ฝึกวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครว่าดีหรือไม่่าปฏิบัติตามหรือไม่ โดยใช้คำถามในเชิงอภิปรายเหตุผล และวิเคราะห์คตินิยมข้อคิดที่ได้จากเรื่องนั้นจะทำให้ผู้เรียนได้ประโยชน์จากการอ่านนิทานมากกว่าความบันเทิงเพียงอย่างเดียว

เรื่องสั้น หมายถึง เรื่องที่มีขนาดสั้น เป็นรูปแบบของบันเทิงคดีที่ได้รับอิทธิพลมาจากตะวันตก มีลักษณะเฉพาะ คือ จำกัดความยาว การเสนอเรื่องราวรวดเร็วไม่เยิ่นเย้อ นอกจากนี้โครงเรื่องเป็นเรื่องง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน แนวคิดมุ่งเสนอแก่นของเรื่องเพียงแก่นเดียว ฉากไม่ควรมีมาก และตัวละครมีน้อยหรืออาจเด่นเพียงตัวละครเดียว และมีปริมาณคำประมาณ 4,000 – 5,000 คำ

เรื่องสั้นเป็นบทประพันธ์ร้อยแก้ว ที่มีเนื้อเรื่องเกิดจากการสมมติ โดยนักประพันธ์เป็นผู้ผูกเรื่องขึ้นจากชีวิต โดยให้เป็นเรื่องชีวิตที่มีเหตุการณ์หลายอย่างเกิดขึ้น ทำให้ตัวละครต้องต่อสู้แก้ปัญหา และแสดงปฏิกิริยาต่าง ๆ ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และแสดงนิสัยต่าง ๆ ออกมาตามอารมณ์ของมนุษย์ เช่น รัก เกลียด โกรธ อิจฉา พยาบาท และอารมณ์ที่แอบแฝง เช่น น้อยใจ ซอกซำใจ กระดากอาย เกรงกลัว เป็นต้น

ลักษณะทั่วไปของเรื่องสั้นในปัจจุบันสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้ (رينฤทัย สัจจพันธ์, 2542, หน้า 68)

1. ด้านรูปแบบ รูปแบบของเรื่องสั้นมี 2 ลักษณะ ที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ

1.1 ใช้เหตุการณ์เป็นหลัก โดยผู้เขียนจะเริ่มต้นด้วยการเสนอปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสงสัยใคร่รู้ เรื่องสั้นในลักษณะนี้มักจะดำเนินเรื่องด้วยบทสนทนาที่คมคาย มีการสร้างโครงเรื่องให้แปลกและเกินจากความคาดหมาย

1.2 ใช้ความคิดหรืออารมณ์เป็นหลัก เรื่องสั้นชนิดนี้จะดำเนินเรื่องด้วยการพรรณนาจะถูกถ่ายทอดออกมาจนหมดสิ้นและเพียงพอแก่ความต้องการแล้วจึงหยุดเขียน

2. ด้านเนื้อหา ลักษณะเนื้อหาของเรื่องสั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม โดยมากเนื้อหาจะสะท้อนภาพของสังคมในช่วงเวลานั้น ๆ พร้อมกับแสดงจิตสำนึกของผู้เขียน เนื้อหาของเรื่องสั้นจะมีความหลากหลายค่อนข้างมากทั้งเนื้อหาที่แสดงถึงเรื่องราวส่วนตัว เช่น เรื่องราวที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับความรัก ความเชื่อในสิ่งต่าง ๆ ที่มั่งงาย และเรื่องราวส่วนรวมทางด้านสังคมและการเมือง

3. ด้านแนวคิด แนวคิดที่ปรากฏในเรื่องสั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม และตามเนื้อหาของเรื่อง หากเป็นเรื่องที่มีรูปแบบในการใช้เหตุการณ์เป็นหลัก แนวคิดที่ปรากฏ

ส่วนใหญ่จะแสดงทัศนะของผู้เขียนที่พยายามเสนอหรือตีแผ่ให้เห็นความจริงในชีวิตมนุษย์หรือไม่ ก็เป็นภาวะอันเป็นธรรมชาติธรรมดามนุษย์ ไม่ว่าจะป็นอารมณ์ ความรู้สึกหรือการแสดงออก เช่นความรัก ความเกลียด เป็นต้น ตัวละครจะมีลักษณะเป็นขบถกับตนเองหรือค้านกับสังคม นอกจากนี้ผู้แต่ง ไม่นิยมบอกภูมิหลังของตัวละครแก่ผู้อ่าน แต่จะให้เราเองจากการติดตามอ่าน ไปเรื่อย ๆ จนจบเรื่องก็ถึงทำให้ผู้อ่านคิดเอาเองเป็นการเปิดโอกาสให้ขบคิดแก้ปัญหา หรือจินตนาการต่อไป

องค์ประกอบของเรื่องสั้น เรื่องสั้นมีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิด (Theme) หรือแก่นเรื่อง หรือบางครั้งเรียกว่า สารัตถะของเรื่อง โดยปกติเรื่องสั้นจะมุ่งแนวคิดสำคัญเพียงประการเดียว เนื่องจากเรื่องสั้นมีขนาดจำกัด แนวคิดสามารถแบ่งได้ 4 ประเภท (สุดารัตน์ เสรีวัฒน์, 2522, หน้า 13) ได้แก่

1.1 แนวคิดแสดงทัศนะ คือ แนวคิดที่ผู้แต่งมุ่งเสนอหรือแสดงทัศนะความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น ค่านิยมในสังคม ต่อสภาพความเป็นไปของผู้คน

1.2 แนวคิดแสดงอารมณ์ คือ แนวคิดที่ผู้แต่งมุ่งแสดงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร โดยต้องการให้ผู้อ่านรับรู้และรู้สึกคล้อยตาม ไปด้วย

1.3 แนวคิดแสดงพฤติกรรม คือ แนวคิดที่ผู้แต่งเสนอพฤติกรรมของตัวละคร และพฤติกรรมที่เกิดขึ้น มุ่งให้แนวคิดที่พัฒนามาจากทัศนะหรือค่านิยม

1.4 แนวคิดแสดงภาพและเหตุการณ์ คือ แนวคิดที่ผู้แต่งมุ่งแสดงสภาพบางอย่าง หรือเหตุการณ์บางช่วงชีวิตของตัวละคร เช่น สภาพการถูกเอารัดเอาเปรียบ สภาพความวุ่นวายของเมืองใหญ่ เป็นต้น

2. โครงเรื่อง (Plot) โครงเรื่องเป็นส่วนประกอบสำคัญและเป็นพื้นฐานของเรื่องเล่าทุกประเภท สุดารัตน์ เสรีวัฒน์ (2522, หน้า 14) กล่าวว่า โครงเรื่อง คือการผูกเค้าโครงของพฤติกรรมหรือการสร้างเหตุการณ์อย่างคร่าว ๆ เป็นขอบเขตที่ผู้แต่งกำหนดทิศทางเพื่อสร้างความสนใจให้ผู้อ่านเกิดการใคร่รู้ ควรเป็นโครงเรื่องง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน และควรมีเพียงโครงเรื่องเดียว

3. ตัวละคร (Characters) ตัวละครเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเนื่องจากเป็นผู้ที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ในเรื่องขึ้น ตัวละครที่ปรากฏในเรื่องสั้นมักมีน้อยเพียง 1-5 ตัว แนวทางในการสร้างตัวละครนั้น สายทิพย์ นุกุลกิจ (2537, หน้า 132) กล่าวว่า มีอยู่ 5 แนวทางด้วยกันคือ

3.1 สร้างตัวละครให้สมจริงมีลักษณะเป็นไปตามธรรมชาติ

3.2 สร้างตามอุดมคติ คือ สร้างตามความนึกคิดของผู้เขียน โดยมีอุดมการณ์ ความถูกต้องยุติธรรม

3.3 สร้างแบบเนื้อจริง เนื้อวิสัยธรรมชาติ เช่น ปีสาง นางเงือก เป็นต้น

3.4 สร้างที่ไม่ใช่มนุษย์ แบบบุคลาธิษฐาน คือ สร้างตัวละครจากสิ่งต่าง ๆ แล้วกำหนดบทบาทพฤติกรรม เช่น ต้นไม้พูดได้

3.5 สร้างโดยใช้ตัวละครแบบฉบับ คือ การสร้างตัวละครให้มีบุคลิกลักษณะคงที่ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ไม่เปลี่ยนแปลง

4. บทสนทนา (Dialogue) บทสนทนาเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เรื่องสั้นน่าอ่านกว่านิทานโดยทั่วไป เพราะช่วยให้เรื่องดำเนินไปอย่างรวดเร็ว โดยผู้แต่งไม่ต้องบรรยาย อีกทั้งสะท้อนลักษณะนิสัยบุคลิกภาพของตัวละครให้ผู้อ่านรู้จัก

5. ฉาก (Setting) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ เพราะช่วยให้ผู้อ่านทราบว่าเหตุการณ์ในเรื่องนั้นเกิดขึ้นที่ใดเวลาใด ลักษณะของฉากที่ดีควรจะสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ช่วยเสริมบรรยากาศของเรื่อง และถูกต้องตามความจริง อีกทั้งไม่ควรมีหลายแห่ง

6. บรรยากาศ (Atmosphere) บรรยากาศเป็นองค์ประกอบที่ช่วยเสริมให้ผู้อ่านเห็นแนวคิด โครงเรื่องที่ชัดเจน บรรยากาศที่สมจริงต้องมีต้องมีความสัมพันธ์กันและสอดคล้องกับเนื้อหาในเรื่องฉากที่สำคัญในเรื่องสั้นมักมีเพียงแค่ฉากเดียว

การสอนงานเขียนประเภทเรื่องสั้น ควรให้ผู้เรียนอ่านในเชิงวิเคราะห์ทั้งด้านเนื้อหาและกลวิธีที่นักประพันธ์ใช้ในการนำเสนอเรื่อง

1. การวิเคราะห์ทางด้านเนื้อหา ควรพิจารณาประเด็นเหล่านี้ คือ

1.1 แนวคิดของเรื่องหรือแก่นของเรื่อง ปกติผู้อ่านมักจะจับแนวคิดเมื่ออ่านเรื่องนั้น ๆ จบ โดยเห็นว่าอะไรคือแนวคิดสำคัญที่ผู้ประพันธ์นำไปผูกเรื่อง

1.2 โครงเรื่อง เป็นเหตุการณ์หรือปฏิบัติการที่ตัวละครมาพบกันแล้วทำให้เกิดเหตุการณ์อื่นตาม

1.3 เนื้อเรื่อง คือ เรื่องราวที่ดำเนินไปตามพฤติกรรมต่าง ๆ ของตัวละคร โดยเกี่ยวข้องกับฉากหรือสถานที่อันทำให้โครงเรื่องสมบูรณ์

1.4 ลักษณะนิสัยของตัวละคร โดยพิจารณาว่าตัวละครสำคัญตัวใดทำให้ละครมีรสชาติมากขึ้น และตัวละครแต่ละตัวมีนิสัยอย่างไร

1.5 ฉากเป็นการบรรยายบรรยากาศของเรื่อง อาจพิจารณาเข้าเป็นเนื้อเรื่องหรือกลวิธีที่ประพันธ์ก็ได้

1.6 ทักษะของผู้แต่งเป็นเรื่องที่ยาก การพิจารณาอาศัยจากคำพูดของตัวละครจากการบรรยายความรู้สึกนึกคิดของตัวละครว่าผู้แต่งมีความคิดต่อโลกและชีวิตอย่างไร

2. การวิเคราะห์ด้านกลวิธีการเขียนที่นักประพันธ์ใช้ ผู้อ่านควรพิจารณาจากเนื้อเรื่อง การดำเนินเรื่อง การนำเสนอเรื่อง การเปิดเรื่อง การปิดเรื่อง ให้ความรู้วิธีการนั้น ๆ มีผลต่อการอ่านอย่างไร

2.1 กลวิธีการดำเนินเรื่อง อาจดำเนินเรื่องไปตามปฏิทินหรือย่นเวลา มาถึงในปัจจุบันก็ได้ หรือดำเนินเรื่องสลับไปมา จากเหตุการณ์ปัจจุบันแล้วไปอดีต

2.2 กลวิธีการดำเนินเรื่อง ผู้ประพันธ์อาจใช้การบรรยายเอง หรือตัวละครตัวใดตัวหนึ่งบรรยายให้ฟัง โดยใช้สรรพนามว่า “ข้าพเจ้า ผม ดิฉัน”

2.3 กลวิธีการปิดเรื่อง อาจปิดเรื่องโดยการบรรยายพฤติกรรม โดยการบรรยายแนวคิด (บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, 2529, หน้า 140-151 อ้างอิงใน นลินี บำเรอราช, 2540, หน้า 79-84)

จากการศึกษาเกี่ยวกับการสอนอ่านเรื่องสั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ครูผู้สอนควรสอนอ่าน โดยเลือกเรื่องที่น่าสนใจมาเป็นบทอ่านให้เหมาะสมกับวัยและสอนตามแนวการสอนหลักการอ่านเพื่อความบันเทิง ดังนี้

1. ให้นักเรียนอ่านคร่าว ๆ เพื่อสำรวจเนื้อเรื่องว่าเป็นเนื้อเรื่องที่มีลักษณะอย่างไร
2. ลงมืออ่านอย่างไรโดยจับสายตาคี่ 2 - 3 บรรทัด อ่านข้ามข้อความบางข้อความ บางตอนที่ไม่สำคัญ เมื่ออ่านจบควรตนเองว่าเรื่องที่อ่านนั้นมีแนวคิดหรือแก่นของเรื่องอย่างไร เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน มีใครเป็นตัวละครบ้าง มีลักษณะนิสัยอย่างไร และเรื่องนี้จบอย่างไร แล้วตอบคำถามที่ตั้งไว้ถ้าตอบไม่ได้ให้อ่านอีกครั้งหนึ่ง
3. วิเคราะห์กลวิธีการเขียน ว่ามีการเปิดเรื่องอย่างไร ดำเนินเรื่องอย่างไร แล้วปิดเรื่องอย่างไร ภาษาที่ใช้ในเรื่องมีความสมจริงหรือไม่
4. พิจารณาว่าผู้อ่านได้รับรสอะไรบ้างจากหนังสือเล่มนั้น เช่น รสแห่งความสุข รสแห่งความพิถีพิถัน รสแห่งความโศกเศร้าหรือรสแห่งความไพเราะของภาษา
5. พิจารณาว่าในความบันเทิงนั้นมีสาระ ข้อคิดหรือคติธรรมอะไรแอบแฝงอยู่หรือไม่ แก่นสารสาระนั้นเป็นประโยชน์ในด้านใดบ้างในการอ่าน โดยมีการพิจารณาเช่นนี้ ทำให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสจากการอ่าน ได้ทั้งความบันเทิงและความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

สารคดีสั้น การสอนอ่านสารคดี ผู้สอนต้องมีความรู้ที่ สารคดี (Non-fiction) เป็นงานเขียนที่มุ่งแสดงความรู้ ความจริง พรรณนา ความคิดหลักด้วยการจัดระเบียบความคิด ในการนำเสนอ ผสมผสานในการถ่ายทอดด้วยความสนใจใฝ่รู้ของผู้อ่านเพื่อก่อให้เกิดคุณค่าทางปัญญา (ถวัลย์ มาศจรัส, 2534, หน้า 2) มักประกอบด้วยข้อความต่าง ๆ หลายย่อหน้า แต่ละย่อหน้าประกอบด้วยประเด็น ดังนี้

1. ประเด็นของเรื่องหรือหัวเรื่อง (Topic)
2. ใจความสำคัญของเรื่อง (Main idea) ซึ่งปรากฏเป็นวลีหรือประโยคก็ได้ถ้าใจความสำคัญของย่อหน้ามีลักษณะเป็นประโยคที่สมบูรณ์ เราเรียกใจความนั้นว่าประโยคใจความสำคัญ
3. ขอบความสนับสนุน (Supporting) ซึ่งเป็นรายละเอียดสนับสนุนใจความสำคัญหรือส่วนที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งมักเป็นการอธิบายให้ละเอียดหรือเป็นตัวอย่างประกอบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเกี่ยวกับใจความของย่อหน้านั้นมากขึ้น โครงสร้างเนื้อหาของสารคดีทุกประเภทมักประกอบด้วยเนื้อความ 3 ส่วน ดังนี้

3.1 การนำเป็นข้อความตอนเริ่มเรื่องผู้เขียนมักเขียนถึงจุดความสนใจของผู้อ่านให้อยากติดตามเนื้อเรื่อง อาจกล่าวถึงความสำคัญของเรื่องลักษณะและสภาพปัญหาความเป็นมาของเรื่องนั้น

3.2 ส่วนใจความ คือ สารสำคัญและรายละเอียด เนื้อหาส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยย่อหน้าต่าง ๆ จำนวนมากมีการอธิบาย การให้ตัวอย่าง และการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ที่ควรแก่การสนใจซึ่งทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่าน

3.3 ส่วนเนื้อความตอนลงท้าย ผู้เขียนอาจเขียนในเชิงสรุปเนื้อหาสาระทั้งหมดและอาจเขียนด้วยการนำเสนอข้อคิดเห็นเพื่อให้ผู้อ่านนำไปคิดหรือเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความชื่นชม สารคดีแบ่งออกเป็น 5 ประเภท

1. สารคดีท่องเที่ยว คืองานเขียนที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สำหรับผู้สนใจการท่องเที่ยว เช่น ลักษณะท้องถิ่น สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี การคมนาคม ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งรายละเอียดอื่น ๆ ที่จะให้ผู้อ่านเป็นคู่มือการเดินทางท่องเที่ยวได้

2. สารคดีชีวประวัติ เป็นสารคดีที่มุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับบุคคลและอาชีพที่น่าสนใจ เพื่อให้ผู้อ่านได้ศึกษาความสำเร็จหรือความล้มเหลวเหล่านั้นเป็นบทเรียนสำหรับตนเอง หรือเพียงเพื่อประโยชน์สำหรับสังคมส่วนรวม

3. สารคดีรายงานพิเศษ คือ สารคดีที่เรียกว่า “สก็๊ป” เป็นสารคดีขนาดยาวที่มุ่งติดตามค้นคว้าความรู้จากปรากฏการณ์หรือสถานการณ์ในเรื่องที่ประชาชนสนใจเป็นพิเศษซึ่งมักเกี่ยวข้องกับเชิงข่าวหรือเป็นการนำเสนอข้อมูลในแง่มุมแปลกใหม่ที่ผู้อ่านไม่ทราบมาก่อน โดยผู้เขียนจะออกไปหาคำตอบจากข้อมูลจริง ๆ ที่เกิดขึ้น แม้สารคดีรายงานพิเศษจะไม่จำกัด แนวเนื้อหาของเรื่องแต่กลับเสนอเฉพาะสิ่งที่ทันสมัยอยู่ในความสนใจของผู้อ่านในขณะนั้นมากกว่าอย่างอื่น เพราะสามารถตอบสนองความต้องการอยากรู้อยากเห็นเป็นพิเศษ

4. สารคดีวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม คือ สารคดีที่ให้ความรู้ใหม่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ความก้าวหน้าในโลก และปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเรื่องที่กำลังตื่นตัวกันกว้างขวางทุกประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทยปัจจุบันมีการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว แต่กำลังประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรงเช่นกัน สารคดีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมจึงเป็นที่น่าสนใจอย่างสูงมาก

5. สารคดีปกิณกะ คือ สารคดีที่เสนอความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ ขนาดสั้น ๆ ซึ่งกำลังได้รับความนิยมมากขึ้น จะพบสารคดีประเภทนี้ในสิ่งพิมพ์ทั่วไปแล้วปัจจุบันยังนิยมนำมาเสนอทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

การสอนอ่านสารคดีอย่างเข้าใจนั้น ต้องให้ผู้เรียนสามารถจำแนกได้ว่าใจความสำคัญหรือแก่นของเรื่องคืออะไร ใจความสำคัญในแต่ละตอนคืออะไร ซึ่งมีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

1. ชื่อเรื่อง เป็นจุดชี้แนะใจความสำคัญที่สุดของเรื่องได้ดีและรวดเร็วเฉพาะสารคดีมักตั้งชื่อไม่ซับซ้อนและนิยมบอกสาระสำคัญหรือเป้าหมายของผู้แต่งอย่างตรงไปตรงมา
2. หัวข้อย่อย ในการแต่งสารคดีขนาดยาวมักนิยมแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ และใส่หัวเรื่องกำกับเอาไว้ด้วย
3. การค้นหาแก่นของเรื่อง ในกรณีชื่อเรื่องของสารคดีไม่สามารถชี้แนะใจความสำคัญของเรื่องได้หรือไม่มีการตั้งหัวข้อเรื่องย่อยสรุปสาระสำคัญในแต่ละตอนเอาไว้ให้ผู้อ่านจะต้องค้นหาแก่นเรื่องหรือใจความสำคัญที่สุดของเรื่องเอาเอง โดยพยายามจับประเด็นในแต่ละย่อหน้าแล้วนำประเด็นย่อยเหล่านั้นมาพิจารณาร่วมกันเพื่อสรุปหาแก่นเรื่องหรือใจความสำคัญที่สุด
4. การอ่านรายละเอียดทั้งเรื่องแม้จะมีข้อสังเกตและแนวทางในการอ่านจับใจความสำคัญของสารคดีให้ได้รวดเร็วอยู่หลายประการ แต่ถ้าจะอ่านสารคดีให้มีอรรถรส คือ ได้ทั้งสารประโยชน์และความเพลิดเพลินควรอ่านอย่างละเอียดทั้งเรื่อง จะทำให้จับใจความสารคดีได้อย่างสมบูรณ์ (ววมยุรา เหมือนนิล, 2538, หน้า 94 - 105)

จากการศึกษาเกี่ยวกับการสอนการอ่านสารคดี ผู้วิจัยเห็นว่าครูผู้สอนควรฝึกให้นักเรียนได้อ่านสารคดีสั้นที่หลากหลายเป็นความรู้ที่นำมาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และให้ผู้เรียนฝึกวิเคราะห์ซึ่งจะต้องใช้ความสามารถในการคิดให้มากขึ้นเพื่อจับใจความให้ว่าผู้เขียนมีเจตนาจะแสดงความรู้สึกทำนองใดอาจทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงอารมณ์ของผู้เขียนได้

บทความ (Article) การสอนอ่านบทความ ผู้สอนต้องรู้ว่า บทความเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งที่มีผู้นิยมอ่านมากและมีผู้เผยแพร่มากที่สุดทั้งหนังสือพิมพ์ตามคอลัมน์ประจำต่าง ๆ ทางนิตสารและวารสาร บทความมักเขียนขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบข้อมูลที่เป็นสารความรู้ ประสบการณ์ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและความคิดของนักเรียนที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทำให้ผู้อ่าน

ได้ขยายแนวคิดอันจะเป็นทางเสริมสร้างให้มีทัศนะต่าง ๆ ที่กว้างไกลและมีความคิดเห็นที่ทันสมัย ด้วยบทความมักประกอบด้วยข้อความต่าง ๆ หลายย่อหน้า แต่ละย่อหน้าประกอบด้วย

1. ประเด็นของเรื่องหรือหัวข้อเรื่อง (Topic)
2. ใจความสำคัญของเรื่อง (Main Idea) ซึ่งจะปรากฏเป็นวลีหรือประโยคก็ได้

ถ้าใจความสำคัญของย่อหน้ามีลักษณะเป็นประโยคที่สมบูรณ์เราเรียกใจความนั้นว่า ประโยคใจความสำคัญ

3. ข้อความสนับสนุน (Supporting) ซึ่งเป็นรายละเอียดปลีกย่อยซึ่งเป็นการอธิบายให้รายละเอียดหรือเป็นตัวอย่างประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเกี่ยวกับใจความสำคัญของย่อหน้านั้นมากขึ้น

โครงสร้างเนื้อหาของบทความทุกประเภทด้วยเนื้อความ 3 ส่วน ดังนี้

1. ความนำเป็นข้อความตอนเริ่มเรื่องอาจมีความยาว 3-5 ย่อหน้าติดกันหรือประมาณ 5-10 % ของความยาวทั้งหมด ผู้เขียนบทความมักดึงดูดความสนใจหรือชี้แนวทางบางประการเกี่ยวกับการทำความเข้าใจเรื่องนั้น ๆ ให้แก่ผู้อ่าน เนื้อความที่เป็นความนำอาจกล่าวถึงความสำคัญของเรื่องลักษณะและสภาพของปัญหาเรื่องนั้น ๆ ความเป็นมาของเรื่องนั้น ๆ ความเป็นมาของเรื่องนั้นอาจกล่าวถึงลักษณะการนำเสนอเนื้อหาของเรื่องนั้น

2. ส่วนใจความ คือ สารสำคัญและรายละเอียดของเนื้อหาบทความเรื่องนั้น เนื้อหาส่วนใหญ่ของใจความนี้จะประกอบไปด้วยย่อหน้าต่าง ๆ จำนวนมาก หรือประมาณ 80 – 85 % ของความยาวทั้งเรื่อง ซึ่งมีใจความสาระความรู้มีรายละเอียดต่าง ๆ มีการอธิบายการให้ตัวอย่าง การเสนอแนวคิด การชี้แจงเหตุผล การชี้ลักษณะปัญหา สาเหตุของปัญหา เสนอแนวทางแก้ไขรวมทั้งที่มีการนำเสนอด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่ควรแก่การสนใจ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านเกิดทัศนคติที่ดีต่อเรื่องที่อ่าน

3. เนื้อหาตอนลงท้าย ผู้เขียนอาจเขียนในสรุปเนื้อหาสาระทั้งหมดสรุปความคิดเห็นตั้งคำถามใ้ผู้อ่านนำไปคิดตาม โน้มน้าวใ้ผู้อ่านเกิดคำตอบสนองต่อเรื่องที่อ่านและอาจเขียนด้วยการเสนอข้อคิดเห็นเป็นข้อขมวดลงท้าย เพื่อให้ผู้อ่านนำไปคิด หรือใ้ผู้อ่านเกิดความชื่นชมและพึงใจเกี่ยวกับเรื่องที่เสนอนั้นก็ได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าเนื้อความส่วนลงท้ายของบทความนั้นอาจมีลักษณะต่าง ๆ กันได้หลายรูปแบบตามแต่เจตนาในการเขียนเรื่องนั้นและประเภทของเนื้อหาบทความซึ่งมีความยาวประมาณ 5 - 10 % ของความยาวทั้งหมดของเรื่องนั้น

การอ่านบทความ โดยทั่วไปเมื่ออ่านบทความเป็นรายย่อหน้า ผู้อ่านควรมีความสามารถในการจับประเด็นหลักของเนื้อหาใ้ได้ว่าย่อหน้านั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร อาจสังเกตได้จากคำหรือคำที่กล่าวซ้ำกันที่ปรากฏอยู่ในย่อหน้านั้น เมื่อทราบประเด็นหลักของย่อหน้าแล้วก็จะสามารถ

จับความคิดสำคัญของย่อหน้านั้นได้ และเมื่อจับประเด็นสำคัญของเนื้อหาดีทุกย่อหน้าก็จะมองเห็นความสัมพันธ์ของย่อหน้าต่าง ๆ ที่เรียงต่อกันนั้นว่า สัมพันธ์กันอย่างไรก็จะจับเค้าโครงเรื่องของบทความได้มีความเข้าใจในเนื้อหาต่าง ๆ และรายละเอียดของเรื่องราวทั้งหมดได้ นอกจากนี้ผู้อ่านควรใช้วิจารณญาณในการพิจารณาว่าข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ ตลอดจนความคิดเห็นที่ผู้เขียนแสดงออกมานั้นถูกต้องและน่าเชื่อถือเพียงใดรวมทั้งวิเคราะห์และเจตนาหรือจุดประสงค์ในการเขียนด้วย (นลินี บำเรอราช, 2538, หน้า 1 - 9)

การสอนอ่านบทความ ผู้สอนควรฝึกให้นักเรียนอ่านบทความหลายประเภท โดยใช้หลักในการอ่าน ดังนี้

1. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นว่าด้วยเรื่องอะไรบ้างจุดใดที่เห็นเป็นจุดสำคัญของเรื่อง
2. อ่านเพื่อจับประเด็นสำคัญเป็นรายย่อหน้า โดยสังเกตได้จากคำหรือความที่กล่าวซ้ำกับที่ปรากฏอยู่ในย่อหน้านั้น เมื่อทราบประเด็นหลักของย่อหน้านั้นก็สามารถจับความคิดสำคัญของย่อหน้านั้นได้
3. อ่านจับประเด็นสำคัญและความคิดสำคัญจนครบทุกย่อหน้า แล้วพยายามหาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดต่าง ๆ ในแต่ละย่อหน้า ก็จะได้ความคิดสำคัญของเรื่องทั้งหมด
4. อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจบางแห่งให้แน่นอน
5. ทดสอบความเข้าใจด้วยการตอบคำถามสั้น ๆ เกี่ยวกับประเด็นของเรื่อง และใจความสำคัญของเรื่อง
6. เรียบเรียงใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเองที่เห็นว่าจะทำให้เข้าใจเรื่องได้ถูกต้องที่สุด โดยอาจให้รายละเอียดที่จำเป็นของใจความสำคัญเพิ่มเติมเพื่อให้เนื้อหาใจความที่สมบูรณ์
7. วิเคราะห์ข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ที่อยู่ในบทความและความเห็นที่ผู้เขียนแสดงออกมานั้นถูกต้องและน่าเชื่อถือเพียงใดรวมทั้งวิเคราะห์เจตนา จุดประสงค์ในการเขียนบทความของผู้เขียนด้วย

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการอ่านบทความ ผู้วิจัยเห็นว่าครูผู้สอนควรเลือกบทความที่มีเนื้อหาไม่ยาวมากนักจากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวข้องกับนักเรียน มาให้นักเรียนเพื่อฝึกอ่านเพื่อความเข้าใจโดยยึดหลักในการอ่านดังกล่าวข้างต้นก็จะช่วยให้นักเรียนรู้หลักการอ่านและเข้าใจเรื่องที่มีลักษณะเป็นบทความได้ดียิ่งขึ้น

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนอ่าน เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียนโดยตรง ควรยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

ขั้นตอนในการสอนอ่าน ครูจะต้องคอยเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง ในการทำความเข้าใจ อย่างเป็นขั้นตอน ซึ่ง สุนทร บำเรอราช และนลินี บำเรอราช (2540, หน้า 6-7) ได้แนะนำ การจัดกิจกรรมการสอนในชั้นเรียน ควรจัดกิจกรรมตามลำดับดังนี้

ขั้นที่ 1 ตำรวจความรู้พื้นฐานของผู้อ่าน เพื่อช่วยเสริมประสบการณ์ที่ยังขาด และเป็นปัญหาความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน รวมทั้งเพื่อเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านสัมพันธ์กับความรู้เดิม ของผู้อ่าน เช่น สอนคำใหม่ ค่ายาก ให้ดูภาพ ให้รู้ความหมายของคำ

ขั้นที่ 2 มี 3 กิจกรรม คือ

2.1 ให้อ่านสำรวจคร่าว ๆ เพื่อให้ทราบความสำคัญของเรื่อง

2.2 ให้ตั้งจุดประสงค์ก่อนการอ่านให้ชัดเจน ด้วยการตั้งคำถามเพื่อคาดเดาว่าจะ ได้คำตอบจากบท

2.3 กำหนดความเร็วในการอ่านว่าจะอ่านจบภายในเวลาเท่าใด

ขั้นที่ 3 ผู้เรียนเริ่มอ่าน

ขั้นที่ 4 ผู้เรียนทำกิจกรรมหลังการอ่าน เช่น อภิปรายเรื่องที่อ่าน เขียน สรุปเรื่อง วาดรูป เพื่อทำผลงานในลักษณะอื่น ขั้นนี้เป็นขั้นที่ครูจะได้ทราบว่าผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านหรือไม่***

ขั้นที่ 5 ทำกิจกรรมเสริม เช่น ให้จัดการแสดงในชั้น แต่งเรื่องขึ้นใหม่ ไปสัมภาษณ์ บุคคล คุณภาพยนต์ ทำเอกสารเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน รวมทั้งอ่านเพิ่มเติมที่ครูกำหนด จากบทอ่าน อื่นๆ ที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน แกเย่ (Gagne, 1988 อ้างถึงใน ภพ เลหาไพบูลย์, 2537, หน้า 82-83) ได้เน้นบทบาทครูเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ และได้เสนอแนวทางในการจัดลำดับขั้น การสอน ไว้ 9 ขั้น ดังต่อไปนี้ คือ

1. สร้างความสนใจ คือ การทำให้ผู้เรียนมีใจจดจ่อบทเรียน โดยครูใช้วิธีการสนทนา ซักถาม หรือใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

2. แจ้งจุดประสงค์ คือ การบอกให้นักเรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายของบทเรียน เพื่อให้นักเรียนจะได้ทราบจุดหมายปลายทางของการเรียนการสอน อาจบอกโดยตรง หรือ ใช้คำถามก็ได้

3. ทบทวนความรู้เดิม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ สำหรับที่จะใช้บทเรียนใหม่ให้กับผู้เรียน และการกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เดิมมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อบทเรียน

4. ใช้สื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ โดยการเสนอสิ่งเร้าที่ใช้ประกอบการสอน ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนอื่น ๆ เป็นการเริ่มกิจกรรมใหม่ของบทเรียน

5. ให้แนวการเรียนรู้ โดยแนะแนวทางหรือนำทางให้นักเรียนสามารถทำกิจกรรม ได้ด้วยตนเอง เช่น แนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้าแนะนำวิธีทำกิจกรรมและใช้คำถามเป็นการนำทาง ให้ผู้เรียน

6. ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ ให้นักเรียนอ่านเรื่องในใจและทำแบบฝึกหัดด้วยตนเอง

7. การแจ้งผลการปฏิบัติ คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนด้วยการตรวจสอบแก้ไข สิ่งที่ผู้เรียนทำผิดให้คำชมเชยและแสดงความยินดีในผลงานของผู้เรียน

8. การประเมินผลการปฏิบัติ เป็นการวัดและการประเมินว่าผู้เรียนสามารถปฏิบัติ ตามจุดประสงค์ของบทเรียนนั้นได้หรือไม่เพียงใด โดยวัดและประเมินจากการทำแบบฝึกหัด การทำแบบทดสอบและการแสดงออก เช่น การพูด การตอบคำถามของผู้เรียน

9. ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน โดยการสรุปย่อ ทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่คงทน โดยให้ทำแบบฝึกหัดเสริมหรือมอบหมายงานเพิ่มเติม เช่น การให้การบ้าน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ควรจัดการเรียนรู้ แบบกลุ่ม (Co-operative learning) การเรียนรู้จากกลุ่มที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ในกลุ่มตามบทบาทที่นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มนั้นรับผิดชอบ

ลักษณะของการเรียนรู้แบบร่วมกัน พิจารณาได้ดังนี้

1. นักเรียนทุกคนในกลุ่มมีความรู้ในเรื่องที่เรียนนั้นอย่างแท้จริง ทุกคนจะต้อง รับผิดชอบต่อผลงานของกลุ่ม และมีการแลกเปลี่ยนความรู้กันมีการช่วยสอนให้คนอื่น ๆ ในกลุ่ม มีความรู้ในเรื่องนั้นเท่า ๆ กัน

2. นักเรียนทุกคนในกลุ่มต้องช่วยกันเรียนและช่วยกันทำงานให้เสร็จตามจุดมุ่งหมาย ที่ร่วมกันตั้งไว้ โดยมีการพึ่งพาอาศัยกันและกันในทางบวก คือ ให้นักเรียนทุกคนตระหนักว่า ความสำเร็จของนักเรียนแต่ละคนขึ้นอยู่กับความสำเร็จของคนอื่น ๆ ในกลุ่มเดียวกัน ดังนั้นทุกคนต้องช่วยเหลือกัน

3. นักเรียนทุกคนต้องมีปฏิริยาส่งเสริมซึ่งกันและกัน เช่น การใช้ท่าทาง คำพูด การให้กำลังใจ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4. นักเรียนทุกคนต้องเรียนรู้ทักษะในการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มและการปฏิบัติตาม บทบาทที่รับผิดชอบได้

5. นักเรียนทุกคนในกลุ่มสามารถวิเคราะห์การทำงานกลุ่มและปรับปรุงการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สุนทร บำเรอราช และนลินี บำเรอราช, 2540, หน้า 37 - 38)

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้วิจัย ผู้วิจัยได้ลำดับกิจกรรมการเรียนการสอน ออกเป็น 5 ชั้น คือ ชั้นนำ ชั้นเข้าสู่บทเรียน ชั้นให้แนวทางการเรียนรู้ ชั้นลงมือปฏิบัติ ชั้นแจ้งผล ปฏิบัติและให้ข้อมูลย้อนกลับ และชั้นส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนความรู้ โดยการใช้ กิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกัน

จิตวิทยาในการสอนอ่าน

ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุปเป้าหมาย คาร์โรล (Carroll, 1964, p. 188 อ้างถึงใน อุษณีย์ วรรณจิย, 2536, หน้า 2) ได้เสนอหลักจิตวิทยาในการสอนอ่าน 3 ประการ คือ

1. การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยในการวางเงื่อนไข

ในการเรียนการสอน มีความมั่นคงถาวรในการเรียนอ่าน การฝึกอ่านแต่อย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะให้นักเรียนอ่านหรือจำคำได้ต้องอาศัยการเสริมแรงด้วย

2. การหยั่งเห็น (Insight) เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยพลัน

ความเข้าใจในการอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการสื่อความหมายของความคิด อารมณ์ และความรู้สึกต่าง ๆ ซึ่งผู้เขียนถ่ายทอดไปยังผู้อ่าน การอ่านจึงเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดและความสามารถเพื่อเข้าใจในสารที่สื่อ และตีความสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายให้ได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ผู้เขียนแสดงออกมาทางข้อความนั้น (White, 1981) ดังนั้น การอ่านจึงประกอบไปด้วย การสื่อสาร และการเข้าใจความหมาย ถ้ามีความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งแล้วจะทำให้ผู้อ่านสามารถรวบรวมความคิดจากสิ่งที่อ่านได้ การอ่านปราศจากความเข้าใจย่อมไม่ใช่การอ่านที่แท้จริง ดังนั้น ความเข้าใจจึงเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดของการอ่านทุกชนิด (อภิรดี ทักธิการ, 2538)

ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่าน ได้กล่าวถึง ความหมายของความเข้าใจในการอ่านไว้หลายประการ ดังนี้

Strang (1969) ได้กล่าวถึง ความเข้าใจในการอ่านว่าหมายถึง ความสามารถในการจับใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้ ผู้ที่มีความเข้าใจจะสามารถย่อใจความหรือเขียนโครงร่างของสิ่งที่อ่านนั้นได้ สามารถลำดับเหตุการณ์และมองเห็นเจตนาของผู้เขียนนำไปประเมินค่าสิ่งที่อ่านและแสดงความคิดได้

Barr, Blachowicz and Wagmon - Sadow (1995) กล่าวถึง ความหมายความเข้าใจในการอ่าน สรุปได้ว่า หมายถึงความสามารถของผู้อ่านที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน เช่น เข้าใจความหมายของเนื้อเรื่อง การตีความจุดประสงค์ของผู้เขียน โดยอาศัยภูมิหลังและประสบการณ์เดิม

Broomley (1992) ได้อธิบายความหมายของความเข้าใจในการอ่านสรุปได้ว่า หมายถึง การที่ผู้อ่านใช้กระบวนการทางสติปัญญาที่ต้องอาศัยประสบการณ์และความรู้เดิมมาเชื่อมโยงกับความหมายจากข้อมูลใหม่ที่ได้รับ แล้วตีความและสรุปความจากเรื่องที่อ่านได้

จากทัศนะดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญของเรื่อง เข้าใจความหมาย ตีความ วิเคราะห์จุดมุ่งหมายเจตนาของผู้เขียน บทอ่านต่าง ๆ ได้ โดยอาศัยประสบการณ์และความรู้เดิมของผู้อ่านด้วย

ลักษณะของความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านแสดงได้ด้วยพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน ในลักษณะต่าง ๆ กัน การที่ทราบว่าผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่ทำน้อยเพียงใดนั้น สามารถประเมินได้ อ่านต้องมีลักษณะดังนี้

1. ตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่าง ๆ จากเรื่องได้
2. เข้าใจคำชี้แจง สามารถปฏิบัติตามคำชี้แจงหรือคำแนะนำที่เขียนอธิบายไว้ได้ถูกต้อง
3. จดจำและสามารถบรรยายสิ่งที่ได้อ่านเป็นคำพูดของตนเองได้
4. ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องราวที่อ่านได้ถูกต้อง
5. แยกได้ว่ารายละเอียดตอนไหนสำคัญ ตอนไหนไม่สำคัญ
6. บอกได้ว่าตัวอย่างหรือคำอธิบายประกอบต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับเนื้อความสำคัญ

ตอนไหน อย่างไร

7. บอกได้ว่าประโยคไปเป็นประโยคแสดงเนื้อความสำคัญหรือใจความของเรื่องราว
8. บอกได้ว่าเนื้อหหรือสิ่งที่อ่านมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทความอื่น ๆ

ที่เกี่ยวข้องอย่างไร

9. แสดงข้อสรุปของบทความที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
10. บอกได้ว่าในการเขียนบทความที่อ่านนั้น ผู้เขียนยึดแนวอะไรในการจัดเรียบเรียง

เช่น เวลา สถานที่ หรือสาเหตุและผล เป็นต้น

11. บอกได้ว่าอะไรคือความหมายที่ซ่อนเร้นที่ไม่ได้แสดงไว้ในบทอ่าน
 12. บอกได้ว่าเรื่องที่อ่านมีแนวการดำเนินเรื่องให้อารมณ์อย่างไร
 13. บอกวัตถุประสงค์ในการเขียนซึ่งผู้เขียนไม่ได้แสดงไว้โดยตรงได้
 14. บอกได้ว่าตอนใดผู้เขียนใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบอย่างไร มีความหมายว่าอย่างไร
- สนิท ตั้งทวี (2525) ได้เสนอ แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของความเข้าใจในการอ่านไว้ ดังนี้

1. บอกชื่อเรื่องได้
2. บอกสาระของเรื่องได้
3. บอกรายละเอียดของเรื่องได้
4. ลำดับเหตุการณ์ในเรื่องได้
5. ของความสัมพันธ์ของสิ่งที่ต่างกันได้

6. เปรียบเทียบเหตุการณ์ในเรื่องได้
7. บอกเหตุผลได้
8. คาดการณ์หรือเดาเหตุการณ์ได้
9. สรุปเรื่องได้
10. แยกแยะเหตุการณ์ได้
11. บอกความตั้งใจของผู้เขียนได้

Wainwright (1972) ได้กล่าวถึงธรรมชาติของความเข้าใจในการอ่านผู้ที่มีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านจะต้องมีลักษณะ ดังนี้

1. สามารถเก็บความสำคัญและระลึกได้เมื่อต้องการ
2. เลือกอ่านแต่หัวข้อที่สำคัญ
3. ตีความหมายใจความและแนวคิดได้
4. สรุปเรื่องราวต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านได้
5. สรุปและประเมินค่าเรื่องราวที่ตนอ่านได้
6. เชื่อมโยงความรู้ที่ได้มาใหม่กับประสบการณ์เดิมได้

นอกจากนี้ Tricia (1982 อ้างถึงใน วันเพ็ญ สุภิกิตย์, 2528) กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่าน คือ ความสามารถหรือทักษะต่าง ๆ อย่างน้อย 5 ประการ จาก 10 ประการ ซึ่งควรได้รับการทดสอบโดยเรียงลำดับความสามารถ ดังนี้

1. เข้าใจความหมายของคำ
2. แยกแยะข้อเท็จจริงและทำตามคำสั่งได้
3. จับใจความสำคัญและแยกแยะใจความสำคัญกับรายละเอียดได้
4. เข้าใจและเรียงลำดับข้อความ
5. สรุปเรื่องและให้ข้อคิดเห็น
6. ทำนายผลได้ใกล้เคียงความจริง
7. เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล
8. จำแนกข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น
9. แก้ปัญหาด้านการตีความ โดยเฉพาะคำที่มีความหมายกำกวม
10. อ่านอย่างมีวิจารณญาณและมีความซาบซึ้งในเรื่องที่อ่าน

ส่วน Bond and Tinker (1957) ได้เสนอแนะสิ่งที่เป็นพื้นฐานของความเข้าใจจากส่วนย่อยไปจนถึงความเข้าใจส่วนรวมที่ผู้อ่านจะต้องมี คือ

1. ความเข้าใจความหมายของคำ
2. ความเข้าใจหน่วยความคิดจากกลุ่มคำ

3. ความเข้าใจประโยค

4. ความเข้าใจใจความเป็นตอน ๆ

5. ความเข้าใจเรื่องราวทั้งหมดจากการเห็นความสัมพันธ์ของข้อความแต่ละตอนที่อ่าน จากทักษะดังกล่าวข้างต้น จึงสรุปได้ว่า ผู้ที่มีความเข้าใจในการอ่านต้องเก็บ

ใจความสำคัญ ดีความ สรุปความ วิเคราะห์และประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้

ระดับความเข้าใจในการอ่าน

Burimster (1978) ได้กล่าวว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นการอ่านที่ต้องอาศัย ความสามารถหลายด้านแบ่งออกได้เป็น 7 ระดับ คือ

1. ระดับความจำ (Memory) เป็นระดับการจำในสิ่งที่ผู้เขียนกล่าวไว้ได้แก่ การจำเกี่ยวกับข้อเท็จจริง คำจำกัดความ ใจความสำคัญของเรื่องและลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง
2. ระดับการแปลความหมาย (Translation) เป็นการนำข้อความหรือสิ่งที่เข้าใจไปแปล เป็นรูปอื่น เช่น การแปลภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง การถอดความ การนำใจความสำคัญของเรื่องไปแปลเป็นแผนภูมิ
3. ระดับการตีความ (Interpretation) คือการเข้าใจและมองเห็นความสำคัญของสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้บอกไว้ เช่น หาเหตุเมื่อกำหนดผลมาคาดการณ่ว่า อะไรเกิดขึ้นต่อไป
4. ระดับการประยุกต์ใช้ (Application) คือความสามารถในการเข้าใจหลักการนั้น ๆ แล้วนำไปประยุกต์ใช้จนเกิดความสำเร็จ
5. ระดับการวิเคราะห์ (Analysis) คือความสามารถในการแยกแยะส่วนประกอบย่อย ๆ ที่ประกอบกันเข้าเป็นส่วนใหญ่ได้
6. ระดับการสังเคราะห์ (Synthesis) คือการนำความคิดเห็นที่ได้จากการอ่านมาผสมผสาน กันแล้วจัดเรียงใหม่
7. ระดับการประเมินผล (Evaluation) คือความสามารถในการวางเกณฑ์และตัดสินใจ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่ตั้งไว้เป็นบรรทัดฐาน เช่น เรื่องราวที่อ่านนั้นมีอะไรบ้างที่เป็นความคิดเห็น และเป็นข้อเท็จจริง

นอกจากนี้ Regor and Regor (n.d. อ้างถึงใน วิมลรัตน์ จตุรานนท์, 2540) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ความเข้าใจระดับตัวอักษร (Literal comprehension) คือความสามารถในการเข้าใจ เรื่องความหมายของคำ และความคิดเห็นของผู้เขียน
2. ความเข้าใจระดับตีความ (Interpretative comprehension) คือความสามารถในการ เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนเขียนเข้าใจความสัมพันธ์ต่าง ๆ ได้ สามารถเปรียบเทียบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ในเรื่อง

อ่านกับประสบการณ์ของตนได้ สามารถเข้าใจลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ และมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล สามารถตีความหมายข้อความทั่วไปได้

3. ความเข้าใจระดับการนำไปใช้ (Applied Comprehension) ความเข้าใจระดับนี้ผู้อ่านสามารถประเมินความคิดของผู้เขียนได้ และสามารถนำความคิดนั้นไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ได้

จากความคิดเห็นดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ความเข้าใจในการอ่านมีหลายระดับและสามารถพัฒนาตั้งแต่ระดับทักษะพื้นฐานไปจนถึงทักษะที่สูงขึ้นได้

ทักษะที่แสดงถึงความเข้าใจในการอ่าน

Miller (1972) ได้กล่าวถึง ทักษะที่แสดงถึงความสามารถในการอ่าน ไว้ดังนี้

1. ความเข้าใจระดับตัวอักษร

ทักษะที่แสดงถึงความเข้าใจระดับนี้ ได้แก่

- 1.1 การบอกสาระสำคัญ
- 1.2 การแยกแยะรายละเอียดสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อย
- 1.3 การเรียงลำดับเหตุการณ์
- 1.4 การปฏิบัติตามคำสั่ง

2. ความเข้าใจระดับตีความ

ทักษะที่แสดงถึงความเข้าใจระดับนี้ ได้แก่

- 2.1 การอ้างอิงจากเรื่องที่อ่าน
- 2.2 การสรุปเรื่องที่อ่าน
- 2.3 การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า
- 2.4 รับรู้อารมณ์และความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียน
- 2.5 เข้าใจความสัมพันธ์ของเหตุและผล และเปรียบเทียบได้
- 2.6 บอกความหมายโดยนัยของเรื่องที่อ่าน

3. ความเข้าใจระดับวิจารณ์หรือประเมิน

ทักษะที่แสดงถึงความเข้าใจระดับนี้ ได้แก่

- 3.1 การจำแนกระหว่างความจริงกับความเชื่อ หรือความจริงกับความเพ้อฝัน
- 3.2 การประเมินความถูกต้องเหมาะสมและคุณค่าของสิ่งที่อ่าน
- 3.3 ความเข้าใจสำนวนภาษา
- 3.4 การพิจารณาการโฆษณาชวนเชื่อต่าง ๆ
- 3.5 รับรู้อคติของผู้เขียน

4. ความเข้าใจระดับสร้างสรรค์

ทักษะที่แสดงถึงความเข้าใจระดับนี้ ได้แก่ การที่ผู้อ่านสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน หรือสถานการณ์อื่นในชีวิตประจำวันได้

Dallmann (1978) ได้จำแนกทักษะย่อยตามระดับการอ่านเพื่อความเข้าใจออกเป็น 3 ระดับ

1. ความเข้าใจระดับข้อเท็จจริง หมายถึงความเข้าใจเรื่องที่กล่าวไว้ตรง ๆ ในเรื่องที่อ่าน ประกอบด้วยทักษะย่อยดังนี้ คือ

- 1.1 การรู้ความหมายของคำ
- 1.2 การจับใจความสำคัญ
- 1.3 การเลือกรายละเอียดที่สำคัญ
- 1.4 การดำเนินการตามคำสั่ง
- 1.5 การเรียงลำดับเหตุการณ์
- 1.6 การหาความเป็นจริงจากเรื่อง

2. ความเข้าใจระดับตีความ หมายถึงความสามารถในการเข้าใจสิ่งที่ไม่ได้กล่าวไว้ตรง ๆ ในเนื้อเรื่องแต่จะใช้ความสามารถในการสรุปอ้างอิงและลงความเห็น ประกอบด้วยทักษะย่อย ดังนี้ คือ

- 2.1 การสรุปและรวบรวมเรื่องที่อ่าน
- 2.2 การรู้ความหมายโดยทั่วไปของเรื่องที่อ่าน
- 2.3 การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า
- 2.4 การเข้าใจสำนวนภาษา
- 2.5 การเปรียบเทียบ
- 2.6 การชี้อุปนิสัยของบุคคลในเรื่อง

3. ความเข้าใจระดับประเมินค่า หมายถึงการประเมินค่าสิ่งที่อ่าน โดยใช้ข้อมูลหรือองค์ประกอบจากการอ่านมาพิจารณาโดยใช้เหตุผลและใช้ความรู้และประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวในการตั้งเกณฑ์ตัดสิน ประกอบด้วยทักษะย่อยดังนี้ คือ

- 3.1 การแยกความจริงกับความคิดเห็น
- 3.2 การพิจารณาเหตุผลที่ทำให้ชวนเชื่อ
- 3.3 การพิจารณาความเหมาะสม คุณค่าและยอมรับเรื่องที่อ่าน
- 3.4 การชี้วัตถุประสงค์ของผู้เขียน

ซึ่งสอดคล้องกับ มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์ (2532) ที่ได้จำแนกทักษะย่อยตามระดมการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็น 4 ระดับ ดังนี้

1. การอ่านตามอักษร (Literal reading) คือ การอ่านที่ผู้อ่านทำความเข้าใจเนื้อหาสาระที่ผู้เขียนกล่าวออกมาโดยตรง มีทักษะ (Subskills) ดังนี้

- 1.1 การชี้คำสรรพนามที่ใช้แทนคำถาม
- 1.2 การหาความเป็นจริงจากเรื่อง
- 1.3 การไปตามทิศทาง
- 1.4 การหาประโยคสำคัญ
- 1.5 การตั้งหัวข้อเรื่องและการเก็บใจความสำคัญ
- 1.6 การเก็บรายละเอียดสำคัญ
- 1.7 การเรียงลำดับเหตุการณ์
- 1.8 การเปรียบเทียบ
- 1.9 การเข้าใจความสัมพันธ์ของเหตุและผล
- 1.10 การชี้อุปนิสัยของคนในเรื่อง

2. การอ่านตีความ (Interpretative reading) คือ การอ่านที่ผู้อ่านต้องเสาะแสวงหาความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ในข้อความที่ปรากฏอยู่ ซึ่งผู้เขียนไม่ได้กล่าวออกมาโดยตรง เพื่อประเมินค่าสิ่งที่ผู้เขียนเขียน โดยใช้ความรู้และประสบการณ์รวมทั้งความสามารถในการอ่านตามตัวอักษร มีทักษะย่อย ดังนี้

- 2.1 การกล่าวสรุป
- 2.2 การสรุปกฎ
- 2.3 การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า
- 2.4 การเข้าใจสำนวนภาษา
- 2.5 การตั้งหัวข้อเรื่อง
- 2.6 การเก็บรายละเอียดที่สำคัญ
- 2.7 การเรียงลำดับเหตุการณ์
- 2.8 การเปรียบเทียบ
- 2.9 การเข้าใจความสัมพันธ์ของเหตุและผล
- 2.10 การชี้อุปนิสัยของบุคคลในเรื่อง

3. การอ่านโดยใช้วิจารณญาณ (Critical reading) คือ การอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ตามความสามารถในการพิจารณาตัดสิน เพื่อประเมินค่าสิ่งที่ผู้เขียนเขียน โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถในการอ่านตามตัวอักษรและการอ่านตีความ มีทักษะย่อย ดังนี้

- 3.1 การแยกข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น
- 3.2 การแยกเรื่องที่เป็นจริงกับเรื่องที่เพ้อฝัน
- 3.3 การหาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้อง
- 3.4 การพิจารณาโฆษณาชวนเชื่อ
- 3.5 การพิจารณาเหตุผลที่นำไปให้ชวนเชื่อ
- 3.6 การพิจารณาความเหมาะสมและคุณค่า การยอมรับความคิด
- 3.7 การชีวิตอุปสรรคของผู้แต่ง
- 3.8 การแสดงความรู้สึกและจับความรู้สึก

4. การอ่านขั้นนำไปใช้ (Application) คือ การอ่านที่ผู้อ่านสามารถทำสิ่งที่เรียนรู้จากการอ่านไปใช้กับสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน หรือสถานการณ์อื่น ๆ ได้

จากแนวคิดของนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญในการอ่านที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่าทุกแนวคิดจะแบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านไปตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก ซึ่งความเข้าใจในการอ่านเป็นคุณลักษณะที่ซับซ้อน โดยเริ่มจากง่ายแล้วค่อย ๆ ยากขึ้นตามลำดับและจากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่าความเข้าใจในการอ่านแบ่งเป็น 4 ระดับ ประกอบด้วยทักษะที่แสดงถึงความเข้าใจในการอ่าน ดังนี้

1. ความเข้าใจระดับตัวอักษร (Literal reading) คือการอ่านที่ผู้อ่านทำความเข้าใจเนื้อหาสาระที่ผู้เขียนกล่าวออกมาโดยตรง มีทักษะย่อย (Subskills) ดังนี้

- 1.1 การรู้ความหมายของคำ
- 1.2 การเก็บใจความสำคัญจากเรื่อง
- 1.3 การบอกรายละเอียดที่สำคัญของเรื่อง
- 1.4 การหาความจริงจากเรื่อง
- 1.5 การเรียงลำดับเหตุการณ์

2. ความเข้าใจระดับตีความ (Interpretative reading) คือ การอ่านที่ผู้อ่านต้องเสาะแสวงหาความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ในข้อความที่ปรากฏอยู่ ซึ่งผู้เขียนไม่ได้กล่าวไว้โดยตรง เพื่อประเมินค่าสิ่งที่ผู้เขียนเขียน โดยใช้ความรู้และประสบการณ์รวมทั้งความสามารถในการอ่านตามตัวอักษรมีทักษะย่อยดังนี้

- 2.1 การกล่าวสรุป
- 2.2 การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า
- 2.3 การเข้าใจสำนวนภาษา
- 2.4 การตั้งหัวข้อเรื่อง

2.5 การเปรียบเทียบ

2.6 การเข้าใจความสัมพันธ์ของคุณและผล

2.7 การซื้ออุปนิสัยของบุคคลในเรื่อง

3. ความเข้าใจระดับวิจารณ์ (Critical reading) คือ การอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการพิจารณาตัดสิน เพื่อประเมินค่าสิ่งที่ผู้เขียนเขียน โดยใช้ความรู้และประสบการณ์รวมทั้งความสามารถในการอ่านตามตัวอักษรและการอ่านตีความ มีทักษะย่อย ดังนี้

3.1 การแยกข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น

3.2 การแยกเรื่องที่เป็นจริงกับเรื่องที่เพ้อฝัน

3.3 การหาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้อง

3.4 การพิจารณาเหตุผลที่ทำให้ชวนเชื่อ

3.5 การพิจารณาความเหมาะสมและคุณค่า

3.6 การชี้วัตถุประสงค์ของผู้แต่ง

4. ความเข้าใจระดับนำไปใช้ (Application) คือการอ่านที่ผู้อ่านสามารถทำสิ่งที่เรียนรู้จากการอ่าน ไปใช้กับสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันหรือสถานการณ์อื่น ๆ ได้

ทักษะดังกล่าวนี้แยกตามความเชื่อที่ว่า ผู้อ่านเป็นส่วนมากจะเกิดทักษะที่เสนอเป็นลำดับแรกก่อนที่จะเกิดทักษะลำดับต่อมา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลัง การรู้ความหมายของคำ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล การรู้จักแบบหรือโครงสร้างที่อ่าน (นลินี บำเรอรราช, 2545, หน้า29 -30) นักการศึกษาส่วนมากยอมรับว่า การมีความรู้เกี่ยวกับรูปแบบหรือโครงสร้างของงานเขียนประเภทต่าง ๆ จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจกลวิธีการเขียนเรื่อง หรือเข้าใจวิธีการนำเสนอเนื้อหาได้ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะงานเขียนที่ต่างรูปแบบกันย่อมมีวิธีนำเสนอเนื้อหาด้วยกลวิธีต่างกันด้วย

การให้ความสำคัญของการเข้าใจโครงสร้างของบทอ่านนั้น เกิดจากแนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มปัญญานิยม ซึ่งได้ตั้งทฤษฎีชื่อว่า “Schema theory” เป็นทฤษฎีที่อธิบายการรับรู้จากการอ่านของคนว่า คนเรานั้นต้องอาศัยความรู้เดิม (Background knowledge) ในการรับรู้ นั่นคือ ผู้อ่านจะอ่านอะไรเข้าใจได้ต้องมีโครงสร้างความรู้หรือประสบการณ์ว่าด้วยเรื่องทั่ว ๆ ไป ที่มีอยู่ในโลกนี้ก่อนแล้วซึ่งผู้อ่านและผู้เขียนต้องมีโครงสร้างของความรู้ (Schema) เป็นส่วนสำคัญ การเรียนรู้งานเขียนเป็นตัวแทนโครงสร้างความรู้ของผู้เขียน ถ้าโครงสร้างความรู้ของผู้อ่านและผู้เขียนต่างกันก็อาจทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ โครงสร้างความรู้หมายถึงลักษณะโครงสร้างของข้อเขียน ซึ่งลักษณะโครงสร้างของข้อเขียนแต่ละประเภทจะแตกต่างกันออกไป แล้วแต่ว่าผู้เขียนจะต้องการสื่อความหมายอะไรเป็นสำคัญ และโครงสร้างหรือ

การเรียบเรียงเนื้อหาของข้อเขียนในบทอ่าน ย่อมจะมีอิทธิพลต่อการอ่านด้วย ถ้าผู้อ่านรู้เรื่อง โครงสร้างความคิดของผู้เขียนที่เสนอไว้ในบทอ่านทั้งความคิดหลักและความคิดรองรวมทั้ง บอกได้ว่าข้อเขียนในบทอ่านนั้นเป็นข้อความประเภทใดจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้มากขึ้น

แบบฝึกการอ่าน

ความหมายของแบบฝึก

แบบฝึกในภาษาไทยมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไปเช่นชุดการฝึกแบบฝึก แบบฝึกทักษะ แบบฝึกหัด เป็นต้น มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของแบบฝึกแบบฝึกหัด หรือชุดการฝึกไว้ดังนี้

อ้อมน้อย เจริญธรรม (2536, หน้า 54) กล่าวถึงแบบฝึกไว้ว่า หมายถึง สื่อการจัดกิจกรรม ที่ทำให้ผู้เรียนมีความชำนาญ แม่นยำ ในการเรียนเรื่องนั้น ๆ และก่อให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

ถวัลย์ มาศจรัส (2546, หน้า 18) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แบบฝึก หมายถึง กิจกรรมพัฒนา ทักษะเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีความหลากหลาย และปริมาณเพียงพอ ที่สามารถตรวจสอบและพัฒนาทักษะกระบวนการคิดกระบวนการเรียนรู้สามารถนำผู้เรียนสู่ การสรุปความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของสาระการเรียนรู้รวมทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถ ตรวจสอบความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเองได้

จินตนา ไบกาชุย (2547, หน้า 17-30) ได้ให้ความหมายว่าแบบฝึกหมายถึงสื่อการเรียน สำหรับให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อช่วยเสริมให้เกิดทักษะและความแตกฉานในบทเรียน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 (2556, หน้า 687) กล่าวว่า แบบฝึก หมายถึง แบบตัวอย่างปัญหาหรือคำสั่งที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียน ฝึกตอบ

จากความหมายและความสำคัญของแบบฝึกดังกล่าว สรุปได้ว่า แบบฝึกเป็นสื่อการ เรียนรู้ที่สร้างขึ้นอย่างมีจุดหมายที่แน่นอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการกระทำจริง เป็นประสบการณ์ตรงของผู้เร่สิ่งที่ย่นทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน สามารถเรียนรู้และจดจำ สิ่งที่เรียนได้ดี และนำการเรียนรู้ที่ได้นั้นไปใช้ในสถานการณ์อื่นที่มีลักษณะคล้ายกันได้

รูปแบบของแบบฝึกตามโครงการส่งเสริมสมรรถภาพการสอน (Reduced Instructional Time: RIT) มี 2 รูปแบบ (มานะ สกุลภักดี, 2521, หน้า 241) คือ

แบบที่ 1 คือ แบบฝึกทักษะ เป็นวิธีการที่นำไปใช้สึนในวิชาทักษะ เช่น ภาษาไทย คณิตศาสตร์ โดยมีรูปแบบการนำเสนอสิ่งที่เป็นองค์ประกอบหรือ โครงสร้างของการฝึกทักษะ ตามลำดับ ดังนี้

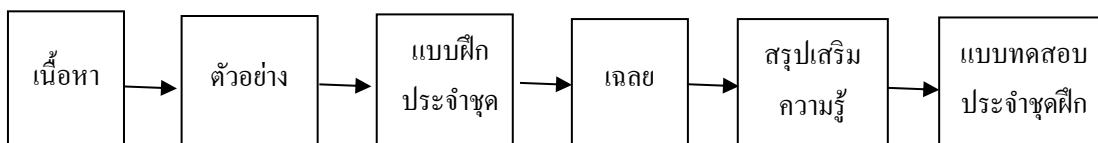
ภาพที่ 2 แผนภูมิแสดง โครงสร้างของแบบฝึกแบบที่ 1

แบบที่ 2 เป็นแบบฝึกที่ใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดเป็นวิธีสอนที่นำมาสอน ในวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีการนำเสนอสิ่งที่เป็นองค์ประกอบหรือ โครงสร้างของ แบบฝึกตามลำดับ ดังนี้

ภาพที่ 3 แผนภูมิแสดง โครงสร้างของแบบฝึกแบบที่ 2

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำรูปแบบฝึกทั้งสองแบบนี้มาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างแบบฝึก ทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยออกแบบให้มีเนื้อหาและตัวอย่างที่ชัดเจนเพื่อใช้ศึกษาเป็นแนวทาง ในการทำแบบฝึกต่อไปโดยออกแบบให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายตามทฤษฎี การเรียนรู้ของ ออซูเบล (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2541) ที่อธิบายการเรียนรู้ว่าเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจาก การรับรู้ที่มีความหมาย ผู้เรียนจะเข้าใจถึงความสำคัญของสิ่งที่จะได้เรียนรู้ ผู้เรียนจะเชื่อม ความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิมที่เก็บไว้ในความทรงจำและมีส่วนเกี่ยวข้องกับความรู้ใหม่จนสามารถ นำมาใช้ในอนาคตได้ ครูผู้สอนจึงมีหน้าที่จัดสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งแจจจุดประสงค์ การเรียนรู้ ซึ่งแจงเป้าหมายให้ผู้เรียนทราบอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและเกิดความพร้อม ที่จะเรียนรู้ โครงสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จึงประกอบด้วย

ภาพที่ 4 แผนภูมิแสดง โครงสร้างของแบบฝึกที่ใช้ในงานวิจัย

หลักในการสร้างแบบฝึก จะต้องคำนึงถึงหลักการต่อไปนี้

1. จะต้องมีความสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนการสอน โดยจะต้องจัดให้เหมาะสมกับเวลา ความสนใจของนักเรียนและมีความหลากหลาย เพื่อไม่ให้นักเรียนเบื่อหน่าย รวมทั้งเป็นการส่งเสริมความคิดของนักเรียนด้วย (รัชณี ศรีไพวรรณ, 2539, หน้า 412)
2. จะต้องตั้งจุดมุ่งหมายของการฝึกทักษะและจัดเนื้อหาให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการฝึก (ก่อ สวัสดิพานิชย์, 2524, หน้า 20)
3. การสร้างแบบฝึกให้ดีมีประสิทธิภาพ ครูต้องคำนึงถึงตัวนักเรียนเป็นสำคัญ โดยดูความพร้อมระดับสติปัญญา ความสามารถ ความเหมาะสมในการใช้สำนวนภาษา ตลอดจนเนื้อหาสาระและระยะเวลาในการทำแบบฝึก ซึ่งจะทำให้นักเรียนสนใจที่จะนำเอาแบบฝึกที่ครูสร้างขึ้นมาแก้ไขข้อบกพร่องหรือส่งเสริมทักษะทางภาษาให้ดียิ่งขึ้น (โรจนา แสงรุ่งรวี, 2531, หน้า 20)

สรุปหลักสำคัญในการสร้างแบบฝึก คือ ต้องกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการจะฝึกทักษะต่าง ๆ ให้เกิดกับนักเรียนและจัดเนื้อหากิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการฝึกนั้น ๆ โดยจะต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการของนักเรียน นอกจากนั้นยังมีการลำดับขั้นทักษะที่ต้องการฝึกตามลำดับขั้นการเรียนรู้โดยเริ่มฝึกจากทักษะที่ง่ายไปสู่ทักษะที่ยาก ทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจสนใจมีความกระตือรือร้น

หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก

มาลี จูทา (2542, หน้า 82-83) ได้กล่าวถึง กฎแห่งการเรียนรู้ของธอรอนไดค์ (Thorndike) ที่สำคัญ 3 กฎที่สามารถนำมาใช้ในการสร้างแบบฝึก ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) แบ่งเป็น 3 กฎย่อย คือ
 - 1.1 ถ้าบุคคลพร้อมแล้วได้กระทำ มีหลักการว่าเมื่อบุคคลพร้อมแล้วได้กระทำ จะเกิดความพอใจ
 - 1.2 ถ้าบุคคลพร้อมแล้วไม่ได้กระทำ มีหลักการว่าเมื่อบุคคลพร้อมแล้วไม่ได้กระทำก็ย่อมเกิดความรำคาญใจ

1.3 ถ้าบุคคลไม่พร้อมแล้วถูกบังคับให้กระทำ มีหลักการว่าเมื่อบุคคลไม่พร้อม แต่ถูกบังคับให้กระทำก็จะเกิดความรำคาญใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) มีหลักการว่าถ้าบุคคลได้กระทำหรือฝึกฝน และทบทวนบ่อย ๆ ก็จะกระทำได้ดีและเกิดความชำนาญแต่ถ้าไม่ได้ฝึกฝนหรือทบทวนบ่อย ๆ ก็จะกระทำสิ่งนั้น ไม่ได้ดีและไม่เกิดความชำนาญ

3. กฎแห่งผล (Law of effect) มีหลักการว่าถ้าบุคคลใดกระทำสิ่งใดแล้วได้ผล เป็นที่น่าพอใจก็อยากกระทำสิ่งนั้นอีกแต่ถ้ากระทำแล้วไม่ได้ผลดีก็ไม่อยากจะทำอีก

สจวร์ตส์ โกวตระกูล (2544, หน้า 289-290) กล่าวถึง หลักของ Skinner ที่นำมาใช้ในการสร้างแบบฝึก ดังนี้

1. ครูต้องมีความแน่ใจว่าสิ่งที่ต้องการจะสอนนั้น คืออะไร หรือควรจะมีวัตถุประสงค์ของแต่ละบทเรียนอย่างชัดเจน

2. ควรจะสอนจากง่ายไปหายาก หรือสอนสิ่งที่นักเรียนจำเป็นจะต้องเรียนเป็นความรู้พื้นฐานก่อน โดยวิเคราะห์หับทเรียนที่จะสอนนักเรียนออกเป็นขั้น ๆ ว่านักเรียนควรจะเปลี่ยนพฤติกรรมอะไรบ้าง

3. การสอนควรจะสอนเป็นรายบุคคลให้นักเรียนแต่ละคนเรียนตามความสามารถ ครูควรระลึกอยู่เสมอว่า นักเรียนมีความแตกต่างกันและไม่ควรคาดหวังให้นักเรียนทุกคนควรรู้ในขณะเดียวกัน ไม่มีครูคนใดจะสามารถสอนนักเรียน 30-40 คน ให้นักเรียนรู้โดยไม่ใช้เครื่องช่วยในการสอน

4. ครูควรจะใช้ตารางการเสริมแรง โดยให้รางวัลเป็นคำพูดหรือให้เป็นเบี้ยที่จะแลกเปลี่ยนของได้ที่หลัง

จิราภรณ์ ฉัตรทอง (2545, หน้า 20) ได้กล่าวถึง หลักทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา ในการสร้างแบบฝึก ดังนี้

1. การฝึกหัดการให้ผู้เรียนได้กระทำกิจกรรมซ้ำ ๆ ย่อมทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจที่แม่นยำ

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคลในการสร้างแบบฝึกควรคำนึงว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้ความถนัดความสามารถและความสนใจที่แตกต่างกัน ดังนั้นควรพิจารณาถึงความเหมาะสมคือไม่ยากหรือง่ายเกินไปและควรมีหลายรูปแบบ

3. การจูงใจผู้เรียนโดยเริ่มฝึกจากง่ายไปหายากเพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน

4. การให้ผู้เรียนทราบผลการทำงานของตนการเฉลยคำตอบให้ทราบเพื่อให้ผู้เรียนทราบผลงานของตนว่า ต้องปรับปรุงแก้ไขหรือก้าวหน้าเพียงใดและในส่วนตัวผู้สอนเอง ก็จะได้ทราบว่าผู้เรียนคนใดควรจะได้รับความช่วยเหลืออย่างไร

จากหลักจิตวิทยาดังกล่าวข้างต้นทำให้ทราบว่าในการสร้างชุดฝึกที่คตินั้นจะต้องคำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนรู้เพื่อให้ได้แบบฝึกที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียนและยังเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นอย่างดีสนุกสนานนักเรียนเกิดความพึงพอใจที่จะเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและช่วยให้ประสบผลสำเร็จในการเรียน

ขั้นตอนการสร้างแบบฝึก จะต้องมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาเพื่อใช้ในการสร้างแบบฝึก
3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบและขั้นตอนการใช้แบบฝึก
4. สร้างแบบทดสอบ โดยแบบทดสอบที่สร้างขึ้น จะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา และทักษะที่ต้องการจะให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
5. นำแบบฝึกไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องและคุณภาพของแบบฝึก
6. รวบรวมแบบฝึกเป็นชุดโดยจัดทำคำชี้แจง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531, หน้า 174)

ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

ในการจัดทำแบบฝึกให้บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้นจำเป็นจะต้องอาศัยลักษณะและรูปแบบของแบบฝึกที่หลากหลายแตกต่างกันซึ่งขึ้นอยู่กับทักษะที่เราจะฝึกดั่งที่มีนักการศึกษาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของแบบฝึกที่ดีไว้ดังนี้

จิราภรณ์ จิตรทอง (2545, หน้า 24) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของแบบฝึกที่ดี ดังนี้

1. เนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของผู้เรียน
2. ใช้สำนวนภาษาเหมาะสมกับผู้เรียน
3. ใช้เวลาในการฝึกเหมาะสมไม่ยาวนานเกินไป
4. มีคำชี้แจงสั้นๆเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก

ถวัลย์ มาศจรัส (2546, หน้า 21) ได้กล่าวถึง ลักษณะของแบบฝึกที่ดีว่า

1. ต้องมีจุดประสงค์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะตามสาระการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. เนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชา ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม มีคำอธิบายและคำสั่งที่ชัดเจน ง่ายต่อการปฏิบัติตาม
3. สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ นำผู้เรียนสู่การสรุปความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้

4. เป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล

5. มีคำถามและกิจกรรมที่ทำทาส่งเสริมทักษะกระบวนการเรียนรู้ของธรรมชาติวิชา

6. มีกลยุทธ์การนำเสนอและตั้งคำถามที่ชัดเจน น่าสนใจปฏิบัติได้ สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550, หน้า 33) ยังได้กล่าวถึง ลักษณะของแบบฝึกที่ดี สรุปได้ว่า แบบฝึกที่ดีต้องสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของหลักสูตร เหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน ให้ความรู้ผู้เรียนเป็นขั้นตอนจากง่าย ๆ ไปยาก ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็วและประหยัดเวลา ได้รับความสนใจและผู้เรียนสามารถตอบสนองได้ทันที ส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อเนื้อหาที่สอน มีความประณีต ขนาดเหมาะสมกับผู้เรียนที่จะใช้ประกอบกิจกรรมระหว่างเรียนและเหมาะสมกับการสอนของครู

จากลักษณะและรูปแบบของการฝึกที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า มีหลายลักษณะและหลายรูปแบบ ทั้งนี้ในการนำไปสร้างแบบฝึกนั้น เราต้องนำไปใช้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับเนื้อหาตลอดจนนักเรียนที่จะนำไปฝึกด้วย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อนักเรียนและการใช้ภาษาให้มากที่สุด

ประโยชน์ของแบบฝึก

ยุพา ยิ้มพงษ์ (2522, หน้า 44 อ้างถึงในลักษณะ นันทากาศ, 2543, หน้า 32-33) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มเติมในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูมาก เพราะแบบฝึกหัดเป็นสิ่งที่ถูกจัดทำขึ้นอย่างมีระบบ

2. ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ต้องอาศัยความเอาใจใส่จากครูด้วย

3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล การให้เด็กได้ทำแบบฝึกที่เหมาะสมแก่ความสามารถของเขา จะช่วยให้เกิดผลดีทางด้านจิตใจมากขึ้น

4. ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน ถ้าการฝึกได้กระทำหลังจากที่เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ และฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่บทพร้อม

5. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนแล้ว

6. ช่วยให้ครูเห็นปัญหาของเด็กได้ชัดเจน และทำให้แก้ปัญหาได้ทันทั่วถึง

7. เด็กสามารถเก็บแบบฝึกไว้ใช้เป็นเครื่องมือในการทบทวนได้ด้วยตนเอง

8. ช่วยให้ครูและนักเรียนประหยัดเวลา แรงงานและค่าใช้จ่ายในการฝึกฝนแต่ละครั้ง

มาสิวมล รักบ้านเกิด (2526, หน้า 36 อ้างถึงในลักขณา นันตภาส, 2543, หน้า 33 ได้สรุปประโยชน์ของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และช่วยให้ครูทราบผลการเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิด

จากประโยชน์ของแบบฝึกที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า แบบฝึกมีความสำคัญและจำเป็นต่อการเรียนทักษะทางภาษามาก เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น สามารถจดจำเนื้อหาในบทเรียนและคำศัพท์ต่างๆ ได้คงทน ทำให้เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง สามารถนำแบบฝึกมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้ นำมาวัดผลการเรียนหลังจากที่เรียนแล้วตลอดจนสามารถทราบข้อบกพร่องของนักเรียนและนำมาปรับปรุงแก้ไขได้ทันทีที่ทั้งจะมีผลทำให้ครูประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และลดภาระได้มากนอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

การทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึก

เมื่อสร้างแบบฝึกแล้ว ก่อนที่จะนำไปใช้ ควรมีการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพก่อน เพราะจะทำให้เราทราบถึงข้อบกพร่องหรือปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อจะได้ปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น ทำให้เกิดความมั่นใจว่าแบบฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ เมื่อนำไปใช้จะก่อให้เกิดผลดีต่อผู้เรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2546, หน้า 153) ได้ให้แนวทางในการหาประสิทธิภาพของสื่อ ซึ่งมี 2 แนวทาง ดังนี้

พิจารณาจากผู้เรียนจำนวนมาก (ร้อยละ 80) สามารถบรรลุผลในระดับสูง (ร้อยละ 80) กรณีนี้เป็นนวัตกรรมสั้นๆ ใช้เวลาน้อยเนื้อหาที่สอนมีเรื่องเดียว

เกณฑ์ 80/80 หมายถึงมีไม่ต่ำกว่า 80% ของผู้เรียนที่ทำได้อีกไม่ต่ำกว่า 80% ของคะแนนเต็ม พิจารณาจากผลระหว่างดำเนินการและผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (เช่น ร้อยละ 80) กรณีใช้การสอนหลายครั้ง มีเนื้อหาสาระมาก (เช่น 3 บทขึ้นไป) มีการวัดผลระหว่างเรียน (Formative) หลายครั้ง เกณฑ์ 80/80 มีความหมายดังนี้

80 ตัวแรก เป็นเกณฑ์ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1)

80 ตัวหลัง เป็นประสิทธิภาพของผลรวม โดยรวม (E_2)

$$\text{ประสิทธิภาพ} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนที่สอบได้ทุกคน}}{\text{ผลรวมของคะแนนเต็มของทุกคน}} \text{ เมื่อเทียบ } \times 100$$

ประสิทธิภาพจึงเป็นร้อยละของค่าเฉลี่ย เมื่อเทียบกับคะแนนเต็มซึ่งต้องมีค่าสูง จึงจะชี้ถึงประสิทธิภาพได้ กรณีนี้ใช้ร้อยละ 80

80 ตัวแรก ซึ่งเป็นประสิทธิภาพกระบวนการ เกิดจากการนำคะแนนที่สอบได้ระหว่างการดำเนินการ นั้นคือระหว่างเรียน หรือระหว่างการทดลอง มาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละ

80 ตัวหลัง ซึ่งเป็นประสิทธิภาพของผลรวม เกิดจากการนำคะแนนจากการวัดโดยรวม เมื่อสิ้นสุดการสอนหรือสิ้นสุดการทดลอง แล้วมาหาค่าเฉลี่ยแล้วเปรียบเทียบเป็นร้อยละ ซึ่งต้องได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2539, หน้า 494-495) การทดสอบคุณภาพของแบบฝึก หมายถึง การนำแบบฝึกต้นแบบไปทดลองใช้เพื่อศึกษาข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่จะนำมาเป็นข้อมูล ในการปรับปรุงแบบฝึกให้มีคุณภาพ แล้วนำไปทดลองจริง นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เสร็จแล้ว จึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก ในการทดสอบหาประสิทธิภาพของแบบฝึกนั้นมีความจำเป็น เพราะก่อนที่จะนำแบบฝึกไปใช้จริง ครูจะต้องมั่นใจว่าแบบฝึกที่ผลิตขึ้นมีคุณค่า และเนื้อหาที่บรรจุ ไปในแบบฝึกนั้นมีความเหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ มีวิธีการกำหนดโดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น (E_1) คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ และ (E_2) คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ การกำหนดเกณฑ์ E_1 / E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น ครูผู้สอนควรเป็นผู้พิจารณา โดยปกติเนื้อหาเป็นความรู้ ความจำมักตั้งไว้ 80/ 80, 86/ 86, 90/ 90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/ 75 เป็นต้น

ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพ (ชัยงค์ พรหมวงศ์, 2539, หน้า 496-496) กล่าวดังนี้

1. แบบเดี่ยว 1 : 1 เป็นการทดลองโดยครู 1 คน ต่อเด็ก 1 คน โดยการทดลองกับเด็กก่อน ทำการปรับปรุงแล้วนำไปทดลองกับเด็กปานกลาง และเด็กเก่ง คำนวณหาประสิทธิภาพเสร็จแล้ว ปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดลองแบบเดี่ยวจะได้ต่ำกว่าเกณฑ์มาก เมื่อปรับปรุงชุดกิจกรรมแล้วประสิทธิภาพจะสูงขึ้นไปอีก ในการทดลองแบบกลุ่มต่อไป

2. แบบกลุ่ม 1 : 10 เป็นการทดลองโดยครู 1 คน ต่อเด็ก 6 - 10 คน โดยละเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น ในคราวนี้คะแนนของผู้เรียน จะเพิ่มขึ้นเกือบเท่าเกณฑ์ โดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณร้อยละ 10

3. แบบภาคสนาม 1 : 100 เป็นการทดลองโดยครู 1 คน ต่อเด็กทั้งชั้น 30- 40 คน ชั้นที่ เลือกมาทดลองต้องมีเด็กคละกัน คำนวณหาประสิทธิภาพแล้วทำการปรับปรุง ผลลัพธ์ที่ได้ ควรใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.50 ก็ให้ยอมรับได้ หากแตกต่างกันมาก ผู้สอนต้องกำหนดเกณฑ์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมใหม่ โดยยึดสภาพความจริงเป็นเกณฑ์

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย วิธีคำนวณค่า (E_1) คือ ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของ นักเรียนที่ได้จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน และ (E_2) คือ ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียน

ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 75/75 ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถทางการเรียนปานกลางถึงอ่อน

บทบาทของครูในการฝึกทักษะการอ่าน ครูจะต้องเป็นผู้นำทางและช่วยเป็นแบบสำหรับการใช้ทักษะการอ่านเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้เพิ่มพูนทักษะการอ่าน โดยจะต้องมีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ (อุทัย ภิรมณ์รัตน์, 2533, หน้า 11)

1. มีจุดประสงค์ที่แน่ชัดในการฝึกทักษะการอ่าน
2. มีความรู้และเข้าใจธรรมชาติและกระบวนการของการอ่านที่จะนำมาฝึก

ให้แก่นักเรียน

3. มีความเข้าใจในเทคนิคการอ่านที่จะจัดกิจกรรมการฝึกทักษะการอ่าน
4. สามารถใช้กลวิธีการอ่านด้วยตนเอง
5. เป็นพี่เลี้ยงที่เข้าใจปัญหาและความสามารถของนักเรียนทั้งชั้นเรียน

นักการศึกษาของต่างประเทศได้แนะนำวิธีการที่ครูสามารถนำไปพัฒนาทักษะการอ่านได้ดังนี้

1. ให้นักเรียนทราบจุดประสงค์ในการอ่านก่อนที่ครูจะนำเรื่องสั้นที่ครูคัดเลือก

โดยครูเป็นผู้แนะนำให้คำวิพากษ์วิจารณ์เรื่องนั้นก่อน

2. ครูแนะนำให้นักเรียนหาความหมายจากประโยคหลักและฝึกให้นักเรียน

เลือกประโยคใจความสำคัญจากข้อความในย่อหน้าที่อ่าน

3. ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามจากข้อความที่อ่าน

4. ให้นักเรียนเปลี่ยนชื่อเรื่องของข้อความเป็นคำถามซึ่งคาดว่าจะสามารถหาคำตอบ

ได้จากชื่อเรื่องของข้อความที่ตั้งไว้ Dallman (1966 อ้างถึงใน ศศิธร อินตุน, 2535, หน้า 19)

สรุปได้ว่าแบบฝึกเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการอ่านเพื่อความเข้าใจ เพราะจะทำให้นักเรียนมีความสามารถในการจับใจความสำคัญ หาประเด็นหลัก และรายละเอียดสนับสนุนเรื่องที่อ่าน ตอบคำถามการลำดับเรื่องราวหรือเหตุการณ์ การระบุข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็นตามเหตุผลของข้อมูล การระบุความสัมพันธ์ของข้อความต่าง ๆ และการสรุปความ โดยจะต้องสร้างแบบฝึกให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ของนักเรียน

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้แบบฝึกเป็นเครื่องมือสร้างทักษะความเข้าใจในการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และเครื่องมือสำหรับการวัดผลและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากจบการทำแบบฝึกแล้ว คือ แบบทดสอบประจำชุดฝึก และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด

ความหมายของแผนผังความคิด

การจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดเป็นการแสดงข้อมูลความรู้ตามกระบวนการคิด โดยการจัดกลุ่มความคิดหลักและความคิดรองให้สัมพันธ์กันเพื่อช่วยให้เห็นภาพรวมของเรื่อง ได้อย่างชัดเจน ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงแผนที่ความคิดไว้ดังนี้

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542, หน้า 19-21) ได้กล่าวถึงแผนผังความคิดไว้ว่า แผนผังความคิดเป็นการนำทฤษฎีเกี่ยวกับสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด การเขียนแผนผังความคิดนั้นเกิดจากการใช้ทักษะทั้งหมดของสมองหรือเป็นการทำงานร่วมกันของสมอง 2 ซีก คือ สมองซีกซ้ายจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์คำ ภาษา สัญลักษณ์ระบบ ลำดับความเป็นเหตุเป็นผล ตรรกวิทยาส่วนสมองซีกขวาจะทำหน้าที่สังเคราะห์คิดสร้างสรรค์จินตนาการความงาม ศิลปะ จังหวะ โดยมีแถบเส้นประสาทคอร์ปัสโลซันเป็นเสมือนสะพานเชื่อม

สมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์ (2542, หน้า 125) ได้กล่าวว่า แผนผังความคิดเป็นการนำทฤษฎีทางสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่แผนผังความคิดเป็นการทำงานร่วมกันของ สมองด้านซ้ายและด้านขวา สมองด้านซ้ายจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์คำ สัญลักษณ์ตรรกวิทยา สมองด้านขวากำหนดหน้าที่ในการสังเคราะห์รูปแบบ สี รูปร่าง

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2545, หน้า 29) ได้ให้ความหมายแผนผังความคิดว่าเป็นการแสดง แผนผังมโนภาพและกระบวนการคิดตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อช่วยให้เห็นภาพรวมของเรื่องที่กล่าวถึง อย่างชัดเจน

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545, หน้า 170) ได้กล่าวว่า แผนผังความคิดเป็นการจัดการเรียนรู้แบบจัดกรอบมโนทัศน์ว่า มโนทัศน์เป็นคำมาจากภาษาอังกฤษว่า Concept ซึ่งมีการกำหนดคำอื่น ๆ ขึ้นมาใช้ในความหมายเดียวกันอีกมากมาย เช่น ความคิดรวบยอด มโนภาพ มโนคติ เป็นต้น

Tony Buzan (1997, p. 96) ได้ให้ความหมายของแผนผังความคิดว่า หมายถึง แผนผัง ที่เป็นการแสดงออกด้านความคิดรอบทิศทาง เป็นการกระทำตามธรรมชาติของสมองมนุษย์ และเป็นเทคนิคการแสดงออกถึงความสำคัญด้วยภาพที่มีพลังนำไปสู่ศักยภาพในการทำงานของสมอง แผนที่ความคิดสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกแห่งทุกมุมของชีวิตซึ่งการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนา และความคิดที่ชัดเจนขึ้นจะนำไปสู่การพัฒนาการกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์จากความหมายของ แผนที่ความคิด

สรุปได้ว่า แผนผังความคิด หมายถึงการแสดงข้อมูลความรู้ตามกระบวนการคิด โดยการจัดกลุ่มความคิดหลักและความคิดรองให้สัมพันธ์กันเพื่อช่วยให้เห็นภาพรวมของเรื่อง

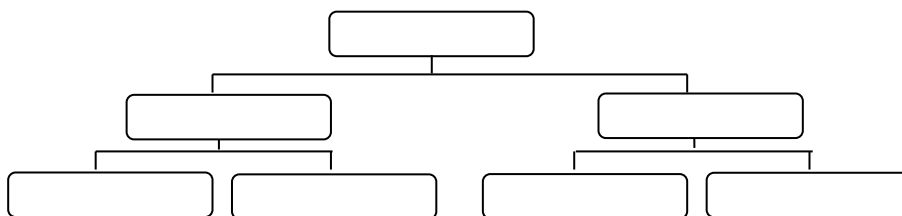
ได้อย่างชัดเจนซึ่งแผนผังความคิดนั้นช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจสามารถสรุปความรู้ และข้อคิดจากเรื่องที้อ่านได้ถูกต้อง

รูปแบบของแผนผังความคิด

รูปแบบของแผนผังความคิดหรือกรอบมโนทัศน์หรือผังมโนทัศน์หรือผังมโนภาพ มโนคติมีผู้นำเสนอไว้มากมายหลากหลายรูปแบบ สำหรับการนำรูปแบบของแผนผังความคิดแต่ละ รูปแบบมาใช้นั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อมูล องค์ประกอบต่าง ๆ ของข้อมูลที่มีความเหมาะสมกับ โครงสร้างของแผนผังความคิด ตลอดจนความต้องการของผู้ใช้โดยมีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้กล่าวถึงรูปแบบของแผนผังความคิดไว้ดังนี้

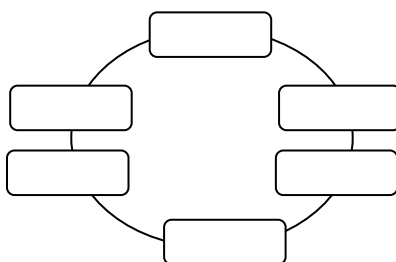
วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2545, หน้า 183 - 189) กล่าวถึง การสร้างแผนผังความคิดว่า เป็นการจัดกลุ่มความคิดรวบยอดเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ของความคิดระหว่างความคิดหลัก และความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นผัง สามารถนำไปใช้ได้หลายลักษณะ เช่น

1. แผนผังแบบกิ่ง (Branching map) นำเสนอโดยการเขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ ข้างบนหรือตรงกลาง แล้วลากเส้นให้เชื่อมโยงกับความคิดรวบยอดอื่น ๆ ที่สำคัญรองลงไป ตามลำดับ

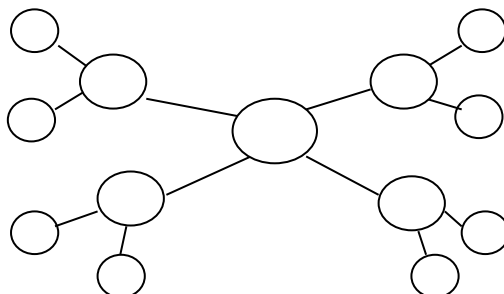
ภาพที่ 5 แผนผังแบบกิ่ง

2. แผนผังวงจร (Circle map) นำเสนอโดยการเขียนเป็นแผนผังเพื่อเสนอความสำคัญ เป็นขั้นตอนต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันเรียงลำดับเป็นวงกลม

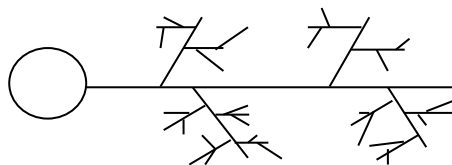
ภาพที่ 6 แผนผังวงจร

3. แผนผังใยแมงมุม (Spider map) นำเสนอโดยเขียนความคิดรวบยอดหลักที่สำคัญไว้กึ่งกลางหน้ากระดาษ แล้วเขียนอธิบายหรือบอกลักษณะของความคิดรองลงไปไว้ในลักษณะของใยแมงมุม

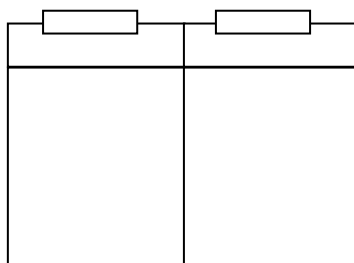
ภาพที่ 7 แผนผังใยแมงมุม

4. แผนผังแบบก้างปลา (Fishbone map) นำเสนอ โดยเขียนประเด็นหรือเรื่องหลัก แล้วเสนอสาเหตุและผลงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง

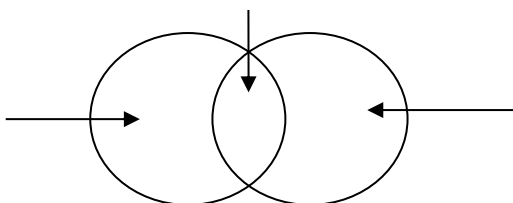
ภาพที่ 8 แผนผังแบบก้างปลา

5. แผนผังตารางเปรียบเทียบ (Compare table map) เสนอ โดยการเขียนเป็นตาราง เพื่อเปรียบเทียบสองสิ่งหรือสองเรื่องในประเด็นที่กำหนด

ภาพที่ 9 แผนผังตารางเปรียบเทียบ

6. แผนผังรูปวงกลมทับเหลื่อมกัน (Overlapping circle map) เสนอการเปรียบเทียบสองสิ่งหรือเรื่องที่มีลักษณะเหมือนกันและต่างกัน

ภาพที่ 10 แผนผังรูปวงกลมทับเหลื่อมกัน

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545, หน้า 176-192) ได้นำเสนอ รูปแบบกรอบมโนทัศน์บางรูปแบบที่เห็นว่าผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างสะดวก และเกิดประโยชน์โดยมีลักษณะที่หลากหลาย ดังนี้

1. แผนผังโนทัศน์หรือผังมโนภาพ (Concept map)
 2. แผนผังความคิด (Mind mapping)
 3. แผนผังใยแมงมุม (Web diagram หรือ Spider map)
 4. แผนภูมิโครงสร้างต้นไม้ (Tree structure)
 5. แผนภูมิเวนน์ (Venn diagram)
 6. แผนภูมิขั้นบันได (Descending ladder หรือ Time ladder map)
 7. แผนภาพวงจรแผนภูมิแบบวัฏจักร (Cycle graph)
 8. แผนผังการดำเนินงาน (Flowchart diagram)
 9. แผนภาพหรือแผนรูปแสดงความสัมพันธ์ (Matrix diagram)
 10. แผนภูมิหรือแผนผังก้างปลา (Fishbone map)
 11. แผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ต่าง ๆ (Interval graph or time line)
 12. แผนภาพแสดงลำดับเหตุการณ์ (Order graph or event chain)
 13. แผนผังแสดงความสัมพันธ์แบบจำแนกประเภท (Classification map)
- Marion (1986, pp. 82-84) ได้จำแนกแผนผังความคิดไว้ 5 รูปแบบ ดังนี้

1. แผนผังรูปแมงมุม (Spider map) สำหรับข้อความที่แสดงใจความสำคัญ

และรายละเอียดสนับสนุนไว้ชัดเจนพูด ฟังอ่าน เขียน

2. แผนผังรูปขั้นบันได (Time ladder map) สำหรับข้อความที่แสดงลำดับเวลา กระบวนการหรือขั้นตอน
3. แผนผังแสดงเหตุ-ผล (Cause/ Effect map) สำหรับข้อความที่แสดงเหตุผล
4. แผนผังแสดงการเปรียบเทียบ (Comparison/ Contrast map) สำหรับข้อความที่แสดงการเปรียบเทียบหรือความตรงข้าม
5. แผนผังแบบผสมผสาน (Combined map) สำหรับข้อความที่มีเนื้อความซับซ้อน หรือผสานความคิดแบบต่าง ๆ ไว้ในเรื่องเดียวกัน

Tony Buzan (1997, pp. 96) ได้สร้างรูปแบบของแผนผังความคิดเป็นลักษณะ กิ่งที่แตกแขนงความคิดออกรอบทิศทางไร้ขอบเขต

สรุปได้ว่า รูปแบบของแผนผังความคิดที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแผนผังความคิด (Mind-Mapping Technique) ตามแนวคิด Tony Buzan มาประกอบเข้ากับแบบฝึก เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจและช่วยจัดกลุ่มความคิดหลักและความคิดรอง ให้สัมพันธ์กันทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของเรื่องได้อย่างชัดเจน

ขั้นตอนการสร้างแผนผังความคิด

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2542, หน้า 126-127) ได้นำเสนอขั้นตอนการทำแผนผังความคิดไว้ดังนี้

1. กำหนดคำถามให้นักเรียนคิด
2. ให้นักเรียนระดมพลังสมองเพื่อหาสิ่งที่นักเรียนคิด
3. เขียนความคิดรวบยอดหลักไว้ตรงกลาง แล้วแตกสาขาออกมาเป็นความคิดรวบยอดย่อยตามลักษณะของความคิด
4. ลากเส้นเชื่อมโยงในแต่ละความคิดรวบยอด โดยความคิดรวบยอดที่สำคัญจะอยู่ใกล้จุดศูนย์กลางมากกว่าความคิดรวบยอดที่สำคัญน้อยลงไปจะอยู่ห่างจุดศูนย์กลางออกไปเรื่อย ๆ
5. ลากเส้นเชื่อมโยงให้เหมาะสม แต่ละเส้นต้องเชื่อมโยงต่อกับเส้นอื่น ๆ
6. คำต่าง ๆ ควรมีลักษณะเป็นหน่วย เช่น หนึ่งคำต่อหนึ่งเส้น จะช่วยให้แต่ละคำสามารถเชื่อมโยงกับคำอื่น ๆ ได้ง่ายขึ้น
7. ใช้สีช่วยในการจดจำและจุดประกายความคิดสร้างสรรค์
8. ใช้ลูกศร ช่วยแสดงให้เห็นว่าแนวคิดต่าง ๆ มีความเชื่อมโยงกัน
9. ใช้เครื่องหมายแสดงการเชื่อมโยงมิติอื่น ๆ
10. ใช้รูปทรงเรขาคณิต แสดงขอบเขตของคำที่มีลักษณะของคำใกล้เคียงกัน

วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2549, หน้า 183-184) ได้กล่าวถึง หลักการสร้างแผนผังความคิด ดังนี้

1. เริ่มด้วยภาพสี่ตรงกึ่งกลางหน้ากระดาษ ภาพ ๆ เดียวมีค่ากว่าพันคำและยังช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และยังเพิ่มจำนวนมากขึ้นด้วย
2. ใช้ภาพให้มากที่สุด เพื่อเป็นการช่วยการทำงานของสมอง ดึงดูดสายตา และช่วยในการจำ
3. ควรเขียนคำสำคัญบรรจงใหญ่ ๆ ถ้าเป็นภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่ เมื่อย้อนกลับมาอ่านใหม่จะให้ภาพที่ชัดเจน สะดุดตาอ่านง่ายและก่อผลกระทบต่อความคิดมากกว่า การใช้เวลาเพิ่ม อีกเล็กน้อยในการเขียนตัวให้ใหญ่ จะทำให้อ่านง่าย ชัดเจน จะช่วยให้ประหยัดเวลาได้ เมื่อย้อนกลับมาอ่านใหม่อีกครั้ง
4. เขียนคำสำคัญเหนือเส้น และแต่ละเส้นต้องเชื่อมต่อกับเส้นอื่น ๆ เพื่อให้แผนผังความคิดมีโครงสร้างพื้นฐานรองรับ
5. คำสำคัญ ควรจะมีลักษณะเป็นหน่วย โดยคำสำคัญ 1 คำ ต่อ 1 เส้น จะช่วยให้แต่ละคำเชื่อมโยงคำอื่น ๆ ได้อย่างอิสระเปิดทางให้แผนผังความคิดคล่องตัวและยืดหยุ่นมากขึ้น
6. ระบายสีให้ทั่วแผนผังความคิดเพราะสีจะช่วยยกระดับความจำเพลินตากระตุ้นสมอง ชักชวน
7. เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ควรปล่อยให้หัวใจอิสระมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้อย่ามัวคิดว่าจะเขียนลงตรงไหนดีหรือว่าจะใส่หรือไม่ใส่อะไรลงไป เพราะล้วนแต่จะทำให้งานล่าช้าอย่างน่าเสียดาย

ธัญญา พลอนันต์ และ ขวัญฤดี พลอนันต์ (2550, หน้า 55-57) ได้นำเสนอขั้นตอนการทำแผนที่ความคิดไว้ดังนี้

1. วางกระดาษเปล่าตามแนวนอน เริ่มจากกึ่งกลางหน้าเพราะจะช่วยให้สมองของนักเรียนมีอิสระในการคิดแผ่ขยายแขนงกิ่งออกไปได้ทุกทิศทางและแสดงออกได้อย่างอิสระตามธรรมชาติ
2. ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนประเด็นหลัก/หัวเรื่องที่เป็นแกนกลางของเรื่อง
3. ใช้สีสันทันให้ทั่วทั้งแผ่น
4. เชื่อมโยงกิ่งแก้วซึ่งเป็นประเด็นสำคัญๆ เข้ากับแก่นแกนที่เป็นภาพอยู่ตรงกลาง และเชื่อมกิ่งก้อยหรือความคิดย่อย ๆ แดกแขนงออกจากกิ่งแก้วออกไปเป็นขั้นที่ 2 และข้อที่ 3 ตามลำดับ
5. วาดกิ่งที่มีลักษณะเป็นเส้นโค้งแทนที่ E จะเขียนเป็นเส้นตรง
6. ใช้คำมูลเพียงคำเดียวที่สะท้อนใจความหรือประเด็นสำคัญ ๆ เท่านั้นและหนึ่งคำมูลต่อหนึ่งกิ่งเท่านั้น

7. ใช้รูปภาพ ประกอบให้ทั่วทั้งแผนผังความคิด ภาพทุก ๆ ภาพก็เหมือนกับแก่นแกน มีความหมายเท่ากับคำพ้องคำ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนในการสร้างแผนผังความคิดนั้น ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนในการสร้างแผนที่ความคิด ตามแนวคิดของ Tony Buzan คือ 1) เริ่มเขียนหรือวาดภาพมโนทัศน์ตรงกึ่งกลาง หน้ากระดาษ ซึ่งควรใช้กระดาษไม่มีเส้นและวางกระดาษตามแนวนอน ควรเป็นภาพสี 2) เขียนหรือวาดภาพมโนทัศน์รองที่สัมพันธ์กับหลักหรือหัวข้อเรื่องกระจายออกไปรอบมโนทัศน์ 3) เขียนหรือวาดภาพมโนทัศน์ย่อย ๆ ที่สัมพันธ์กับมโนทัศน์รองแตกออกไปเรื่อย ๆ โดยเขียนข้อความไวบนเส้นแต่ละเส้น 4) ใช้ภาพสื่อความหมายให้มากที่สุด 5) เขียนหรือพิมพ์ด้วยตัวบรรจงขนาดใหญ่ 6) เขียนคำที่มีลักษณะเป็นหน่วย 7) เขียนคำเหนือเส้นแต่ละเส้น ต้องเชื่อมกับเส้นอื่น และ 8) ระบายสีให้ทั่วแผนที่ความคิด

การนำแผนผังความคิดไปใช้

การใช้แผนผังความคิดมีประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ทั้งในชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงาน ดังที่นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึง การนำแผนที่ความคิดไปใช้ดังนี้

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2544, หน้า 21) ได้เสนอถึง การนำแผนผังความคิดไปใช้ดังนี้

1. นำแผนที่ความคิดมาใช้ในการเรียนการสอน
 - 1.1 เป็นเครื่องมือการเรียนรู้
 - 1.2 ใช้ในการจดบันทึกการเรียนรู้การสรุป การอภิปราย ทำให้ผู้เรียนเห็นส่วนต่าง ๆ ที่เรียน เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชา
 - 1.3 ใช้ทบทวนบทเรียนด้วยแผนที่ความคิด
 - 1.4 เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การจดจำเป็นไปด้วยความรวดเร็วและฝึกฝนความจำ
 - 1.5 ใช้ในการสรุปบทเรียนก่อนสอบ
 - 1.6 ช่วยในการจัดระบบข้อมูลที่จัดกระจายให้เป็นระเบียบ
 - 1.7 ใช้ในการวางแผนการแก้ปัญหาการทำโครงการ การนำเสนอผลงาน
- การเขียนเรียงความ การเขียนรายงานและอื่น ๆ
 - 1.8 เป็นเครื่องมือที่จะขยายความคิดของตนของกลุ่มให้กว้างไกล
 - 1.9 เป็นเครื่องมือระดมความคิด
2. นำแผนผังความคิดใช้ในการบันทึกคำบรรยาย การจดบันทึกคำบรรยายแบบเก่า ทำให้ข้อมูลหลัก ๆ กลุ่มเครือ ไม่มีการเชื่อมโยงและปนเปื้อนกับข้อมูลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกัน แต่การจดบันทึกโดยใช้แผนผังความคิดกลับจะประณีต เรียบร้อยกว่าในแง่ของเนื้อหา บันทึกจะแสดงแนวคิดที่สำคัญอย่างชัดเจนรวมทั้งการเชื่อมโยง

3. นำแผนผังความคิดมาใช้ในการจดบันทึกและการสื่อสาร โดยเฉพาะในการจดบันทึกและสื่อสารคือ ผู้เข้าร่วมทุกคนต่างก็มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันและต่อเนื่องในการทำให้เรื่องที่ประชุมสมบูรณ์แทนที่จะนั่งรอว่าคนอื่นพูดจบหรือยังถ้าได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันแล้วจะเกิดการวิจารณ์และการวิเคราะห์คุณภาพ เกิดการประสานความคิดกันมากขึ้น พื้นความจำได้มากขึ้น ทั้งยังเข้าในองค์กรรวมได้สูงขึ้นด้วยออกมาเขียนให้เห็นอย่างชัดเจน ช่วยทำให้สมองเราเห็นตัวเองอย่างชัดเจนมากขึ้นนำไปสู่การใช้ทักษะในการคิดของเราอย่างเต็มที่และช่วยเพิ่มความสามารถในการทำงานบันเทิงความมีเสน่ห์และความสนุกสนานในชีวิต

4. นำแผนผังความคิดมาใช้ในการพูดในที่สาธารณะและการเขียนบทความ คนส่วนใหญ่เมื่อเห็นแผนผังความคิดเป็นครั้งแรกก็มักมีคำถามว่าจะนำมาใช้กับงานที่มีรูปแบบในเชิงเส้นตรงดังเช่น การกล่าวสุนทรพจน์หรือการเขียนบทความได้อย่างไร เราต้องลงมือเขียนแผนที่ความคิดและเมื่อเขียนแผนผังความคิดเสร็จแล้วข้อมูลที่เรากำลังต้องการก็พร้อมที่จะใช้ได้ทันที สุวิทย์ มูลคำ (2547, หน้า 22) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการนำแผนผังความคิดไปใช้ดังนี้

1. ใช้ระดมพลังสมอง
2. ใช้สรุปหรือสร้างองค์ความรู้
3. ใช้วิเคราะห์เนื้อหาหรืองานต่าง ๆ
4. ใช้จัดระบบความคิดและช่วยให้จำได้ดี
5. ใช้นำเสนอข้อมูล

สรุปได้ว่า การใช้แผนที่ความคิดมีประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนทั้งในชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงาน ช่วยในการจดบันทึกการเรียนรู้ ทบทวนบทเรียน การวางแผนงาน ระดมความคิดสรุปและสร้างองค์ความรู้ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในภาพรวมได้ชัดเจนมากขึ้น

ประโยชน์ของแผนผังความคิด

การใช้แผนผังความคิดมีประโยชน์ในการนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และเพื่อให้การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพที่ดี โดยมีนักวิชาการและนักการศึกษากล่าวถึงประโยชน์ของแผนผังความคิดดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 80) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของแผนผังความคิด ดังนี้

1. ช่วยบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่
2. ช่วยพัฒนาความคิดรวบยอดให้ชัดเจนขึ้น
3. ช่วยเน้นองค์ประกอบสำคัญของเรื่อง
4. ช่วยพัฒนาการอ่าน การเขียนและการคิด

5. ช่วยวางแผนในการเขียนและการปรับปรุงการเขียน
6. ช่วยในการอธิบาย
7. ช่วยวางแผนการสอนของครูโดยการสอนแบบบูรณาการเนื้อหา
8. เป็นเครื่องมือการวัดผล

สมศักดิ์ สินธุระเวช (2544, หน้า 21) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของแผนผังความคิดดังนี้

1. ด้านผู้เรียน ผู้เรียนสามารถนำแผนผังความคิดมาใช้สำหรับการจัดบันทึกความรู้ การสรุปการอภิปราย ทบทวนความรู้เดิม การจัดระบบข้อมูลที่กระจัดกระจายให้เป็นระเบียบ ตลอดจนการวางแผนการทำงาน การเสนอผลงานและการเขียนรายงาน

2. ด้านผู้สอน ครูผู้สอนสามารถนำแผนผังความคิดมาใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนการสร้างหลักสูตรแผนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ การประเมินโครงการเตรียมบทเรียนการเสนอผลงาน การบันทึกการประชุม การสรุป การอภิปราย ใช้ในการระดมความคิด การตรวจสอบความรู้ของผู้เรียน และให้ผู้เรียนสรุปความเข้าใจจากบทเรียน

วลัย พานิช (2549, หน้า 87-88) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของแผนผังความคิด ดังนี้

1. ใช้สร้างระบบสื่อความหมายของนักเรียนแสดงให้เห็นความเชื่อมโยงสัมพันธ์ของมโนทัศน์หรือความคิดรวบยอดต่าง ๆ ขณะที่นักเรียนอยู่ในกระบวนการเรียนรู้

2. แสดงให้เห็นรูปแบบของการคิดของนักเรียนทั้งในรูปของการวิเคราะห์สังเคราะห์ และการบูรณาการ

3. ช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง นำสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้กับความรู้เดิมมาเชื่อมโยงความสัมพันธ์และพัฒนาการคิดในระดับสูงและนำมาใช้ประโยชน์ต่อไป

4. ช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจในเนื้อหาสาระความเชื่อมโยงของเนื้อหาหรือความคิดรวบยอดต่าง ๆ เน้นให้เห็นวิธีการคิด

5. ช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจจุดประสงค์ของการเรียนรู้และเส้นทางการเรียนรู้ที่ครูจะพัฒนานักเรียน

6. เป็นเครื่องมือที่เรียกว่า Cognitive tools ช่วยให้นักเรียนวิเคราะห์หาความคิดรวบยอดที่กำลังศึกษา รู้ความหมายการแบ่งประเภท ความเกี่ยวข้องของข้อมูลที่แสดงลักษณะของความคิดรวบยอดนั้น ๆ เรียงลำดับของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความคิดรวบยอดนั้น ๆ สาเหตุของเหตุการณ์ หรือผลอันเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ

7. เป็นเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดครูสามารถเข้าใจความคิดของนักเรียน สามารถตรวจสอบความคิดของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาหรือความคิดรวบยอดต่าง ๆ

8. ใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนการสอนแบบบูรณาการครูใช้แผนที่ความคิดเชื่อมโยงความเกี่ยวข้องของเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาต่างๆกับกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดทักษะแผนที่ความคิด

9. แผนผังความคิด สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์หนังสือเรียนก่อนที่ครูจะเลือกใช้เพื่อศึกษาการพัฒนาความคิดรวบยอดให้นักเรียน

Tony Buzan (1997, pp. 96) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของแผนที่ความคิดดังนี้

1. ใช้ทบทวนบทเรียน สรุปสาระสำคัญที่เรียน ทำให้จดจำได้ง่ายไม่เครียด
2. ใช้คิดเรื่องใหม่ที่หลากหลาย สร้างสรรค์มีชีวิตชีวา
3. ใช้ในการวางแผนการสอนการพูดในที่สาธารณะเมื่อมีแผนที่ความคิดจะทำให้เกิดความมั่นใจ
4. ใช้สำหรับทบทวนการประชุม
5. ใช้ในการจดบันทึกความคิด พื้นความจำ
6. ใช้เชื่อมโยงเครือข่ายความสำคัญจากเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีหัวเรื่องหลักอยู่ตรงกลางแล้วมีหัวเรื่องย่อยแตกเป็นเรื่องราวลงไป

7. การใช้สัญลักษณ์ในบทเรียนต่าง ๆ แทนตัวหนังสือ

สรุปแผนผังความคิดมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ใช้ทบทวนบทเรียน สรุปสาระสำคัญที่เรียน ทำให้จดจำได้ง่ายอีกทั้งยังเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาให้นักเรียนเกิดทักษะการคิดและสามารถพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

การให้คะแนนแผนผังความคิด

การให้คะแนนแผนที่ความคิดโดยใช้หลักการประเมินผลการเรียนรู้ตามทฤษฎีการเรียนรู้ อย่างมีความหมายของออสซูเบลโดยพิจารณาความสมบูรณ์ ความสมเหตุสมผลของแผนที่ความคิด ในการให้คะแนนโดย Novak and Govin (1984, pp. 105) มีหลักดังนี้

1. นับความสัมพันธ์ทั้งหมดที่สมเหตุสมผลและให้คะแนนความสัมพันธ์ 1 คะแนน
2. นับจำนวนของการเรียงลำดับชั้น การให้คะแนนลำดับชั้นนำตัวเลขตัวใดมาคูณกับลำดับชั้นนั้นขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้สอนไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว ซึ่งโดยทั่วไปอยู่ระหว่าง 3-10 เท่าของความสัมพันธ์แล้วนำมาคูณกับจำนวนลำดับชั้นของแผนที่ความคิดที่ผู้เรียนสร้างขึ้น ที่มีแขนงสาขามากที่สุดมานับเป็นจำนวนลำดับชั้นและจะไม่ให้คะแนนถ้ามีการจัดลำดับชั้นไม่ชัดเจน

3. การเชื่อมโยงระหว่างสายของมโนคติที่แสดงความสัมพันธ์อย่างสมเหตุสมผล จะให้คะแนน 2-10 เท่าของคะแนนที่ให้ในแต่ละระดับคูณด้วยจำนวนความสัมพันธ์ที่เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสายของมโนคติเชื่อมโยงระหว่างสายของมโนคติ

4. ให้นักเรียนยกตัวอย่างมโนคติที่เป็นเหตุการณ์หรือวัตถุที่อยู่ในแผนผังมโนคติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจว่านักเรียนเข้าใจถูกต้องและให้คะแนนเช่นเดียวกับความสัมพันธ์อื่น ๆ คือ 1 คะแนน หรืออาจจะให้ครึ่งคะแนนก็ได้ เพราะจะทำให้ง่ายกว่าการหาความสัมพันธ์

ัญญา ผลอนันต์ และขวัญฤดี ผลอนันต์ (2550, หน้า 65) ได้กล่าวถึง หลักเกณฑ์ การให้คะแนน

กึ่งแก้ว (ดูความกว้างของประเด็นที่นักเรียนจับไว้ได้)	5 คะแนน
กึ่งก้อย (ดูรายละเอียดในแต่ละประเด็นว่าลงได้ลึกแค่ไหน)	5 คะแนน
มีความคิดเห็นของนักเรียนหรือไม่	2 คะแนน
ภาพรวมการใช้แผนที่ความคิด	2 คะแนน
สี	2 คะแนน
ภาพ/ สัญลักษณ์	2 คะแนน
ลูกศรโยงข้อมูลความคิด	2 คะแนน
รวม	20 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนแผนผังความคิดผู้สอนสามารถกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ได้อย่างอิสระ โดยพิจารณาความสมเหตุสมผลการแตกแขนงของกิ่งก้าน การเชื่อมโยง สี และภาพ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์เป็นเกณฑ์การให้คะแนน แผนผังความคิดของ ัญญา ผลอนันต์ และขวัญฤดี ผลอนันต์ โดยมีการประเมิน 3 ด้าน คือ ด้านสรุปความรู้ได้ถูกต้องครบตรงประเด็น การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับขั้น ความสัมพันธ์ ความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนผังความคิด

การวัดเจตคติ

ความหมายของเจตคติ

เจตคติบางครั้งก็เรียกทัศนคติ เป็นความรู้สึกของคนที่แสดงออกในวาระและโอกาสต่าง ๆ ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการให้ความหมายไว้ดังนี้

กู๊ด (Good, 1973, pp. 46) กล่าวว่า เจตคติหมายถึงความโน้มเอียงหรือแนวโน้มของบุคคล ที่จะตอบสนองต่อสิ่งของ สถานการณ์หรือค่านิยม โดยปกติจะแสดงออกมาพร้อมความรู้สึก และอารมณ์ เจตคติไม่สามารถแสดงออกได้โดยตรง แต่อ้างอิงได้จากพฤติกรรมที่แสดงออก ทั้งที่เป็นพฤติกรรมทางภาษาและไม่ใช้ภาษา

ไพฑูรย์ สุขศรีงาม (2545, หน้า 10-15) กล่าวว่า เจตคติหมายถึงแนวโน้มการตอบสนอง ของบุคคลหรือความพร้อมของบุคคลในการตอบสนอง เจตคติมิได้มีหน้าที่กำหนดชนิดของ การกระทำ แต่ทำหน้าที่ให้กลุ่ม หรือชนิดของการกระทำอย่างหนึ่งมีโอกาสเกิดขึ้นมากหรือน้อย

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543, หน้า 54) กล่าวว่า เจตคติหรือทัศนคติ เป็นความรู้สึก เชื่อ ศรัทธา ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จนเกิดความพร้อมที่จะแสดงการกระทำออกมา ซึ่งอาจจะไปในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ เจตคดียังไม่เป็นพฤติกรรมแต่เป็นตัวการที่จะทำให้เกิด พฤติกรรม ดังนั้น เจตคติจึงเป็นคุณลักษณะของความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในใจ

สรุปได้ว่า เจตคติ คือ สภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์ และการเรียนรู้ของบุคคลอันเป็นผลทำให้เกิดมีท่าทีหรือมีความคิดเห็นรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ เห็น หรือไม่เห็นด้วย

องค์ประกอบของเจตคติ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543, หน้า 59) กล่าวว่า เจตคติประกอบด้วยอะไรบ้าง จำนวนเท่าไร ในเรื่องนี้ นักจิตวิทยามีความเชื่อแตกต่างกัน ยังไม่มีบทสรุปที่แน่นอน เพราะแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มพยายามศึกษาค้นคว้าไปเรื่อย ๆ ปัจจุบันมีแนวคิดอยู่ 3 กลุ่ม คือ

1. เจตคติม้องค์ประกอบเดียว ตามแนวคิดหรือความเชื่อนี้ พิจารณาได้จากนิยามเจตคตินั้นเอง กลุ่มนี้จะมองเจตคติเกิดจากการประเมินค่าของเจตคติว่ารู้สึกชอบหรือไม่ชอบ นักจิตวิทยา กลุ่มนี้ ได้แก่ เทอร์สโตน (Thurstone, 1931) แอลพอร์ต (Allport, 1935) และคนอื่น ๆ อีกหลายคน

2. เจตคติสององค์ประกอบ ตามแนวคิดนี้มองเจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบ ด้านสติปัญญา (Cognitive) และความรู้สึก (Affective) นักจิตวิทยาที่สนับสนุนการแบ่งเจตคติแบบนี้ ได้แก่ แคทซ์ (Katz, 1960)

3. เจตคติสามองค์ประกอบ แนวความคิดนี้เชื่อว่าเจตคติมมี 3 องค์ประกอบ หรือ 3 ส่วน (Three component) ได้แก่

3.1 ด้านสติปัญญา (Cognitive component) ประกอบด้วย ความรู้ ความคิด และความเชื่อที่ผู้นั้นมีต่อเป้าเจตคติ

3.2 ด้านความรู้สึก (Affective component) หมายถึงความรู้สึกหรืออารมณ์ของคนใดคนหนึ่งที่มีต่อเป้าเจตคติว่า รู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้น พอใจหรือไม่พอใจ หลังจากการสัมผัสหรือรับรู้เป้าเจตคติแล้ว สามารถแสดงความรู้สึกโดยการประเมินสิ่งนั้นว่าดีหรือไม่ดี

3.3 ด้านพฤติกรรม (Behavioral component) บางที่เรียกว่า Action component เป็นแนวโน้มของการกระทำหรือจะแสดงพฤติกรรม เจตคติเป็นพฤติกรรมซ่อนเร้นในขั้นนี้ เป็นการแสดงแนวโน้มของการกระทำต่อเป้าเจตคติเท่านั้น ยังไม่แสดงออกจริง

เครื่องมือวัดเจตคติ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2543, หน้า 60) กล่าวว่า เจตคติเป็นมโนภาพ (Concept) ที่วัดได้ยาก เครื่องมือการวัดจึงมีได้หลายรูปแบบ แล้วแต่สถานการณ์ที่ต้องวัด เครื่องมือที่นิยมใช้ มี 5 ชนิด ได้แก่

1. การสัมภาษณ์ (Interview) การสัมภาษณ์ หมายถึง การพูดคุยกันอย่างมีจุดมุ่งหมาย ผู้สัมภาษณ์ที่ดีต้องฟังมากกว่าพูด ต้องไม่หุเบา จะยึดตามแนววัตถุประสงค์ที่จะวัดและบันทึกไว้ได้ อย่างถูกต้อง การสัมภาษณ์ใช้ปากเป็นเครื่องมือสำคัญ ได้ผลอย่างไรบันทึกเอาไว้ การวัดเจตคติ โดยการสัมภาษณ์จะต้องสร้างข้อคำถามในการสัมภาษณ์ให้ดีเป็นมาตรฐานก่อน ข้อคำถามแต่ละข้อ จะต้องกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบความรู้สึกต่อเป้าเจตคติ ที่ผู้ทำการสัมภาษณ์ต้องการ ได้ข้อคำถามหรือข้อรายการนั้น ต้องเขียนเน้นความรู้สึกที่สามารถวัดเจตคติได้ตรงเป้าหมาย การเตรียมคนและเตรียมเครื่องมือการวัดจึงเป็นสิ่งสำคัญ การวางแผนสร้างข้อคำถามจะต้องคิดถึง ระยะเวลา ลักษณะของผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วย ข้อคำถามควรถามคลุมทั้งทางบวกและทางลบ เพื่อจะได้ ใช้ประเมินเปรียบเทียบความรู้สึกที่แท้จริงของผู้ถูกสัมภาษณ์ ลักษณะของการสัมภาษณ์ที่ดี ควรมีลักษณะดังนี้

1.1 การสัมภาษณ์ต้องเป็นการช่วยเหลือหรือกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อยากจะตอบ และให้คำตอบที่คงที่พอควร คือถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตื่นตัวอยู่เสมอ อย่าปล่อยให้หลงคิด ผู้สัมภาษณ์จะตั้งคำถามให้เป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ถูกสัมภาษณ์

1.2 คำถามที่ถามพยายามให้ตรงจุดที่สุด หรือเป็นคำถามที่มีความแจ่มชัดว่า ผู้สัมภาษณ์ต้องการให้ตอบในแง่ไหนไม่ควรใช้คำถามกว้างเกินไป อาจจะทำให้การลงสรุปได้ยาก

1.3 คำถามควรมีความเชื่อมั่นสูง แม้จะใช้คำถามเดิม ถามซ้ำอีกก็ได้รับคำตอบ เหมือนเดิม

1.4 คำถามที่ใช้สัมภาษณ์ควรจะได้คำตอบที่สามารถนำไปขยายอิงสู่เหตุการณ์ ที่คล้ายคลึงกันได้

2. การสังเกต (Observation) การสังเกต คือ การเฝ้ามองดูสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างมีจุดมุ่งหมาย เครื่องมือสำคัญของการสังเกตคือ ตาและหูนั่นเอง การเฝ้าดูโดยการบันทึกในสมองจะทำให้ลืมนำ ข้อยางาน (Checklist) ที่จะใช้ในการสังเกตจึงควรเตรียมไว้ให้พร้อม การสังเกตที่ดีต้องฝึกฝน เหมือนกัน จึงจะทำหน้าที่ได้ถูกต้องสมบูรณ์ ผู้สังเกตควรเป็นผู้ที่รับรู้และมีประสาทตาที่ดี มิฉะนั้น แล้วจะทำให้ข้อมูลคลาดเคลื่อน

3. การรายงานตนเอง (Self report) เครื่องมือนี้ต้องการให้ผู้ถูกสอบแสดงความรู้สึก ของตนเองตามสิ่งเร้าที่เขาได้สัมผัส นั่นคือสิ่งเร้าที่เป็นข้อความ ข้อคำถาม หรือเป็นภาพ เพื่อให้ผู้สอบแสดงความรู้สึกออกมาอย่างตรงไปตรงมา แบบทดสอบหรือมาตรวัดที่ดีถือว่าเป็นแบบมาตรฐาน (Standard form) เป็นแนวทางการสร้างของเทอร์สโตน (Thurstone) กัตแมน (Guttman) ลิเคิร์ต (Likert) และออสกู๊ด (Osgood) ส่วนการวัดเจตคติแบบรายงานตนเอง

ยังมีวิธีแบบอื่น ๆ อีกมาก แต่ไม่ถือว่าเป็นรูปแบบที่มาตรฐาน ซึ่งสร้างแล้วจุดมุ่งหมายของการสร้างหรือการวัดเป็นแบบคราว ๆ ไป

4. เทคนิคการจินตนาการ (Projective techniques) แบบนี้อาศัยสถานการณ์หลายอย่างไปให้ผู้สอบ สถานการณ์ที่กำหนดให้จะไม่มีการสร้างที่แน่นอน ทำให้ผู้สอบจะต้องจินตนาการออกมาตามแต่ประสบการณ์ ภาพนามธรรมเดิมเรื่องราวสั้นๆ เล่านิทานจากภาพ ฯลฯ การแปลความหมายอาศัยผลจากการตอบสิ่งที่กล่าวมาแล้ว ก็พอจะรู้ได้ว่าผู้นั้นมีเจตคติอย่างไร ต่อเป้าเจตคตินั้น ๆ

5. การวัดทางสรีระภาพ (Physiological measurement) การวัดด้านนี้ อาศัยเครื่องมือไฟฟ้าหรือเครื่องมืออื่น ๆ ในการสังเกต การเปลี่ยนแปลงสภาพของร่างกาย เช่น การใช้เครื่องกัลป์วานอมิเตอร์ชนิดหนึ่ง เพื่อวัดดูความต้านทานกระแสไฟฟ้าในผิวหนัง เมื่อคนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ส่วนผสมของสารเคมีต่าง ๆ จะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปจากสภาพปกติ เรียกว่า มีกระแสไฟฟ้าไหลสามารถเปลี่ยนแปลงขนาดได้ เครื่องมือวัดทางไฟฟ้าจะสามารถวัดตรวจสอบเปรียบเทียบกับขณะที่ร่างกายอยู่ในสภาพปกติได้ เครื่องมือจับเท็จ อาศัยหลักการอันนี้ การจะเชื่อถือได้ขนาดไหนต้องศึกษาให้รอบคอบ อารมณ์ต่าง ๆ อาจศึกษาได้จากการเปลี่ยนแปลงของลูกตาดำ ปริมาณของฮอร์โมนบางอย่างก็สามารถบอกอารมณ์ความพอใจหรือไม่พอใจของคนได้

การวัดประเมินผลเจตคติ

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2534, หน้า 7-8) ได้ให้แนวคิดในการวัดเจตคติไว้ดังนี้

1. การศึกษาเจตคติเป็นการศึกษาความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีลักษณะคงเส้นคงวาหรืออย่างน้อยเป็นความคิดเห็น หรือความรู้สึกที่จะไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาหนึ่ง ดังนั้นเนื้อหาหรือสิ่งเร้าให้แสดงกิริยาท่าทีออกมาต้องมีโครงสร้างแน่นอน
2. เจตคติเป็นสิ่งที่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยตรง ฉะนั้นการวัดเจตคติจึงเป็นการวัดทางอ้อมจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกหรือประพฤติอย่างมีระเบียบแบบแผนคงที่ ไม่ใช่พฤติกรรมโดยตรงของมนุษย์
3. การศึกษาเจตคติของบุคคลเหล่านั้น ไม่ใช่เป็นการศึกษาแต่เฉพาะ ทิศทาง เจตคติของบุคคลเหล่านั้น แต่ต้องศึกษาถึงระดับความมากน้อยหรือความเข้มของเจตคติด้วย โดยทั่วไปกำหนดให้เจตคติมีทิศทางเป็นเส้นตรงและต่อเนื่องกัน

การวัดเจตคติสามารถทำได้หลายวิธี บางวิธีเน้นความเป็นมิติเดียวกันมากกว่าวิธีอื่น ๆ บางวิธีเน้นทางด้านกำหนดช่วงคะแนนเท่ากัน บางวิธีเน้นความสามารถในการสร้างทฤษฎีใหม่ได้ ซึ่งแต่ละวิธีมีข้อดีและข้อเสีย แต่ที่นิยมได้แก่การวัดของลิเคิร์ต (Likert) เพราะมาตรการวัดของลิเคิร์ต (Likert) วัดโดยใช้ข้อความเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง สอบถามความคิดเห็น

ของบุคคลที่มีต่อเรื่องนั้นแล้วให้บุคคลนั้นแสดงความรู้สึกต่อข้อความดังกล่าว การตอบสนองต่อความนั้นอาจเป็นได้ทั้งเห็นด้วยหรือพอใจ (Favorable) หรือไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น (Unfavorable) หรือแสดงความไม่แน่ใจ (Uncertain) กับข้อความนั้น มีวิธีการสร้างข้อความโดยเขียนข้อความเกี่ยวกับลักษณะของเรื่องที่จะสอบถามให้ครอบคลุม ลักษณะที่สำคัญให้ครบทุกแง่มุม โดยให้มีข้อความที่แสดงคุณค่าทั้งทางด้านบวกและด้านลบ กำหนดระดับ (Scale) ของการตอบสนองในแต่ละข้อความที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. เห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly agree)
2. เห็นด้วย (Agree)
3. ไม่แน่ใจ (Uncertain)
4. ไม่เห็นด้วย (Disagree)
5. ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (Unstrongly agree)

โดยให้ผู้ตอบอ่านข้อความที่กำหนดไว้ในแต่ละข้อ แล้วแสดงความรู้สึกว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น มากน้อยเพียงใด หรือในระดับใด หรืออีกในหนึ่งให้พิจารณาว่าแต่ละข้อความนั้นกล่าวถึงเรื่องต่าง ๆ ตรงกับระดับความรู้สึกของผู้ตอบในระดับใด ในระดับการให้น้ำหนักคะแนนเพื่อแทนระดับเจตคติตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) สามารถให้ได้ 3 วิธี คือ วิธีใช้หลักคะแนนมาตรฐาน วิธีกำหนดค่าน้ำหนัก และวิธีหาผลรวมน้ำหนัก ความเบี่ยงเบน ทั้ง 3 วิธีจะใช้น้ำหนักของความเห็นของบุคคลได้สอดคล้องสัมพันธ์กัน ในเชิงปฏิบัตินิยม กำหนดค่าน้ำหนักเป็นค่าประจำระดับของแต่ละระดับความเห็น คือ กำหนด 5-4-3-2-1 หรือ แบบ 4-3-2-1-0 แต่ถ้าข้อความใดกล่าวลบ การให้น้ำหนักความเห็นของข้อความนั้นจะให้กลับเป็น 1-2-3-4-5 หรือแบบ 0-1-2-3-4 เมื่อแต่ละระดับความเห็นของแต่ละข้อความวัดเจตคติ มีค่าประจำตายตัว การที่จะหาว่าบุคคลใดมีเจตคติอย่างไร ก็ใช้วิธีรวมน้ำหนัก หรือคะแนนจากการตอบทุกข้อความของแต่ละคน ถ้าน้ำหนักรวมจากการตอบข้อความทั้งหมดมีค่าสูง แสดงว่า ระดับเจตคติของบุคคลนั้นต่อสิ่งนั้น เป็นไปในลักษณะพอใจหรือคล้อยตาม แต่ถ้าได้คะแนนหรือน้ำหนักรวมต่ำ แสดงว่าบุคคลนั้นมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น หรือมีความรู้สึกไม่พอใจ หรือคัดค้านในสิ่งนั้น

การวัดผลและประเมินผล

ความหมายของการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวัดผล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลที่เป็นตัวเลขซึ่งเป็นปริมาณที่มีความหมาย เพื่อใช้แทนคุณภาพหรือคุณลักษณะในตัวผู้เรียน โดยต้องอาศัยเครื่องมือหรือวิธีการต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กับการวัดผล กล่าวคือเป็นการนำค่าตัวเลขหรือข้อมูลที่ได้จากการวัดผลมาพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วจึงสรุปหรือตัดสินได้ว่า มีคุณภาพเป็นอย่างไร

จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์เป็นการวัดพฤติกรรมทางด้านความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย มีการวัดตามจุดหมายและลักษณะวิชาที่เรียน 2 ด้าน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติเป็นการตรวจความรู้ความสามารถทางการปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เห็นผลงานปรากฏออกมาทำให้สังเกตและวัดได้ การวัดทักษะการปฏิบัติต้องให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง ๆ ข้อทดสอบทางด้านนี้เรียกว่า ข้อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ ความสามารถที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา รวมถึงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน วิธีการสอบวัดได้ 2 ลักษณะ คือ การสอบปากเปล่า และการสอบแบบให้เขียนตอบ

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเนื้อหาเป็นการวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย หรือความรู้ความคิด โดยเป็นผลมาจากการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมเหล่านี้

1. ด้านความรู้ความจำ หมายถึง ความสามารถทางสมองในอันที่จะทรงไว้หรือรักษาไว้ซึ่งเรื่องราวต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับรู้เข้าไว้ในสมอง

2. ด้านความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานความรู้ ความจำ แล้วขยายความคิดออกไปอย่างสมเหตุสมผล สามารถสื่อความเข้าใจที่ตนมีอยู่ในนั้นไปให้ผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง ความเข้าใจมี 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) แปลความ 2) การตีความ และ 3) การขยายความ

3. ด้านการนำไปใช้ หมายถึง การนำความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนรู้อย่างไปแล้วไปแก้ปัญหาที่แปลกใหม่ หรือสถานการณ์ใหม่ที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อน แต่อาจคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกับเรื่องที่เคยพบเห็นมาก่อนได้

4. การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราว ข้อเท็จจริง หรือเหตุการณ์ใด ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ ได้ และสามารถบอกได้ว่าส่วนย่อย ๆ นั้น แต่ละส่วนสำคัญอย่างไร ส่วนใดสำคัญที่สุด ต่างมีความสัมพันธ์กันอย่างไรและมีหลักการใดร่วมกันอยู่

5. การสังเคราะห์ หมายถึง การนำองค์ประกอบย่อย ๆ ต่าง ๆ ตั้งแต่ 2 สิ่ง ขึ้นไปมารวมเข้าเป็นเรื่องราวเดียวกัน เพื่อให้เห็นโครงสร้างที่ชัดเจน แปลกใหม่ไปจากเดิม มีลักษณะคล้ายความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่แปลกใหม่ มีคุณค่าและเป็นประโยชน์

6. การประเมินค่า หมายถึง ความสามารถในการวินิจฉัยราคาสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องราวได้อย่างมีหลักเกณฑ์เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัยนี้ พฤติกรรมด้านความรู้ ความจำ เป็นพฤติกรรมที่มีระดับต่ำสุด ถือเป็นพฤติกรรมพื้นฐาน ส่วนพฤติกรรมด้านความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และประเมินค่าเป็นพฤติกรรมสูงกว่าความรู้ความจำ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement test) หมายถึง แบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียน ไปแล้ว ซึ่งมักเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษ และดินสอ (Paper and pencil test) กับให้นักเรียนปฏิบัติจริง (Performance test) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539, หน้า 171)

ยาวดี วิบูลศรี (2540, หน้า 28) ได้สรุปแนวคิดไว้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เป็นแบบทดสอบวัดความรู้เชิงวิชาการ มักใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เน้นการวัดความรู้ความสามารถจากการเรียนรู้ในอดีต หรือในสภาพปัจจุบันของแต่ละบุคคล

กรอนลันด์ (Gronlund, 1993, p. 1 อ้างถึงใน พิเชิต ฤทธิจรรยา, 2548, หน้า 96) กล่าวว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นกระบวนการเชิงระบบเพื่อการวัดพฤติกรรมหรือผลการเรียนรู้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีหน้าที่หลักสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

กล่าวโดยสรุป แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่า บรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด (พิเชิต ฤทธิจรรยา, 2548, หน้า 96)

ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

โดยทั่วไปแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูสอน เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้กันโดยทั่วไปในสถานศึกษา แบบทดสอบประเภทนี้ สอบเสร็จก็ทิ้งไป จะสอบใหม่ก็สร้างกันขึ้นมาใหม่หรือเอาของเก่ามาปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ไม่มีการวิเคราะห์ว่าข้อสอบนั้นดี-เลว ประการใด แบบทดสอบนี้จึงไม่อาจรับรองคุณภาพได้ เป็นแบบทดสอบข้อเขียน (Paper and pencil test) ซึ่งแบ่งออกได้อีก 2 ชนิด คือ

1.1 แบบทดสอบอัตนัย (Subjective or essay test) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดคำถามหรือปัญหาให้แล้วให้ผู้ตอบเขียน โดยแสดงความรู้ ความคิด เจตนา ได้อย่างเต็มที่

1.2 แบบทดสอบปรนัย หรือแยกให้ตอบสั้น ๆ (Objective test or short answer) เป็นแบบทดสอบที่กำหนดให้ผู้สอบเขียนตอบสั้น ๆ หรือมีคำตอบให้เลือกแบบจำกัดคำตอบ

(Restricted response type) ผู้ตอบ ไม่มีโอกาสแสดงความรู้ ความคิด ได้อย่างกว้างขวางเหมือนแบบข้อสอบอัตนัย แบบทดสอบชนิดนี้ แบ่งเป็น 4 แบบ คือ แบบทดสอบ ถูก- ผิด แบบทดสอบเติมคำแบบทดสอบจับคู่ แบบทดสอบเลือกตอบ

2. แบบทดสอบมาตรฐาน เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา โดยผ่านการหาคุณภาพหลายครั้ง มีการวิเคราะห์ปรับปรุงจนมีคุณภาพ มีมาตรฐาน กล่าวคือ มีมาตรฐานในการดำเนินการสอบ วิธีการให้คะแนน และแปลความหมายของคะแนน (พิชิต ฤทธิ์จำรูญ, 2548, หน้า 96)

การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถกระทำได้ 2 ลักษณะ

1. การทดลองแบบอิงกลุ่มหรือการวัดผลแบบอิงกลุ่ม เป็นการทดสอบที่เกิดจากแนวความเชื่อในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล การทดสอบแบบนี้ยึดคนส่วนใหญ่เป็นหลักในการเปรียบเทียบโดยพิจารณาคะแนนผลการสอบของบุคคลเทียบกับบุคคลอื่นที่สอบฉบับเดียวกัน จะมีความหมายก็ต่อเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับคะแนนของบุคคลอื่นที่สอบฉบับเดียวกัน จุดมุ่งหมายของการทดสอบแบบนี้ก็เพื่อจะกระจายบุคคลทั้งสองกลุ่มไปตามความสามารถ (อารมณั์ เพชรชื่น, 2527)

2. การทดสอบแบบอ้างอิงเกณฑ์หรือการวัดผลแบบอ้างอิงเกณฑ์ มีจุดประสงค์เพื่อวัดระดับความรู้พื้นฐานและความรู้ที่จำเป็นในการบ่งบอกถึงความรอบรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ การประเมินผลจะนำผลสอบไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ไม่ต้องการไปเปรียบเทียบกับผู้อื่นเพียงแต่ชี้ให้เห็นว่ามีความสามารถถึงเกณฑ์หรือไม่ (ภัทรา นิคมานนท์, 2540, หน้า 65)

แบบอ้างอิงเกณฑ์ จำแนกได้ 2 ประเภท ดังนี้

1. แบบทดสอบอิงจุดประสงค์ เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์ที่สร้างขึ้นโดยยึดจุดประสงค์รายวิชา ส่วนมากจะมีการกำหนดระดับเกณฑ์หรือมาตรฐานเพื่อบ่งชี้ระดับความรอบรู้ของผู้สอน ซึ่งมักจะใช้คะแนนจุดตัดของแบบทดสอบ

2. แบบทดสอบอิงมวลความรู้ เป็นแบบทดสอบอิงเกณฑ์ที่สร้างขึ้นโดยยึดหลักเฉพาะของมวลความรู้ แบบทดสอบชนิดนี้จะหลีกเลี่ยงการกำหนดคะแนนจุดตัดแต่จะใช้การประมวลหรือความสามารถของผู้สอบที่สามารถตอบถูกในประชากรข้อสอบ (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์, 2527, หน้า 21-22)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้เทคนิคแผนผังความคิด ผู้วิจัย ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะด้านการอ่าน

สุจณี กระสาทอง (2540, หน้า 88-94) ได้สร้างชุดการสอนฝึกทำแผนภาพโครงเรื่องจากบทอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์หาประสิทธิภาพ 80/80 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนท้ายพิบูล (สลากกินแบ่งสงเคราะห์ 68) อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่าชุดการสอนฝึกทำแผนภาพโครงเรื่องจากบทอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.02/87.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

พิทักษ์ เมฆอรุณ (2543, หน้า 58-62) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทย เพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากนักเรียนขาดทักษะทางการอ่าน อ่านแล้วไม่เข้าใจบทอ่าน เป็นงานวิจัยที่มีลักษณะฝึกหรือการสร้างชุดการฝึกการหน้าที่เป็นข้อความเชิงบรรยายหรืออธิบายรายละเอียด การอ่านย่อหน้าที่เป็นข้อความเชิงแสดงลำดับขั้นตอนและเหตุการณ์ และการอ่านย่อหน้าที่เป็นข้อความเชิงเหตุเป็นผลทำให้ผู้เรียนทราบรายละเอียด แยกเหตุการณ์และจับใจความสำคัญของเรื่องได้เร็ว มีความสนใจในการเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้เวลาเรียนตามศักยภาพตามความสามารถในการอ่าน และตรวจสอบผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดแรงจูงใจอยากอ่านมากขึ้น อีกทั้งบทอ่านที่นำมาใช้ในชุดฝึกทักษะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน มีความหลากหลายทั้งในเชิงเนื้อหาและแหล่งที่มา สรุปได้ว่า การสอนโดยใช้ชุดการสอนฝึกทักษะการอ่านภาษาไทย มีประสิทธิภาพ 86.00/ 84.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

ธนาวดี โชนันธิน (2552, หน้า 117-118) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างชุดการสอนการอ่าน เพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดบุญญาวาสวิหาร อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี เพื่อให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการเรียน และได้ศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการใช้ชุดการสอน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.87/ 92.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยชุดการสอน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนชุดการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก

ศศิธร สุริยวงศ์ (2556, หน้า 95-99) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน

เทศบาลวัดลุ่มมหาชัยชุมพล อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เพื่อให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้แบบฝึก ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.42/ 85.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ และมีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังความคิดสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วารุณี สุขชูเจริญกิจ (2556, หน้า 81-82) ผลการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ

- 1) ศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/ 75 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- 3) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโนนเสนห์ ตำบลหนองบอน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 10 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 แบบฝึก 2) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษ ชนิดเติมคำหรือตอบสั้น จำนวน 30 ข้อ และ 4) แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด จำนวน 20 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า

- 1) แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 81.58/ 78.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/ 75 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษของโดยแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 3) ดัชนีประสิทธิผลของการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.61544 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.6154 หรือคิดเป็นร้อยละ 61.54 และ 4) นักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ศรีัญดา เทียมหมอก (2557, หน้า 91-94) ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด เพื่อพัฒนาแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึก กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านป่าถล่ม อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 35 คน เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกการอ่านจับใจความ โดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.05/ 81.33 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความ โดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

นงเยาว์ ทองกำเนิด (2558, หน้า 110-114) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านศรีประชา กลุ่มเครือข่ายเขาชะเมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ปีการศึกษา 2557 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 24 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ใช้เวลา

ทดลอง 20 ชั่วโมง ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ประกอบด้วยแบบฝึกย่อย 5 แบบฝึก
และมีประสิทธิภาพ 82.42/ 83.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/ 80 ที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีระดับคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

ซีเดอร์ (Seder, 2001) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบแรงจูงใจการอ่านระหว่าง
นักเรียนปกติ (Non- LRD) กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน (LRD) ผลการวิจัยพบว่า
นักเรียนเกรด 4 มีแรงจูงใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนเกรด 5 นักเรียนปกติ (Non- LRD) มีแรงจูงใจ
ในการอ่าน ได้แก่ ความคาดหวังในตนเอง (Efficacy) และความท้าทาย (Challenge) สูงกว่า
นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน (LRD) ขณะที่นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการอ่าน
มีแรงจูงใจในการอ่านองค์ประกอบความคาดหวังของคนอื่น (Compliance) สูงกว่านักเรียนปกติ
(Non- LRD)

วิลเลียมส์ (Williams, 2002) ได้ศึกษา ผลของการสอนใจความสำคัญของเรื่อง
โดยดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเกรด 2 และเกรด 3 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
ในโรงเรียนที่มีระดับความยากจนสูง โดยเปรียบเทียบการสอนแบบปกติที่ใช้การสอนแบบ
ความเข้าใจเรื่องราวกับ โปรแกรมที่ปรับปรุงในเรื่องความเข้าใจแก่นเรื่อง พบว่า นักเรียนเกรด 3
มีผลสัมฤทธิ์ทางความเข้าใจดีกว่าเกรด 2 การใช้โปรแกรมระบุแก่นเรื่องกับ โปรแกรมความเข้าใจ
เรื่องราวทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียน
มีความเข้าใจสูงขึ้นเมื่อใช้การสอนที่นำเอาโครงสร้างบทเรียน ยุทธวิธีและการอภิปรายมารวมกัน

โคเวซ (Kovach, 2001) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แรงจูงใจในการอ่านและชนิดของรางวัล
ของนักเรียนเกรด 4 โดยเมื่อนักเรียนสามารถอ่านจับใจความเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ได้คะแนน
ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจะมอบรางวัลให้เพื่อเป็นแรงจูงใจในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า
ชนิดของรางวัลไม่มีผลกระทบต่อแรงจูงใจในการอ่าน

Lowrey (1978, pp. 17-A อ้างถึงใน ฉิชาพร ปริชาวิภาส, 2555 หน้า 56) ได้ศึกษาเรื่อง
ผลในการใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียนในระดับ 1 ถึงระดับ 3 จำนวน 87 คน ผลปรากฏว่า
แบบฝึกหัดเป็นเครื่องมือช่วยทำแบบฝึกหัดมากกว่าคะแนนก่อนทำแบบฝึกหัดและแบบฝึกหัด
ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลเนื่องจากนักเรียนมีความสามารถทางด้านภาษาแตกต่างกัน
การนำแบบฝึกมาใช้จึงเป็นการช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนเพิ่มขึ้น

Stevens (1980, pp. 367 อ้างถึงใน มัชฌนา พันธุ์ประสิทธิ์, 2543, หน้า 45) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่านเรื่องที่นำเสนอใจของนักเรียนที่มีความสามารถสูงที่มีคะแนนเปอร์เซนไทล์ที่ 83 ขึ้นไป พบว่า นักเรียนที่นำเสนอใจองค์ประกอบที่สำคัญมีผลทำให้นักเรียนอ่านง่ายและสะดวกต่อการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด

จินดา ทองซุ่นห่อ (2549, หน้า 85) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการใช้เทคนิคแผนที่ความคิดตามแนวคิดของ Tony Buzan เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทรงวิทยศึกษาศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการอ่านจับใจความสูงขึ้นไปเป็นลำดับ และนักเรียนมีคะแนนทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

วิลาวัลย์ ธรรมชัย (2550, หน้า 128) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิด และแบบฝึกทักษะด้านการอ่าน และการคิดวิเคราะห์ เรื่อง กระจายต้นตมชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะด้านการอ่านและการคิดวิเคราะห์เรื่อง กระจายต้นตม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.47/ 84.73 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถด้านการอ่านจับใจความ และการคิดวิเคราะห์หลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความสนใจในกิจกรรม และร่วมทำกิจกรรมอย่างสนุกสนาน มีความสุขในการเรียนรู้รู้จักแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี

จำเนียร เล็กสุมา (2552, หน้า 117-119) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความจากนิทานส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสร้างแผนที่ความคิด ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความจากนิทานส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสร้างแผนที่ความคิดของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสามารถในการสร้างแผนที่ความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการสร้างแผนที่ความคิดอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนเห็นด้วยมากในด้านบรรยากาศการเรียนรู้เป็นลำดับที่ 1

งานวิจัยต่างประเทศ

จอห์นสัน (Johnson, 1988, pp.198-A) ได้ทำการศึกษา ผลการใช้แผนผังสรุปโยงเรื่อง เป็นแบบฝึกชนิดเติมเพื่อฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนระดับ 4 ผลการวิจัย พบว่า ความเข้าใจ ในการอ่านของนักเรียนที่เรียน โดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องด้วยตนเองแตกต่างจากกลุ่มที่เรียน ด้วยการตอบคำถามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เลเจอร์ (Ledger, 2003, p.273) ได้ทำการศึกษา การใช้แผนผังความคิดแบบร่วมมือที่จะ พิจารณาว่าจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ ความมั่นใจในตนเองด้านวิทยาศาสตร์และเจตคติด้านวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนหญิงที่เรียน พบว่า จากการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่ากลุ่มนักเรียนหญิง ที่เป็นกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนหญิงในกลุ่มควบคุมและกลุ่มนักเรียนชายที่เป็น กลุ่มทดลอง มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มนักเรียนชายในกลุ่มควบคุม

ซิน (Xin, 2003, p. 2276-A) ได้ทำการศึกษา ผลที่แตกต่างกันของกลยุทธ์การสอน 2 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์การแก้ปัญหาที่อาศัยแผนผังความคิดและกลยุทธ์การสอนการแก้ปัญหา แบบดั้งเดิมที่มีต่อคคงทนการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์และได้ศึกษาการรับรู้ของตนเองเกี่ยวกับการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ก่อนและหลังสอนรวมทั้งศึกษาความพึงพอใจในด้านการใช้กลยุทธ์ การแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ที่กำหนดให้ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 22 คน ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้และปัญหาในวิชาคณิตศาสตร์ จากผลการวัดการแก้ โจทย์ปัญหา พบว่า กลุ่มที่สอน โดยอาศัยแผนผังความคิดนั้นสามารถแก้โจทย์ปัญหาได้ดีกว่า กลุ่มที่สอนด้วยวิธีแบบดั้งเดิมอย่างมีนัยสำคัญ และผลการวัดความคงทน การรับรู้ของตนเอง และความพึงพอใจของนักเรียน พบว่ากลุ่มที่สอนด้วยการสอนที่อาศัยแผนผังความคิดชอบ แก้ปัญหามากกว่ากลุ่มที่สอนด้วยวิธีดั้งเดิม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/ 75 2) ศึกษาพัฒนาการความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) ศึกษาความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิด และ 4) ศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ผู้วิจัยขอเสนอวิธีการดำเนินการศึกษาวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. แบบแผนการทดลอง
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกลางดงปทุมวิทยฯ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 38 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/ 1 โรงเรียนกลางดงปทุมวิทยฯ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวนนักเรียน 22 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. เครื่องมือในการพัฒนาแบบฝึก ประกอบด้วย

1.1 หลักสูตร

1.2 เทคนิคแผนผังความคิด

2. เครื่องมือในการประเมินผล ประกอบด้วย

2.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ฉบับ ก่อนเรียนและหลังเรียน ฉบับละ 30 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

2.2 แบบประเมินความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิด

2.3 แบบวัดเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด จำนวน 15 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้ เครื่องมือในการพัฒนาแบบฝึก ประกอบด้วย

1. แบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาความเหมาะสมของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 เล่ม มีขั้นตอนในการสร้างและหาความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ ในสาระที่ 1 การอ่าน และคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.2 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการสร้างแบบฝึก และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิดจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 กำหนดโครงสร้างของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบฝึก ซึ่งผู้วิจัยได้นำรูปแบบแบบฝึกของมานะ สกุลภักดี รูปแบบที่ 2 มาปรับใช้เพื่อให้สอดคล้องกับการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ซึ่งแต่ละเล่ม ประกอบด้วย

- 1.3.1 คู่มือการใช้แบบฝึก
- 1.3.2 คำชี้แจงสำหรับครู
- 1.3.3 แผนการเรียนรู้ประกอบการใช้แบบฝึก
- 1.3.4 เนื้อหา
- 1.3.5 ตัวอย่าง
- 1.3.6 กิจกรรมประกอบด้วย
 - 1.3.6.1 คำชี้แจงสำหรับนักเรียนก่อนการทำกิจกรรมในแบบฝึก
 - 1.3.6.2 บทอ่านในการทำกิจกรรมเพื่อเขียนแผนผังความคิด
 - 1.3.6.3 คำถามเพื่อวัดความเข้าใจในการจับใจความตีความในการทำแผนผังความคิดจากบทอ่าน
 - 1.3.6.4 เฉลย ซึ่งแสดงคำตอบและการเขียนแผนผังความคิดที่ถูกต้อง โดยให้นักเรียนเปรียบเทียบและตรวจคำตอบด้วยตนเอง
 - 1.3.6.5 สรุปเสริมความรู้ เพื่อเป็นการทบทวนและเตรียมพร้อมก่อนทำแบบทดสอบประจำแบบฝึก
 - 1.3.6.6 แบบทดสอบประจำแบบฝึก จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบทดสอบวัดการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย
- 1.4 คัดเลือกบทอ่านที่จะนำมาสร้างแบบฝึก จากหนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ สารานุกรม นิตยสาร วารสาร ที่มีเนื้อหาครอบคลุมลักษณะ โครงสร้างการเขียน ทั้ง 5 ประเภท ภายใต้เนื้อหาประกอบด้วยเรื่องเกี่ยวกับบันเทิงคดี บทความ นิทานชาดก บทสนทนา เรื่องสั้น ที่เหมาะกับวัยของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1
- 1.5 ดำเนินการสร้างแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 เล่ม ดังนี้
 - 1.5.1 แบบฝึก เล่มที่ 1 บทความที่มีเนื้อความเชิงให้รายละเอียด (เรื่องสั้น) เวลาเรียน 3 ชั่วโมง
 - 1.5.2 แบบฝึก เล่มที่ 2 บทความที่มีเนื้อหาเชิงเป็นเหตุเป็นผล (บทสนทนา) เวลาเรียน 3 ชั่วโมง
 - 1.5.3 แบบฝึกเล่มที่ 3 บทความที่มีเนื้อหาเชิงปัญหาและแนวทางแก้ไข (บทความ) เวลาเรียน 3 ชั่วโมง
 - 1.5.4 แบบฝึกเล่มที่ 4 บทความที่มีเนื้อหาเชิงเปรียบเทียบ (บันเทิงคดี) เวลาเรียน 3 ชั่วโมง

1.5.5 แบบฝึกเล่มที่ 5 บทความที่มีเนื้อหาเชิงการลำดับขั้นตอนและเหตุการณ์ (นิทานชาดก) เวลาเรียน 3 ชั่วโมง

1.6 นำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.7 นำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและจุดประสงค์ ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย (Index of item objective congruence: IOC) พร้อมทั้งหาค่า IOC ของแบบทดสอบประจำแบบฝึก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2548, หน้า 150)

-1 หมายถึง แน่ใจว่าคุณลักษณะของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคุณลักษณะของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

+1 หมายถึง แน่ใจว่าคุณลักษณะของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

นำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย และแบบทดสอบประจำแบบฝึก พบว่า แบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ทุกเล่ม มีค่า IOC เท่ากับ 1.00-1.00 และแบบทดสอบประจำแบบฝึกทุกชุด มีค่า IOC เท่ากับ 1.00-1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.8 นำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

1.9 นำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนกลางดงปทุมฉวีวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของแบบฝึก ดังนี้

1.9.1 การทดลองแบบเดี่ยว: นำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนกลางดงปทุมฉวีวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวนนักเรียน 3 คน ที่มีผลการเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ กิจกรรม สื่อการสอน และระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม และนำข้อบกพร่องที่พบมาปรับปรุงแก้ไข

1.9.2 ทดลองแบบกลุ่มเล็ก: นำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนกลางดงปทุมฉวีวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวนนักเรียน 9 คน ที่มีผลการเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อนอย่างละ 3 คน เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง แล้วจัดทำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

1.10 นำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนกลางดงปทุมฉวีวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 22 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ต่อไป

2. แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและหนังสือเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ ในสาระที่ 1 การอ่าน

2.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทาง และนำทาง สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสนอแนะ บันทึกผลหลังการสอน จำนวน 5 แผน ดังนี้

2.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง บทอ่านที่มีเนื้อความเชิงบรรยายรายละเอียด
เวลา 3 ชั่วโมง

2.3.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง บทความที่มีเนื้อหาเชิงเป็นเหตุเป็นผล
เวลา 3 ชั่วโมง

2.3.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง บทความที่มีเนื้อหาเชิงปัญหา
และแนวทางแก้ไข เวลา 3 ชั่วโมง

2.3.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง บทความที่มีเนื้อหาเชิงเปรียบเทียบ
เวลา 3 ชั่วโมง

2.3.5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง บทความที่มีเนื้อหาเชิงการลำดับขั้นตอน
และเหตุการณ์ เวลา 3 ชั่วโมง

แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.3.1 ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจและการเตรียมการอ่าน

2.3.2 ขั้นที่ 2 ให้แนวการเรียนรู้

2.3.3 ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติ

2.3.4 ขั้นที่ 4 ส่งเสริมความแม่นยำและถ่ายโอนความรู้

2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย
โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 แผน เสนอต่อ
ประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะ และดำเนินการปรับปรุง
แก้ไขตามข้อเสนอแนะของประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย
โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน
5 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ความตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยแบบประเมินค่าดัชนี
ความสอดคล้องระหว่างคุณลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ของแผนการจัด
การเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
(พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2548, หน้า 150)

-1 หมายถึง แน่ใจว่าคุณลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้อง
กับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคุณลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้อง
กับวัตถุประสงค์

+1 หมายถึง แน่ใจว่าคุณลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้อง
กับวัตถุประสงค์

แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ได้แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบแบบฝึกที่มีค่า IOC เท่ากับ 1.00-1.00 ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ และการแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เสนอต่อประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนกลางดงปทุมวิทยาสภากาเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 16 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

2.8 จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

เครื่องมือในการประเมินผล ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิค แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ วัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

1.2 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยมี เนื้อหาครอบคลุมโครงสร้างข้อเขียนทั้ง 5 ประเภท และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแบบฝึก แต่ละเล่ม จำนวน 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ก่อนเรียน 1 ฉบับ และหลังเรียน 1 ฉบับ ๆ ละ 40 ข้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

1.3 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ที่สร้างขึ้นทั้ง 2 ฉบับ เสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดำเนินการปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ทั้ง 2 ฉบับ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ความเที่ยงตรงด้าน เนื้อหาว่าสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2548, หน้า 150)

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์

แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ได้แบบทดสอบที่มีค่า IOC เท่ากับ 1.00-1.00 ทั้ง 2 ฉบับ และการแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.5 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ทั้ง 2 ฉบับ ที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่อประธาน และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

1.6 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ทั้ง 2 ฉบับ ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกลางดงปทุมฉวีวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 36 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ที่ได้เรียน เนื้อหาเรื่องนี้มาแล้ว และนำผลการสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% คัดเลือกแบบทดสอบ ก่อนเรียน ที่มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ .31-.69 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .25-.50 ได้จำนวน 30 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียนที่มี ค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ .31-.75 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .25-.50 ได้จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน

1.7 นำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ ที่คัดเลือกไว้ในข้อ 3.6 มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ สูตร KR_{20} ของ Kuder Richardson ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบก่อนเรียน เท่ากับ .89 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหลังเรียน เท่ากับ .87

โดยแบบทดสอบ จำนวน 30 ข้อ นี้ เป็นการวัดเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยแบ่งเป็น

1.7.1 ด้านจับใจความ จำนวน 8 ข้อ

1.7.2 ด้านตีความ จำนวน 6 ข้อ

1.7.3 ด้านสรุปความ จำนวน 6 ข้อ

1.7.4 ด้านวิเคราะห์ จำนวน 6 ข้อ

1.7.5 ด้านประเมินค่า จำนวน 4 ข้อ

1.8 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ฉบับสมบูรณ์ทั้ง 2 ฉบับ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

2. แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนผังความคิด

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามขั้นตอนต่อไปนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ ในสาระที่ 1 การอ่าน และคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.2 คัดเลือกบทอ่านที่จะนำมาสร้างแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากหนังสือเรียน หนังสือพิมพ์ สารานุกรม นิตยสาร วารสาร ที่ประกอบด้วย เรื่องเกี่ยวกับบันเทิงคดี บทความ นิทานชาดก บทสนทนา เรื่องสั้น ที่เหมาะกับวัยของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 เรื่อง ที่มีลักษณะ ดังนี้

2.2.1 บทความที่มีเนื้อความเชิงให้รายละเอียด

2.2.2 บทความที่มีเนื้อหาเชิงเป็นเหตุเป็น

2.2.3 บทความที่มีเนื้อหาเชิงปัญหาและแนวทางแก้ไข

2.2.4 บทความที่มีเนื้อหาเชิงเปรียบเทียบ

2.2.5 บทความที่มีเนื้อหาเชิงการลำดับขั้นตอนและเหตุการณ์

2.3 สร้างแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีส่วนประกอบ ดังนี้

2.3.1 คำสั่งให้นักเรียนตอบคำถามจากบทอ่านแล้วเขียนแผนผังความคิด

2.3.2 เนื้อหา

2.3.3 เขียนแผนผังความคิด

โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนผังความคิด แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านสรุปความรู้ได้ถูกต้องครบตรงประเด็น การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับขั้น ความสัมพันธ์ ความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนผังความคิด ด้านละ 4 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 12 คะแนน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนแผนผังความคิด

เลขที่	สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ตรงประเด็นที่กำหนด				การเชื่อมโยงความรู้ ได้ถูกต้องตามลำดับ ชั้นความสัมพันธ์				การออกแบบแผนผัง ความคิดได้เหมาะสม กับเนื้อหา				รวม
	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	
1													12
2													
3													

โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินระดับความสามารถ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เกณฑ์การประเมินระดับความสามารถ

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับความสามารถ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
1. สรุปความรู้ ได้ถูกต้อง ตรงประเด็น ที่กำหนด	สามารถสรุป ความรู้ได้ถูกต้อง ครบถ้วนตรง ประเด็น	สามารถสรุปความรู้ ได้ถูกต้องครบถ้วน ผิดประเด็นเล็กน้อย	สรุปความรู้ได้ ถูกต้องเล็กน้อย	สรุปความรู้ ไม่ถูกต้อง
2. การเชื่อมโยง ความรู้ ได้ถูกต้อง ตามลำดับชั้น ความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยง ความรู้ได้ถูกต้อง ตามลำดับ ความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยง ความรู้ได้และ ลำดับ ความสัมพันธ์ ได้ค่อนข้างครบ	สามารถ เชื่อมโยง ความรู้ และลำดับ ความสัมพันธ์ ได้บ้าง	สามารถ เชื่อมโยง ความรู้ได้ แต่ไม่เป็นไป ตามลำดับ ความสัมพันธ์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับความสามารถ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
3. การออกแบบ แผนผังความคิด ได้เหมาะสม กับเนื้อหา	สามารถออกแบบ แผนผังความคิดได้ ในรูปแบบที่ถูกต้อง และสร้างสรรค์	สามารถออกแบบ แผนผังความคิด ได้ถูกต้องแต่ไม่ ค่อยสร้างสรรค์	สามารถ ออกแบบ แผนผังความคิด ได้แต่ไม่ สมบูรณ์	ไม่สามารถ ออกแบบ แผนผังความคิด ได้เหมาะสมกับ เนื้อหา

สำหรับการประเมินความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิด ผู้วิจัยได้กำหนดระดับความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิดโดยใช้เกณฑ์การประเมินของกรมวิชาการ 5 ระดับ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553, หน้า 17) ดังนี้

คะแนนร้อยละ	ระดับความสามารถ
80-100	ดีมาก
70-79	ดี
60-69	ปานกลาง
50-59	พอใช้
0-49	ปรับปรุง

2.4 นำแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนผังความคิดเสนอต่อประธาน และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของประธาน และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.5 นำแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนผังความคิดเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและ ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.6 นำแบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนผังความคิดเสนอต่อประธาน และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

2.7 จัดพิมพ์แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนผังความคิดฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

3. แบบวัดเจตคติสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดเจตคติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดเจต

3.2 กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างแบบวัดเจตคติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

3.3 สร้างแบบวัดเจตคติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด โดยสร้างเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบบลิเคิร์ต (Likert) จำนวน 20 ข้อ และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วย

คะแนน 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ

คะแนน 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

คะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบวัดเจตคติ ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2553, หน้า 75)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ดีมาก

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ดี

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง น้อยมาก

3.4 นำแบบวัดเจตคติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด เสนอต่อประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของประธานและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.5 นำแบบวัดเจตคติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของคำถาม ความถูกต้องของภาษา โดยใช้เกณฑ์คะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

นำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแบบวัดเจตคติได้ ค่าเฉลี่ยความเหมาะสม (\bar{x}) อยู่ระหว่าง 1.80-4.80 แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วคัดเลือกรายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม (\bar{x}) อยู่ระหว่าง 3.80-4.80 ไว้จำนวน 5 ข้อ เพื่อใช้เป็นแบบวัดเจตคติเพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

3.6 จัดพิมพ์แบบวัดเจตคติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว เพื่อนำไปใช้จริงในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ปฐมนิเทศนักเรียนเพื่อให้ทราบขั้นตอนของการวิจัยและลงชื่อยินยอมเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย
2. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียน แล้วบันทึกคะแนนที่ได้ไว้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นเวลา 15 ชั่วโมง
4. หลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้
 - 4.1 ให้นักเรียนทำแบบประเมินความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้วบันทึกคะแนนที่ได้ไว้เป็นคะแนนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ให้นักเรียนทำแบบวัดเจตคติสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

4.3 ทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน แล้วบันทึกคะแนนที่ได้ไว้เป็นคะแนนทดสอบหลังเรียนสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

5. นำคะแนนที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบประเมินความสามารถในการเขียนแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และแบบวัดเจตคติสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ

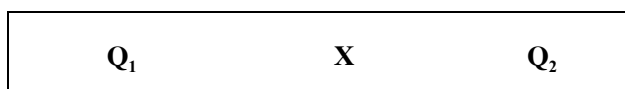
การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/ 75
2. เปรียบเทียบผลการเรียนด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน ภายในกลุ่มทดลอง โดยใช้ t -test แบบ Dependent
3. ศึกษาความสามารถในการเขียนแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
4. วิเคราะห์เจตคติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนา จากกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม วัดผลก่อนและหลังการทดลอง เป็นแบบแผนการศึกษาวิจัย ชนิด One-group pretest-posttest design (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2555, หน้า 138) ดังรูปภาพที่ 11

ภาพที่ 11 รูปแบบแผนการทดลอง

Q_1 แทน การทดสอบก่อนเรียน

X แทน การจัดการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Q_2 แทน การทดสอบหลังเรียน

สถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 คะแนนเฉลี่ยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539, หน้า 210)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้สูตร (พิศณุ ฟองศรี, 2551, หน้า 275) ดังนี้

$$\text{สูตร SD} = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ SD คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X คือ ข้อมูลแต่ละตัว

N คือ จำนวนข้อมูลหรือขนาดกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสังเกตคุณธรรม
จริยธรรม และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้สูตร (พิสนุ พงศ์ศรี, 2551, หน้า 287)
ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สูตร E_1/E_2 (พิสนุ พงศ์ศรี,
2551, หน้า 57) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนนักเรียนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียน

N คือ จำนวนผู้เรียน

A คือ คะแนนเต็มของการวัดระหว่างเรียน

$$\text{สูตร} \quad E_2 = \frac{\sum Y}{N} \times 100$$

เมื่อ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ได้จากคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียน
ของผู้เรียนทั้งหมด

$\sum Y$ คือ ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

N คือ จำนวนผู้เรียน

B คือ คะแนนเต็มของการทดสอบหลังเรียน

2.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสังเกตคุณธรรม จริยธรรมโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบัก (Cronbach) โดยใช้สูตร (ราตรี นันทสุคนธ์, 2553, หน้า 253) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{s_i^2} \right]$$

เมื่อ α คือ สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนข้อหนึ่ง ๆ

S^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

2.4 การหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้สูตร (ราตรี นันทสุคนธ์, 2553, หน้า 233) ดังนี้

$$\text{สูตรการหาค่าความยากง่าย} \quad p = \frac{R}{N}$$

เมื่อ R คือ จำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก

N คือ จำนวนคนที่ทำข้อสอบทั้งหมด

$$\text{สูตรการหาค่าอำนาจจำแนก} \quad r = \frac{R_u - R_e}{N/2}$$

เมื่อ r คือ ค่าอำนาจจำแนก

R_u คือ จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง

R_e คือ จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน

N คือ จำนวนนักเรียนทั้งกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน

2.5 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้สูตร KR_{20} ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) (ราตรี นันทสุคนธ์, 2553, หน้า 233) ดังนี้

$$\text{สูตร } KR_{20} \quad r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_i^2} \right]$$

- เมื่อ n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ
 p คือ สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ
 q คือ สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือ $1-p$
 S_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบหาความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยภายในกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติค่าที (t-test Dependent) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553, หน้า 179) ดังนี้

$$\text{สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

- เมื่อ t แทน ค่าความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน
 D แทน ผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน
 n แทน จำนวนนักเรียน

$\sum D$ แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของผลต่างกำลังสองของคะแนนก่อนเรียน
 และคะแนนหลังเรียน

$(\sum D)^2$ แทน ยกกำลังสองของผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียน
 และคะแนนหลังเรียน

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้การเสนอผลการศึกษาวิจัยเกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงนำเสนอผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัย
2. การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย
3. ผลการศึกษาวิจัย
 - 3.1 ผลการพัฒนาแบบฝึก
 - 3.2 ผลการหาประสิทธิภาพแบบฝึก
 - 3.3 ความสามารถในการอ่าน
 - 3.4 ความสามารถในการเขียนแผนผังความคิดของนักเรียน
 - 3.5 เจตคติต่อการเขียนด้วยแบบฝึก

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
- N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
- SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- df แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา (t-test Dependent)
- p แทน ค่าความน่าจะเป็น
- * แทน การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการศึกษาวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการศึกษาวิจัยเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 2 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

ตอนที่ 3 การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 4 การประเมินความสามารถในการเขียนแผนผังความคิด

ตอนที่ 5 การวัดเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

ผลการศึกษาวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลปรากฏว่าได้แบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย จำนวน 5 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 เรื่อง บทความที่มีเนื้อความเชิงให้รายละเอียด

เล่มที่ 2 เรื่อง บทความที่มีเนื้อหาเชิงเป็นเหตุเป็นผล

เล่มที่ 3 เรื่อง บทความที่มีเนื้อหาเชิงปัญหาและแนวทางแก้ไข

เล่มที่ 4 เรื่อง บทความที่มีเนื้อหาเชิงเปรียบเทียบ

เล่มที่ 5 เรื่อง บทความที่มีเนื้อหาเชิงการลำดับขั้นตอนและเหตุการณ์

ตอนที่ 2 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/ 75

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/ 75 ปรากฏผลตามตารางที่ 4-5 ดังนี้

ตารางที่ 4 ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง	จำนวนคน (N)	คะแนนผลการทดสอบ			
		คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียน		ความสามารถในการอ่าน หลังเรียน	
		คะแนนเต็ม	E ₁	คะแนนเต็ม	E ₂
แบบฝึกการอ่าน เพื่อความเข้าใจ ภาษาไทย	22	50	78.64	30	76.21

จากตารางที่ 4 พบว่า การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (E₁/ E₂) เท่ากับ 78.64/ 76.21 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/ 75

ตารางที่ 5 ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75 /75 ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แต่ละเล่ม

เล่ม ที่	เรื่อง	N	คะแนนกิจกรรม ระหว่างเรียน		คะแนนทดสอบ หลังเรียน	
			คะแนนเต็ม	E ₁	คะแนนเต็ม	E ₂
			1	บทความที่มีเนื้อความเชิงให้รายละเอียด	22	10
2	บทความที่มีเนื้อหาเชิงเป็นเหตุเป็นผล	22	10	79.09	10	77.73
3	บทความที่มีเนื้อหาเชิงปัญหาและแนว ทางแก้ไข	22	10	79.55	10	76.82
4	บทความที่มีเนื้อหาเชิงเปรียบเทียบ	22	10	77.73	10	78.64
5	บทความที่มีเนื้อหาเชิงการลำดับขั้นตอน และเหตุการณ์	22	10	78.18	10	77.27

จากตารางที่ 5 พบว่า การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้ง 5 เล่ม มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/ 75 ดังนี้

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย เล่มที่ 1 (E_1/ E_2) = 78.64/ 78.18

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย เล่มที่ 2 (E_1/ E_2) = 79.09/ 77.73

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย เล่มที่ 3 (E_1/ E_2) = 79.55/ 76.82

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย เล่มที่ 4 (E_1/ E_2) = 77.73/ 78.64

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย เล่มที่ 5 (E_1/ E_2) = 78.18/ 77.27

ตอนที่ 3 การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผลตามตารางที่ 6-7 ดังนี้

ตารางที่ 6 การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นรายด้าน

ด้าน	N	คะแนนเต็ม	รวมคะแนน	\bar{X}	SD
จับใจความ	22	8	141	6.41	0.67
ตีความ	22	6	122	5.55	0.67
สรุปความ	22	6	104	4.73	0.77
วิเคราะห์	22	6	82	3.73	0.94
ประเมินค่า	22	4	54	2.45	0.51
รวม	22	30	503	22.86	2.66

จากตาราง 6 พบว่า การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 22.86 คะแนน (\bar{X} = 22.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน แล้วเรียงลำดับจากมากไปน้อยพบว่า ด้านจับใจความมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 6.41 คะแนน (\bar{X} = 6.41) รองลงมาด้านตีความมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.55 คะแนน (\bar{X} = 5.55) ด้านสรุปความมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.73 คะแนน

($\bar{X} = 4.73$) ด้านวิเคราะห์มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 6.73 คะแนน ($\bar{X} = 3.73$) และด้านประเมินค่า มีคะแนนเฉลี่ยน้อยสุด เท่ากับ 3.73 คะแนน ($\bar{X} = 2.45$)

ตารางที่ 7 การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ระยะเวลาการทดสอบ	N	\bar{X}	SD	df	t
ก่อนเรียน	22	11.55	2.48	21	32.87*
หลังเรียน	22	22.86	2.66		

* $p < .05$ ($t = 2.080$)

จากตารางที่ 7 พบว่า การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 การประเมินความสามารถในการเขียนแผนผังความคิด

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาผลการประเมินความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ปรากฏผลตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คนที่	คะแนนประเมินแผนผังความคิด					รวม คะแนน (60)	ค่าเฉลี่ย	ค่า ร้อยละ	ระดับ ความสามารถ
	ผังที่ 1	ผังที่ 2	ผังที่ 3	ผังที่ 4	ผังที่ 5				
1	9	9	9	10	9	46	9.2	76.67	ดี
2	9	9	9	9	8	44	8.8	73.33	ดี
3	9	9	9	8	9	44	8.8	73.33	ดี
4	9	9	9	9	9	45	9	75.00	ดี
5	8	8	8	9	8	41	8.2	68.33	ปานกลาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

คนที่	คะแนนประเมินแผนผังความคิด					รวม คะแนน (60)	ค่าเฉลี่ย	ค่า ร้อยละ	ระดับ ความสามารถ
	ผังที่	ผังที่	ผังที่	ผังที่	ผังที่				
	1	2	3	4	5				
6	9	9	8	9	9	44	8.8	73.33	ดี
7	9	9	9	9	8	44	8.8	73.33	ดี
8	9	8	10	9	10	46	9.2	76.67	ดี
9	9	8	8	9	7	41	8.2	68.33	ปานกลาง
10	9	9	8	9	8	43	8.6	71.67	ดี
11	10	10	10	8	9	47	9.4	78.33	ดี
12	9	9	10	9	8	45	9	75.00	ดี
13	10	9	8	10	10	47	9.4	78.33	ดี
14	10	9	10	9	9	47	9.4	78.33	ดี
15	10	9	9	9	9	46	9.2	76.67	ดี
16	8	10	11	9	9	47	9.4	78.33	ดี
17	8	9	9	8	9	43	8.6	71.67	ดี
18	10	9	9	9	9	46	9.2	76.67	ดี
19	9	9	10	10	9	47	9.4	78.33	ดี
20	11	10	9	8	8	46	9.2	76.67	ดี
21	9	9	8	9	6	41	8.2	68.33	ปานกลาง
22	8	8	9	8	7	40	8	66.67	ปานกลาง
				รวม		980	8.91	74.24	ดี

จากตารางที่ 8 พบว่า ความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิดของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิค
แผนผังความคิด อยู่ในระดับดี (ร้อยละ 74.24)

ตอนที่ 5 การวัดเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ผลปรากฏตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1	กิจกรรมการเรียนรู้ในแบบฝึกมีความน่าสนใจ	4.36	0.49	ดี
2	รูปแบบการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับการอ่าน	4.23	0.53	ดี
3	กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้ข้าพเจ้าอ่านได้บรรลุตามวัตถุประสงค์	4.32	0.57	ดี
4	แบบฝึกมีเนื้อหาสาระดี	4.36	0.49	ดี
5	แบบฝึกช่วยพัฒนาการอ่านของข้าพเจ้าได้ดีขึ้น	4.64	0.49	ดีมาก
6	แผนผังความคิดมีความเหมาะสมกับบทอ่าน	4.05	0.49	ดี
7	แผนผังความคิดช่วยให้ข้าพเจ้ารักการอ่านมากขึ้น	4.64	0.49	ดีมาก
8	แผนผังความคิดช่วยให้ข้าพเจ้ารู้จักใช้เหตุผลมากกว่าการด่วนสรุป	4.27	0.46	ดี
9	แผนผังความคิดช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจในบทอ่านได้ดี	4.91	0.29	ดีมาก
10	แบบฝึกทำให้ข้าพเจ้าเห็นความสำคัญของการอ่าน	4.73	0.46	ดีมาก
11	ครูผู้สอนช่วยส่งเสริมนักเรียนให้เกิดความกระตือรือร้นในการอ่าน	4.82	0.39	ดีมาก
12	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.18	0.39	ดี
13	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ข้าพเจ้าได้ฝึกทักษะการอ่านได้จริง	4.55	0.51	ดีมาก
14	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ข้าพเจ้ากระตือรือร้นในการสืบค้นเพื่อหาคำตอบ	4.32	0.72	ดี
15	ข้าพเจ้ารู้จักประเมินผลงานด้วยตนเอง	4.59	0.50	ดีมาก
	รวม	4.46	0.48	ดี

จากตารางที่ 9 พบว่า เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.46$) เมื่อพิจารณารายข้อแล้วเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า แผนผังความคิดช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจในบทอ่านได้ดี มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{x} = 4.91$) และน้อยสุด คือ กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา มีคะแนนเฉลี่ย อยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.18$)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อการพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบฝึกการอ่าน เพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/ 75 ศึกษาพัฒนาการความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศึกษาพัฒนาการความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิด และ ศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนกลางดง ปทุมวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวนนักเรียน 22 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบฝึกการอ่าน เพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 เล่ม แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ฉบับ ก่อนเรียนและหลังเรียน ฉบับละ 30 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก แบบประเมินความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิด และแบบวัดเจตคติของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่าน เพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด จำนวน 15 ข้อ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที (t-test Dependent)

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน เพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียน แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป
2. ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเองโดยใช้แบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นเวลา 15 ชั่วโมง

3. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ทำแบบประเมินความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิด ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน และทำแบบวัดเจตคติสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

สรุปผล

ผลการศึกษาวิจัย ทำให้ได้สิ่งต่อไปนี้

1. ได้แบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (E_1/E_2) เท่ากับ 78.64/ 76.21 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/ 75 จำนวน 5 เล่ม ซึ่งแบบฝึกแต่ละเล่มมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/ 75 ดังนี้

1.1 เล่มที่ 1 เรื่อง บทความที่มีเนื้อความเชิงให้รายละเอียด (E_1/E_2)

เท่ากับ 78.64/ 78.18

1.2 เล่มที่ 2 เรื่อง บทความที่มีเนื้อหาเชิงเป็นเหตุเป็นผล (E_1/E_2)

เท่ากับ 79.09/ 77.73

1.3 เล่มที่ 3 เรื่อง บทความที่มีเนื้อหาเชิงปัญหาและแนวทางแก้ไข (E_1/E_2)

เท่ากับ 79.55/ 76.82

1.4 เล่มที่ 4 เรื่อง บทความที่มีเนื้อหาเชิงเปรียบเทียบ (E_1/E_2)

เท่ากับ 77.73/ 78.64

1.5 เล่มที่ 5 เรื่อง บทความที่มีเนื้อหาเชิงการลำดับขั้นตอนและเหตุการณ์ (E_1/E_2)

เท่ากับ 78.18/ 77.27

2. ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสามารถในการเขียนแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด อยู่ในระดับดี (ร้อยละ 74.24)

4. เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่าน เพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดมีคะแนนเฉลี่ย อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.46$, $SD = .48$)

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย พบประเด็นที่จะอภิปรายได้ดังนี้

1. แบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (E_1/E_2) เท่ากับ 78.64/ 76.21 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/ 75 ทั้งนี้เนื่องจากแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้มีการสร้างโดยการวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐาน ตัวชี้วัด กำหนดจุดประสงค์ของแบบฝึก คัดเลือกเนื้อหาสาระให้มีความหลากหลาย เหมาะสมกับวัย เวลา ความสนใจของผู้เรียน และระดับความสามารถของผู้เรียน ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการฝึก กำหนดรูปแบบและขั้นตอนการใช้แบบฝึกที่ชัดเจน ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมซ้ำ ๆ สร้างแบบทดสอบที่สอดคล้องกับเนื้อหาและทักษะที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และนำไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องและคุณภาพของแบบฝึก ตามที่ถวัลย์ มาศจรัส (2546) แบบฝึกที่ดีต้องมีจุดประสงค์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะตามสาระการเรียนรู้และกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาถูกต้องตามหลักวิชาการ ใช้ภาษาที่เหมาะสม มีคำอธิบายหรือคำสั่งที่ชัดเจน สามารถพัฒนาทักษะการเรียนรู้ นำผู้เรียนสู่ความคิดรวบยอด และหลักการสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล มีคำถามที่ชัดเจน กิจกรรมที่ทำท่าย น่าสนใจ สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง และจิราภรณ์ ฉัตรทอง (2545) การฝึกหัดให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมซ้ำ ๆ ย่อมทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจที่แม่นยำ และแบบฝึกที่ดีต้องมีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย และระดับความสามารถของผู้เรียนสำนวนภาษาเหมาะสมกับวัยผู้เรียน ใช้เวลาฝึกเหมาะสมไม่นานเกินไป จึงส่งผลให้แบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (E_1/E_2) เท่ากับ 78.64/76.21 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 สอดคล้องกับ วารุณี สุขชูเจริญกิจ (2556, หน้า 81-82) ได้ศึกษา ผลการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 81.58/78.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 75/75 และ นงเยาว์ ทองกำเนิด (2558,

หน้า 110-114) ได้ศึกษา การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่าน
จับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง
ประกอบด้วยแบบฝึกย่อย 5 แบบฝึกและมีประสิทธิภาพ 82.42/83.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์
มาตรฐาน 80/80

2. ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยโดยรวม เท่ากับ 22.86 คะแนน ($\bar{x} = 22.86$) เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน แล้วเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านจับใจความมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด
เท่ากับ 6.41 คะแนน ($\bar{x} = 6.41$) รองลงมาด้านตีความมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.55 คะแนน
($\bar{x} = 5.55$) ด้านสรุปความมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.73 คะแนน ($\bar{x} = 4.73$) ด้านวิเคราะห์
มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 6.73 คะแนน ($\bar{x} = 3.73$) และด้านประเมินค่ามีคะแนนเฉลี่ยน้อยสุด
เท่ากับ 3.73 คะแนน ($\bar{x} = 2.45$) ทั้งนี้เนื่องจาก แบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้
เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้
สรุปความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่านได้ มีการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน
มีคำถามที่ชัดเจนและกิจกรรมที่น่าสนใจ ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียน
ดีขึ้น และผู้เรียนสามารถเก็บแบบฝึกไว้ใช้ทบทวนความรู้ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งแผนผังความคิด
จะช่วยให้ผู้เรียนจับประเด็น รวบรวมความคิดเป็นหมวดหมู่ ได้ทบทวน และสรุปบทเรียนก่อนสอบ
ได้ดี ตามที่ มาสวิล รักบ้านเกิด (2526, หน้า 36 อ้างถึงใน ลักขณา นันตาทาส, 2543, หน้า 33)
แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และช่วยให้ครูทราบผล
การเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิด รวมทั้ง ยูพา ยัมพงษ์ (2522, หน้า 44 อ้างถึงใน ลักขณา นันตาทาส,
2543, หน้า 32-33) แบบฝึกมีความสำคัญและจำเป็นต่อการเรียนทักษะทางภาษามาก เพราะจะ
ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น สามารถจดจำเนื้อหาในบทเรียนและคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน ทำให้
เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเอง สามารถนำแบบฝึกมาทบทวน
เนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้ นำมาวัดผลการเรียนหลังจากที่เรียนแล้ว ตลอดจนสามารถทราบ
ข้อบกพร่องของนักเรียนและนำมาปรับปรุงแก้ไขได้ทันที และ สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (2544,
หน้า 21) แผนผังความคิดเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ใช้จัดบันทึกการเรียนรู้ การสรุป การอภิปราย ทำ
ให้ผู้เรียนเห็นส่วนต่าง ๆ ที่เรียน เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชา เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้การจดจำเป็นไป
ด้วยความรวดเร็ว และฝึกฝนความจำ ใช้ทบทวนบทเรียนและสรุปบทเรียนก่อนสอบ

สอดคล้องกับ นางเยาว์ ทองกำเนิด (2558, หน้า 110-114) ได้ศึกษา การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง มีระดับคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และศรีธัญญา เทียมหมอก (2557, หน้า 91-94) ได้ศึกษา การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความสามารถในการเขียนแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด โดยรวม อยู่ในระดับคุณภาพดี (ร้อยละ 74.24) เนื่องจาก นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความสำคัญ ประโยชน์ ขั้นตอน และวิธีการสร้าง รวมทั้งรูปแบบของแผนผังความคิดแบบต่าง ๆ และฝึกให้นักเรียนได้กระทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ โดยอิสระ จนเกิดความคิดรวบยอดและความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบแผนผังความคิด และในขณะที่ทำกิจกรรมครูผู้สอนได้เป็นผู้ช่วยให้คำแนะนำ กระตุ้นให้คิดและส่งเสริมกำลังใจให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่ง สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชชัย (2544) ได้กล่าวว่า แผนผังความคิดเป็นการนำทฤษฎีทางสมองไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ที่แผนผังความคิดเป็นการทำงานร่วมกันของสมองด้านซ้ายและด้านขวา สมองด้านซ้ายจะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์คำ สัญลักษณ์ตรรกวิทยา สมองด้านขวาทำหน้าที่ในการสังเคราะห์รูปแบบ สีสันรูปร่าง และ Tony Buzan (1997, pp. 96) แผนผังที่เป็นการแสดงออกด้านความคิดรอบทิศทาง เป็นการกระทำตามธรรมชาติของสมองมนุษย์และเป็นเทคนิคการแสดงออกถึงความสำคัญด้วยภาพที่มีพลังนำไปสู่ศักยภาพในการทำงานของสมองแผนที่ความคิดสามารถนำไปประยุกต์ ใช้ได้ทุกแห่งทุกมุมของชีวิตซึ่งการเรียนรู้อันได้รับการพัฒนาและความคิดที่ชัดเจนขึ้นจะนำไปสู่การพัฒนาการกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์

สอดคล้องกับ จำเนียร เล็กสุมา (2552, หน้า 117-119) ได้ศึกษา การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความจากนิทานส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสร้างแผนที่ความคิด ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการสร้างแผนที่ความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับดี

4. เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่าน เพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับดี ($\bar{x} = 4.46$) ทั้งนี้เนื่องจาก เนื้อหาในแบบฝึกมีความหลากหลาย น่าสนใจ เรียงจากง่าย ๆ ไปยาก ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย เหมาะกับวัยของนักเรียนทำให้นักเรียนเข้าใจบทอ่านได้ดี สามารถสรุปความรู้เป็นแผนผังความคิดได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการสืบค้นหาคำตอบ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ช่วยในการแนะนำ และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และแบบฝึกยังช่วยให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ด้วยตนเอง และประเมินความบกพร่องของตนเองได้ตลอดเวลา ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น ซึ่ง สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550, หน้า 33) แบบฝึกที่ดีต้องสอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์ของหลักสูตร เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน ให้ความรู้ผู้เรียนเป็นขั้นตอนจากง่าย ๆ ไปยาก ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็วและประหยัดเวลา ได้รับความสนใจ และนักเรียนสามารถตอบสนองได้ทันทีส่งเสริมเจตคติที่ดีต่อเนื้อหาที่สอน มีความประณีต ขนาดเหมาะสมกับนักเรียนที่จะใช้ประกอบกิจกรรมระหว่างเรียนและเหมาะสมกับการสอนของครู สอดคล้อง ศรีญาดา เทียมหมอก (2557, หน้า 91-94) ได้ศึกษา การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด ผลการวิจัยพบว่า ความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้สาระท้องถิ่นร่วมกับแผนที่ความคิด โดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และวารุณี สุขชูเจริญกิจ (2556, หน้า 81-82) ผลการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจของการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้แผนผังความคิด โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีระดับความสามารถในการเรียนปานกลางถึงอ่อน ทำให้นักเรียนอ่านและทำความเข้าใจกับบทอ่านได้ช้า ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรคัดเลือกบทอ่านจากง่ายไปหายาก เนื้อเรื่องไม่ยาวจนเกินไป และเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน

2. ขณะทำกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แผนผังความคิด พบว่าในระยะแรกนักเรียนจะวิตกกังวล สับสน ทำไม่ได้ และหมดกำลังใจในการเรียน ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ และช่วยเหลือแก่นักเรียนเรียนอย่างใกล้ชิดจนกระทั่งนักเรียนจะสามารถสร้างแผนผังความคิดได้ด้วยตนเอง

3. จากการศึกษาวิจัย พบว่า นักเรียนใช้เวลาในการทำความเข้าใจกับบทอ่าน และออกแบบแผนผังความคิดไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงควรกำหนดเวลาที่เหมาะสมกับเนื้อหา และความสามารถของผู้เรียนรวมทั้งให้ผู้เรียนสามารถออกแบบ และสร้างสรรค์แผนผังความคิดได้โดยอิสระ และควรทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ทำให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านจับใจความสูงสุด ดังนั้น จึงควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาแบบฝึกโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เป็นต้น

2. จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิดอยู่ในระดับดี ดังนั้น จึงควรทำการศึกษาวิจัยการใช้เทคนิคแผนผังความคิดร่วมวิธีการสอนแบบอื่น ๆ

3. จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ดังนั้นจึงควรศึกษาวิจัยการใช้เทคนิคแผนผังความคิดร่วมกับนวัตกรรม การสอนรูปแบบอื่น ๆ เช่น ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ บทเรียนสำเร็จรูป หรือกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิด และเขียนสร้างสรรค์*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาแห่งชาติ.
- ก่อ สวัสดิพานิชย์. (2524). *แนวการสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- จินดา ทองชุ่มห่อ. (2549). *ผลการใช้เทคนิคแผนที่ความคิดเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทรงวิทย์ศึกษา*.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ. (2547). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ:
บริษัท พี.เพรส จำกัด.
- จำเนียร เล็กสุมา. (2552). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความจากนิทานส่งเสริม
คุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค
การสร้างแผนที่ความคิด*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จินดา ทองชุ่มห่อ. (2549). *ผลการใช้เทคนิคแผนที่ความคิด เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ
วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนทรงวิทย์ศึกษา*.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- จินดนา ไบกาซุอี. (2542). *เทคนิคการเขียนหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- จิราภรณ์ นัตรทอง. (2545). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน*.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ,
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *เทคนิคการอ่าน*. กรุงเทพฯ: ศิลปบรรณาการ.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2539). *ชุดการสอนระดับประถมศึกษา ใน เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอน
ระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8-15*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ถวัลย์ มาศจรัส. (2534). *เทคนิคและตัวอย่างการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: มิติใหม่.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2546). *นวัตกรรมการศึกษาชุด แบบฝึกหัด-แบบฝึกทักษะ เพื่อพัฒนา ผู้เรียน และการจัดทำผลงานทางวิชาการอาจารย์ 3 และบุคลากรทางการศึกษา (ครูชำนาญการ ครูเชี่ยวชาญ และครูเชี่ยวชาญพิเศษ)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธารอักษร.
- ทรงพร อิศโรธกุล. (2528). *การสอนอ่านแนวใหม่*. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนาวดี โชตน์ธนิ. (2552). *การสร้างชุดการสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2553). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS (พิมพ์ครั้งที่ 11)*. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- นภดล จันทร์เพ็ญ. (2531). *การใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ดันอ้อ.
- นลินี บำเรอราช. (2538). *การอ่านเพื่อชีวิต*. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นลินี บำเรอราช. (2545). *การสอนอ่าน*. ชลบุรี: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นริศรา สุนนทราช. (2553). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- นุชน้อย สติธอง. (2538). *ภาษาไทย 1 (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บันลือ พงษ์วัน. (2534). *ยุทธศาสตร์การสอนตามแนวหลักสูตรใหม่*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2527). *การทดลองแบบอิงเกณฑ์แนวคิดและวิธีการ*. กรุงเทพฯ: เดียนสโตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2534). *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: พี.แอน.บี พับบลิชซิง.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2530). *การสอนอ่านเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปราณี เชียงทอง. (2526). *วรรณกรรมสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น ชมรมเด็ก.

- ผกาศรี เย็นบุตร. (2542). *การอ่าน*. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พรทิพย์ ชาตะรัตน์. (2546). *วารสารวิชาการ*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2548). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2555). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- พิสนุ ฟองศรี. (2551). *การประเมินทางการศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- พิสนุ ฟองศรี. (2552). *การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย*. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- พิทักษ์ เมฆอรุณ. (2543). *ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูริย์ สุขศรีงาม. (2545). *สัมมนาหลักสูตรและการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*. เอกสารประกอบการเรียน วิชา 506713: สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภคิน โขดิชนเลิศ. (2553). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานชาดกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุนทรพิชิตาราม อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชากรมมัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2540). *แนวการสอนวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มณีนรัตน์ สุกโชติรัตน์. (2532). *การอ่านเพื่อความเข้าใจตามชนิดของบทอ่าน ใน เอกสารรายงานความก้าวหน้าทางทักษะการอ่านของโครงการศูนย์การอ่าน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณฑนา บุญปู้. (2545). *การสร้างแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มานะ สกฤถ์กดี. (2521). *แบบฝึก. ใน ระยะเวลาการสอน: นวัตกรรมที่น่าสนใจ*. ลพบุรี: หัตถกิจโกมล.
- มาลี จุฑา. (2542). *จิตวิทยาการเรียนการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.

- เยาวดี วิบูลศรี. (2540). *การวัดและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 12). นนทบุรี: ไทเนรมิตกิจ อินเตอร์ โพรเกรสซิฟ.
- รังษิมา สุริยารังสรรค์. (2555). *การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัชณี ศรีไพวรรณ. (2539). *การวิเคราะห์ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย) หน่วยที่ 9-15* (พิมพ์ครั้งที่ 9). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ราตรี นันทสุคนธ์. (2553). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: จุฑาทอง.
- รัฐจวน อินทรกำแหง. (2525). *วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: พิงแณศ.
- รัฐจวน อินทรกำแหง และคณะ. (2519). *การอ่านและพิจารณาหนังสือ*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- รัฐจวน อินทรกำแหง สหพันธ์ เลขะพันธ์ และประทีป วาทิกทินกร. (2521). *การอ่านเพื่อพิจารณาหนังสือ (ท 021) ตรงกรมหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2518* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- รัตน์ฤทัย สัจพันธ์. (2542). *วรรณกรรมปัจจุบัน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- โรจนา แสงรุ่งรวี. (2531). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสะกดคำด้วยการใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วชิราภรณ์ เยี่ยมแสง. (2556). *การใช้ผังความคิดและวิจัยปฏิบัติการในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขามแก่นนคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง* (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ: คอมพิวเตอร์กราฟฟิก.
- วันเพ็ญ คุณพิริยะทวิ. (2548). *การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันเพ็ญ สุภิกิตย์. (2528). *การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีอ่านละเขียนลำดับเรื่องราวกับวิธีอ่านแล้วทำแบบฝึกหัด*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- วาสนา บุญสม. (2542). *การส่งเสริมการอ่านบทประพันธ์ประเภทร้อยแก้วระดับประถมศึกษา*. *วารสารวิชาการ*, 2(2), 58-64.
- วิมลรัตน์ จตุรานนท์. (2540). *การศึกษาผลของการใช้กระบวนการสอนอ่านแบบปฏิบัติการที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเล่าเรื่อง และความสนใจในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยต่างกัน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). *เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาพัฒนาการเรียนการสอน 0506703*. มหาสารคาม: ม.ป.พ.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). *เอกสารประกอบการสอน วิชา 0506702: นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิลาวณิชย์ ธรรมชัย. (2550). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะด้านการอ่านและการคิดวิเคราะห์ เรื่อง กระต่ายไม่ตื่นตูมชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- แวมมยุรา เหมือนนิล. (2538). *การอ่านจับใจความ*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ โสมประยูร. (2539). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วรรณิ โสมประยูร. (2544). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่4). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- วรรณิ โสมประยูร. (2545). *การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำวจนัง. (2545). *แหล่งเรียนรู้เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้และหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: เมธิทิปส์.
- ศรีวรรณ ศรีสวัสดิ์. (2549). *การสร้างแบบฝึกอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหอวัง*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สนิท ตั้งทวี. (2525). *ศิลปะการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- สมศักดิ์สิน ชูระเวชญ์. (2542). *มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2537). *วรรณกรรมไทยปัจจุบัน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- สุจริต เพียรชอบ. (2530). *การพัฒนาการสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิชาการศึกษา, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย. (2536). *วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุฉณี กระสาททอง. (2541). *ชุดการสอนฝึกทำแผนภาพโครงเรื่องจากบทอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิชานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2539). *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2542). *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). *หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). *ปฏิรูปการเรียนรู้ปฏิรูปการศึกษากับสุนันทา สุนทรประเสริฐ: ชมรมพัฒนาความรู้ด้วยระเบียบกฎหมาย*.
- สุภารัตน์ เสรีวัฒน์. (2522). *วิวัฒนาการของเรื่องสั้นในเมืองไทยตั้งแต่แรกจนถึง พ.ศ. 2475*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- สุปราณี ลิทธิผล. (2549). *การสร้างแบบฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดท่าเสาอัน “บูรณะลินอนุสรณ์” จังหวัดฉะเชิงเทรา*. วิชานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาลัษราชภัฏราชชนครินทร์.

- สุพัตรา ชมเกตุ. (2522). *การทำหนังสือสำหรับเด็ก* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). *ครบเครื่องเรื่องการคิด* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2550). *การพัฒนาผลงานทางวิชาการ ผู้การเลื่อนวิทยฐานะ*. กรุงเทพฯ: อี เค บุคส์.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2545). *21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุรางค์ โคว์ตะกุล. (2541). *จิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนทร บำเรอราช และนลินี บำเรอราช. (2540). “ครูสอนอย่างไรในศตวรรษ 2000+” เอกสารคำสอนการอ่าน. ชลบุรี: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ. (2534). *การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ประยูรวงศ์พรินติ้ง.
- อภิรดี ทักธิดา. (2538). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียน โดยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่านและเรียน โดยการเขียนเรื่องจากบทอ่าน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อาภรณ์พรรณ พงษ์สวัสดิ์. (2550). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยเทคนิค KWL Plus*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการนิเทศ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อารมณ เพชรชื่น. (2527). *เทคนิคการวัดผลและประเมินผลการศึกษาระดับประถมศึกษา*. ชลบุรี: ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- อุษณี วรรณจิณี. (2536). *การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการสร้างไดอะแกรมกับการสอนตามคู่มือครู ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- อ้อมน้อย เจริญธรรม. (2536). *เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านออกเสียงร้อยแก้วของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่เรียน โค ใช้แบบฝึกและไม่ใช้แบบฝึก*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วารุณี สุขชูเจริญกิจ (2556) *ผลการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- Barr, R., Blachowicz, C., & Wagmon-Sadow, M. (1995). *Reading diagnosis for teacher: an instructional approach* (3th ed.). New York: Longman Publishers.
- Bond, G. L., & Thinker, M. A. (1957). *Reading difficulties their diagnosis and correction*. New York: Appleton Century Crofts.
- Bromley, K. A. (1992). *Language arts: Exploring connections* (2nd ed.). New Jersey: Allyn & Bacon.
- Bu mister, L. E. (1978). *Reading strategies for secondary school teachers* (2ⁿed.). Massachusetts: Addison Wesley Publishing Company
- Bu zan, Tony. (1985). *The mind map book*. London: BBC Books.
- Carrell, L. P. (1984). The effects of rhetorical organization on ESL reader. *TESOL Quarterly*, 18, 441-469.
- Dallman, M. (1978). *The teaching of reading* (5th ed.). New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Flood, J. and Lapp, D. (1990). Reading comprehension instruction for at-risk student: Research-base practices that can make an difference. *Journal of Reading*, 33(7), 490.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education*. (3rd ed.). New York : McGraw - Hill Book Co.
- Gagne, R. W. (1992). *Principles of instruction design* (4th ed.). New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Harris, L. A., & Smith, C. B. (1976). *Reading instruction, diagnostic teaching in the classroom* (3rd ed.). Boston: Allyn & Bacon.
- Huck, C. S. (1979). *Children's literature in the elementary school* (3rd ed.). New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Johnson, M. R. (1988). Effects of Cloze story map strategy on reading comprehension. *Dissertation Abstracts International*, 79, 198-A.

- Kovach, J. J. (2001). Dimensions of reading motivation and types of rewards: Considering the reward proximity hypothesis. *Dissertation Abstracts International*, 62(04), 3078-A.
- Ledger, A. F. (2003). The effects of collaborative concept mapping on the achievement science self- efficacy and attitude toward science of female eighth grade students. *Dissertation Abstracts International*, 65(06), 273-A.
- Lowery, E. B. (1978). The effects of four drills and practice time units on the decoding performances of student with specific learning disabilities. *Dissertation Abstracts International*, 39(02), 817-A.
- Pearson, D. (1984). *Handbook of reading research*. New York: L
- Miller, L. L. (1972). *Developing reading efficiency*. Minnesota: Burgess Publishing Company.
- Seder, L. S. (2001). Understanding the multidimensionality of reading motivation: Comparing reading motivation of students with and without learning reading disability. *Dissertation Abstracts International*, 62(06), 2078-A.
- Stevens, K. S. (1980). The effect of topic intersection the reading comprehension of higher ability student. *Journal of Educational Reading*, 6, 4(July-August1980), 365-367.
- Strang, M., Constance, M., & Traxler, A. E. (1962). *The improvement of reading*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Thorndike, E. (1913). *Educational psychology: The psychology of learning*. New York: Teachers College Press.
- Wainwright, G. R. (1972). *Rapid reading made simple*. Great Britain: W.H. Allen.
- White, R. V. (1981). Reading. In K. Johnson, & K. Morrow (Eds.), *Communication in the classroom: Application and methods for a communicative approach* (pp. 87-92). Harlow Essex: Longman.
- Williams, J. P. (2002). Teaching elementary school students to identify story themes. *Journal of Educational Psychology*, 94(2), 235-248.
- Xin, Y. P. (2003). A comparison of two instruction approaches on mathematical word problem-solving by students with learning problem. *Dissertation Abstracts International*, 63(12), 4276-A

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญและหนังสือขอความอนุเคราะห์

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพิน ชูชื่น อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ดร.สมศิริ สิงห์หลพ อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ดร.คมสัน ตรีไพบูลย์ อาจารย์ประจำภาควิชาการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4. นางสาวสุรีย์ วงษ์เที่ยง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา
อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว
5. ว่าที่ ร.ต.หญิงกานต์พิชชา ภูมิโสม ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา
อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน โทร.๒๐๖๕
ที่ ศธ ๖๒๑๘/ว ๐๓๓๕ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”

ด้วย นางวนิดา โพธิ์รัง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” ในความควบคุมดูแลของ ดร.พาวา พงษ์พันธุ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่าบุคลากรในสังกัดของท่านมีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๒ คน ดังรายชื่อต่อไปนี้

๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพิน ชูชื่น
๒. ดร.สมศิริ สิงห์หลพ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัด เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน โทร.๒๐๖๕
ที่ ศธ ๖๒๑๘/ว ๐๓๓ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบขออนุญาตให้เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.คมสัน ตรีไพบูลย์

ด้วย นางวนิดา โพธิ์รัง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติ ให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิค แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” ในความควบคุมดูแลของ ดร.พาวา พงษ์พันธ์ุ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขออนุญาตให้เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัยให้กับนิสิต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัด เป็นผู้ตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน โทร.๒๐๖๕
ที่ ศธ ๖๒๑๘/ว ๐๓๘๐ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบขออนุญาตระบุบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทศบาลมิตรสัมพันธ์วิทยา

ด้วย นางวนิดา โพธิ์รัง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” ในความควบคุมดูแลของ ดร.พาวา พงษ์พันธุ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ พิจารณาแล้วเห็นว่า นางสาวสุรีย์ วงษ์เที่ยง และ ว่าที่ร้อยตรีหญิงกานต์พิชชา ภูมิโสสม ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่าน เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงขออนุญาตระบุให้เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัยให้กับนิสิต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านให้บุคลากรในสังกัด เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘/๐๗๔๖

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๐

๓ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนกลางดงปทุมวิทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางวนิดา โพธิ์รัง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” ในความควบคุมดูแลของ ดร.พาวา พงษ์พันธุ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์จึงขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๕-๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้ โครงการวิจัยดังกล่าวได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัย ของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๕

(สำเนา)

ที่ ศธ ๖๒๑๘/ ๐๗๔๗

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ. เมือง จ. ชลบุรี ๒๐๑๓๐

๓ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนกลางดงปทุมวิทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางวนิดา โพธิ์รัง นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑” ในความควบคุมดูแลของ ดร.พาวา พงษ์พันธุ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการนี้ คณะศึกษาศาสตร์จึงขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเพื่อการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๐-๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้ โครงการวิจัยดังกล่าวได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้ปฏิบัติหน้าที่อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

โทรศัพท์ ๐-๓๘๑๐-๒๐๖๕

โทรสาร ๐-๓๘๓๕-๓๔๘๕

ภาคผนวก ข

- การหาประสิทธิภาพและความเชื่อมั่นของเครื่องมือการวิจัย
- การคำนวณค่าสถิติ

ตารางที่ 10 ค่า IOC ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 1 จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
1	แบบฝึกมีองค์ประกอบ ที่สอดคล้องถูกต้อง								
	ตามหลักวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	คำชี้แจงการใช้แบบฝึก เข้าใจง่ายสอดคล้องกับ								
	วัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	ภาษาที่ใช้ในแบบฝึก								
	สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	เนื้อหาของแบบฝึก								
	สอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	เนื้อหาไม่สอดคล้องกับ								
	วัตถุประสงค์ของแบบฝึก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	เนื้อหาไม่ความยากง่าย								
	สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	กิจกรรมของแบบฝึก								
	มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	กิจกรรมของแบบฝึก								
	เหมาะสมสอดคล้อง กับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	การวัดและประเมินผลของ								
	แบบฝึกมีความเหมาะสม สอดคล้องกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
10	แบบทดสอบประจำแบบฝึก มีความเหมาะสมสอดคล้อง กับมาตรฐานและตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 11 ค่า IOC ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
1	แบบฝึกมีองค์ประกอบ ที่สอดคล้องถูกต้องตาม หลักวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	คำชี้แจงการใช้แบบฝึก เข้าใจง่ายสอดคล้องกับวัย ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	ภาษาที่ใช้ในแบบฝึก สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	เนื้อหาของแบบฝึกสอดคล้อง กับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	เนื้อหา มีสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของแบบฝึก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	เนื้อหา มีความยากง่าย สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
7	กิจกรรมของแบบฝึก มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	กิจกรรมของแบบฝึก เหมาะสมสอดคล้อง กับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	การวัดและประเมินผลของ แบบฝึกมีความเหมาะสม สอดคล้องกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	แบบทดสอบประจำแบบฝึก มีความเหมาะสมสอดคล้องกับ มาตรฐานและตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 12 ค่า IOC ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 3 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
1	แบบฝึกมีองค์ประกอบ ที่สอดคล้องถูกต้อง ตามหลักวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	คำชี้แจงการใช้แบบฝึก เข้าใจง่ายสอดคล้องกับวัย ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
3	ภาษาที่ใช้ในแบบฝึก สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	เนื้อหาของแบบฝึก สอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	เนื้อหา มีสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของแบบฝึก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	เนื้อหา มีความยากง่าย สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	กิจกรรมของแบบฝึก มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	กิจกรรมของแบบฝึก เหมาะสมสอดคล้องกับ เนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	การวัดและประเมินผลของ แบบฝึกมีความเหมาะสม สอดคล้องกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	แบบทดสอบประจำ แบบฝึก มีความเหมาะสม สอดคล้องกับมาตรฐาน และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 13 ค่า IOC ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 4 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
1	แบบฝึกมีองค์ประกอบ ที่สอดคล้องถูกต้องตาม หลักวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	คำชี้แจงการใช้แบบฝึก เข้าใจง่ายสอดคล้องกับวัย ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	ภาษาที่ใช้ในแบบฝึก สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	เนื้อหาของแบบฝึก สอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	เนื้อหาไม่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของแบบฝึก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	เนื้อหาไม่ความยากง่าย สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	กิจกรรมของแบบฝึก มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	กิจกรรมของแบบฝึก เหมาะสมสอดคล้อง กับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	การวัดและประเมินผลของ แบบฝึกมีความเหมาะสม สอดคล้องกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
10	แบบทดสอบประจำแบบฝึก มีความเหมาะสมสอดคล้อง กับมาตรฐานและตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 14 ค่า IOC ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 5 จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคน ที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
1	แบบฝึกมีองค์ประกอบ ที่สอดคล้องถูกต้องตามหลัก วิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	คำชี้แจงการใช้แบบฝึก เข้าใจง่ายสอดคล้องกับวัย ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	ภาษาที่ใช้ในแบบฝึก สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	เนื้อหาของแบบฝึกสอดคล้อง กับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	เนื้อหาสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของแบบฝึก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	เนื้อหาที่มีความยากง่าย สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปล ผล
		1	2	3	4	5			
7	กิจกรรมของแบบฝึก มีความสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	กิจกรรมของแบบฝึก เหมาะสมสอดคล้อง กับเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	การวัดและประเมินผลของ แบบฝึกมีความเหมาะสม สอดคล้องกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	แบบทดสอบประจำแบบฝึก มีความเหมาะสมสอดคล้องกับ มาตรฐานและตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 15 ค่า IOC ของแบบทดสอบประจำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 1
จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 16 ค่า IOC ของแบบทดสอบประจำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 2

จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 17 ค่า IOC ของแบบทดสอบประจำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย
โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 3
จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 18 ค่า IOC ของแบบทดสอบประจำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย
โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 4
จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 19 ค่า IOC ของแบบทดสอบประจำแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล่มที่ 5

จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 20 ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย
โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนที่ 1

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	สาระสำคัญสอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	สาระสำคัญสอดคล้องกับ เนื้อหาและสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับเนื้อหา/ สาระ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้อง กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้อง กับการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้อง กับเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
		11	การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับกิจกรรมการ เรียนรู้	+1	+1	+1			
12	สื่อและแหล่งเรียนรู้สอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 21 ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย
โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนที่ 2

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
		1	สาระสำคัญสอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1			
2	สาระสำคัญสอดคล้องกับ เนื้อหาและสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับเนื้อหา/ สาระการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับกิจกรรมการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
		6	สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1			
7	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้อง กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้อง กับการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้อง กับเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	สื่อและแหล่งเรียนรู้สอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 22 ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนที่ 3

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	สาระสำคัญสอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	สาระสำคัญสอดคล้องกับ เนื้อหาและสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับเนื้อหา/ สาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้อง กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้อง กับการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้อง กับเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ					รวม	IOC	แปลผล
		ผู้เชี่ยวชาญ							
		คนที่							
1	2	3	4	5					
11	การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	สื่อและแหล่งเรียนรู้สอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 23 ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย
โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนที่ 4

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ					รวม	IOC	แปลผล
		ผู้เชี่ยวชาญ							
		คนที่							
1	2	3	4	5					
1	สาระสำคัญสอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	สาระสำคัญสอดคล้องกับ เนื้อหาและสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับเนื้อหา/ สาระ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 24 ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนที่ 4

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ					รวม	IOC	แปลผล
		ผู้เชี่ยวชาญคนที่							
		1	2	3	4	5			
5	จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้อง กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้อง กับการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้อง กับเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	สื่อและแหล่งเรียนรู้สอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 25 ค่า IOC ของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แผนที่ 5

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1	สาระสำคัญสอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	สาระสำคัญสอดคล้องกับ เนื้อหาและสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับเนื้อหา/ สาระ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
5	จุดประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้อง กับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
8	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้อง กับการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้อง กับเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
		11	การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนรู้	+1	+1	+1			
12	สื่อและแหล่งเรียนรู้สอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 26 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (IOC)
ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิค
แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตารางที่ 27 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่					รวม	IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5			
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ตารางที่ 28 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียน

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลคุณภาพแบบทดสอบ
1	0.50	0.50*	ใช้ได้
2	0.69	0.38*	ใช้ได้
3	0.69	0.38*	ใช้ได้
4	0.63	0.25*	ใช้ได้
5	0.63	0.25*	ใช้ได้
6	0.44	0.38*	ใช้ได้
7	0.50	0.25*	ใช้ได้
8	0.63	0.25*	ใช้ได้
9	0.56	0.38*	ใช้ได้
10	0.63	0.25*	ใช้ได้
11	0.75	0.25*	ใช้ได้
12	0.38	0.25*	ใช้ได้
13	0.63	0.25*	ใช้ได้
14	0.50	0.50*	ใช้ได้
15	0.31	0.38*	ใช้ได้
16	0.63	0.25*	ใช้ได้

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลคุณภาพแบบทดสอบ
17	0.38	0.50*	ใช้ได้
18	0.50	0.50*	ใช้ได้
19	0.50	0.25*	ใช้ได้
20	0.50	0.50*	ใช้ได้
21	0.56	0.38*	ใช้ได้
22	0.31	0.38*	ใช้ได้
23	0.56	0.63	ตัดทิ้ง
24	0.56	0.63	ตัดทิ้ง
25	0.69	0.63	ตัดทิ้ง
26	0.56	0.88	ตัดทิ้ง
27	0.56	0.63	ตัดทิ้ง
28	0.56	0.63	ตัดทิ้ง
29	0.44	0.13	ตัดทิ้ง
30	0.63	0.50*	ใช้ได้
31	0.58	0.13	ตัดทิ้ง
32	0.58	0.38*	ใช้ได้
33	0.50	0.25*	ใช้ได้
34	0.69	0.38*	ใช้ได้
35	0.56	0.38*	ใช้ได้
36	0.38	0.50*	ใช้ได้
37	0.69	0.13	ตัดทิ้ง
38	0.44	0.13	ตัดทิ้ง
39	0.44	0.38*	ใช้ได้
40	0.31	0.38*	ใช้ได้

หมายเหตุ * คือ ข้อที่เลือกเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

ตารางที่ 29 ค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียน

ข้อที่	ค่า p	ค่า q	ค่า p*q	ข้อที่	ค่า p	ค่า q	ค่า p*q
1	0.50	0.50	0.25	21	0.56	0.44	0.25
2	0.69	0.31	0.21	22	0.31	0.69	0.21
3	0.69	0.31	0.21	23	0.56	0.44	0.25
4	0.63	0.38	0.23	24	0.56	0.44	0.25
5	0.63	0.38	0.23	25	0.69	0.31	0.21
6	0.44	0.56	0.25	26	0.56	0.44	0.25
7	0.50	0.50	0.25	27	0.56	0.44	0.25
8	0.63	0.38	0.23	28	0.56	0.44	0.25
9	0.56	0.44	0.25	29	0.44	0.56	0.25
10	0.63	0.38	0.23	30	0.63	0.38	0.23
11	0.75	0.25	0.19	31	0.56	0.44	0.25
12	0.38	0.63	0.23	32	0.56	0.44	0.25
13	0.63	0.38	0.23	33	0.50	0.50	0.25
14	0.50	0.50	0.25	34	0.69	0.31	0.21
15	0.31	0.69	0.21	35	0.56	0.44	0.25
16	0.63	0.38	0.23	36	0.38	0.63	0.23
17	0.38	0.63	0.25	37	0.69	0.31	0.21
18	0.50	0.50	0.25	38	0.44	0.56	0.25
19	0.50	0.50	0.25	39	0.44	0.56	0.25
20	0.50	0.50	0.25	40	0.31	0.69	0.21
				รวม			9.45

$$\text{สูตร } KR_{20} \quad r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p คือ สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ

q คือ สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือ $1-q$

S_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด = 69.99

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } KR_{20} \quad r_{tt} &= \frac{30}{29} \left[1 - \frac{9.45}{69.99} \right] \\ &= 1.03 (1 - 0.135) \\ &= 1.03 (0.865) \\ &= .89 \end{aligned}$$

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ = .89

ตารางที่ 30 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลคุณภาพแบบทดสอบ
1	0.63	0.25*	ใช้ได้
2	0.75	0.25*	ใช้ได้
3	0.75	0.25*	ใช้ได้
4	0.63	0.25*	ใช้ได้
5	0.63	0.25*	ใช้ได้
6	0.56	0.13	ตัดทิ้ง
7	0.81	0.13	ตัดทิ้ง
8	0.63	0.25*	ใช้ได้
9	0.56	0.38*	ใช้ได้
10	0.63	0.25*	ใช้ได้
11	0.75	0.25*	ใช้ได้

ตารางที่ 31 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถ
ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลคุณภาพแบบทดสอบ
12	0.38	0.25*	ใช้ได้
13	0.63	0.25*	ใช้ได้
14	0.50	0.50	ตัดทิ้ง
15	0.38	0.25*	ใช้ได้
16	0.69	0.13	ตัดทิ้ง
17	0.38	0.50*	ใช้ได้
18	0.50	0.50*	ใช้ได้
19	0.56	0.13	ตัดทิ้ง
20	0.50	0.50*	ใช้ได้
21	0.69	0.63	ตัดทิ้ง
22	0.31	0.38*	ใช้ได้
23	0.50	0.50*	ใช้ได้
24	0.63	0.50*	ใช้ได้
25	0.69	0.63	ตัดทิ้ง
26	0.56	0.88	ตัดทิ้ง
27	0.63	0.50*	ใช้ได้
28	0.56	0.63	ตัดทิ้ง
29	0.38	0.25*	ใช้ได้
30	0.63	0.50*	ใช้ได้
31	0.56	0.38*	ใช้ได้
32	0.56	0.38*	ใช้ได้
33	0.50	0.25*	ใช้ได้
34	0.75	0.50*	ใช้ได้
35	0.56	0.38*	ใช้ได้
36	0.50	0.50	ตัดทิ้ง

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลคุณภาพแบบทดสอบ
37	0.69	0.38*	ใช้ได้
38	0.63	0.25*	ใช้ได้
39	0.44	0.38*	ใช้ได้
40	0.38	0.50*	ใช้ได้

หมายเหตุ * คือ ข้อที่เลือกเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

ตารางที่ 32 ค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน

ข้อที่	ค่า p	ค่า q	ค่า p*q	ข้อที่	ค่า p	ค่า q	ค่า p*q
1	0.63	0.38	0.23	21	0.69	0.31	0.21
2	0.75	0.25	0.19	22	0.31	0.69	0.21
3	0.75	0.25	0.19	23	0.50	0.50	0.25
4	0.63	0.38	0.23	24	0.63	0.38	0.23
5	0.63	0.38	0.23	25	0.69	0.31	0.21
6	0.56	0.44	0.25	26	0.56	0.44	0.25
7	0.81	0.19	0.15	27	0.63	0.38	0.23
8	0.63	0.38	0.23	28	0.56	0.44	0.25
9	0.56	0.44	0.25	29	0.38	0.63	0.23
10	0.63	0.38	0.23	30	0.63	0.38	0.23
11	0.75	0.25	0.19	31	0.56	0.44	0.25
12	0.38	0.63	0.23	32	0.56	0.44	0.25
13	0.63	0.38	0.23	33	0.50	0.50	0.25
14	0.50	0.50	0.25	34	0.75	0.25	0.19
15	0.38	0.63	0.23	35	0.56	0.44	0.25
16	0.69	0.31	0.21	36	0.50	0.50	0.25
17	0.38	0.63	0.23	37	0.69	0.31	0.21

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ข้อที่	ค่า p	ค่า q	ค่า p*q	ข้อที่	ค่า p	ค่า q	ค่า p*q
18	0.50	0.50	0.25	38	0.63	0.38	0.23
19	0.56	0.44	0.25	39	0.44	0.56	0.25
20	0.50	0.50	0.25	40	0.38	0.63	0.23
รวม							9.21

$$\text{สูตร } KR_{20} r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ n คือ จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p คือ สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ

q คือ สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือ 1-q

S_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด = 59.58

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } KR_{20} r_{tt} &= \frac{30}{29} \left[1 - \frac{9.21}{59.58} \right] \\ &= 1.03 (1 - 0.154) \\ &= 1.03 (0.846) \\ &= .87 \end{aligned}$$

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ = .87

ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแบบวัดเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิค
แผนผังความคิด

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					\bar{X}	SD	ระดับ ความเหมาะสม
		1	2	3	4	5			
		1	กิจกรรมการเรียนรู้ในแบบฝึก มีความน่าสนใจ	5	5	4			
2	รูปแบบการจัดกิจกรรม เหมาะสมกับการอ่าน	5	5	5	4	5	4.80*	0.45	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3	กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้ ข้าพเจ้าอ่านได้บรรลุตาม วัตถุประสงค์	5	5	5	4	4	4.60*	0.55	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	แบบฝึกมีเนื้อหาสาระดี	5	5	5	4	4	4.60*	0.55	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5	แบบฝึกการอ่านไม่ยากเกินไป สำหรับข้าพเจ้า	4	4	3	4	3	3.60	0.55	เห็นด้วย
6	แบบฝึกการอ่านมีความยาว เกินไป	1	1	5	1	1	1.80	1.79	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
7	แบบฝึกช่วยพัฒนาการอ่าน ของข้าพเจ้าได้ดีขึ้น	5	5	4	5	4	4.60*	0.55	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
8	แบบฝึกการอ่านยากเกินไป สำหรับข้าพเจ้า	1	4	4	4	4	3.40	1.34	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
9	แผนผังความคิดมีความ เหมาะสมกับบทอ่าน	3	4	4	4	4	3.80*	0.45	เห็นด้วย
10	แผนผังความคิดไม่ได้ช่วยให้ ข้าพเจ้าอ่านได้เร็วขึ้น	1	1	4	5	4	1.80	1.79	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
11	แผนผังความคิดช่วยให้ข้าพเจ้า รักการอ่านมากขึ้น	5	5	4	5	4	3.80*	0.45	เห็นด้วย

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ คนที่					\bar{X}	SD	ระดับ ความเหมาะสม
		1	2	3	4	5			
12	แผนผังความคิดช่วยให้ข้าพเจ้า รู้จักใช้เหตุผลมากกว่าการด่วน สรุป	4	4	4	4	5	4.20*	0.45	เห็นด้วย
13	แผนผังความคิดช่วยให้ข้าพเจ้า เข้าใจในบทอ่านได้ดี	4	4	4	3	4	3.80*	0.45	เห็นด้วย
14	แบบฝึกทำให้ข้าพเจ้าเห็น ความสำคัญของการอ่าน	5	5	4	5	4	4.60*	0.55	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
15	ครูผู้สอนช่วยส่งเสริมนักเรียน ให้เกิดความกระตือรือร้น ในการอ่าน	5	5	4	5	4	4.60*	0.55	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
16	ข้าพเจ้าไม่มีความสุข ในการเรียน	1	4	4	4	4	3.40	1.34	ไม่แน่ใจ
17	กิจกรรมการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4	5	5	5	5	4.80*	0.45	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
18	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริม ให้ข้าพเจ้าได้ฝึกทักษะการอ่าน ได้จริง	5	5	5	4	5	4.80*	0.45	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
19	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ ข้าพเจ้ากระตือรือร้น ในการสืบค้นเพื่อหาคำตอบ	5	5	5	5	5	4.80*	0.45	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
20	ข้าพเจ้ารู้จักประเมินผลงาน ด้วยตนเอง	5	5	5	4	4	4.60*	0.55	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

หมายเหตุ * รายการประเมินที่เลือกไว้เป็นแบบวัดเจตคติ จำนวน 15 ข้อ

ตารางที่ 34 ค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75 ตัวแรก (E_1) ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คนที่	คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียนในแบบฝึก (E_1)					รวม 50 คะแนน (E_1)
	เล่มที่ 1	เล่มที่ 2	เล่มที่ 3	เล่มที่ 4	เล่มที่ 5	
1	9	9	8	9	8	43
2	8	8	8	7	8	39
3	8	7	8	7	8	38
4	8	8	7	8	9	40
5	8	8	8	7	8	39
6	7	7	8	8	9	39
7	7	7	8	7	8	37
8	8	8	8	8	7	39
9	8	8	8	8	8	40
10	7	8	9	8	8	40
11	8	8	8	8	6	38
12	8	8	9	7	8	40
13	8	8	8	7	8	39
14	8	8	8	8	8	40
15	8	8	8	8	7	39
16	7	8	8	8	8	39
17	8	8	7	8	7	38
18	8	7	8	7	8	38
19	8	8	8	8	8	40
20	8	9	8	9	8	42
21	8	8	7	8	7	38
22	8	8	8	8	8	40
รวม	173	174	175	171	172	865
เฉลี่ย	7.86	7.91	7.95	7.77	7.82	39.32
ร้อยละ	78.64	79.09	79.55	77.73	78.18	78.64

$$\text{สูตร } E_1 = \frac{\sum X}{\frac{N}{A}} \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนนักเรียนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียน

N คือ จำนวนผู้เรียน

A คือ คะแนนเต็มของจากการวัดระหว่างเรียน

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } E_1 &= \frac{865}{\frac{22}{50}} \times 100 \\ &= \frac{39.32}{50} \times 100 \\ &= 78.636 \\ &= 78.64 \end{aligned}$$

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย (E_1) = 78.64

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย เล่มที่ 1 (E_1) = 78.64

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย เล่มที่ 2 (E_1) = 79.09

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย เล่มที่ 3 (E_1) = 79.55

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย เล่มที่ 4 (E_1) = 77.73

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย เล่มที่ 5 (E_1) = 78.18

ตารางที่ 35 ค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 75 ตัวหลัง (E_2)ของแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คนที่	คะแนนแบบทดสอบประจำแบบฝึก (E_2)					คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน (E_2)
	เล่มที่ 1	เล่มที่ 2	เล่มที่ 3	เล่มที่ 4	เล่มที่ 5	
1	9	9	8	9	9	28
2	8	8	8	8	8	23
3	7	7	8	7	6	20
4	8	9	7	8	9	27
5	8	7	8	8	8	25
6	7	8	7	8	8	23
7	7	7	7	7	8	21
8	8	8	8	8	7	24
9	8	8	8	8	8	25
10	8	7	7	8	8	21
11	8	7	8	8	7	20
12	7	7	7	7	8	22
13	8	7	8	7	8	22
14	8	9	8	8	8	26
15	8	7	8	8	7	21
16	8	7	7	8	7	21
17	8	8	7	8	7	22
18	8	9	8	7	8	20
19	8	9	9	9	9	28
20	8	8	8	9	8	24
21	8	8	7	8	7	20
22	7	7	8	7	7	20
รวม	172	171	169	173	170	503
เฉลี่ย	7.82	7.77	7.68	7.86	7.73	22.86
ร้อยละ	78.18	77.73	76.82	78.64	77.27	76.21.64

$$\text{สูตร } E_2 = \frac{\sum Y}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบทดสอบหลังเรียน
ของผู้เรียนทั้งหมด

$\sum Y$ คือ ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

N คือ จำนวนผู้เรียน

B คือ คะแนนเต็มของการทดสอบหลังเรียน

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } E_2 &= \frac{503}{\frac{22}{30}} \times 100 \\ &= \frac{22.86}{30} \times 100 \\ &= 76.21 \end{aligned}$$

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย (E_2) = 76.21

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย เล่มที่ 1 (E_2) = 78.18

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย เล่มที่ 2 (E_2) = 77.73

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย เล่มที่ 3 (E_2) = 76.82

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย เล่มที่ 4 (E_2) = 78.64

ประสิทธิภาพแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย เล่มที่ 5 (E_2) = 77.27

ตารางที่ 36 ผลการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนเป็นรายด้าน

คนที่	คะแนนทดสอบหลังเรียนเป็นรายด้าน					รวมคะแนน (30)
	จับใจความ (8)	ตีความ (6)	สรุปความ (6)	วิเคราะห์ผล (6)	ประเมินค่า (4)	
1	7	6	6	6	3	28
2	5	6	5	4	3	23
3	6	4	4	4	2	20
4	7	6	5	6	3	27
5	7	6	5	4	3	25
6	7	5	5	4	2	23
7	6	5	5	3	2	21
8	7	6	5	3	3	24
9	7	6	5	4	3	25
10	6	5	5	3	2	21
11	6	5	4	3	2	20
12	6	6	5	3	2	22
13	7	6	4	3	2	22
14	7	6	6	4	3	26
15	6	5	5	3	2	21
16	6	6	4	3	2	21
17	6	6	4	4	2	22
18	6	4	4	3	3	20
19	8	6	6	5	3	28
20	6	6	5	4	3	24
21	6	5	4	3	2	20
22	6	6	3	3	2	20
รวม	141	122	104	82	54	503
X	6.41	5.55	4.73	3.73	2.45	22.86
SD	0.67	0.67	0.77	0.94	0.51	2.66

ตารางที่ 37 วิเคราะห์ค่า t-test ของการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ
ภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ก่อนเรียนและหลังเรียน

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ผลต่าง (D)	D ²
1	19	28	9	81
2	12	23	11	121
3	8	20	12	144
4	15	27	12	144
5	12	25	13	169
6	8	23	15	225
7	8	21	13	169
8	13	24	11	121
9	13	25	12	144
10	11	21	10	100
11	9	20	11	121
12	10	22	12	144
13	11	22	11	121
14	14	26	12	144
15	11	21	10	100
16	10	21	11	121
17	11	22	11	121
18	10	20	10	100
19	17	28	11	121
20	11	24	13	169
21	13	20	7	49
22	8	20	12	144
รวม	254	503	249	2873

$$\text{สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน

D แทน ผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน

n แทน จำนวนนักเรียน

$\sum D$ แทน ผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของผลต่างกำลังสองของคะแนนก่อนเรียน
และคะแนนหลังเรียน

$(\sum D)^2$ แทน ยกกำลังสองของผลรวมของผลต่างของคะแนนก่อนเรียน
และคะแนนหลังเรียน

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } t &= \frac{249}{\sqrt{\frac{22(2873) - (249)^2}{22-1}}} \\ &= \frac{249}{7.5750215} \\ &= 32.87 \end{aligned}$$

ตารางที่ 38 ความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คนที่	คะแนนประเมินแผนผังความคิด					รวม 60 คะแนน	ค่าเฉลี่ย	ค่า ร้อยละ	ระดับ ความสามารถ
	ผังที่	ผังที่	ผังที่	ผังที่	ผังที่				
	1	2	3	4	5				
1	9	9	9	10	9	46	9.2	76.67	ดี
2	9	9	9	9	8	44	8.8	73.33	ดี
3	9	9	9	8	9	44	8.8	73.33	ดี
4	9	9	9	9	9	45	9	75.00	ดี
5	8	8	8	9	8	41	8.2	68.33	ปานกลาง
6	9	9	8	9	9	44	8.8	73.33	ดี
7	9	9	9	9	8	44	8.8	73.33	ดี
8	9	8	10	9	10	46	9.2	76.67	ดี
9	9	8	8	9	7	41	8.2	68.33	ปานกลาง
10	9	9	8	9	8	43	8.6	71.67	ดี
11	10	10	10	8	9	47	9.4	78.33	ดี
12	9	9	10	9	8	45	9	75.00	ดี
13	10	9	8	10	10	47	9.4	78.33	ดี
14	10	9	10	9	9	47	9.4	78.33	ดี
15	10	9	9	9	9	46	9.2	76.67	ดี
16	8	10	11	9	9	47	9.4	78.33	ดี
17	8	9	9	8	9	43	8.6	71.67	ดี
18	10	9	9	9	9	46	9.2	76.67	ดี
19	9	9	10	10	9	47	9.4	78.33	ดี
20	11	10	9	8	8	46	9.2	76.67	ดี
21	9	9	8	9	6	41	8.2	68.33	ปานกลาง
22	8	8	9	8	7	40	8	66.67	ปานกลาง
					รวม	980	8.91	74.24	ดี

ตารางที่ 39 เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึก
การอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

ข้อที่	รายการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1	กิจกรรมการเรียนรู้ในแบบฝึกมีความน่าสนใจ	4.36	0.49	ดี
2	รูปแบบการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับการอ่าน	4.23	0.53	ดี
3	กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้ข้าพเจ้าอ่านได้ บรรลุตามวัตถุประสงค์	4.32	0.57	ดี
4	แบบฝึกมีเนื้อหาสาระดี	4.36	0.49	ดี
5	แบบฝึกช่วยพัฒนาการอ่านของข้าพเจ้าได้ดีขึ้น	4.64	0.49	ดีมาก
6	แผนผังความคิดมีความเหมาะสม กับบทอ่าน	4.05	0.49	ดี
7	แผนผังความคิดช่วยให้ข้าพเจ้ารักการอ่าน มากขึ้น	4.64	0.49	ดีมาก
8	แผนผังความคิดช่วยให้ข้าพเจ้ารู้จักใช้เหตุผล มากกว่าการด่วนสรุป	4.27	0.46	ดี
9	แผนผังความคิดช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจในบทอ่าน ได้ดี	4.91	0.29	ดีมาก
10	แบบฝึกทำให้ข้าพเจ้าเห็นความสำคัญของ การอ่าน	4.73	0.46	ดีมาก
11	ครูผู้สอนช่วยส่งเสริมนักเรียนให้เกิด ความกระตือรือร้นในการอ่าน	4.82	0.39	ดีมาก
12	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.18	0.39	ดี
13	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ข้าพเจ้าได้ฝึก ทักษะการอ่านได้จริง	4.55	0.51	ดีมาก
14	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ข้าพเจ้ากระตือรือร้น ในการสืบค้นเพื่อหาคำตอบ	4.32	0.72	ดี
15	ข้าพเจ้ารู้จักประเมินผลงานด้วยตนเอง	4.59	0.50	ดีมาก
	รวม	4.46	0.48	ดี

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชุดแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

แบบฝึกเล่มที่ ๑
บทความที่มีเนื้อความเชิงบรรยายละเอียด

© อภานันท์ จิวศิริ

โดย
นางวนิดา โพธิ์รัง

ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา

คู่มือการใช้แบบฝึก

การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ สร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนสามารถใช้เรียนด้วยตนเอง โดยคุณครูผู้สอนจะให้แนวการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกปฏิบัติตามแผนการเรียนรู้ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ก่อนที่นักเรียนจะเริ่มฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง

การพัฒนาแบบฝึกการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีทั้งหมด ๕ เล่ม ดังนี้

แบบฝึกเล่มที่ ๑ การอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ที่มีเนื้อความเชิงบรรยายละเอียด ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

แบบฝึกเล่มที่ ๒ การอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ที่มีเนื้อความเชิงเป็นเหตุเป็นผล ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

แบบฝึกเล่มที่ ๓ การอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ที่มีเนื้อความเชิงปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

แบบฝึกเล่มที่ ๔ การอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ที่มีเนื้อความเชิงการเปรียบเทียบ ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

แบบฝึกเล่มที่ ๕ การอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ที่มีเนื้อความเชิงลำดับขั้นตอนและลำดับเหตุการณ์ ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง

ซึ่งในแบบฝึกแต่ละเล่มนั้นจะประกอบไปด้วย

๑. คู่มือการใช้แบบฝึก
๒. คำชี้แจงสำหรับครู
๓. แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้แบบฝึก
 - ๓.๑ มาตรฐานการเรียนรู้
 - ๓.๒ ตัวชี้วัด
 - ๓.๓ สาระสำคัญ
๔. จุดประสงค์การเรียนรู้
 - ๔.๑ จุดประสงค์ปลายทาง
 - ๔.๒ จุดประสงค์นำทาง
๕. สาระการเรียนรู้

๖. กระบวนการเรียนรู้ มีทั้งหมด ๔ ชั้น ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

๖.๑ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน/สร้างความสนใจและเตรียมการอ่าน

- เป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน โดยการสนทนาร่วมกันระหว่างนักเรียน

และครู

๖.๒ ชั้นให้แนวการเรียนรู้

- เป็นการให้แนวการเรียนรู้เกี่ยวกับการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิค
แผนผังความคิด โดยให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติโดยให้ครูสังเกตและให้คำแนะนำเพื่อให้นักเรียน
มีความเข้าใจในการอ่านและปฏิบัติกิจกรรมในแบบฝึกด้วยตนเองได้

๖.๓ ชั้นฝึกปฏิบัติ

- เป็นการให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ครูเป็นผู้คอยสังเกต
และให้คำแนะนำเท่านั้น

๖.๔ ชั้นส่งเสริมความแม่นยำและถ่ายโยงความรู้

- เป็นการให้นักเรียนได้แสดงความรู้และความเข้าใจที่ได้จากการฝึกปฏิบัติ
กิจกรรมในแบบฝึกโดยการประเมินจากแบบทดสอบประจำแบบฝึก

๖.๕ สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้

๖.๖ การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้

๖.๗ ภาคผนวก

๔. แบบฝึก ซึ่งเป็นลักษณะเป็นกิจกรรมที่ใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด
ผู้วิจัยได้นำรูปแบบของแบบฝึกของ มานะ สกุลภักดี รูปแบบที่ ๒ มาปรับใช้เพื่อให้สอดคล้องกับ
การอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย มีโครงสร้างดังต่อไปนี้

๔.๑ เนื้อหา สำหรับให้นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับลักษณะของบทอ่าน
แต่ละประเภท

๔.๒ ตัวอย่าง สำหรับให้นักเรียนสังเกตการณ์การสร้างแผนผังความคิดจากบทอ่าน
แต่ละประเภทและสังเกตการหาใจความหลักและใจความรอง การสรุปใจความสำคัญ

๔.๓ กิจกรรมประกอบด้วย

๔.๓.๑ คำสั่งให้นักเรียนอ่านบทอ่านแล้วทำแผนผังความคิดและตอบคำถาม
จากบทอ่าน

๔.๓.๒ การเขียนแผนผังความคิดแสดงใจความหลักและรายละเอียดของ
เรื่องลงในแผนภาพที่ครูกำหนดให้ เพื่อให้นักเรียนเห็นภาพความสัมพันธ์ของรายละเอียด
ในบทอ่านจนเกิดความเข้าใจและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

๔.๓.๓ คำถาม คำตอบ หลังการเขียนแผนผังความคิดเพื่อเน้นความเข้าใจ
และสรุปเรื่องที่อ่าน

๔.๓.๔ เฉลย ซึ่งแสดงคำตอบและการเขียนแผนผังความคิดที่ถูกต้อง
โดยให้นักเรียนเปรียบเทียบและตรวจคำตอบด้วยตนเอง

๔.๓.๕ สรุปเสริมความรู้ เพื่อเป็นการทบทวนและเตรียมพร้อมก่อนทำ
แบบทดสอบประจำชุดฝึก

๔.๓.๖ แบบทดสอบประจำชุดฝึก จำนวน ๑๐ ข้อ เป็นแบบสอบวัด
ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย

คำชี้แจงสำหรับครู

๑. ศึกษาวิธีการใช้แบบฝึกและอ่านเนื้อหาโดยละเอียด
๒. ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้แบบฝึก
๓. เตรียมเอกสารที่จำเป็นตามลำดับก่อนหลัง เช่น แบบฝึก กระดาษคำตอบ และอุปกรณ์การเรียนอื่น ๆ ให้พร้อม
๔. ก่อนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ครูต้องอธิบายให้นักเรียนแจ้งจุดประสงค์ของนักเรียน โดยอ่านคำชี้แจงสำหรับนักเรียนให้เข้าใจ พร้อมทั้งแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียนเห็นความสำคัญในการเรียนแต่ละครั้ง
๕. ก่อนที่จะให้นักเรียนเริ่มฝึกปฏิบัติกิจกรรมในแบบฝึกเล่มที่ ๑ นักเรียนทุกคนต้องได้รับการประเมินผลก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ และประเมินผลดังกล่าวอีกครั้ง หลังจากที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในแบบฝึกเล่มที่ ๕ เรียบร้อยแล้ว เพื่อนำผลคะแนนมาวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการเรียน
๖. ดำเนินกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบการใช้แบบฝึก
๗. ขณะที่นักเรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรม ครูต้องคอยสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมในแบบฝึกของนักเรียน พร้อมทั้งบันทึกผลการสังเกต ขณะเดียวกันหากนักเรียนมีข้อสงสัย ครูต้องคอยชี้แนะให้เข้าใจก่อนที่จะทำการฝึกปฏิบัติต่อไป
๘. หลังจากที่นักเรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึกในแต่ละแบบฝึก และหลังจากฝึกปฏิบัติแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ แบบวัดความสามารถในการทำแผนผังความคิด และแบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด จากนั้นครูเก็บกระดาษคำตอบ ตรวจสอบคำตอบนำผลคะแนนไปวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียนต่อไป
๙. การให้นักเรียนทำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ แบบวัดความสามารถในการทำแผนผังความคิด และแบบวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ครูควรใช้เวลาในช่วงอื่น ๆ นอกเหนือจากเวลาที่ใช้เรียนด้วยแบบฝึกทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อให้นักเรียนจะได้มีเวลาในการฝึกปฏิบัติในแบบฝึกแต่ละเล่มได้เต็มที่ ไม่ต้องกังวลในเรื่องของเวลา นักเรียนจะได้มีสมาธิและตั้งใจทำแบบทดสอบดียิ่งขึ้น

แบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ

โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

แบบฝึกเล่มที่ ๑

บทอ่านที่มีเนื้อความเชิงบรรยายรายละเอียด

แบบฝึกเล่มที่ ๑

การอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนผังความคิด

บทอ่านที่มีเนื้อความเชิงบรรยายละเอียด

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

แบบฝึกเล่มที่ ๑ มีทั้งหมด ๓ ตอน ให้นักเรียนปฏิบัติตามลำดับต่อไปนี้

๑. นักเรียนศึกษาและทำความเข้าใจเนื้อหาและตัวอย่างให้เข้าใจชัดเจน หากมีข้อสงสัยให้ถามคุณครู

๒. ปฏิบัติกิจกรรมฝึกปฏิบัติด้วยตนเองถ้ามีข้อสงสัยให้ถามครู

๓. นักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของกิจกรรมฝึกปฏิบัติโดยดูจากเฉลยคำตอบ หากนักเรียนมีข้อผิดพลาดให้แก้ไขให้ถูกต้อง

๔. นักเรียนศึกษาบทสรุปเสริมความรู้ โดยอ่านให้เข้าใจเพื่อเก็บเป็นความรู้ความจำต่อไป

๕. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมแบบฝึกปฏิบัติครบทั้ง ๓ ตอนเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ทำแบบทดสอบประจำแบบฝึก

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเนื้อความเชิงบรรยายรายละเอียดได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ระบุใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
๒. ระบุรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
๓. ระบุความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ หรือตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องเรื่องที่อ่านได้
๔. ตอบคำถามและอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
๕. สรุปเนื้อความของเรื่องที่อ่านได้
๖. ทำแผนผังความคิดแบบบรรยายรายละเอียดได้

ตอนที่ ๑ ใช้เวลา ๓ คาบ

สวัสดีคะนักเรียน ในแบบฝึกเล่มที่ ๑ นักเรียนจะได้
ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทความที่มีเนื้อความ
เชิงบรรยายรายละเอียดและการทำแผนผังความคิดจาก
บทอ่านด้วยตนเอง
ขอให้นักเรียนทำตามคำสั่งและคำแนะนำในกิจกรรม
ทุกขั้นตอนนะคะ

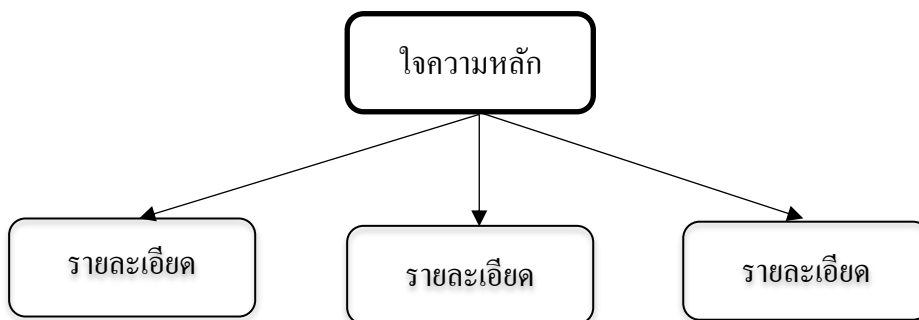
คำสั่ง ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาและตัวอย่างบทอ่านที่มีเนื้อความเชิงบรรยาย
รายละเอียดและการทำแผนผังความคิดจากบทอ่าน

เนื้อหา

บทอ่านที่มีเนื้อความเชิงบรรยายรายละเอียด หมายถึง ข้อเขียนที่ผู้เขียน
เสนอให้ผู้อ่านทราบโดยมีการกล่าวเกี่ยวกับหัวเรื่องนั้นอย่างกว้าง ๆ เป็นการรวบรวม
ความคิดหลักของสิ่งที่เกิดขึ้น หรือสืบเนื่องมาจากหัวข้อเรื่องหรือใจความหลักของ
บทอ่าน เช่น บรรยายรายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะ บรรยายประโยชน์ บรรยายคุณสมบัติ

การเขียนแผนผังความคิด

ลักษณะของแผนผังความคิดของบทอ่านที่มีเนื้อความเชิงบรรยายรายละเอียดสามารถเขียนเป็นแผนผังความคิดได้โดยใช้แผนผังจำแนกประเภท ซึ่งเป็นแผนผังที่แสดงความสัมพันธ์ของหัวเรื่องสำคัญกับหัวข้อย่อยที่เป็นส่วนประกอบ มีลักษณะดังนี้

**การอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด
จากบทอ่านที่มีเนื้อความเชิงบรรยายรายละเอียด**

คำแนะนำ

๑. การปฏิบัติตนขณะอ่าน ผู้อ่านต้องปฏิบัติ ดังนี้

๑.๑ อ่านเรื่องคร่าว ๆ เพื่อสำรวจว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร โดยสังเกตจากคำหลักข้อความในบทอ่าน จับประเด็นให้ได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร อาจสังเกตได้จากคำหลักหรือข้อความหลักของย่อหน้านั้น

๑.๒ พิจารณาว่า ข้อความสำคัญของย่อหน้าในเรื่องนั้นคืออะไร ข้อความใดบ้างที่เป็นส่วนรายละเอียดหรือขยายข้อความ หรือเป็นข้อมูลที่สนับสนุนใจความหลัก อาจเป็นการยกตัวอย่างบอกส่วนประกอบ บรรยายลักษณะทั่วไป หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ก็ได้

๑.๓ พิจารณามีคำอื่น หรือข้อความอื่นของเรื่องนั้นว่า มีความหมายที่แสดงความสัมพันธ์กับคำหลักหรือข้อความหลักอย่างไร

๑.๔ พิจารณารายละเอียดของเรื่อง ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เหตุการณ์สำคัญหรือการกระทำอะไรเกิดขึ้นบ้าง โดยใช้คำถามนำ

๑.๕ เขียนแผนผังความคิดแสดงความสัมพันธ์ของคำหลักหรือข้อความหลักกับคำอื่น ๆ

๒. การเขียนแผนผังความคิด

๒.๑ เมื่ออ่านจบแล้วพยายามหาคำหลักหรือเหตุการณ์หลัก

๒.๒ เขียนคำหลักหรือเหตุการณ์หลัก หรือการกระทำสำคัญที่เกิดขึ้น โดยจัดวางตำแหน่งของข้อความที่เป็นส่วนขยายหรือรายละเอียด

๒.๓ วาดเส้นเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์หลักและรายละเอียดของเรื่องเข้าด้วยกัน

๒.๔ การจับใจความสำคัญโดยให้เชื่อมโยงคำหลักและส่วนของรายละเอียดเข้าด้วยกันให้ได้เนื้อหาในบทความ จะได้ใจความสำคัญของบทอ่าน

ศึกษาตัวอย่างบทอ่าน เรื่องที่ ๑

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทอ่านแล้วทำแผนผังความคิดและตอบคำถามจากเรื่องทีอ่าน

แสดงถึงประวัติศาสตร์อันยาวนานน่าภาคภูมิใจของ ปวงชนชาวไทย เราชาวไทย จึงควรหันมาสะสมตราไปรษณียากรของไทยเราและช่วยสร้าง ชื่อเสียงในวงการไปรษณีย์ ให้เป็นที่ประจักษ์แก่คนต่างชาติ เพื่อให้เยาวชน และบุคคลทั่วไป ได้เข้าใจถึงการสะสมมากขึ้น การสื่อสารแห่งประเทศไทยได้จัดนิทรรศการทางการไปรษณีย์ และจัดประกวดแสตมป์ ตลอดจนออกตราไปรษณียากรรุ่นใหม่ ๆ เป็นภาพศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และสิ่งต่าง ๆ อันสร้างความภูมิใจให้แก่ประเทศของเราเสมอมา

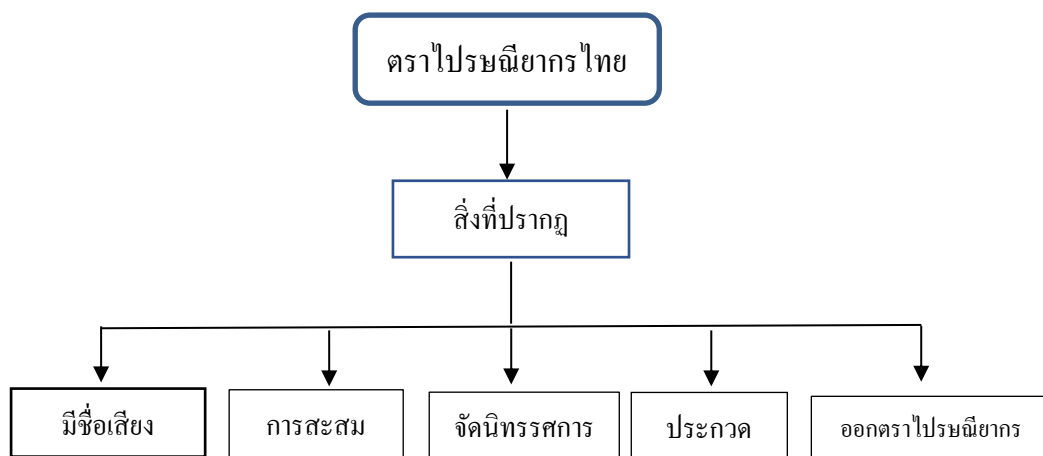
ปรับปรุงมาจาก สารานุกรมไทยเยาวชน เรื่องตราไปรษณียากรไทย

จากบทอ่านใจความหลักของบทอ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ตราไปรษณียากรไทย รายละเอียดบอกถึงความสำคัญตราไปรษณียากรไทย เขียนแผนผังความคิดได้ดังนี้

จากตัวอย่างบทอ่านที่ ๑

ใจความหลักของบทอ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ตราไปรษณียากรไทย

แผนผังความคิดใจความหลักใจความหลักและรายละเอียดของบทความ

จากแผนผังความคิดนักเรียนสามารถเกิดความเข้าใจในบทอ่านได้ ดังนี้

สาระสำคัญของบทอ่านนี้ คือ ความสำคัญของตราไปรษณียากรไทย

จุดมุ่งหมายของบทอ่านนี้ คือ ต้องการให้แสดงถึงประวัติศาสตร์อันยาวนานของชาติไทย

ใจความสำคัญของเรื่อง คือ ตราไปรษณียากรไทยแสดงถึงประวัติศาสตร์อันยาวนานน่าภาคภูมิใจของปวงชนชาวไทย คุณค่าของบทความนี้ คือ มีประโยชน์ต่อนักเรียนและผู้ต้องการความรู้รอบตัวเกี่ยวกับเรื่องดวงตราไปรษณียากรไทย

ข้อสังเกต

๑. การทำแผนผังความคิดบทอ่านนี้จะเขียนรายละเอียดของสิ่งที่บทอ่านกล่าวถึง
๒. นักเรียนสามารถบอกสาระสำคัญ จุดมุ่งหมาย ใจความสำคัญและคุณค่าของบทความได้จากการพิจารณาแผนผังความคิดที่นักเรียนเขียนขึ้น
๓. สาระสำคัญของเรื่อง คือ การที่สรุปเนื้อหาที่สำคัญของเรื่องด้วยภาษาที่เราเรียบเรียงใหม่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ
๔. จุดมุ่งหมายของเรื่อง คือการบอกได้ว่าบทอ่านนี้ผู้แต่งต้องการนำเสนอสิ่งใด
๕. คุณค่าของเรื่องที่อ่าน คือการบอกได้ว่าเนื้อหาที่อ่านมีประโยชน์ต่อใครต่อเรื่องใด
๖. บทอ่านนี้ให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะและสิ่งที่ปรากฏบนตราไปรษณียากร
ถ้านักเรียนได้มีโอกาสสังเกตบนตราไปรษณียากรในรูปแบบต่าง ๆ นักเรียนก็จะสามารถทราบที่มาของตราไปรษณียากรนั้น ๆ ได้

แบบฝึกที่ ๑

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทความต่อไปนี้และทำแผนผังความคิดและตอบคำถาม

ปลาตีน หรือที่ฝรั่งรู้จักในนาม Mudskipper เป็นปลาที่อยู่ในตระกูลเดียวกันกับ ‘ปลานู’ มาถึงตรงนี้ บางคนอาจร้อง อ้อ! ว่าแล้วเขี้ยวทำไมหน้าตาคล้าย ๆ กัน เป็นญาติกันนี่เอง นอกจากชื่อปลาตีนแล้ว มันยังถูกมนุษย์เรียกขานอีกมากมาย เช่น จุ่มพรวด, ตุ่มพรวด, กำพุด, กระจัง หรือ ไอ้จิ้ง เป็นต้น

ปลาตีนตัวเต็มวัยนี้ลำตัวยาวถึง 25 ซม. ปลาตีนที่มีขนาดใหญ่ เรียกว่า ปลากระจัง ปลาตีนที่มีขนาดเล็ก เรียกว่า ปลาจุ่มพรวด ปลาตีนมีหน้าที่ดูแลระบบนิเวศของป่าชายเลน เป็นผู้ควบคุมระบบนิเวศในป่าชายเลน ไม่ให้จำนวนปูก้ามดาบเพิ่มจำนวนมากเกินไป และยังเป็นตัวชี้วัดความอุดมสมบูรณ์ของป่าชายเลนแถบนั้นด้วย

(กุมภาพันธ์ 20, 2017 <http://www.pitploen.com/?cat=3>)

๑. ให้นักเรียนออกแผนผังความคิดแสดงส่วนประกอบและประโยชน์ของปลาตีน

๒. โปรดตอบคำถามต่อไปนี้

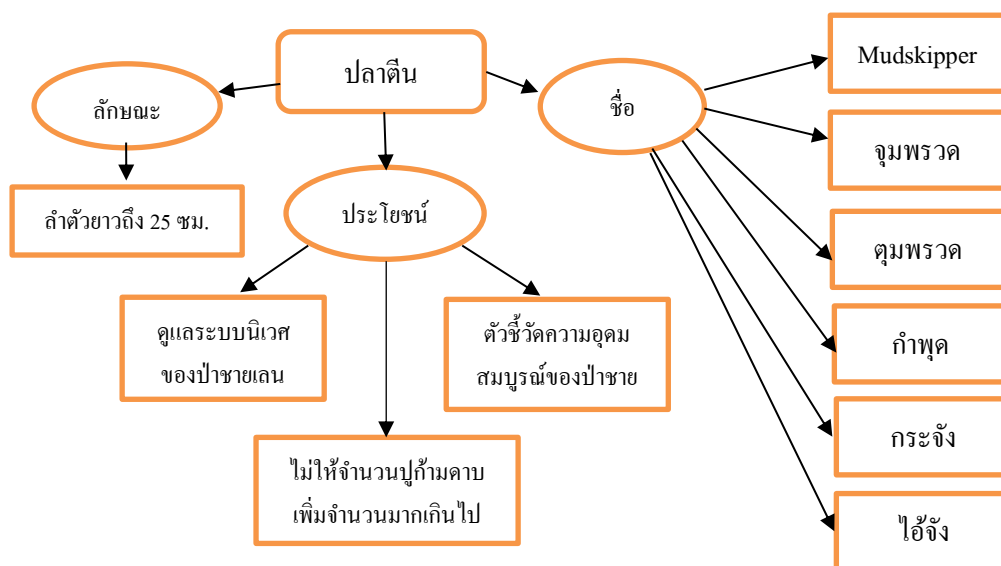
สรุปสาระสำคัญของบทอ่าน คือ.....

ใจความสำคัญของบทอ่าน คือ

หากปลาตีนสูญพันธุ์ จะเกิดผลกระทบในด้านใดมากที่สุด.....

แนวทางเฉลยแบบฝึกที่ ๑

แผนผังความคิดแสดงลักษณะและประโยชน์ของปลาตีน

๒. โปรดตอบคำถามต่อไปนี้

สรุปสาระสำคัญของบทอ่าน คือ ลักษณะและประโยชน์ของปลาตีน

ใจความสำคัญของบทอ่าน คือ ดูแลระบบนิเวศของป่าชายเลน เป็นผู้ควบคุมระบบนิเวศในป่าชายเลนไม่ให้จำนวนปูก้ามดาบเพิ่มจำนวนมากเกินไป และยังเป็นตัวชี้วัดความอุดมสมบูรณ์ของป่าชายเลนแถบนั้น หากปลาตีนสูญพันธุ์ จะเกิดผลกระทบในด้านใดมากที่สุด เสียสมดุลในระบบนิเวศป่าชายเลน

ตอนที่ ๒

ใช้เวลา ๑ คาบ

ศึกษาตัวอย่างที่ ๒

สวัสดิ์คะนักเรียน ก่อนที่นักเรียนจะได้ทำแบบฝึกหัดต่อในตอนที่ ๒ นี้ ขอสรุปบททวนถึงเนื้อหาที่นักเรียนได้ศึกษา มาในตอนที่ ๑ ก่อนนะคะว่าบทอ่านที่นักเรียนได้ศึกษา และทำแบบฝึกมาแล้วนั้น เป็นบทอ่านประเภทเชิงบรรยายรายละเอียด ผู้เขียนต้องการกล่าวถึงหัวข้อเรื่องที่ต้องการนำเสนออย่างกว้าง ๆ

บทอ่านประเภทบรรยายนี้ นักเรียนควรฝึกสังเกตใจความหลักของบทอ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรมีรายละเอียดที่เป็นข้อสนับสนุนอย่างไรบ้าง แล้วให้สร้างแผนผังความคิดแสดงรายละเอียดของบทอ่าน ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจในบทอ่านได้ดียิ่งขึ้น

ขอให้นักเรียนทำตามคำสั่งและคำแนะนำในแบบฝึกทุกขั้นตอนอีกครั้งนะคะ เพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกพัฒนาทักษะด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนให้ดีขึ้นคะ

คำสั่ง ให้ นักเรียนศึกษาตัวอย่างลักษณะบทอ่านประเภทเชิงบรรยายรายละเอียด และการทำแผนผังความคิดจากบทอ่านต่อไปนี้

ศึกษาตัวอย่าง

การทำแผนผังความคิดจากบทอ่านประเภทเนื้อความเชิงบรรยายรายละเอียด เมื่อนักเรียนอ่านบทความแต่ละย่อหน้า นักเรียนควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. สังเกต คำ หรือ ข้อความที่เป็นหลัก เพื่อจับให้ได้ว่าใจความหลักของบทความนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร แล้วนำมาเป็นชื่อของแผนผังความคิด
๒. พิจารณาเรื่องที่อ่านว่ามีส่วนที่เป็นรายละเอียด ที่สนับสนุนใจความหลักอย่างไร
๓. จับใจความสำคัญของเรื่องว่าเป็นอย่างไร โดยเรียบเรียงเป็นภาษาของตนเอง
๔. เขียนแผนผังความคิดแสดงใจความหลักและรายละเอียดของบทอ่าน

ตัวอย่างบทอ่านที่ ๒

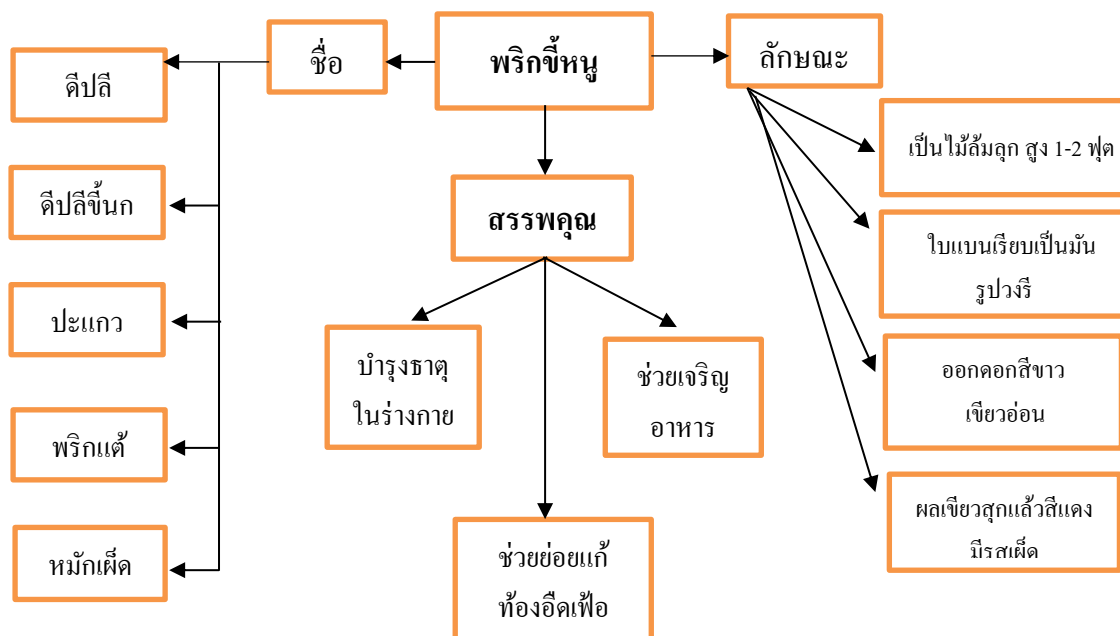
คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทอ่านแล้วทำแผนผังความคิดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

พริกขี้หนูมีชื่อเรียกอื่น ๆ อีกว่าตีปตี คีปตีขึ้นก ปะแกว พริกแต่ พริกแก และหมักเผ็ด ลักษณะต้นพริกขี้หนูเป็นไม้ล้มลุก สูงประมาณ 1-2 ฟุต ลำต้นตั้งตรง แตกกิ่งก้านสาขาใบแบนเรียบเป็นมันรูปวงรี โคนใบเฉียง ออกดอกสีขาวหรือสีเขียวย่อมน ผลขนาดเล็กเป็นสีเขียวสุกแล้วจะมีสีแดงมีรสชาติเผ็ดร้อน จึงนิยมนำผลไปใช้แต่งกลิ่นและเสริมรสอาหารมีสรรพคุณบำรุงธาตุในร่างกาย ทำให้เจริญอาหาร ขับลมช่วยย่อยอาหารและแก้ท้องอืดท้องเฟ้อได้ด้วย เมื่อมีสรรพคุณดีเช่นนี้ก็ควรปลูกเป็นพืชสวนครัวไว้รับประทาน

(ปรับปรุงมาจาก วิถีหมอชาวบ้าน)

จากบทอ่านใจความหลักของบทอ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับ พริกชี้หนู

แผนผังความคิดแสดงใจความหลักและรายละเอียดของบทความ

จากแผนผังความคิดนักเรียนสามารถเกิดความเข้าใจในบทอ่านได้ ดังนี้

จุดมุ่งหมายของบทอ่านนี้ คือ ต้องการอธิบายลักษณะและสรรพคุณของพริกชี้หนู และชักชวนให้ปลูกไว้เป็นพืชผักสวนครัว

ใจความสำคัญของเรื่อง คือ พริกชี้หนูมีรสชาติเผ็ดร้อนและมีสรรพคุณที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย

ข้อความ “ทำให้เจริญอาหาร” สามารถแปลความหมายได้ว่า การทำให้รับประทานอาหารได้มากขึ้น

สามารถคาดคะเนได้ว่าอาหารที่มีรสชาติเผ็ดร้อนด้วยพริกชี้หนูน่าจะมีสีส้มเป็น สีแดง

ข้อสังเกตตัวอย่างบทอ่านที่ ๒

๑. บทอ่านนี้บอกลักษณะและสรรพคุณที่มีประโยชน์ของพริกชี้หนู

๒. บทความนี้มีลักษณะ เชิญชวน ให้ปลูกพริกชี้หนู โดยสังเกตข้อความตอนท้าย

บทอ่าน

๓. ใจความสำคัญของเรื่อง คือส่วนที่มีเนื้อหาสาระสำคัญคลุมข้อความอื่น ๆ ในหน้าไว้ทั้งหมด ซึ่งจะได้จากการนำรายละเอียดที่ปรากฏในแผนผังความคิดมาเรียบเรียงเป็นภาษาของตนเอง

๔. การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าให้ได้นั้น นักเรียนจะต้องตีความรายละเอียดที่ปรากฏในผังความคิด

๕. การแปลความหมายจะต้องคำนึงถึงว่า คำ ข้อความหรือสำนวนใหม่จะต้องมีความหมายตรงกับความหมายเดิม

“เมื่อนักเรียนศึกษาเนื้อหาและตัวอย่างการทำแผนผังความคิด จากบทอ่านประเภทเชิงบรรยายรายละเอียดแล้ว นักเรียนจะได้ทำแบบฝึกในหน้าถัดไป

แต่ก่อนจะไปทำแบบฝึกนั้น ขอให้นักเรียนได้ ย้อนกลับไปทบทวน เนื้อหาและสังเกตการทำแผนผังความคิดจากตัวอย่าง บทอ่านทั้ง ๒ อีกครั้งนะคะ เพื่อนักเรียนจะได้เกิดความเข้าใจและ ทำแบบฝึกได้ถูกต้อง

อ้อ! อย่าเปิดคู่มือก่อนทำแบบฝึกเสร็จนะคะ ถ้าทำไม่ได้ให้ใช้วิธีย้อนไปศึกษาเนื้อหาและตัวอย่างใหม่อีกรอบ ขอให้ทำสำเร็จนะคะ เด็ก ๆ”

แบบฝึกที่ ๑

คำสั่ง ให้นักเรียนอ่านบทอ่านต่อไปนี้แล้วทำแผนผังความคิดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำเป็นสัตว์ที่มีลักษณะวงจรชีวิตดังนี้ คือ ตอนเป็นไข่และตัวอ่อนจะอาศัยอยู่ในน้ำ เรียกว่าลูกอ๊อด หายใจโดยใช้เหงือก และเคลื่อนที่อยู่ในน้ำโดยใช้หางว่ายน้ำ เมื่อลูกอ๊อดเจริญเติบโตขึ้น ส่วนหางจะหายไป และมีขา 4 ขา รูปร่างเหมือนตัวแม่ โดยทั่วไป แต่มีขนาดเล็กและขึ้นมาอาศัยบนบก เคลื่อนที่ไปไหนมาไหนด้วยขาทั้ง 4 ข้าง และเปลี่ยนมาหายใจโดยใช้ปอดทดแทน สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ที่เรารู้จักก็เช่น กบ เขียด อึ่งอ่าง คางคก นั่นเอง

(ปรับปรุงจาก หนังสือพิมพ์บูรณาความรู้สำหรับเด็ก ชุด สัตว์ต่าง)

๑. ให้นักเรียนออกแบบแผนผังความคิดแสดงลักษณะวงจรชีวิตของสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ

๒. โปรดตอบคำถามต่อไปนี้

- จุดมุ่งหมายของบทอ่าน คือ.....
- ใจความสำคัญของเรื่อง คือ.....
- ระหว่าง ผีเสื้อกับยุง สัตว์ประเภทใดมีวงจรชีวิตคล้ายกบ.....
- ลักษณะข้อใดของสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำที่เหมือนมนุษย์.....

แนวทางเฉลยแบบฝึกที่ ๑

แผนผังความคิดแสดงลักษณะวงจรชีวิตของสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ

เรื่อง สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ	
บนบก	ในน้ำ
- รูปร่างเหมือนแม่	- เป็นไข่และลูกอ๊อด
- ใช้ขา 4 ขา เคลื่อนไหว	- ใช้หางในการเคลื่อนไหว
- หายใจโดยปอด	- หายใจทางเหงือก

๑. จุดมุ่งหมายของบทอ่าน คือ ต้องการอธิบายถึงลักษณะวงจรชีวิตของสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ
๒. ใจความสำคัญของเรื่องคือ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำเมื่อเป็นไข่และตัวอ่อนจะอาศัยในน้ำจะเคลื่อนที่โดยใช้หางและเหงือกหายใจ เมื่อโตมาอยู่บนบกมีขาและหายใจทางปอด
๓. ยุง เป็นสัตว์ที่มีวงจรชีวิต กบ มากกว่าผีเสื้อ เพราะตัวอ่อนของยุงคือลูกน้ำ ต้องอาศัยอยู่ในน้ำ แต่ตัวอ่อนของผีเสื้อ คือตัวหนอนหรือตัวบุ้ง ต้องอาศัยอยู่บนบก
๔. ลักษณะของสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำที่เหมือนกับมนุษย์ คือ การหายใจทางปอด

สรุปเสริมความรู้

บทอ่านที่นักเรียนได้อ่านและทำแบบฝึกในเล่มแบบฝึกนี้ เป็นบทอ่านประเภทเนื้อความเชิงบรรยายรายละเอียด

คำสัญญา หรือคำบ่งชี้ที่แสดงว่าเป็นบทอ่านประเภทบรรยายนั้น ไม่มีผู้อ่านต้องอ่านบทอ่านให้จบ แล้วสังเกตว่าบทอ่านนั้นมีลักษณะบรรยายหรือกล่าวถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างกว้าง ๆ ว่าเป็นอย่างไร

บทอ่านที่มีโครงเรื่องที่บรรยายถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรตั้งคำถามในใจขณะอ่าน ดังนี้

๑. เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
๒. มีประเด็นที่กล่าวถึงด้านใดบ้าง
๓. มีรายละเอียดอื่น ๆ ที่สนับสนุนเป็นอย่างไร
๔. สรุปใจความสำคัญที่ทำให้ตนเองเข้าใจได้อย่างไร

เมื่อตอบคำถามเหล่านี้ให้นักเรียนทำแผนผังความคิดจากบทอ่านนั้น

จะช่วยให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ของรายละเอียดในเนื้อเรื่องได้ง่าย เกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องในบทอ่านชัดเจนมากขึ้น

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
เรื่อง การอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนผังความคิด	เวลา ๑๕ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ บทอ่านที่มีเนื้อความเชิงบรรยายรายละเอียด	เวลา ๓ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ท ๑.๑ ม.๑/๒ จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ท๑.๑ ม.๑/๕ ตีความคำยากในเอกสารวิชาการโดยพิจารณาจากบริบท

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อความเข้าใจ คือการเรียนรู้เรื่องราว ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเนื้อหาสาระเชิงบรรยายรายละเอียดได้

จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด

๑. ระบุใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
๒. ระบุรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
๓. ระบุความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ หรือตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่านได้
๔. ตอบคำถามและอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้
๕. สรุปเนื้อหาของเรื่องที่อ่านได้
๖. ทำแผนผังความคิดแบบรายละเอียดได้

สาระการเรียนรู้

๑. การตีความหมายของบทความที่มีเนื้อความเชิงให้รายละเอียดจากเรื่องสั้น
๒. ลักษณะรูปแบบของการเขียนแผนผังความคิด
๓. หลักการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยและการเขียนแผนผังความคิด

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ สร้างสนใจและการเตรียมการอ่าน

ครูนำแผนผังความคิด เรื่องตราไปรษณียากรไทยให้นักเรียนช่วยให้นักเรียนดูตัวอย่าง แล้วสนทนากับนักเรียนถึงประโยชน์ของการทำแผนผังความคิดหลังการอ่านจะช่วยให้นักเรียน เข้าใจความคิดหลักและจับประเด็นสำคัญ อีกทั้งยังช่วยจำเนื้อหาและรายละเอียดของเรื่องได้ง่ายขึ้น

ขั้นที่ ๒ ให้แนวการเรียนรู้ (ชั่วโมงที่ ๑)

๒.๑ ครูแจกแบบฝึกอ่านจับใจความภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดให้กับนักเรียน

ทุกคน

๒.๒ นักเรียนอ่านคำชี้แจงและจุดประสงค์ของการเรียนรู้

๒.๓ นักเรียนศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับบทอ่านที่มีเนื้อหาเชิงบรรยายรายละเอียด

(ครูผู้สอนคอยสังเกตและให้คำแนะนำ หากนักเรียนมีข้อสงสัย)

๒.๔ นักเรียนศึกษาเนื้อหาลักษณะการเขียนแผนผังความคิดจากบทอ่านที่มีเนื้อหา

เชิงบรรยายรายละเอียด (ครูผู้สอนคอยสังเกตและให้คำแนะนำ หากนักเรียนมีข้อสงสัย)

๒.๕ นักเรียนศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการอ่านเพื่อความเข้าใจแล้วเขียนแผนผังความคิด

(ครูผู้สอนคอยสังเกตและให้คำแนะนำ หากนักเรียนมีข้อสงสัย)

๒.๖ นักเรียนศึกษาตัวอย่างเกี่ยวกับการอ่านเพื่อความเข้าใจแล้วเขียนแผนผังความคิด

(ครูผู้สอนคอยสังเกตและให้คำแนะนำ หากนักเรียนมีข้อสงสัย)

ขั้นที่ ๓ ลงมือปฏิบัติ (ชั่วโมงที่ ๒-๓)

๓.๑ นักเรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมในตอนที่ ๑ ตอนที่ ๒ และตอนที่ ๓

ขั้นที่ ๔ ส่งเสริมความแม่นยำและถ่ายโอนความรู้

๔.๑ นักเรียนทำแบบทดสอบท้ายแบบฝึก จำนวน ๑๐ ข้อ

สื่อการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างการเขียนแผนผังความคิด

๒. แบบฝึกเล่มที่ ๑ การอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ที่มีเนื้อความเชิงบรรยายรายละเอียด

การวัดผลประเมินผล

๑. วิธีการ

๑.๑ ตรวจสอบแบบทดสอบประจำแบบฝึก เล่มที่ ๑

๒. เครื่องมือวัดผลและประเมินผล

๒.๑ แบบทดสอบประจำแบบฝึก เล่มที่ ๑

๒.๒ แบบประเมินการเขียนแผนผังความคิด

๒.๒ แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

๓. เกณฑ์การประเมิน

๓.๑ นักเรียนทำแบบทดสอบถูก ๘ ข้อ ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

๓.๒ เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนแผนผังความคิดแบบรูบิก

๓.๒ เกณฑ์การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคลแบบรูบิก

ช่วงคะแนน (คะแนนเต็ม 12)	ความหมายของคะแนน
11-12 คะแนน	ดีมาก = (4)
8-10 คะแนน	ดี = (3)
5-7 คะแนน	พอใช้ = (2)
1-4 คะแนน	ปรับปรุง = (1)

แบบทดสอบประจำชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ชุดฝึกที่ ๑ บทอ่านประเภทเนื้อความเชิงบรรยายรายละเอียด

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด ๑๐ ข้อ ใช้เวลา ๒๐ นาที
๒. ให้เลือกตอบคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
๓. ในการตอบให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง

ในกระดาษคำตอบ

๔. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบ ให้ขีดเส้นทับคำตอบเดิมแล้วขีดทับตัวอักษรที่เลือกใหม่
๕. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ในแบบทดสอบ

ให้นักเรียนอ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อที่ ๑-๕

ปลาบึกเป็นปลาน้ำจืดที่ไม่มีเกล็ด มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลกอาศัยอยู่ในแม่น้ำโขงเท่านั้น มีขนาดความยาวของลำตัวเกือบ ๓ เมตร และมีน้ำหนักกว่า ๒๕๐ กิโลกรัม มีลำตัวยาวและแบน ด้านข้าง ลำตัวเป็นสีเทาแดง

ปลาบึกวางไข่เดือนกุมภาพันธ์ โดยวางไข่บริเวณหลวงพระบางในประเทศลาว ซึ่งเป็นบริเวณน้ำลึกมีเกาะแก่งมากที่สะดวกในการผสมพันธุ์และวางไข่ พอถึงฤดูน้ำยังแม่น้ำโขง ก็จะว่ายตามน้ำลงมาตอนล่าง

(ปรับปรุงจาก ปลาและสัตว์น้ำครึ่งบกครึ่งน้ำ ๒๕๓๗)

๑. ใจความสำคัญของย่อหน้าที่ ๑ เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
 - ก. ลักษณะของปลาบึก
 - ข. การแพร่พันธุ์ของปลาบึก
 - ค. การผสมเทียมของปลาบึก
 - ง. ปลาบึกมีจำนวนลดลง

๒. ใจความสำคัญของย่อหน้าที่ 2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

- ก. ลักษณะของปลาบึก
- ข. การแพร่พันธุ์ของปลาบึก
- ค. การผสมเทียมของปลาบึก
- ง. ปลาบึกมีจำนวนลดลง

๓. ข้อใดไม่ได้กล่าวไว้ในเนื้อเรื่อง

- ก. ลักษณะของปลาบึก
- ข. การแพร่พันธุ์ของปลาบึก
- ค. ที่อยู่ของปลาบึก
- ง. ประเภทของปลาบึก

ให้นักเรียนอ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อที่ ๔-๖

เลเซอร์เป็นคำใช้เรียกอุปกรณ์ที่ใช้ผลิตลำแสงแคบ ๆ ที่มีกำลังสูงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางในหลาย ๆ ด้าน ในทางอุตสาหกรรมแสงเลเซอร์ถูกนำมาใช้ช่วยในการตัดเชื่อมโลหะ ใช้ในงานชุบเจาะต่าง ๆ ในด้านคมนาคมถูกนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการสื่อสารข้อมูลและสร้างภาพสามมิติในด้านการแพทย์เลเซอร์ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือผ่าตัดตาและสามารถทำให้แผลผ่าตัดนั้นเชื่อมติดกันได้อีกด้วย

(ปรับปรุงจาก วารสารคุณค่าปีที่ ๒ ฉบับที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๑๕)

๔. ข้อใดเป็นใจความสำคัญของบทความนี้

- ก. การตัดเชื่อมโลหะและการชุบเจาะต่าง ๆ ต้องอาศัยแสงเลเซอร์
- ข. เลเซอร์สามารถนำไปใช้สำหรับการสื่อสารและสร้างภาพสามมิติ
- ค. มีการนำเลเซอร์มาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ
- ง. เลเซอร์มีประโยชน์ในด้านการแพทย์

๕. ใจความสำคัญของบทอ่านนี้อยู่ตอนใดของเรื่อง

- ก. ตอนต้น
- ข. ตอนกลาง
- ค. ตอนท้าย
- ง. ก่อนไปทางตอนท้าย

๖.. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของเลเซอร์

- ก. ทางด้านการแพทย์
- ข. ทางด้านการเกษตร
- ค. ทางด้านการคมนาคม
- ง. ทางด้านการอุตสาหกรรม

ให้นักเรียนอ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อที่ ๗-๑๐

นมข้นหวานคือนมที่ระเหยเอาน้ำออกครึ่งหนึ่งแล้วเติมน้ำตาลลงไปประมาณร้อยละ ๔๐ นมข้นหวานมีรสหวานมาก นิยมนำไปผสมน้ำแล้วทำอาหารมากกว่าจะใช้ดื่มโดยตรงถ้าจะผสมให้ดื่มต้องใส่น้ำมาก ๆ เพราะมีรสชาติที่หวานจัด สารอาหารเจือจางจนต้องเขียนข้างกระป๋องนมว่าเป็นนมที่มีห้ามใช้เลี้ยงทารก คนส่วนใหญ่จึงใช้ขนมปังจุ่มนมข้นหวานหรือนำไปราดหน้าน้ำแข็งใสให้มีรสชาติดูอร่อยนั่นเอง

๗. จากบทอ่านข้อนี้ข้อใดกล่าวผิด

- ก. นมข้นหวานมีรสชาติดูหวานมาก
- ข. นมข้นหวานไม่เหมาะใช้บำรุงร่างกาย
- ค. นมข้นหวานอุดมไปด้วยสารอาหารมากมาย
- ง. นมข้นหวานไม่นิยมดื่มโดยตรงต้องละลายน้ำมาก ๆ

๘. จุดมุ่งหมายของบทอ่านเรื่องนี้คือข้อใด

- ก. ต้องการอธิบาย
- ข. ต้องการเชิญชวน
- ค. ต้องการตักเตือน
- ง. ต้องการเปรียบเทียบ

๘. สารสำคัญของบทอ่านนี้คือข้อใด
- ก. อธิบายลักษณะนมชนิดหนึ่ง
 - ข. อธิบายลักษณะของนมข้นหวาน
 - ค. อธิบายเรื่องนมสำหรับเด็กทารก
 - ง. อธิบายความหวานที่ได้จากผลิตภัณฑ์นม
๑๐. หากทารกได้รับการเลี้ยงดูด้วยนมข้นหวานเป็นประจำ นักเรียนคิดว่าเด็กทารกคนนี้จะเป็นอย่างไร
- ก. จะอ้วนง่ายกว่าเด็กทั่วไป
 - ข. จะหิวบ่อยกว่าเด็กปกติ
 - ค. จะติดนิสัยกินแต่อาหารรสหวานจัด
 - ง. จะเจ็บป่วยไม่แข็งแรงและเป็นโรคขาดสารอาหาร

เฉลยแบบทดสอบประจำชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ชุดฝึกที่ ๑ บทอ่านประเภทเนื้อความเชิงบรรยายรายละเอียด

ข้อ	ตัวอักษร
๑	ก
๒	ข
๓	ง
๔	ค
๕	ก
๖	ข
๗	ค
๘	ก
๙	ข
๑๐	ง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบฉบับนี้มีจำนวน ๓๐ ข้อ ใช้เวลา ๖๐ นาที
๒. เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
๓. ในการตอบให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย X (กากบาท) ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง
ในกระดาษคำตอบ
๔. ถ้าต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบ ให้ขีดเส้นทึบทับคำตอบเดิมแล้วขีดทับตัวอักษร
ที่เลือกใหม่
๕. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ในแบบทดสอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X (กากบาท)
ลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้

๑. ใจความสำคัญของเรื่องคืออะไร
 - ก. ข้อความทั้งหมดในแต่ละย่อหน้า
 - ข. ข้อความที่มีสาระหลายอย่างในแต่ละย่อหน้า
 - ค. ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความทั้งหมดในย่อหน้า
 - ง. ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความทั้งหมดของทุกย่อหน้า

๒. ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า มักปรากฏอยู่ในลักษณะใดมากที่สุด
 - ก. ถ้อยคำ
 - ข. ประโยค
 - ค. จำนวนโวหารต่าง ๆ
 - ง. ทั้งถ้อยคำ ประโยคและจำนวนโวหารต่าง ๆ

๓. ใจความสำคัญของเรื่อง เราจะพบได้ในส่วนใดของเรื่อง
 - ก. ตอนต้นของเรื่อง
 - ข. ตอนท้ายของเรื่อง
 - ค. ตอนกลางของเรื่อง
 - ง. ทั้งตอนต้น ตอนกลาง และตอนท้ายของเรื่อง

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๔-๗

การอบรมสั่งสอนลูกที่เคร่งครัดมากมากเกินไป ก็อาจเป็นผลร้ายได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นวิธีเลี้ยงลูกที่ดีก็คือเดินตามทางสายกลางอย่าให้ตึงหรือหย่อนเกินไปควรเปิดโอกาสให้เด็กหรือลูกได้ใช้ความคิดได้ทดลองได้มีประสบการณ์ต่างๆ ได้รู้วิธีช่วยตัวเอง ได้ฝึกแก้ปัญหาของตัวเองให้มาก ส่วนที่จะควบคุมกันควรเป็นเรื่องกรอบของกฎหมายและศีลธรรมเท่านั้น การเสริมให้เขาได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ที่เขาพอใจให้มาก ย่อมดีกว่าการตั้งแต่ข้อห้ามหรือการให้ทำตามคำสั่งแต่ฝ่ายเดียว

๔. จากข้อความที่อ่านกล่าวถึงวิธีการอบรมบุตรที่ดีคือข้อใด
- ก. สอนให้รู้จักตนเอง
 - ข. สอนให้มีประสบการณ์
 - ค. สอนให้อยู่ในกรอบศีลธรรม
 - ง. อย่างบังคับและตามใจเกินไป
๕. ใจความสำคัญของข้อความที่อ่านคือข้อใด
- ก. การอบรมสั่งสอนเด็ก ๆ ควรควบคุมเฉพาะกรอบแห่งกฎหมายและศีลธรรมเท่านั้น
 - ข. การอบรมสั่งสอนเด็ก ๆ ต้องมีความยืดหยุ่นและปลุกฝังในเรื่องของคุณธรรม
 - ค. การดูแลบุตรหลานควรเดินสายกลางเพราะเด็กสมัยนี้มีอิสระทางความคิด
 - ง. การปลุกฝังคุณธรรมให้เด็กเป็นเรื่องสำคัญมากกว่าเรื่องอื่น ๆ
๖. “การเสริมให้เขาทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ที่เขาพอใจ” จากข้อความนี้ น่าจะหมายถึงอะไร
- ก. การตกปลา
 - ข. การเล่นเกมตัวต่อ
 - ค. การเล่นเกมคอมพิวเตอร์
 - ง. การทำตนเป็นหนอนหนังสือ
๗. “เดินตามทางสายกลาง อย่าให้ตึงหรือหย่อนเกินไป” ข้อใดเหมาะสำหรับความคิดดังกล่าว
- ก. บังคับให้ทำการบ้าน
 - ข. ให้อิสระในการคบเพื่อน
 - ค. ปลอ่ยให้คิดว่าจะวาดภาพอะไร
 - ง. ให้ตัดสินใจเลือกชมรายการโทรทัศน์

อ่านเรื่องต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๘ - ๑๑

เครื่องดื่มน้ำเพื่อสุขภาพที่สมบูรณ์แบบที่สุด เมื่อมีการประชุมหลายบริษัทเขาเสิร์ฟน้ำจืดร้อนแทนเครื่องดื่มอย่างอื่น ผู้เข้าร่วมประชุมพอใจที่จะดื่มน้ำมาก เพราะน้ำจืดเป็นยดสมุนไพรบำรุงสุขภาพอนามัย นอกจากนี้น้ำจืดจะดื่มสดชื่นแล้ว ยังคุ้มครองของร่างกาย ขับลม แก้อท้องเพื่อเธอเบรียวได้อีกด้วย

๘. จากบทอ่านสิ่งที่ได้เป็นสาระความรู้ประเภทใด

- ก. ให้ข้อคิด
- ข. เชิญชวน
- ค. ให้ความรู้
- ง. ให้ความเพลิดเพลิน

๙. จากเรื่องที่ได้อ่าน ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น

- ก. เครื่องดื่มน้ำเพื่อสุขภาพที่สมบูรณ์แบบที่สุด
- ข. ในการประชุมมีการเสิร์ฟเครื่องดื่ม
- ค. น้ำจืดเป็นเครื่องดื่มชนิดร้อน
- ง. น้ำจืดมีผลต่อสุขภาพ

๑๐. “คุ้มครอง” หมายความว่าอย่างไร

- ก. ดูแลพิทักษ์พรณ หน้าตา เลือดลม
- ข. คุ้มครองธาตุที่อยู่ในร่างกายให้เป็นปกติ
- ค. ทำให้ธาตุทั้งสี่ในร่างกายเป็นปกติอย่างสม่ำเสมอ
- ง. คุ้มครอง ดูแล รักษาให้ระบบต่าง ๆ ในร่างกายทุกระบบมีพลัง

๑๑. ใจความสำคัญของข้อความที่ได้อ่าน คือข้อใด

- ก. เครื่องดื่มน้ำเพื่อสุขภาพ เพื่อความแข็งแรงของร่างกายคือน้ำจืด
- ข. จืดช่วยให้สุขภาพสมบูรณ์ ร่างกายสดชื่น ในการประชุมมักจะใช้กัน
- ค. น้ำจืดร้อน ๆ ช่วยทำให้สุขภาพสมบูรณ์ร่างกายสดชื่น มีผู้นิยมใช้กันแพร่หลาย
- ง. เครื่องดื่มที่สามารถคุ้มครองของร่างกาย ขับลม แก้อท้องเพื่อเธอเบรียว คือน้ำจืดเท่านั้น

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๒-๑๓

นอกจากงาน paper pab แล้ว ศิริวรรณก็รับงานพิเศษเดินแฟชั่นถ่ายภาพปก แสดง มิวสิควิดีโอ คาราโอเกะและแสดงละครเรื่องสั้น ๆ จากระยะเวลาที่ทำงานเหล่านั้น ศิริวรรณได้เก็บออมจนซื้อบ้านหนึ่งหลังราคาราว ๘ แสนบาท ซึ่งเป็นเงินชิ้นแรกที่เธอภูมิใจ

“ที่ซื้อบ้านเพราะอยากจะสร้างฐานะให้กับตนเอง และต้องการที่ทางสำหรับทำงาน ไม่อยากให้ใครพูดว่า พอเข้าวงการบันเทิงก็มีเงินซื้อบ้าน ใจจริงแล้วอยากทำงานศิลปะ มากกว่า ส่วนงานอื่นรับเป็นงานพิเศษ หากมีเวลาก็จะทำแต่ไม่ได้วิ่งออกไปหางาน อยากทำอะไรสักอย่างให้ดีที่สุด หากจะให้ไปเป็นนักแสดง คิดว่าตนเองไม่เหมาะค่ะ ยังต้องเรียนรู้ อีกเยอะ “

๑๒. สารสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. อาชีพของศิริวรรณ
- ข. การดำเนินชีวิตของศิริวรรณ
- ค. บ้านของศิริวรรณ
- ง. งานศิลปะของศิริวรรณ

๑๓. “หากจะให้ไปเป็นนักแสดง คิดว่าตนเองไม่เหมาะค่ะ ยังต้องเรียนรู้อีกเยอะ”

ข้อความนี้แสดงว่าผู้พูดเป็นคนอย่างไร

- ก. ถ่อมตน
- ข. เกียจคร้าน
- ค. รู้จักพอ
- ง. ไม่ชอบเป็นนักแสดง

อ่านนิทานต่อไปนี่ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๔-๑๖

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งมองเห็นพวงองุ่นผลงาม ๆ บนต้น
 “คุณ่ากินแฮะ “ มันว่า
 “ ฉันอยากกินมันเสียแล้ว แต่มันอยู่สูงเกินไปสำหรับฉัน ฉันต้องพยายามกระโดดขึ้นไปกินให้ได้ “ มันจึงกระโดดแล้วกระโดดอีกหลายครั้ง แต่ก็ไม่สามารถจะกระโดดถึง
 ถึงผลองุ่นได้คั้งนั้น มันจึงว่า
 “ ฉันเพิ่งเห็นเดี๋ยวนีเองว่า ผลองุ่นนั้นเขี้ยวขิงดิบอยู่ มันคงไม่หวานแน่ แล้วฉันก็ไม่ชอบองุ่นดิบ ๆ ด้วย มันคงเปรี้ยวจัด ฉันไม่อยากกินแล้ว “
 มันผละจากผลองุ่นมาโดยไม่ได้อะไร แต่มันรู้ว่าแท้จริงแล้ว ผลองุ่นนั้นสุก
 อร่อยมาก ที่มันออกปากว่า ผลองุ่นนั้นเปรี้ยวก็เพราะมันกระโดดกินไม่ถึงต่างหาก

๑๔. จากเรื่องที่อ่านกล่าวถึงใคร

- ก. ผลองุ่น
- ข. สุนัขจิ้งจอก
- ค. ความพยายาม
- ง. การกระทำไม่สำเร็จ

๑๕. จากเรื่องที่อ่านกล่าวถึงอะไร

- ก. สุนัขจิ้งจอกอยากกินผลองุ่น
- ข. สุนัขจิ้งจอกมองเห็นผลองุ่นงาม ๆ
- ค. สุนัขจิ้งจอกพยายามกินผลองุ่นแต่ไม่สำเร็จ จึงปลอบตัวเองว่าองุ่นเปรี้ยว
- ง. สุนัขจิ้งจอกกินผลองุ่นไม่ได้เพราะอยู่สูงเกินไป มันพยายามแล้วพยายามเล่าแต่ไม่สำเร็จ

๑๖. การกระทำของสุนัขจิ้งจอกข้างต้น ถ้าจะตั้งชื่อเรื่อง ควรเลือกเรื่องใด

- ก. สุนัขกับผลองุ่น
- ข. องุ่นเปรี้ยวไม่น่ากิน
- ค. สุนัขจิ้งจอกกับองุ่นดิบ
- ง. สุนัขจิ้งจอกกับผลองุ่น

๑๗. ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านคือข้อใด

- ก. สุนัขจึงจอกตัวหนึ่งมองเห็นพวงองุ่นแล้วกระโดดงับ
- ข. สุนัขจึงจอกคิดได้ว่า ผลองุ่นนั้นเขียวดีบิไม่น่ากิน มันจึงเดินหนีไป
- ค. สุนัขจึงจอกอยากกินองุ่นที่สุด มันกระโดดกินไม่ถึง จึงบอกว่าองุ่นดีบิ
- ง. สุนัขจึงจอกรู้ว่าตัวเองไม่ชอบผลองุ่นดีบิ ๆ นี้เลย เพราะมันเปรี้ยวจัด

อ่านเรื่องต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๘-๑๙

ณ กรุงพาราณสี มีแม่น้ำสายหนึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยปลา ชาวบ้านได้พากันเอาลอบไปดักไว้ที่ซอกห้วยเพื่อจับปลา พวกปลากำลังระเริงน้ำ จึงหลงเข้าไปในลอบเป็นจำนวนมาก “เราจะทำอย่างไรจึงจะออกได้” ปลาหัวหน้าปรึกษากัน “เราช่วยกันออกแรงพร้อม ๆ กันดีกว่า” ปลาตัวหนึ่งให้ความเห็น มีปลาหลายตัวเห็นด้วย จึงช่วยกันดันออกแรงจนสุดแรงเกิด แต่ลอบยังเป็นปกติคืออยู่ ทำให้ฝูงปลาอ่อนใจ ไม่สามารถจะออกจากลอบได้

ขณะนั้นมีงูกินปลาตัวหนึ่งเลื้อยมา เห็นปลาอยู่ในลอบเป็นจำนวนมาก จึงคิดว่า “เราพบอาหารอันโอชะรสแล้ว เราไม่ต้องไปหากินที่ไหน เราเข้าไปกินปลาในลอบนี้ดีกว่า”

แล้วก็เลื้อยเข้าไปในลอบ ฝูงปลาเห็นงูกินปลาเข้ามาต่างก็ตกใจช่วยกันรุมกัดจนงูเลือดไหล งูไม่มีทางสู้ปลาได้ จึงดิ้นจนกระทั่งลอบขาดออกมาได้ ทำให้ปลาเหล่านั้นรอดตายออกมาจากลอบได้เช่นกัน

๑๘. งูและปลาเรื่องนี้ ตรงกับสุภาษิตข้อใด

- ก. ลิบเบี่ยใกล้มือ
- ข. ขว้างงูไม่พ้นคอ
- ค. หนีเสือปะจระเข้
- ง. น้ำน้อยข่อมแพ้ไฟ

๑๙. การกระทำของปลา ตรงกับสุภาษิตใด

- ก. ค้านได้อายอด
- ข. แกว่งเท้าหาเสี้ยน
- ค. น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า
- ง. สู้แบบสุนัขจวนตรอก

อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๒๐-๒๑

ขณะนี้สังคมไทยน่าสังเวชมาก ส่งเสริมให้เด็กเครพเงิน เครพตำแหน่ง เราต้องเปลี่ยนแปลงค่านิยมของเด็กของคนรุ่นใหม่ให้ได้ สอนให้เครพคนดี ผมอยากจะเริ่มกระบวนการกระบวนการอันนี้ หากไม่ดำเนินการตั้งแต่บัดนี้ อีก ๑๐ ปีข้างหน้าเยาวชนจะเลวร้ายมากกว่านี้

มติชนรายวัน. ๑๑ กรกฎาคม. ๒๕๓๔.

๒๐. ผู้เขียนมีเจตนาจะบอกอะไรแก่ผู้อ่าน

- ก. ประณามสังคมไทยที่น่าสังเวช
- ข. เสนอแนวคิดในการพัฒนาสังคมไทย
- ค. ให้คนไทยทุกคนรู้จักสภาพของตนเอง
- ง. ให้คนไทยทุกคนช่วยกันปรับปรุงสังคม

๒๑. จากข้อความนี้ แสดงว่าสังคมไทยมีสภาพเช่นใดในปัจจุบัน

- ก. น่าสังเวช
- ข. เครพเงิน
- ค. เสื่อมโทรม
- ง. ค่านิยมที่ผิด

อ่านคำประพันธ์นี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๒๒

ชนต่างชาติต่างชนปรนสินค้า	ชนเงินตราตราเงินชนคนไทยหลาย
อีกผู้กม้ค้มคผู้กต้องปลีกกาย	คือขวนขวยขวยขวนคือชื่อของไทย

๒๒. คำประพันธ์นี้กล่าวถึงเรื่องอะไร

- ก. เงิน
- ข. สินค้า
- ค. ชนต่างชาติ
- ง. วิธีดำเนินการค้า

อ่านข่าวต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๒๓

นายปานปรีย์ พหิทธานุกร ผู้แทนการค้าไทย (ทีทีอาร์) เปิดเผยว่า เตรียมเจรจากับผู้บริหารสหกรณ์ผู้ผลิต และสหกรณ์บริโภคนครของประเทศญี่ปุ่น ให้จัดตั้งสำนักงานย่อยและซื้อสินค้าในประเทศไทย โดยเฉพาะสินค้าโอท็อปและเกษตร เนื่องจากปัจจุบันสหกรณ์ญี่ปุ่นมีเงินการซื้อสินค้าทั่วโลกปริมาณที่สูงถึงปีละประมาณ 1 ล้านล้านบาท และเบื้องต้นคาดว่าจะดำเนินการได้ไม่ลำบาก เพราะในอนาคตไทยจะเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าต่าง ๆ รวมถึงจะร่วมมือกับกลุ่มประเทศอินโดนีเซียมาจัดตั้งศูนย์สินค้าในภูมิภาคที่ประเทศไทย จึงทำให้มีสินค้าที่หลากหลายมากขึ้น

“สหกรณ์ดังกล่าวมีสมาชิก ๒๒ ล้านคน ได้ตั้งสำนักงานสาขาที่เชียงใหม่และสิงคโปร์ เป็นต้น ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องการให้มาตั้งที่ประเทศไทยบ้าง เพราะหากดึงเม็ดเงินบางส่วน ของยอดบริโภคปีละ 1 ล้านล้านบาท ก็จะเป็นผลดีต่อเกษตรกรและเศรษฐกิจ แต่การจำหน่ายสินค้ากับญี่ปุ่นนั้น จะต้องผลิตให้มีคุณภาพเพราะเค้าดูแลสมาชิกดีมาก นอกจากนี้ จะหารือกับผู้บริหารของรัฐบาลญี่ปุ่น เกี่ยวกับข้อตกลงภายใต้การทำเงื่อนไขเอฟทีเอของทั้งสองประเทศ เช่น ภาษี ความร่วมมือด้านต่าง ๆ และการลงทุนร่วมกัน ซึ่งไทยอยากให้ญี่ปุ่นมาลงทุนธุรกิจด้านการเกษตร ทั้งในส่วนของเม็ดเงินและเทคโนโลยี รวมถึงต้องการสร้างความสัมพันธ์ให้กลุ่มอาชีพเกษตรกรมีโอกาสพบกัน เพราะจะทำให้เกษตรกรไทยสามารถพัฒนาความรู้ในการผลิตที่มีคุณภาพด้วย “

(ไทยรัฐ, ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ หน้า ๘)

๒๓. ใจความสำคัญของข่าวนี้คือข้อใด

- ก. ผู้แทนการค้าไทย ต้องการให้ประเทศญี่ปุ่นมาตั้งสำนักงานสาขาที่ประเทศไทย
- ข. ผู้แทนการค้าไทย ต้องการให้ประเทศญี่ปุ่นซื้อสินค้าโอท็อปและเกษตรของประเทศไทย
- ค. ผู้แทนการค้าไทย ต้องการให้ประเทศญี่ปุ่นมาลงทุนธุรกิจด้านการเกษตรกับประเทศไทย
- ง. ผู้แทนการค้าไทย เตรียมเจรจากับผู้บริหารสหกรณ์ผู้ผลิตและสหกรณ์บริโภคนครของประเทศญี่ปุ่น ให้จัดตั้งสำนักงานย่อยและซื้อสินค้าของประเทศไทย โดยเฉพาะสินค้าโอท็อปและเกษตร

ให้นักเรียนอ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๒๔

กลิ่นปากมักมีสาเหตุมาจาก การแปรงฟันไม่สะอาดพอ หรือมีฟันผุที่ยังไม่ได้อุด หรือเป็นโรคเหงือกอักเสบ การกำจัดกลิ่นปาก จะต้องรักษาฟันผู้รักษาโรคเหงือกให้หายเป็นปกติก่อน หลังจากนั้นต้องแปรงฟันอย่างถูกวิธีเพื่อกำจัดเศษอาหารที่ตกค้างในช่องปาก

(ปรับปรุงจาก fitness ฉบับที่ ๔๑-๔๓ ปีที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๖)

๒๔. ใจความสำคัญของบทความนี้อยู่ตอนใดของเรื่อง

- ก. ตอนต้น
- ข. ตอนกลาง
- ค. ตอนท้าย
- ง. ก่อนไปทางตอนท้าย

ให้นักเรียนอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อที่ ๒๕-๒๖

เสียงโทรศัพท์มือถือดังขึ้นเบา ๆ แต่ก็ทำทุกคนนิ่งชะงัก น้ำฉ่ำพูดค่อย ๆ ว่า จะไปกันเดี๋ยวนี้เลย เป็นครั้งแรกที่กะทิเห็นตาจุงมือยาย ยายบีบหูตะกร้าจนข้อนิ้วเป็นสีขาว ปลายนิ้วของน้ำฉ่ำเย็นจัดเมื่อสัมผัสอุ้งมืออุ่น ๆ ของกะทิ กะทิก้มลงเก็บกิ่งเล็ก ๆ ของหางนกยูงจากพื้นใกล้ตัว ดอกสีแดงยังพอมีกลิบสวยงามให้เห็น กะทิจะเอาไปฝากแม่

รถจอดหน้าบ้านหลังเล็กสีขาวสะอาดตา ตัดกับกรอบหน้าต่างสีฟ้าสด ไม่มีใครต้องบอก ไม่มีใครต้องสั่งกะทิเปิดประตูและปล่อยให้ความใจนำทาง

แม่พรมจูบกะทิซ้ำแล้วซ้ำอีก ผมนุ่มยาวของแม่หอมชื่นใจ เสียงของแม่ที่กะทิจำได้ดังอยู่ที่ริมหู

“กะทิลูกรัก กอดแม่แน่นๆซีจ๊ะ ลูกรัก”

ไม่ต่างกันตรงไหนที่แม่กอดกะทิหรือกะทีกอดแม่น้ำตาจากความดีใจไหลรินรวมกัน กะทิกางแขนกอดแม่อย่างที่ฝันไว้ กอดแม่แทนคำว่ารักจากใจ แทนความเข้าใจที่ต้องแยกห่างกัน แทนความคิดถึง นานเท่าไรไม่รู้กว่ากะทิจะปล่อยจากแม่

ดอกหางนกยูงปักอยู่ในแจกันแก้ววางอยู่ข้างเตียงแล้ว

(งามพรรณ เวชชาชีวะ ความสุขของกะทิ วรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน แพรวสำนักพิมพ์, ๒๕๕๘ หน้า ๔๖-๔๗)

๒๕. กะทิเป็นแบบอย่างที่ดีที่ควรนำไปปฏิบัติตามตรงกับข้อใด

- ก. มั่นใจ
- ข. ความทรนง
- ค. ความเข้มแข็ง
- ง. ความรอบคอบ

๒๖. “ดอกหางนกยูงปักอยู่ในแจกันแก้ววางอยู่ข้างเตียงแล้ว” ข้อความนี้ให้ความหมายอย่างไร

- ก. ความผิดหวัง
- ข. ความสมหวัง
- ค. ความเศร้าสะเทือนใจ
- ง. ฟังพอใจและมั่นใจ

ให้นักเรียนอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อที่ ๒๗-๒๘

การนำน้ำมันพืชมาใช้ปรุงอาหาร จะทำให้ร่างกายได้รับสารอาหารอย่างครบถ้วน แต่ถ้านำน้ำมันพืชใช้ซ้ำ ๆ กันหลาย ๆ ครั้ง จะส่งผลให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย ทั้งนี้เนื่องจาก น้ำมันพืชที่ได้รับความร้อน บ่อย ๆ จะเกิดการเปลี่ยนแปลง แล้วทำให้เกิดสารพิษเมื่อนำไปรับประทานเข้าไปจะเป็นอันตรายกับกระเพาะอาหาร ลำไส้เล็ก และตับ ทางที่ดีควรหลีกเลี่ยง น้ำมันพืชที่ใช้ปรุงอาหารมาแล้วหลาย ๆ ครั้ง จะดีกว่า

๒๗. จากบทอ่านนี้ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. ควรรับประทานอาหารที่ปรุงจากน้ำมันสัตว์
- ข. ให้ป้องกันโทษจากน้ำมันพืชชนิดต่าง ๆ
- ค. ควรระวังอันตรายจากน้ำมันพืชที่ใช้ซ้ำ
- ง. ให้หลีกเลี่ยงการบริโภคน้ำมันพืช

๒๘. จุดมุ่งหมายของบทอ่านเรื่องนี้คือข้อใด

- ก. บังคับ
- ข. โฆษณา
- ค. กล่าวเตือน
- ง. แจ้งให้ทราบ

ให้นักเรียนอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อที่ ๒๙-๓๐

ควันจากใบยาที่มีสารนิโคตินจะทำให้โทษแก่ร่างกาย ทำให้หลอดเลือดตีบ เป็นโรคหัวใจ เป็นแผลในกระเพาะอาหาร เกิดโรคมะเร็งในปอด ผู้ที่ติดจะมีอาการไอ มีนงง เบื่ออาหาร อ่อนเพลีย ความจำเสื่อม และควันจากการจูดใบยาที่มีสารนิโคตินจะทำให้ ความรบกวนให้แก่ผู้ที่อยู่ใกล้เคียงด้วย

๒๙. สารนิโคตินในบุหรี่เป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคอะไร

- ก. โรคเอดส์
- ข. โรคหวัด
- ค. โรคไต
- ง. โรคมะเร็ง

๓๐. สารนิโคตินทำลายอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายยกเว้นข้อใด

- ก. ลำไส้
- ข. หัวใจ
- ค. ปอด
- ง. กระเพาะอาหาร

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ข้อ	ตัวอักษร	ข้อ	ตัวอักษร
๑	ง	๑๖	ง
๒	บ	๑๗	ง
๓	ง	๑๘	ง
๔	ง	๑๙	ง
๕	บ	๒๐	บ
๖	บ	๒๑	ง
๗	ก	๒๒	บ
๘	บ	๒๓	ง
๙	ก	๒๔	ก
๑๐	ก	๒๕	ก
๑๑	ก	๒๖	บ
๑๒	บ	๒๗	ก
๑๓	ก	๒๘	ก
๑๔	บ	๒๙	ง
๑๕	ก	๓๐	ก

**แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑**

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบฉบับนี้มีจำนวน ๓๐ ข้อ ใช้เวลา ๖๐ นาที
๒. เลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว
๓. ในการตอบให้นักเรียนขีดเครื่องหมาย X (กากบาท) ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง ในกระดาษคำตอบ
๔. ถ้าต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบ ให้ขีดเส้นทึบทับคำตอบเดิมแล้วขีดทับตัวอักษรที่เลือกใหม่
๕. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ในแบบทดสอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วทำเครื่องหมาย X (กากบาท) ลงในกระดาษคำตอบที่แจกให้

๑. ใจความสำคัญของเรื่องมีความหมายตรงกับข้อใด
 - ก. ข้อความทั้งหมดในแต่ละย่อหน้า
 - ข. ข้อความที่มีสาระหลายอย่างในแต่ละย่อหน้า
 - ค. ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความทั้งหมดในย่อหน้า
 - ง. ข้อความที่มีสาระคลุมข้อความทั้งหมดของทุกย่อหน้า
๒. ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า มักปรากฏอยู่ในลักษณะใดมากที่สุด
 - ก. ถ้อยคำ
 - ข. ประโยค
 - ค. สำนวนโวหารต่าง ๆ
 - ง. ทั้งถ้อยคำ ประโยคและสำนวนโวหารต่าง ๆ

๓. ใจความสำคัญของเรื่อง เราจะพบได้ในส่วนใดของเรื่อง

- ก. ตอนต้นของเรื่อง
- ข. ตอนท้ายของเรื่อง
- ค. ตอนกลางของเรื่อง
- ง. ทั้งตอนต้น ตอนกลาง และตอนท้ายของเรื่อง

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๔-๕

การอบรมสั่งสอนลูกที่เคร่งครัดมากมายเกินไป ก็อาจเป็นผลร้ายได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นวิธีเลี้ยงลูกที่ดีก็คือเดินตามทางสายกลางอย่าให้ตึงหรือหย่อนเกินไปควรเปิดโอกาสให้เด็กหรือลูกได้ใช้ความคิดได้ทดลองได้มีประสบการณ์ต่าง ๆ ได้รู้วิธีช่วยตัวเอง ได้ฝึกแก้ปัญหาของตัวเองให้มาก ส่วนที่จะควบคุมกันควรเป็นเรื่องกรอบของกฎหมาย และศีลธรรมเท่านั้น การเสริมให้เขาได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ที่เขาพอใจให้มาก ย่อมดีกว่าการตั้งแต่ข้อห้าม หรือการให้ทำตามคำสั่งแต่ฝ่ายเดียว

๔. จากข้อความที่อ่านกล่าวถึงวิธีการอบรมบุตรที่ดีคือข้อใด

- ก. สอนให้รู้จักตนเอง
- ข. สอนให้มีประสบการณ์
- ค. สอนให้อยู่ในกรอบศีลธรรม
- ง. อย่าบังคับและตามใจเกินไป

๕. ใจความสำคัญของข้อความที่อ่านคือข้อใด

- ก. การอบรมสั่งสอนเด็ก ๆ ควรควบคุมเฉพาะกรอบแห่งกฎหมายและศีลธรรมเท่านั้น
- ข. การอบรมสั่งสอนเด็ก ๆ ต้องมีความยืดหยุ่นและปลุกฝังในเรื่องของคุณธรรม
- ค. การดูแลบุตรหลานควรเดินสายกลางเพราะเด็กสมัยนี้มีอิสระทางความคิด
- ง. การปลุกฝังคุณธรรมให้เด็กเป็นเรื่องสำคัญมากกว่าเรื่องอื่น ๆ

อ่านเรื่องต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๖ - ๕

เครื่องดื่มน้ำเพื่อสุขภาพที่สมบูรณ์แบบที่สุด เมื่อมีการประชุมหลายบริษัทเขาเสิร์ฟน้ำจืดร้อนแทนเครื่องดื่มอย่างอื่น ผู้เข้าร่วมประชุมพอใจที่จะดื่มน้ำจืดมาก เพราะน้ำจืดเป็นยอดสมุนไพรบำรุงสุขภาพอนามัย นอกจากน้ำจืดจะดื่มสดชื่นแล้ว ยังคุ้มครองของร่างกาย ขับลม แก้อท้องเพื่อเธอเปรี้ยวได้อีกด้วย

๖. จากบทอ่านสิ่งที่ได้เป็นสาระความรู้ประเภทใด
- ก. ให้ข้อคิด
 - ข. เชิญชวน
 - ค. ให้ความรู้
 - ง. ให้ความเพลิดเพลิน
๗. จากเรื่องที่ได้อ่าน ข้อใดเป็นข้อคิดเห็น
- ก. เครื่องดื่มน้ำเพื่อสุขภาพที่สมบูรณ์แบบที่สุด
 - ข. ในการประชุมมีการเสิร์ฟเครื่องดื่ม
 - ค. น้ำจืดเป็นเครื่องดื่มชนิดร้อน
 - ง. น้ำจืดมีผลต่อสุขภาพ
๘. “คุณธาตุ” หมายความว่าอย่างไร
- ก. คุณแลผิวพรรณ หน้าตา เลือดลม
 - ข. คุณแรงธาตุที่อยู่ในร่างกายให้เป็นปกติ
 - ค. ทำให้ธาตุทั้งสี่ในร่างกายเป็นปกติอย่างสม่ำเสมอ
 - ง. คุณ คุณแล รักษาให้ระบบต่าง ๆ ในร่างกายทุกระบบมีพลัง
๕. ใจความสำคัญของข้อความที่ได้อ่าน คือข้อใด
- ก. เครื่องดื่มน้ำเพื่อสุขภาพ เพื่อความแข็งแรงของร่างกายคือน้ำจืด
 - ข. จืดช่วยให้สุขภาพสมบูรณ์ ร่างกายสดชื่น ในการประชุมมักจะใช้กัน
 - ค. น้ำจืดร้อน ๆ ช่วยทำให้สุขภาพสมบูรณ์ร่างกายสดชื่น มีผู้นิยมใช้กันแพร่หลาย
 - ง. เครื่องดื่มที่สามารถคุ้มครองของร่างกาย ขับลม แก้อท้องเพื่อเธอเปรี้ยว คือน้ำจืดเท่านั้น

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๐-๑๑

นอกจากงาน Paper pab แล้ว ศิริวรรณก็รับงานพิเศษเดินแฟชั่นถ่ายภาพปก
 แสดงมิวสิกวิดีโอ คาราโอเกะและแสดงละครเรื่องสั้น ๆ จากระยะเวลาที่ทำงานเหล่านั้น
 ศิริวรรณ ได้เก็บออมจนซื้อบ้านหนึ่งหลังราคาคราว ๘ แสนบาท ซึ่งเป็นเงินชิ้นแรกที่เธอภูมิใจ
 “ที่ซื้อบ้านเพราะอยากจะสร้างฐานะให้กับตนเอง และต้องการที่ทางสำหรับทำงาน
 ไม่อยากให้ใครพูดว่า พอเข้าวงการบันเทิงก็มีเงินซื้อบ้าน ใจจริงแล้วอยากทำงานศิลปะ
 มากกว่า ส่วนงานอื่นรับเป็นงานพิเศษ หากมีเวลาก็จะทำแต่ไม่ได้วิ่งออกไปหางาน อยากทำ
 อะไรสักอย่างให้ดีที่สุด หากจะให้ไปเป็นนักแสดง คิดว่าตนเองไม่เหมาะค่ะ ยังต้องเรียนรู้
 อีกเยอะ “

๑๐. สาระสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. อาชีพของศิริวรรณ
- ข. การดำเนินชีวิตของศิริวรรณ
- ค. บ้านของศิริวรรณ
- ง. งานศิลปะของศิริวรรณ

๑๑. “หากจะให้ไปเป็นนักแสดง คิดว่าตนเองไม่เหมาะค่ะ ยังต้องเรียนรู้อีกเยอะ”

ข้อความนี้แสดงว่าผู้พูดเป็นคนอย่างไร

- ก. ถ่อมตน
- ข. เกียจคร้าน
- ค. รู้จักพอ
- ง. ไม่ชอบเป็นนักแสดง

อ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๒-๑๓

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งมองเห็นพวงองุ่นผลงาม ๆ บนต้น

“ คุณ่ากินแฮะ “ มันว่า

“ ฉันอยากกินมันเสียแล้ว แต่มันอยู่สูงเกินไปสำหรับฉัน ฉันต้องพยายามกระโดดขึ้นไปกินให้ได้ “ มันจึงกระโดดแล้วกระโดดอีกหลายครั้ง แต่ก็ไม่สามารถจะกระโดดจับถึงพวงองุ่นได้ดังนั้น มันจึงว่า

“ ฉันเพิ่งเห็นเดี๋ยวนี้เองว่า พวงองุ่นนั้นเขียวยังดิบอยู่ มันคงไม่หวานแน่ แล้วฉันก็ไม่ชอบองุ่นดิบ ๆ ด้าย มันคงเปรี้ยวจืด ฉันไม่อยากกินแล้ว “

มันผละจากพวงองุ่นมาได้อะไร แต่มันรู้ดีว่าแท้จริงแล้ว พวงองุ่นนั้นสุกอ ร่อยมาก ที่มันออกปากว่า พวงองุ่นนั้นเปรี้ยวก็เพราะมันกระโดดกินไม่ถึงต่างหาก

๑๒. จากเรื่องที่อ่านกล่าวถึงอะไร

- ก. สุนัขจิ้งจอกอยากกินพวงองุ่น
- ข. สุนัขจิ้งจอกมองเห็นพวงองุ่นงาม ๆ
- ค. สุนัขจิ้งจอกพยายามกินพวงองุ่นแต่ไม่สำเร็จ จึงปลอบตัวเองว่าองุ่นเปรี้ยว
- ง. สุนัขจิ้งจอกกินพวงองุ่นไม่ได้เพราะอยู่สูงเกินไป มันพยายามแล้วพยายามเล่าแต่ไม่สำเร็จ

๑๓. ใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านคือข้อใด

- ก. สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งมองเห็นพวงองุ่นแล้วกระโดดจับ
- ข. สุนัขจิ้งจอกคิดได้ว่า พวงองุ่นนั้นเขียวดิบไม่น่ากิน มันจึงเดินหนีไป
- ค. สุนัขจิ้งจอกอยากกินองุ่นที่สุก มันกระโดดกินไม่ถึง จึงบอกว่าองุ่นดิบ
- ง. สุนัขจิ้งจอกรู้ว่าตัวเองไม่ชอบพวงองุ่นดิบ ๆ นี้เลย เพราะมันเปรี้ยวจืด

อ่านเรื่องต่อไปนี่ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๔

ณ กรุงพาราณสี มีแม่น้ำสายหนึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยปลา ชาวบ้านได้พากันเอาลอบไปดักไว้ที่ซอกห้วยเพื่อจับปลา พวกปลากำลังระเริงน้ำ จึงหลงเข้าไปในลอบเป็นจำนวนมาก

“เราจะทำอะไรจึงจะออกได้” ปลาหัวหน้าปรึกษากัน “เราช่วยกันออกแรงพร้อม ๆ กันดีกว่า”

ปลาตัวหนึ่งให้ความเห็น มีปลาหลายตัวเห็นด้วย จึงช่วยกันดันออกแรงจนสุดแรงเกิด แต่ลอบยังเป็นปกติอยู่ ทำให้ฝูงปลาอ่อนใจ ไม่สามารถจะออกจากลอบได้

ขณะนั้นมีงูกินปลาตัวหนึ่งเลื้อยมา เห็นปลาอยู่ในลอบเป็นจำนวนมาก จึงคิดว่า

“เราพบอาหารอันโอชะรสแล้ว เราไม่ต้องไปหากินที่ไหน เราเข้าไปกินปลาในลอบนี้ดีกว่า”

แล้วก็เลื้อยเข้าไปในลอบ ฝูงปลาเห็นงูกินปลาเข้ามาต่างก็ตกใจช่วยกันรุมกัดจนงูเลือดไหล งูไม่มีทางสู้ปลาได้ จึงดันจนกระทั่งลอบขาดออกมาได้ ทำให้ปลาเหล่านั้นรอดตายออกมาจากลอบได้เช่นกัน

๑๔. งูและปลาเรื่องนี้ ตรงกับสุภาษิตข้อใด

- ก. สิบเบี้ยใกล้มือ
- ข. ขว้างงูไม่พ้นคอ
- ค. หนีเสือปะจระเข้
- ง. น้ำน้อยข่มแพ้ไฟ

อ่านข้อความนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๕

ขณะนี้สังคมไทยน่าสังเวชมาก ส่งเสริมให้เด็กเคารพเงิน เคารพตำแหน่ง เราต้องเปลี่ยนแปลงค่านิยมของเด็กของคนรุ่นใหม่ให้ได้ สอนให้เคารพคนดี ผมอยากจะเริ่มกระบวนการอันนี้ หากไม่ดำเนินการตั้งแต่นี้ อีก ๑๐ ปีข้างหน้าเยาวชนจะเลวร้ายมากกว่านี้

๑๕. ผู้เขียนมีเจตนาจะบอกอะไรแก่ผู้อ่าน
- ประณามสังคมไทยว่าน่าสังเวช
 - เสนอแนวคิดในการพัฒนาสังคมไทย
 - ให้คนไทยทุกคนรู้จักสภาพของตนเอง
 - ให้คนไทยทุกคนช่วยกันปรับปรุงสังคม

อ่านคำประพันธ์นี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๖-๑๗

ชนต่างชาติชาติต่างชนปรนสินค้า
 ขนเงินตราตราเงินขนคนไทยหลาย
 อีกผูกมัดมัดผูกอีกต้องปลีกกาย
 คือ ขวนขวยขวยขวนคือชื่อของไทย

๑๖. คำประพันธ์นี้กล่าวถึงเรื่องอะไร

- เงิน
- สินค้า
- ชนต่างชาติ
- วิธีดำเนินการค้า

๑๗. ผู้กล่าวข้อความนี้มีจุดมุ่งหมายใด

- ตำหนิ
- ชี้แจง
- ชักชวน
- ตักเตือน

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๘

“โอ้สังเวทาสนาภิจาเอ๋ย
 จะมีคู่มือได้อยู่ประคองเซย ต้องละเลยดวงใจไว้ไกลตา
 ถึงทุกข์ใดในโลกที่โศกเศร้า ไม่เหมือนเราภุมรินถวิลหา
 จะพลัดพรากจากกันมิทันลา ใช้แต่ตาต่างถ้อยสุนทรวอน”

๑๘. อะไรเป็นสาเหตุให้เกิดความเศร้าโศก

- ก. ไร้คู่
- ข. การจากกัน
- ค. การไม่ได้พูดคุยกัน
- ง. ความไม่สมหวังในชีวิต

ประกาศ

ผู้ที่จะไปทำใบขออนุญาตขับรถยนต์หรือจักรยานยนต์ก็ตาม โปรดติดต่อเจ้าหน้าที่โดยตรง
อย่าได้ติดต่อกับบุคคลภายนอก ขั้นตอนในการดำเนินงานไม่ยุ่งยากอะไร เตรียมเอกสาร
ให้ครบถ้วน ให้ยื่นเรื่องราวพร้อมคำร้อง ซึ่งขอได้จากประชาสัมพันธ์แผนกขับขี โดยไม่ต้อง
เสียค่าคำร้องแต่อย่างใด

อ่านประกาศข้างต้น แล้วตอบคำถามข้อ ๑๙-๒๐

๑๙. ประกาศฉบับนี้เป็นเรื่องอะไร

- ก. การแสดงอัญมณี
- ข. การแสดงเครื่องหนัง
- ค. การแสดงเฟอร์นิเจอร์
- ง. การแสดงเครื่องจักรกล

๒๐. ข้อใดไม่ปรากฏในประกาศฉบับนี้

- ก. เทคโนโลยีล้ำสมัย
- ข. บรรยากาศเป็นส่วนตัว
- ค. ผู้แสดงสินค้าจาก 48 ประเทศ
- ง. เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ไม่อนุญาตให้เข้าชมงาน

อ่านข่าวต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๒๑

นายปานปรีย์ พหิทธานุกร ผู้แทนการค้าไทย (ทีทีอาร์) เปิดเผยว่า เตรียมเจรจากับผู้บริหารสหกรณ์ผู้ผลิต และสหกรณ์บริโภครองประเทศญี่ปุ่น ให้จัดตั้งสำนักงานย่อยและซื้อสินค้าในประเทศไทย โดยเฉพาะสินค้าโอท็อปและเกษตร เนื่องจากปัจจุบันสหกรณ์ญี่ปุ่นมีเงินการซื้อสินค้าทั่วโลกปริมาณที่สูงถึงปีละประมาณ ๑ ล้านล้านบาท และเบื้องต้นคาดว่าจะดำเนินการได้ไม่ลำบาก เพราะในอนาคตไทยจะเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้าต่าง ๆ รวมถึงจะร่วมมือกับกลุ่มประเทศอินโดนีเซียมาจัดตั้งศูนย์สินค้าในภูมิภาคที่ประเทศไทย จึงทำให้มีสินค้าที่หลากหลายมากขึ้น

“สหกรณ์ดังกล่าวมีสมาชิก ๒๒ ล้านคน ได้ตั้งสำนักงานสาขาที่เชียงใหม่และสิงคโปร์ เป็นต้น ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องการให้มาตั้งที่ประเทศไทยบ้าง เพราะหากดึงเม็ดเงินบางส่วนของยอดบริโภคปีละ ๑ ล้านล้านบาท ก็จะเป็นผลดีต่อเกษตรกรและเศรษฐกิจ แต่การจำหน่ายสินค้ากับญี่ปุ่นนั้น จะต้องผลิตให้มีคุณภาพเพราะลูกค้าสมาชิกดีมาก นอกจากนี้ จะหารือกับผู้บริหารของรัฐบาลญี่ปุ่น เกี่ยวกับข้อตกลงภายใต้การทำเงื่อนไขเอฟทีเอของทั้งสองประเทศ เช่น ภาษีความร่วมมือด้านต่าง ๆ และการลงทุนร่วมกัน ซึ่งไทยอยากให้ญี่ปุ่นมาลงทุนธุรกิจด้านการเกษตร ทั้งในส่วนของเม็ดเงินและเทคโนโลยี รวมถึงต้องการสร้างความสัมพันธ์ให้กลุ่มอาชีพเกษตรกรมีโอกาสพบกัน เพราะจะทำให้เกษตรกรไทยสามารถพัฒนาความรู้ในการผลิตที่มีคุณภาพด้วย”

(ไทยรัฐ. ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ หน้า ๙)

๒๑. ใจความสำคัญของข่าวนี้คือข้อใด

- ก. ผู้แทนการค้าไทย ต้องการให้ประเทศญี่ปุ่นมาตั้งสำนักงานสาขาที่ประเทศไทย
- ข. ผู้แทนการค้าไทย ต้องการให้ประเทศญี่ปุ่นซื้อสินค้าโอท็อปและเกษตรของประเทศไทย
- ค. ผู้แทนการค้าไทย ต้องการให้ประเทศญี่ปุ่นมาลงทุนธุรกิจด้านการเกษตรกับประเทศไทย
- ง. ผู้แทนการค้าไทย เตรียมเจรจากับผู้บริหารสหกรณ์ผู้ผลิตและสหกรณ์บริโภคของประเทศญี่ปุ่น ให้จัดตั้งสำนักงานย่อยและซื้อสินค้าของประเทศไทย โดยเฉพาะสินค้าโอท็อปและเกษตร

ให้นักเรียนอ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๒๒-๓๒

กลิ่นปากมักมีสาเหตุมาจาก การแปรงฟันไม่สะอาดพอ หรือมีฟันที่ยังไม่ได้อุด หรือเป็นโรคเหงือกอักเสบ การกำจัดกลิ่นปาก จะต้องรักษาฟันผู้รักษาโรคเหงือกให้หาย เป็นปกติก่อน หลังจากนั้นต้องแปรงฟันอย่างถูกวิธีเพื่อกำจัดเศษอาหารที่ตกค้างในช่องปาก

(ปรับปรุงจาก fitness ฉบับที่ ๔๑-๔๓ ปีที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๖)

๒๒. ข้อใดเป็นใจความสำคัญของบทความนี้

- ก. วิธีกำจัดกลิ่นปาก
- ข. ปัญหาของกลิ่นปาก
- ค. การรักษาฟันผู้ช่วยให้ไม่มีกลิ่นปาก
- ง. การแปรงฟันถูกวิธีทำให้ไม่มีกลิ่นปาก

๒๓. ใจความสำคัญของบทความนี้อยู่ตอนใดของเรื่อง

- ก. ตอนต้น
- ข. ตอนท้าย
- ค. ตอนกลาง
- ง. ก่อนไปทางตอนท้าย

ให้นักเรียนอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อที่ ๒๔

เสียงโทรศัพท์มือถือดังขึ้นเบา ๆ แต่ก็ทำทุกคนนิ่งชะงัก น้ำฉ่ำพูดค่อย ๆ ว่า จะไปกันเดี๋ยวนี้เลย เป็นครั้งแรกที่กะทิเห็นตาจุงมือยาย ยายบีบหูตะกร้าจนข้อนิ้วเป็นสีขาว ปลายนิ้วของน้ำฉ่ำเย็นจัดเมื่อสัมผัสอู้งมืออุ่น ๆ ของกะทิ กะทิก้มลงเก็บกิ่งเล็ก ๆ ของหางนกยูงจากพื้นใกล้ตัว ดอกสีแดงยังพอมีกลีบสวยงามให้เห็น กะทิจะเอาไปฝากแม่

รถจอดหน้าบ้านหลังเล็กสีขาวสะอาดตา ตัดกับกรอบหน้าต่างสีฟ้าสด ไม่มีใครต้องบอก ไม่มีใครต้องสั่งกะทิเปิดประตูและปล่อยให้ความใจนำทาง

แม่พรมจูบกะทิซ้ำแล้วซ้ำอีก ผมนุ่มยาวของแม่หอมชื่นใจ เสียงของแม่ที่กะทิทำได้ดังอยู่ที่ริมหู

“กะทิลูกรัก กอดแม่แน่น ๆ ซึ่จะ ลูกรัก”

ไม่ต่างกันตรงไหนที่แม่กอดกะทิหรือกะทีกอดแม่ น้ำตาจากความดีใจไหลรินรวมกัน
กะทิกางแขนกอดแม่อย่างที่ไม่ฝันไว้ กอดแม่แทนคำว่ารักจากใจ แทนความเข้าใจที่ต้องแยกห่างกัน
แทนความคิดถึง นานเท่าไรก็ไม่รู้ว่ากะทิจะปล่อยจากแม่

ดอกหางนกยูงปักอยู่ในแจกันแก้ววางอยู่ข้างเตียงแล้ว

(งามพรรณ เวชชาชีวะ ความสุขของกะทิ วรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน แพรวสำนักพิมพ์, ๒๕๕๘ หน้า ๔๖-๔๗)

๒๔. กะทิเป็นแบบอย่างที่ดีที่ควรนำไปปฏิบัติตามตรงกับข้อใด

- ก. ความมั่นใจ
- ข. ความทรนง
- ค. ความเข้มแข็ง
- ง. ความรอบคอบ

๒๕. “ดอกหางนกยูงปักอยู่ในแจกันแก้ววางอยู่ข้างเตียงแล้ว” ข้อความนี้ให้ความหมายอย่างไร

- ก. ความผิดหวัง
- ข. ความสมหวัง
- ค. พึงพอใจและมั่นใจ
- ง. ความเศร้าสะเทือนใจ

ให้นักเรียนอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อที่ ๒๖-๒๘

การนำน้ำมันพืชมาใช้ปรุงอาหาร จะทำให้ร่างกายได้รับสารอาหารอย่างครบถ้วน
แต่ถ้าน้ำมันพืชใช้ซ้ำ ๆ กันหลาย ๆ ครั้ง จะส่งผลให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย ทั้งนี้เนื่องจาก
น้ำมันพืชที่ได้รับความร้อน บ่อย ๆ จะเกิดการเปลี่ยนแปลง แล้วทำให้เกิดสารพิษ
เมื่อนำไปรับประทานเข้าไปจะเป็นอันตรายกับกระเพาะอาหาร ลำไส้เล็ก และตับ
ทางที่ดีควรหลีกเลี่ยงน้ำมันพืชที่ใช้ปรุงอาหารมาแล้วหลาย ๆ ครั้งจะดีกว่า

๒๖. จากบทอ่านนี้ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. ควรรับประทานอาหารที่ปรุงจากน้ำมันสัตว์
- ข. ให้ป้องกันโทษจากน้ำมันพืชชนิดต่าง ๆ
- ค. ควรระวังอันตรายจากน้ำมันพืชที่ใช้ซ้ำ
- ง. ให้หลีกเลี่ยงการบริโภคน้ำมันพืช

๒๗. นักเรียนคนใดมีโอกาสได้รับสารพิษที่เป็นอันตรายต่อกระเพาะอาหาร ลำไส้เล็ก และตับมากที่สุด

- ก. นุ่มรับประทานปลาท้องโก้จิ้มนมทุกเช้า
- ข. นุ่มรับประทานซาลาเปาจากรถเข็นทุกวัน
- ค. หนูนาคำข้าวเกรียบปากหม้อรับประทาน
- ง. น้องชอบรับประทานกล้วยเชื่อมมากกว่ากล้วยทอด

๒๘. ผู้เขียนต้องการให้บทอ่านนี้เป็นประโยชน์ต่อใครมากที่สุด

- ก. ผู้จัดการร้านค้า
- ข. ผู้บริโภคทุกคน
- ค. ผู้ผลิตน้ำมันพืช
- ง. ผู้บริหารโรงเรียน

ให้นักเรียนอ่านต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อที่ ๒๙-๓๐

ควันจากใบยาที่มีสารนิโคตินจะทำให้โทษแก่ร่างกาย ทำให้หลอดเลือดตีบเป็นโรคหัวใจ เป็นผลในกระเพาะอาหาร เกิดโรคมะเร็งในปอด ผู้ที่ติดจะมีอาการไอ มีนิมง เบื่ออาหาร อ่อนเพลีย ความจำเสื่อม และควันจากการจุดใบยาที่มีสารนิโคตินจะทำความรบกวนให้แก่ผู้ที่อยู่ใกล้เคียงด้วย

๒๕. สารนิโคตินในบุหรี่เป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคอะไร

- ก. โรคไต
- ข. โรคหัวใจ
- ค. โรคเอดส์
- ง. โรคมะเร็ง

๓๐. สารนิโคตินทำลายอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายยกเว้นข้อใด

- ก. ปอด
- ข. ลำไส้
- ค. หัวใจ
- ง. กระเพาะอาหาร

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ข้อ	ตัวอักษร	ข้อ	ตัวอักษร
๑	ง	๑๖	ข
๒	ข	๑๗	ก
๓	ง	๑๘	ข
๔	ง	๑๙	ง
๕	ข	๒๐	ง
๖	ข	๒๑	ง
๗	ก	๒๒	ข
๘	ก	๒๓	ก
๙	ก	๒๔	ก
๑๐	ข	๒๕	ข
๑๑	ก	๒๖	ก
๑๒	ก	๒๗	ก
๑๓	ง	๒๘	ข
๑๔	ง	๒๙	ง
๑๕	ข	๓๐	ข

แบบประเมินความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิด
สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

แบบทดสอบนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัย เรื่องการพัฒนาแบบฝึกการอ่าน เพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทย ฉะนั้นจึงใคร่ขอความกรุณานักเรียน ได้ตอบแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ โดยให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดให้สอดคล้องกับ บทอ่านที่ได้รับ

เกณฑ์การให้คะแนน/ ข้อ

1. สรุปความรู้ได้ถูกต้อง ตรงประเด็นที่กำหนด (4 คะแนน)
2. การเชื่อมโยงความรู้ได้ถูกต้องตามลำดับขั้นความสัมพันธ์ (4 คะแนน)
3. มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนแผนผังความคิด (4 คะแนน)

ข้อที่ 1 ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้และตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้ แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิดให้สวยงามตามจินตนาการ (12 คะแนน)

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ห่างจากกรุงเทพฯ 250 กิโลเมตร เป็นอุทยานแห่งชาติที่มีอาณาเขตพื้นที่ครอบคลุมรอยต่อของ 4 จังหวัด คือ สระบุรี นครราชสีมา นครนายก และปราจีนบุรี บนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีป่าเขาและธรรมชาติสวยงาม น้ำตกใหญ่น้อย และสัตว์ป่าที่แสนเชื่อง หนึ่งในน้ำตกอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ คือ น้ำตกเหวสุวัต ซึ่งเดี๋ยวนี้จะมีน้ำไหลแรงเฉพาะในฤดูฝนเท่านั้น ส่วนหน้าแล้งแทบไม่มีน้ำเลย เพราะป่าถูกทำลายมาก

ข้อที่ 1 อ่านข้อความข้างต้นและตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้ แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิดให้สวยงามตามจินตนาการ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง
2. ปัญหา
3. การแก้ปัญหา
4. ใจความสำคัญ

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบวัดความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิด
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชื่อ – นามสกุล ชั้น.....เลขที่.....

ข้อที่ 2 ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้และตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้ แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิดให้สวยงามตามจินตนาการ (12 คะแนน)

สภาวะโลกร้อน (Global warming) หมายถึง การที่อุณหภูมิเฉลี่ยของอากาศบนพื้นผิวโลกสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นอากาศบริเวณใกล้ผิวโลกและน้ำในมหาสมุทรซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง เป็นปรากฏการณ์สืบเนื่องมาจากที่โลกไม่สามารถระบายความร้อนที่ได้รับจากดวงอาทิตย์ได้อย่างที่เคยเป็น ทำให้อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มสูงขึ้น กิจกรรมของมนุษย์ที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน คือ กิจกรรมที่ทำให้ปริมาณก๊าซเรือนกระจกในบรรยากาศเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ การเพิ่มปริมาณก๊าซเรือนกระจกโดยตรง เช่น การเผาไหม้เชื้อเพลิง และการเพิ่มปริมาณก๊าซเรือนกระจกโดยทางอ้อม คือ การตัดไม้ทำลายป่า ทำให้ผลกระทบจากภาวะโลกร้อนที่ต้องเผชิญกับชีวิตประจำวันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เช่น การเพิ่มสูงขึ้นของระดับน้ำทะเล การรुकูล้ำของน้ำทะเลตามแนวชายฝั่ง ภัยธรรมชาติที่รุนแรง สภาพภูมิอากาศที่ไม่สม่ำเสมอ และน้ำแปรสภาพเป็นกรด

ข้อที่ 2 อ่านข้อความข้างต้นและตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้ แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิดให้สวยงามตามจินตนาการ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง
2. สาเหตุ
3. ผลกระทบ
4. ใจความสำคัญ

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบวัดความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิด
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชื่อ – นามสกุล ชั้น.....เลขที่.....

ข้อที่ 3 ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้และตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้ แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิดให้สวยงามตามจินตนาการ (12 คะแนน)

1. ปัญหา
2. การแก้ปัญหา
3. ใจความสำคัญ

(นลินี บำเรอราช 2545, หน้า 119)

ในวันหนึ่งมีชายตัดไม้ผู้หนึ่งได้เดินทางเข้าไปตัดไม้ในป่า ขณะที่เขากำลังใช้ขวานบั่น ๆ ตัด ไม้อยู่นั้น ขวานเกิดหลุดมือและตกลงไปยังก้นบึงที่อยู่ข้าง ๆ เขาได้แต่นั่งร้องไห้ด้วยความเสียใจ และเมื่อเทพารักษ์เห็นเข้าก็รู้สึกสงสารจึงปรากฏกายขึ้นพร้อมกับบอกว่า จะช่วยขวานขึ้นมาให้ ครั้งแรกนั้นเทพารักษ์ได้งมขวานทองคำขึ้นมา ชายตัดไม้ก็กล่าวปฏิเสธไปว่า ไม่ใช่ขวานของเขา ครั้งที่สองเทพารักษ์งมขวานเงินขึ้นมา ชายตัดไม้ก็กล่าวปฏิเสธไปอีกและบอกว่า ขวานของเขาเป็นเพียงขวานเหล็กธรรมดา ๆ เท่านั้น ครั้งสุดท้ายนี้เทพารักษ์งมขวานเหล็กบั่น ๆ ขึ้นมา ชายตัดไม้ดีใจมากบอกกับเทพารักษ์ว่า ขวานเล่มนี้เป็นของเขา เทพารักษ์ชื่นชมในความซื่อสัตย์ของชายตัดไม้ จึงได้มอบขวานทั้งหมดเป็นสิ่งตอบแทน จากนั้นชายตัดไม้กลับไปเล่าให้เพื่อนฟัง ด้วยความโลภเพื่อนของเขาจึงไปที่ริมบึงและแกล้งทำขวานตกลงไปในน้ำบ้าง เทพารักษ์ก็ปรากฏกายขึ้น และบอกว่า จะช่วยงมหาขวานให้ เทพารักษ์ก็งมขวานทองคำขึ้นมาให้แก่ชายผู้นี้ เขาดีใจมากและรีบตอบกลับไปว่า ขวานเล่มนี้เป็นของเขา เทพารักษ์เห็นว่าชายผู้นี้พุดโกหกก็หายตัวไปในทันที เขาจึงไม่ได้ขวานเล่มใดกลับไปเลย รวมทั้งขวานของตนเองที่แกล้งทำตกน้ำเมื่อครั้งนี้ด้วย

(<http://www.muengthai.com/เทพารักษ์กับคนตัดไม้>)

ข้อที่ 3 อ่านนิทานเรื่องเทพารักษ์กับคนตัดต้นไม้และตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้ แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิดให้สวยงามตามจินตนาการ ดังนี้

1. เหตุการณ์ที่ 1
2. เหตุการณ์ที่ 2
3. เหตุการณ์ที่ 3
4. เหตุการณ์ที่ 4
5. ใจความสำคัญ

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบวัดความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิด
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชื่อ – นามสกุล ชั้น.....เลขที่.....

ข้อที่ 4 ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้และตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้ แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิดให้สวยงามตามจินตนาการ (12 คะแนน)

ลิงโลกเก่า คือ ลิงทางซีกโลกตะวันออกแถบทวีปเอเชียและทวีปแอฟริกา ไม่มีหาง ส่วนใหญ่อาศัยอยู่บนพื้นดิน มีพัฒนาการของนิ้วหัวแม่มือให้หันเข้าหากัน เพื่อช่วยในการจับสิ่งของ มีฟันกราม 2 ซี่ เช่นเดียวกับมนุษย์ เลี้ยงลูกด้วยนมและมีความสามารถในการมองเห็นได้ดีมาก อาจเป็นบรรพบุรุษของเอป (Ape) มีภาษาของมันเอง ลิงโลกเก่านั้นมีอยู่หลายชนิด เช่น ลิงแสม ลิงบาบูน และลิงแมนคริล ส่วนลิงโลกใหม่ คือ ลิงที่พบทางแถบอเมริกาใต้ อาศัยอยู่บนต้นไม้ มีหางยาว และสามารถใช้หางช่วยในการยึดเหนี่ยว สมองในส่วนของประสาทที่เกี่ยวกับการมองเห็นพัฒนาการขึ้นอย่างเด่นชัด มีฟันกราม 3 ซี่ เลี้ยงลูกด้วยนม ลิงโลกใหม่ที่พบ ได้แก่ ลิงแมงมุม ลิงฮาวเลอร์ ลิงคาปูชิน และลิงคอร์กูลิส

ข้อที่ 4 อ่านข้อความข้างต้นและตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้ แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิดให้สวยงามตามจินตนาการ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง
2. ความเหมือน
3. ความต่าง
4. ใจความสำคัญ

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบวัดความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิด
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชื่อ – นามสกุล ชั้น.....เลขที่.....

ข้อที่ 5 ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้และตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้ แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิดให้สวยงามตามจินตนาการ (12 คะแนน)

ฝูงห่านฝูงหนึ่ง ทุกวันที่พระจันทร์เต็มดวง มันจะถูกหมาป่าออกล่า พวกมันจึงตกลงกันให้วิ่งแยกฝูงกัน หมาป่าจะได้ตามไม่ทัน แต่ด้วยความเร็ว และขาที่ยาวกว่าทำให้หมาป่าไล่ตามทัน ห่านน้อยตัวหนึ่งจึงคิดว่าควรไปคลุกบ่อโคลน เพราะขนจะได้มอมแมม กลิ่นกับความมืด จากนั้นห่านทุกตัวก็เลยคลุกบ่อโคลนให้มอมแมมจะได้ไม่ถูกหมาป่าจ้องจับกิน หลายวันต่อมา หิมะเริ่มตก ห่านน้อยจึงชวนเพื่อนไปล้างตัวให้สะอาดเป็นมันวาวทำให้ขนของมันสีขาวกลืนไปกับหิมะ หมาป่าจึงมองไม่เห็น และคืนนั้นฝูงห่านจึงตกลงกันว่าต้องหาทางกำจัดหมาป่าเพราะไม่อยากหลบซ่อนอีกแล้ว เจ้าห่านน้อยจึงวางแผนให้ฝูงห่านนอนอยู่ใต้หิมะ เมื่อหมาป่าเดินผ่านมาก็ดักขาเจ้าจิ้งจอกจนล้มกลิ้งตกเขาไป

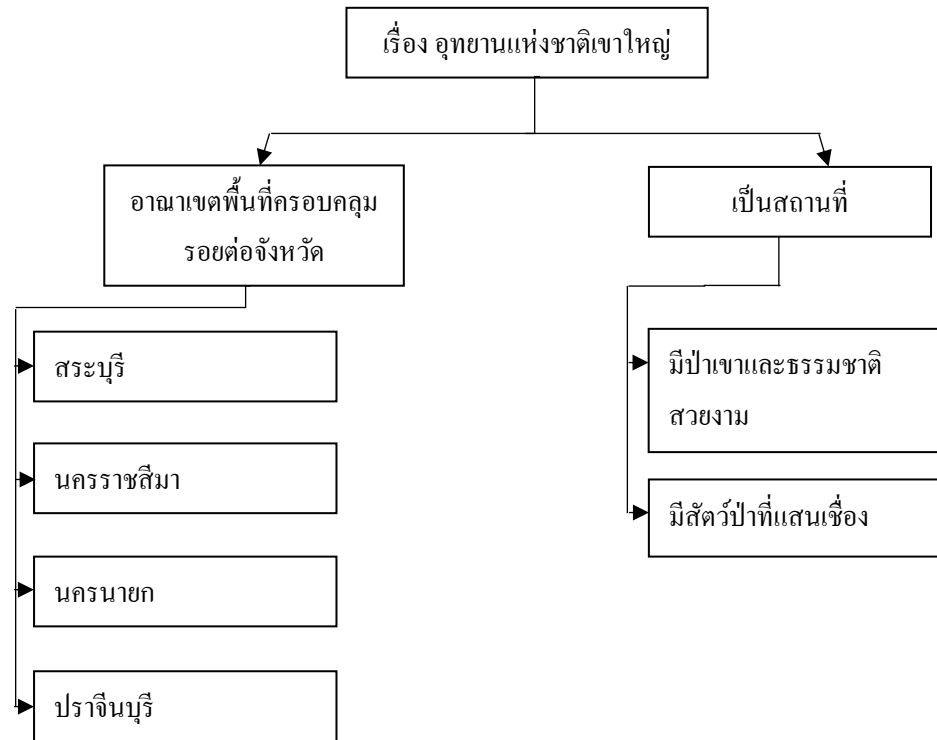
ข้อที่ 5 อ่านข้อความข้างต้นและตอบคำถามตามประเด็นที่กำหนดให้ แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิดให้สวยงามตามจินตนาการ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง
2. ปัญหา
3. การแก้ปัญหา
4. ใจความสำคัญ

กระดาษคำตอบของแบบทดสอบวัดความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิด
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชื่อ – นามสกุล ชั้น.....เลขที่.....

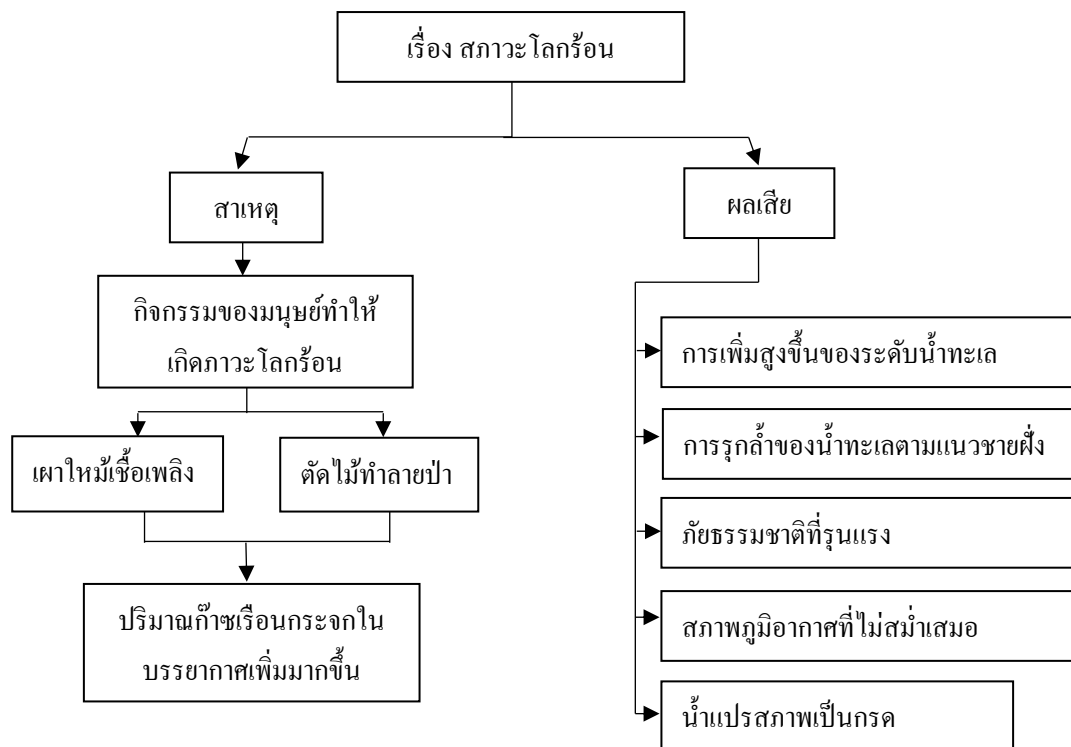
บัตรแนวทางเฉลยแผนผังความคิดข้อที่ 1 หรือขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูผู้สอน

ใจความสำคัญ

อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีอาณาเขตพื้นที่ครอบคลุมรอยต่อของ 4 จังหวัด คือ สระบุรี นครราชสีมา นครนายก และปราจีนบุรี บนอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีป่าเขาและธรรมชาติสวยงาม น้ำตกใหญ่น้อยและสัตว์ป่าที่แสนเชื่อง

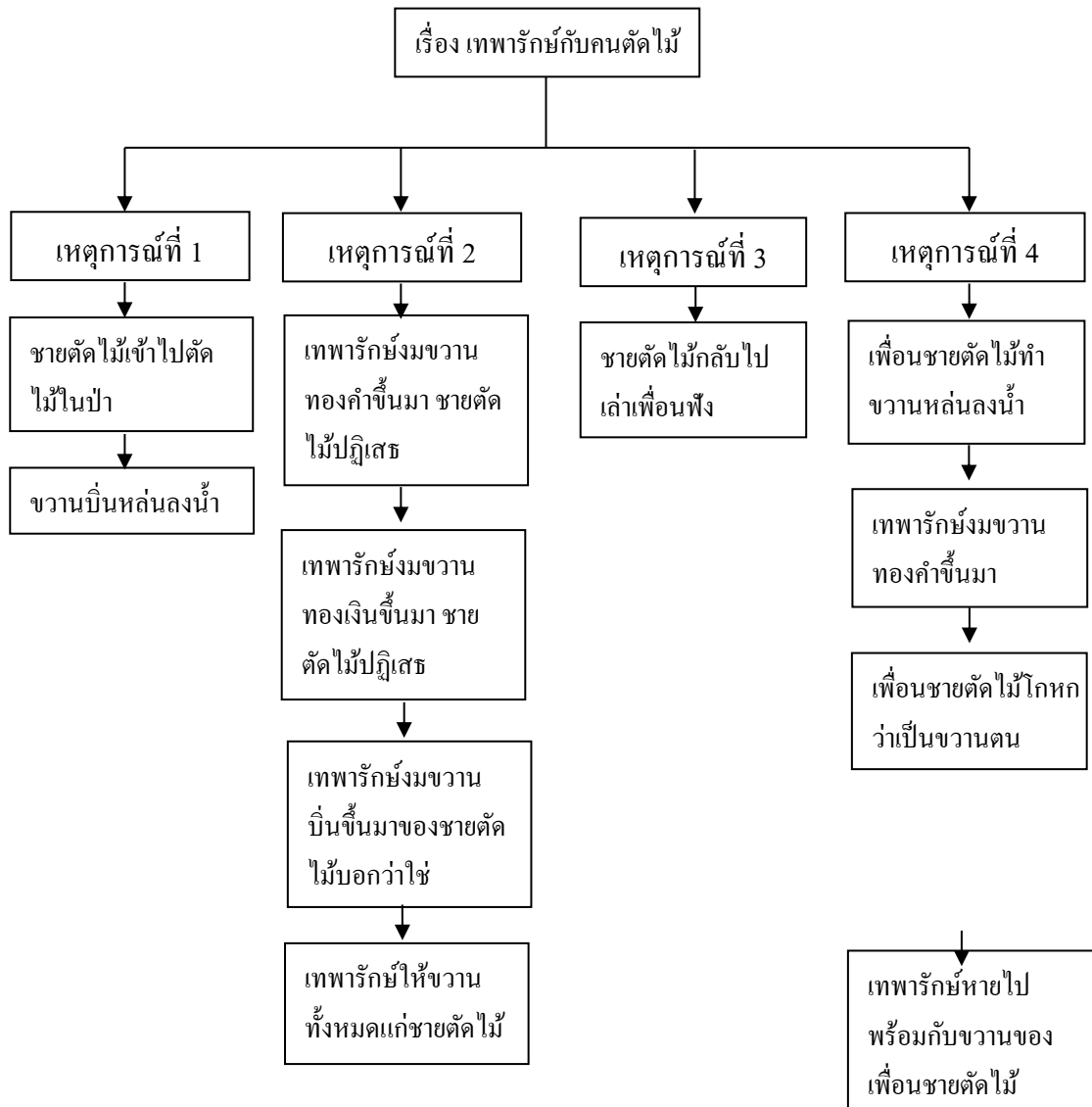
บัตรแนวทางเฉลยแผนผังความคิดข้อที่ 2 หรือขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูผู้สอน

ใจความสำคัญ

สภาวะโลกร้อนสาเหตุเกิดจากมนุษย์ทำให้ปริมาณก๊าซเรือนกระจกในบรรยากาศเพิ่มมากขึ้น การเผาไหม้เชื้อเพลิง การตัดไม้ทำลายป่า ทำให้เกิดผลกระทบกับสิ่งแวดล้อมและเกิดภัยธรรมชาติ

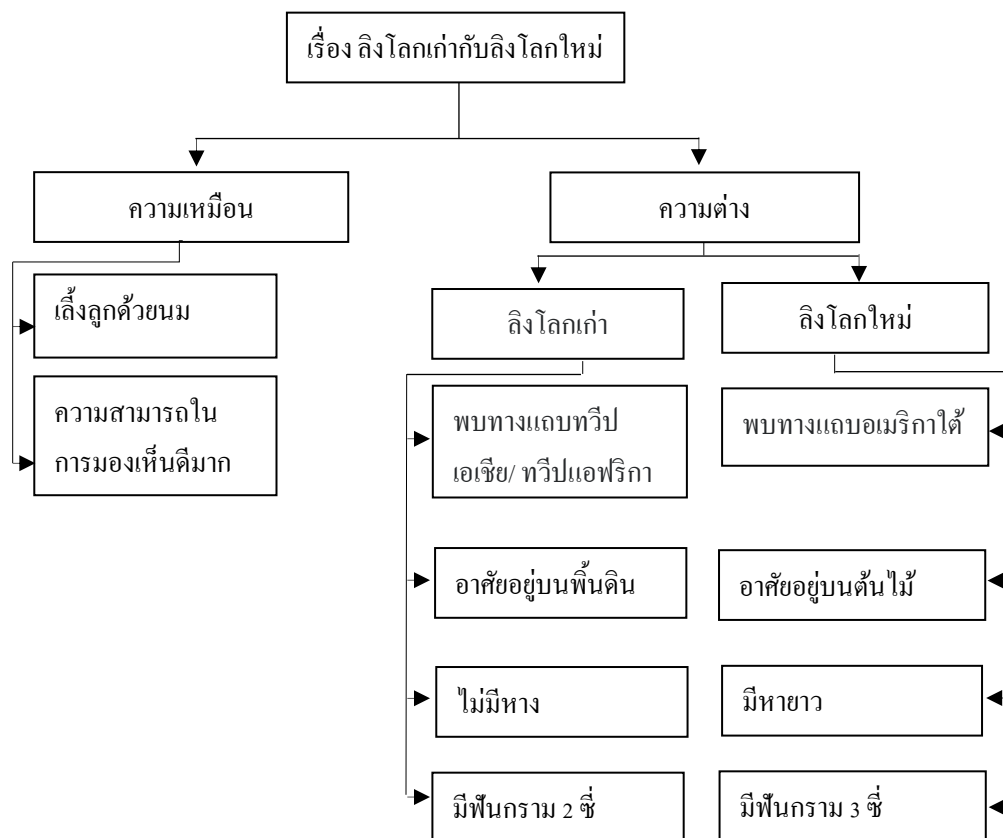
บัตรแนวทางเฉลยแผนผังความคิดข้อที่ 3 หรือขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูผู้สอน

ใจความสำคัญ

ชายตัดไม้ทำขวานหล่นลงน้ำเทพารักษ์ช่วยงมขวานให้ ด้วยความซื่อสัตย์จึงได้รับขวานทั้งหมดและกลับไปเล่าให้เพื่อนฟัง เพื่อนชายตัดไม้โกหกเทพารักษ์ จึงไม่ได้อะไรเลยแม้แต่ขวานของตนเอง

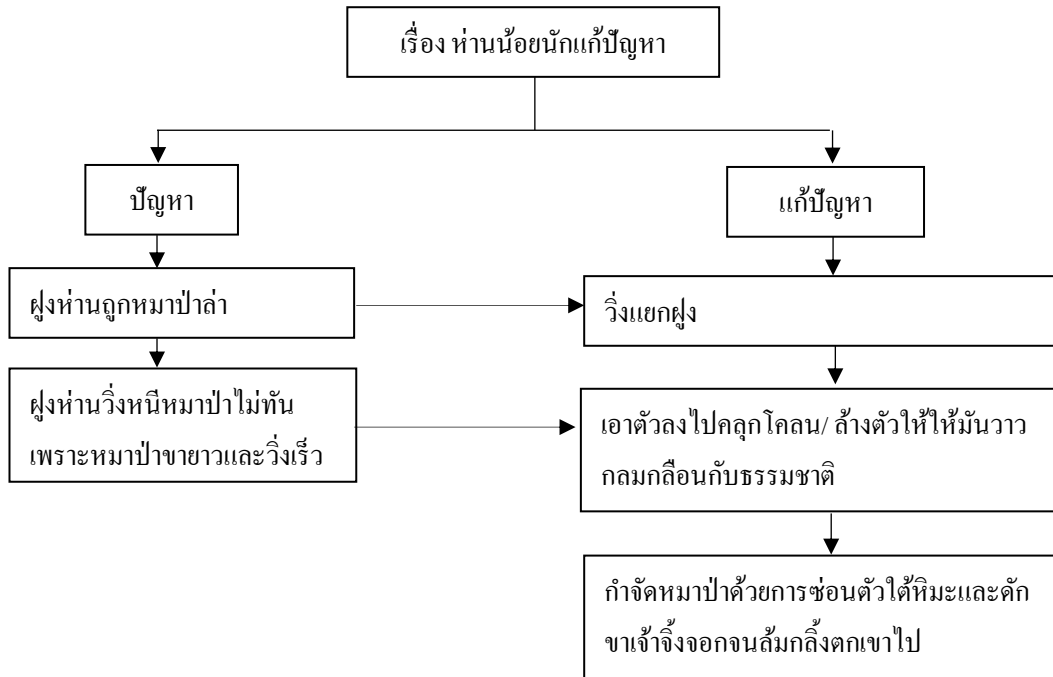
บัตรแนวทางเฉลยแผนผังความคิดข้อที่ 4 หรือขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูผู้สอน

ใจความสำคัญ

ลิงโลกเก่ากับลิงโลกใหม่เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม มี
ความสามารถในการมองเห็นที่ดีมากเหมือนกัน ต่างกันที่
ที่อยู่อาศัย ลักษณะของหาง และฟัน

บัตรแนวทางเฉลยแผนผังความคิดข้อที่ 5 หรือขึ้นอยู่กับดุลพินิจของครูผู้สอน

ใจความสำคัญ

ฝูงห่านเอาตัวลงไปคลุกโคลน/ ล้างตัวให้ให้มันขาว
กลมกลืนกับธรรมชาติจนหนีรอดและกำจัดหมาป่าได้

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพการเขียนแผนผังความคิด

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
1. สรุปความรู้ ได้ถูกต้อง ตรงประเด็น ที่กำหนด	สามารถสรุป ความรู้ได้ถูกต้อง ครบถ้วนตรง ประเด็น	สามารถสรุปความรู้ ได้ถูกต้องครบถ้วน ผิดประเด็นเล็กน้อย	สรุปความรู้ ได้ถูกต้อง เล็กน้อย	สรุปความรู้ ไม่ถูกต้อง
2. การเชื่อมโยง ความรู้ได้ถูกต้อง ตามลำดับขั้น ความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยง ความรู้ได้ถูกต้อง ตามลำดับ ความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยง ความรู้ได้ และ ลำดับความ สัมพันธ์ได้ ค่อนข้างครบ	สามารถ เชื่อมโยง ความรู้ และลำดับ ความสัมพันธ์ ได้บ้าง	สามารถ เชื่อมโยง ความรู้ได้ แต่ไม่เป็นไป ตามลำดับ ความสัมพันธ์
3. การออกแบบ แผนผังความคิด ได้เหมาะสมกับ เนื้อหา	สามารถออกแบบ แผนผังความคิด ได้ในรูปแบบ ที่ต้องการ และ สร้างสรรค์	สามารถออกแบบ แผนผังความคิด ได้ถูกต้องแต่ ไม่ค่อยสร้างสรรค์	สามารถ ออกแบบ แผนผัง ความคิดได้ แต่ไม่ สมบูรณ์	ไม่สามารถ ออกแบบ แผนผัง ความคิดได้ เหมาะสมกับ เนื้อหา

สำหรับการประเมินความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิด ผู้วิจัยได้กำหนดระดับ
ความสามารถในการจัดทำแผนผังความคิดโดยใช้เกณฑ์การประเมินของกรมวิชาการ 5 ระดับ
(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553, หน้า 17) ดังนี้

คะแนนร้อยละ	ระดับความสามารถ
80- 100	ดีมาก
70- 79	ดี
60- 69	ปานกลาง
50-5 9	พอใช้
0- 49	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพการสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	(3) ดี	(2) พอใช้	(1) ปรับปรุง
ความสนใจ และ ความกระตือรือร้น	มีความสนใจ และ ใส่ใจกระตือรือร้น ในการทำงานทุกครั้ง	มีความสนใจ และ ใส่ใจกระตือรือร้น ในการทำงานทุกครั้ง	ไม่ความสนใจขาด ความกระตือรือร้น ในการทำงาน
การมีส่วนร่วม ในการแสดง ความคิดเห็น	มีการรับฟัง ซักถาม และร่วมแสดง ความคิดเห็นทุกครั้ง	มีการรับฟัง ซักถาม และร่วมแสดง ความคิดเห็นบางครั้ง	มีการรับฟัง แต่ไม่ แสดงความคิดเห็น
มีความรับผิดชอบ ต่องานที่ได้ รับมอบหมาย	ทำงานที่ได้รับ มอบหมาย และ ส่งงานตามเวลา ที่กำหนดทุกครั้ง	ทำงานที่ได้รับ มอบหมาย และ ส่งงานตามเวลา เป็นบางครั้ง	ไม่สนใจทำงาน ที่ได้รับมอบหมาย และส่งงานไม่ทัน ตามเวลาที่กำหนด
มีมารยาท ในการฟัง	ตั้งใจฟังครูตลอดเวลา ขออนุญาตก่อนถาม ไม่พูดแทรกขณะที่ ครูพูด	ตั้งใจฟังครู ขออนุญาตก่อนถาม ไม่พูดแทรกขณะที่ ครูพูดเป็นบางครั้ง	คุยเล่น ไม่สนใจฟังครู

ช่วงคะแนน (คะแนนเต็ม 12)	ความหมายของคะแนน
11-12 คะแนน	ดีมาก = (4)
8-10 คะแนน	ดี = (3)
5-7 คะแนน	พอใช้ = (2)
1-4 คะแนน	ปรับปรุง = (1)

**แบบวัดเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ
การอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด**

คำชี้แจง

1. แบบวัดเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ดังนั้นการตอบแบบวัดเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดแต่ละข้อจะไม่มีข้อถูกหรือผิด และไม่มีผลต่อคะแนนการเรียนวิชาภาษาไทยแต่อย่างใด

2. ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วแสดงความคิดเห็น โดยการทำเครื่องหมาย ✓

ลงในช่องแสดงความคิดเห็นทางขวามือให้ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด เพื่อประโยชน์ของการวิจัย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วย

ระดับ 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ

ระดับ 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ระดับ 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตัวอย่างเช่น

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
0.	กิจกรรมการเรียนรู้ในทุกแบบฝึกมีความน่าสนใจ	✓				
00.	รูปแบบการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับการอ่าน			✓		

3. แบบวัดเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด มีทั้งหมด 15 ข้อ

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1	กิจกรรมการเรียนรู้ในทุกแบบฝึกมีความน่าสนใจ					
2	รูปแบบการจัดกิจกรรมเหมาะสมกับการอ่าน					
3	กิจกรรมในแบบฝึกช่วยให้ข้าพเจ้าอ่านได้บรรลุตามวัตถุประสงค์					
4	แบบฝึกอ่านมีเนื้อหาสาระดี					
5	แบบฝึกช่วยพัฒนาการอ่านของข้าพเจ้าได้ดีขึ้น					
6	แผนผังความคิดมีความเหมาะสมกับบทอ่าน					
7	แผนผังความคิดช่วยให้ข้าพเจ้ารักการอ่านมากขึ้น					
8	ข้าพเจ้ารู้จักใช้เหตุผลมากกว่าการด่วนสรุป					
9	แผนผังความคิดช่วยให้ข้าพเจ้าเข้าใจในบทอ่านได้ดี					
10	หลังใช้แบบฝึกทำให้ข้าพเจ้าเห็นความสำคัญ					
11	ครูผู้สอนคอยส่งเสริมนักเรียนให้กระตือรือร้น					
12	กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา					
13	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ข้าพเจ้าได้ฝึกทักษะ					
14	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ข้าพเจ้ากระตือรือร้น					
15	ข้าพเจ้ารู้จักประเมินผลงานของตนเอง					